

အရှင်ဥက္ကမာဘိဝံသ

ဗုဒ္ဓဝတ္ထု ဒီဇင်္ဘာနာ

ဒုတိယဆင့်

သာသနာ - ၂၅၅၀

ကောဇာ - ၁၃၆၈

ဒုတိယဆင့် ဗုဒ္ဓဝတ္ထု ဒီဇင်္ဘာနာ

ခဝံဗြူသစ် (မြောက်ပိုင်း)

မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်

သာမဏေကျော်များ

- ၁။ ရှင်ဇရာတာလင်္ကာရ (ဟင်္ဂလျာဗျာ သာမဏေကျော်) ၁၃၆၄-ခုနှစ်
- ၂။ ရှင်စိတ္တဇည (သာသနစက္ကပဝတ္ထုကအသင်း) (အင်္ဂုတ္တရဗိဒ္ဓု တစ်နိုင်လုံး ယထာ) ၁၃၆၅-ခုနှစ်
- ၃။ ရှင်စန္ဒာဘာသာလင်္ကာရ (ရန်ကုန် မန္တလေး၊ မော်ကျွန်း) (၃) ဘွဲ့ရ ၁၃၆၆-ခုနှစ်
- ၄။ ရှင်ပညာသီဟာလင်္ကာရ (ရန်ကုန်-မန္တလေး) (၂) ဘွဲ့ရ (ပိဋိဘာသာ) ၁၃၆၆-ခုနှစ်
- ၅။ ရှင်ဉာဏထရုလင်္ကာရ တဋ္ဌာရသာမဏေကျော် ပခုက္ကူ အာဝဠာဘွဲ့ (၂) ဘွဲ့ရ၊ တစ်နိုင်လုံး ယထာ ၁၃၆၇-ခုနှစ်
- ၆။ ရှင်လာဘာသင်္ဂ ပရိယတ္တိသာသနာလင်္ကာရ ၁၃၆၇-ခုနှစ်

၁၆၀၇

အရှင်ဥက္ကမာဘိဝံသ

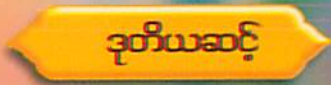
သာသနာ - ၂၅၅၀

ကောဇာ - ၁၃၆၈

ဘုရားရှင်တို့၏ နိဗ္ဗာန်ဝိညာဉ်တော်
ဗုဒ္ဓဝတ္ထု ဒီဇင်္ဘာနာ
ဒုတိယဆင့်

၂၀၀၇

အရှင်ဥက္ကမာဘိဝံသ

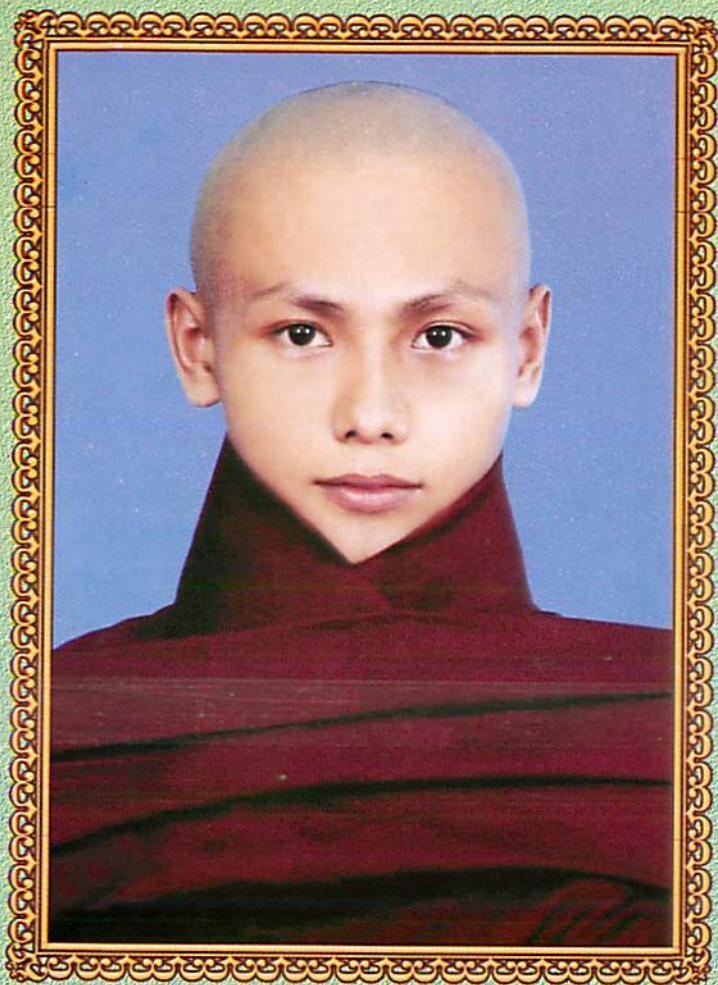

ခရုံမြို့သစ် (မြောက်ပိုင်း)

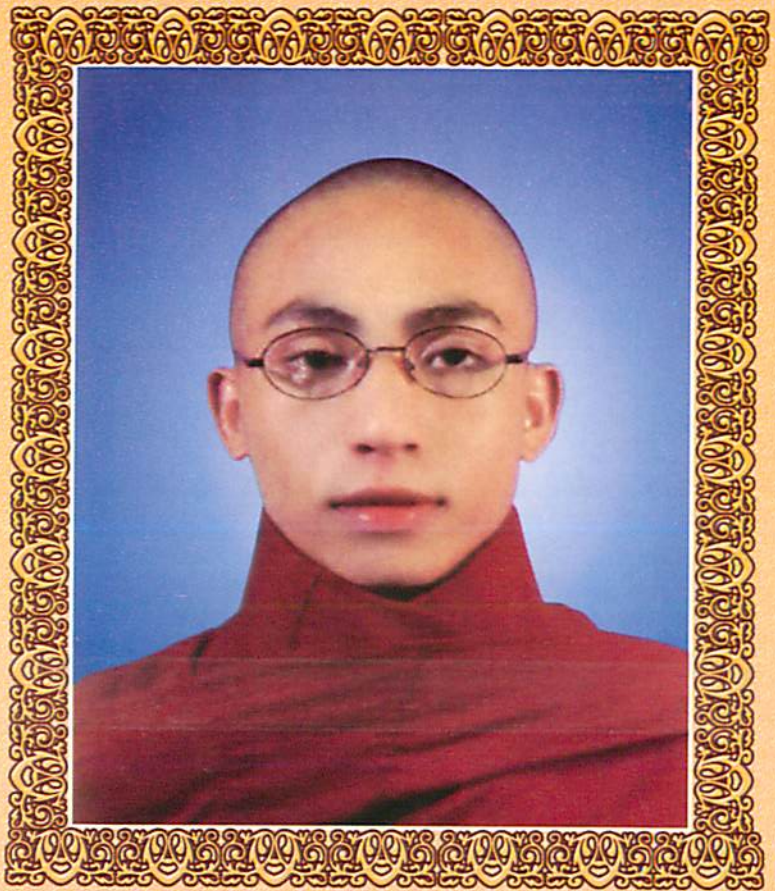
မဟာဝဇ္ဇာရုံကျောင်းတိုက်

သာမဏေကျမ်းများ

- ၁။ ရှင်ရေဝတာလင်္ကာရ (မင်္ဂလာဂျူဟာ သာမဏေကျမ်း) ၁၃၆၄-ခုနှစ်
- ၂။ ရှင်စိတ္တဝါဒည (သာသနစက္ကပဝတ္ထကအသင်း)
(အစုံတွဲရုပ်ဒူ တစ်နှိုင်းလုံး ယထာ) ၁၃၆၅-ခုနှစ်
- ၃။ ရှင်စန္ဒာဘာသာလင်္ကာရ (ရန်ကုန် မန္တလေး၊ ဖော်ကျွန်း)
(၃) တွဲ ၇ ၁၃၆၆-ခုနှစ်
- ၄။ ရှင်ညောင်သာယာလင်္ကာရ (ရန်ကုန်-မန္တလေး)
(၂) တွဲ ၅ (ပိဋိဘာသာ) ၁၃၆၆-ခုနှစ်
- ၅။ ရှင်ညောင်ကောလိန္ဒာလင်္ကာရ တဗ္ဗေဒသာမဏေကျမ်း
ပခုက္ကူ အာဇာနည် (၂) တွဲ ၇၊ တစ်နှိုင်းလုံး ယထာ ၁၃၆၇-ခုနှစ်
- ၆။ ရှင်လောဘာသင်္ဂီ ပရိယတ္တိသာသနာလင်္ကာရ ၁၃၆၇-ခုနှစ်

ဝဋ်ဗုဒ္ဓါ၊ သာမဏေတေ ဓာမေဝံ သုတိယဆင့်
သုတိယဆူရ
ရှင်တုဝေရ
မဟာဝိဇ္ဇာရုံကျောင်းတိုက်

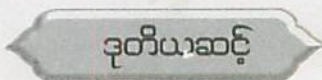
ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး သာမဏေကျော် စာမေးပွဲ တတ်ယဆင့်

ပထမဆုရ

ရှင်ညဉ္ဇကာဝရာ လင်္ကာရ

မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်

အရှင်ဥက္ကဋ္ဌမာတိဝံသ

သာသနာ - ၂၅၅၀

ကောဇာ - ၁၃၆၈

မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ နိဗ္ဗာန်ရတနာ

အရှင် - ဝိပဿနာ - ဝိပဿနာ - ဝိပဿနာ

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၃၂၀၄၇၉၀၆၀၇

မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၃၂၀၀၃၅၀၀၀၇

ထုတ်ဝေသူ - ဦးကျော်ဟင်း
ယုံကြည်ချက်စာပေ
၁၁၁၊ ၃၃ - လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့

မျက်နှာဖုံးနှင့်အတွင်းပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်အေးအေးခိုင်
စိန်ကြယ်ပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ် ၇၂၊ လမ်း - ၃၀၊
ရန်ကုန်မြို့

ပုံနှိပ်ခြင်း - ပထမအကြိမ်၊ (၁၀၀၀)အုပ်

ထုတ်ဝေခြင်း - ၂၀၀၇ - ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ

မျက်နှာဖုံးပန်းချီ - Star

ဇလင် - မျိုးညွှန်နှင့်အဖွဲ့

ကွန်ပျူတာတစ် - Dream City

တန်ဖိုး - ဇွန်

☸ အောင်ပန်းဆင်ဖို့ ☸

အောင်ပလ္လင်မြေ အောင်ဒေသ၌ အောင်ပေသပ ရန်သပုံ
 အောင်စေဘုရား အမှန်ယုံသနော် အရဟံ ဂုဏ်တော်ပုံဖော်ဆင့်
 အောင်သမ္ဘာထပ် အောင်ဓာတ်ဖြာသည် အခေါင်နတ်ဗြဟ္မာ အံ့ဩဖွယ်ပရင့်
 အောင်ပန်းဆင့်ဆင့် အောင်ပွင့်စုံအောင် အောင်ရှင်ဂုဏ်ဆောင်မြော်ပဏာချင့်
 အောင်သခင်ဂုဏ်ရောင် လျော်စွာဖွင့်သည့် ပေါ်လာအသင့် (စူဠဝါ) ဝဏ္ဏနာ
 အောင်ပန်းပန်ဆင် အောင်မြင်ကြဖို့ အောင်ရှင်အလှတို့ တစ်ဝကြည့်ဖွယ်ရာ
 အောင်ရာညွှန်းပြု ဓာတု လိင်္ဂါ ပစ္စယတစ်ဖြာ ဆောင်ကာပြလို့
 အောင်စရာနယ တကွသိဖွယ်ရာ ပဒ သိလွယ်စွာ
 အောင်ပန်းဆင့်ဆင့် ခိုင်ပွင့်ညှာကို အပိုင်ဆင့်ကာ ယူစွမ်းနိုင်စေလေး
 အောင်မြင်ကြဖို့ အောင်ရန် ညွှန်သည် အောင်လံတံခွန် ထူစိုက်နိုင်စေလေး
 အောင်ခွင့် အောင်ခန်း အောင်ပန်းခိုင်ကို ဆောင်စွမ်းနိုင်စေ ညွှန်ပြပါလို့လေး။

အရှင်ဥက္ကဏ္ဍမာဘိဝံသ
 မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်
 ၁၇၊ ၁၂၊ ၂၀၀၆၊ တနင်္ဂနွေနေ့

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

စူဠဝဂ္ဂါဒိဝဏ္ဏနာ

တမ္ပက္ခန္ဓက တဇ္ဇနိယကမ္မ

တဇ္ဇနိယကံဖြစ်ပေါ်လာခြင်းအကြောင်း

ပဏ္ဍိက လောဟိတကရဟန်းတို့သည် ကိုယ်တိုင် မိမိတို့ဘက်တွင် တိုင်ပင်ကြ ရန်ဖြစ်ကြ ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောကြ စကားများကြ သံဃာ၌ အဓိကရုဏ်းကို ပြုကြ၍ ရန်ဖြစ်သော အခြားရဟန်းတို့ကိုလည်း- “အရှင်ဘုရားတို့ ဒီကိုယ်တော်ကို အရှုံးမပေးကြနှင့်၊ အလွန်အားရှိစွာ (အာဘောင်အာရင်း သန်သန်) ပြန်ပြောကြ၊ ဒီလိုပြောလိုက်လျှင် အရှင်ဘုရားတို့ သာ၍ ပညာရှိသူ ထက်မြက်သူ ဗဟုသုတရှိသူ ဖြစ်လာမည်၊ ထိုရဟန်းကိုလည်း မကြောက်ကြနှင့်၊ တပည့်တော်တို့လည်း အရှင်ဘုရားတို့ ဘက်သား တွေ ဖြစ်ကြပါမည်” ဟု ပြောဆိုခြင်းကြောင့် မဖြစ်သေးသော ခိုက်ရန်ဖြစ်၍ ဖြစ်ပြီးခိုက်ရန်တို့လည်း လွန်စွာတိုးပွား များပြား လာသောကြောင့် တဇ္ဇနိယကံကို ပညတ်တော်မူပါသည်။

တဇ္ဇနိယကံသည် ဥတ္တိစသော ကံ ၄-မျိုးတွင်

ဥတ္တိစတုတ္ထကံ၊

နိဂ္ဂဟ ပဂ္ဂဟကံ ၂ မျိုးတွင် နိဂ္ဂဟကံ၊

F1A

- ၂ -

တဇ္ဇနီယကံ၌ ဥတံမထားမီ ရှေးဦးစွာပြုရမည့်ကိစ္စ

- ၁။ ရှေးဦးစွာ ပဏ္ဍုက လောဟိတကရဟန်းတို့ကို စောဒနာရမည်၊
- ၂။ စောဒနာပြီး၍ အပြစ်ကို အမှတ်ရစေရမည်၊
- ၃။ အပြစ်ကို အမှတ်ရစေပြီး အာပတ်သို့တင်ရမည်၊

အဓမ္မကံ အဝိနယကံ ဒုဥပသန္တကံ

- ၁။ သံယ ဓမ္မ ဝိနယ ပုဂ္ဂလတို့၏ မျက်ကွယ်၌ ပြုခြင်း၊
- ၂။ စုဒ္ဓိတကရဟန်းကို မမေးမြန်းဘဲ ပြုခြင်း၊
- ၃။ စုဒ္ဓိတကရဟန်းက ဝန်မခံဘဲ ပြုခြင်း၊
- ၁။ အာပတ်မသင့်ဘဲ ပြုခြင်း၊
- ၂။ ဒေသနာဂါမ်မဟုတ်သော ပါရာဇိက သံယာဒိသေသ် အာပတ်ဖြင့် ပြုခြင်း၊
- ၃။ အာပတ်ကို ဒေသနာကြားပြီးမှ ပြုခြင်း၊
- ၁။ မစောဒနာဘဲ ပြုခြင်း၊
- ၂။ အပြစ်ကို အမှတ်မရစေဘဲ ပြုခြင်း၊
- ၃။ အာပတ်သို့ မတင်ဘဲ ပြုခြင်း၊

အမှာ။ ။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အသမ္မုခါ-စသော ၆ ပုဒ်တို့ကို မှတ်တတ်၍ အဓမ္မေန ဝဂ္ဂေန နှစ်ပုဒ်ကို မှုလီသွင်းပါ။

အာကင်္ခမာနဆက္က

တဇ္ဇနီယကံ ပြုထိုက်သော ရဟန်းအင်္ဂါ

- ၁။ ဘဏ္ဍနကာရကော ကလဟကာရကော ဝိဝါဒကာရကော
ဘဿကာရကော သံယေ အဓိကရဏကာရကော၊
- ၂။ ဝိနည်း သိက္ခာပုဒ်၌ မကျွမ်းကျင်၊ မထက်မြက်၊ များသော
အာပတ်ရှိခြင်း၊ သင့်အပ်သော အာပတ်အပိုင်းအခြား မရှိခြင်း၊
- ၃။ ရဟန်းတို့အား မလျော်သော လူတို့နှင့် ရောနှောခြင်းတို့ဖြင့်
ရောနှောနေခြင်း၊

ဒုတိယတိက်

- ၁။ ပါရာဇိက သံဃာဒိသေသ်ဟူသော လွန်ကဲသောသီလ၌ သီလ
ပျက်ခြင်း၊
- ၂။ အောက်အာပတ်(၅)ပုံဟူသော လွန်ကဲသောအကျင့်၌အကျင့်
ပျက်ခြင်း၊
- ၃။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် သဿတအဖို့ ဥစ္ဆေဒအဖို့ကို ယူတတ်သော
အန္တဂ္ဂါဟိကာဒိဋ္ဌိ-၌ အယူပျက်ခြင်း၊

တတိယတိက်

ဘုရား၏ အပြစ်ကိုပြောခြင်း တရား၏ အပြစ်ကိုပြောခြင်း
သံဃာ၏ အပြစ်ကိုပြောခြင်း၊

တိဏ္ဍံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ-စသည်ဖြင့်
ဟောခြင်းအကြောင်း

တစ်ပါးပါးသောအင်္ဂါဖြင့်လည်း တဇ္ဇနီယကံပြုအပ်၏ဟု ပြခြင်းငှာ

ဟော်တော်မူသည်၊

အဋ္ဌာရသဝတ္ထ

- ၁။ ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းပြုမပေးထိုက်၊
- ၂။ နိဿရည်း မပေးထိုက်၊ ၁၀
- ၃။ သာမဏေကို မလုပ်ကျွေးစေထိုက်၊
- ၄။ ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္ပတိကို မသာယာထိုက်၊
- ၅။ သမ္ပတိရပြီးလျှင်လည်း ဘိက္ခုနီတို့ကို မဆုံးမထိုက်၊
- ၆။ သံဃာက တဇ္ဇနိယကံပြုကြောင်း အာပတ်သို့ မရောက်ထိုက်၊
- ၇။ ထိုအာပတ်နှင့်အလားတူ အခြားအာပတ်သို့ မရောက်ထိုက်၊
- ၈။ ထို အာပတ် ထက် သာ၍ ယုတ်မာသော အာပတ် သို့ မရောက်ထိုက်၊
- ၉။ တဇ္ဇနိယကံ(ကမ္မဝါစာ)ကို မကဲ့ရဲ့ထိုက်၊
- ၁၀။ တဇ္ဇနိယကံပြုသော ရဟန်းတို့ကို မကဲ့ရဲ့ထိုက်၊
- ၁၁။ ပကတတ်ရဟန်း၏ ဥပုသ်ကို မတန့်ထားထိုက်၊
- ၁၂။ ပကတတ်ရဟန်း၏ ပဝါရဏာကို မတန့်ထားထိုက်၊
- ၁၃။ မိမိစကား၌ ဖြစ်စေကြောင်းကံကို မပြုထိုက် (ဝိမတိအလို)၊
- ၁၄။ လျော်စွာပြောဆိုကြောင်း အကြီးအကဲအရာကို မဖြစ်စေထိုက်၊
- ၁၅။ စောဒနာခွင့် မတောင်းထိုက်၊
- ၁၆။ မစောဒနာထိုက်၊
- ၁၇။ အပြစ်ကို အမှတ်မရစေထိုက်၊
- ၁၈။ ရဟန်းအချင်းချင်း ရန်တိုက်မပေးရ၊

ဝက်ကျင့်ရမည့်ကာလ ၅ ရက် ၁၀ ရက်၊ (၄-၃)
 ပဌမနပုဋိပဿမ္ဘေတဗ္ဗပဉ္စက အဋ္ဌာရသဝတ္တမှ အစ ၅ ပါး
 ဒုတိယ နပုဋိပဿမ္ဘေတဗ္ဗပဉ္စက အဋ္ဌာရသဝတ္တမှ ဒုတိယ ၅ ပါး၊
 နပုဋိပဿမ္ဘေတဗ္ဗအဋ္ဌက အဋ္ဌာရသဝတ္တမှ အဆုံး ၈ ပါး။

နိယဿကံ ပြုရခြင်းအကြောင်း

အာယသွာ သေယျသကော ဗာလော အဗျတ္တော အာပတ္တိ
 ဗဟုလော အနပဒါနော၊ ဂိဟိသံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ အနနုလောမိ
 ကေဟိ ဂိဟိသံသဂ္ဂေဟိ၊ အပိဿု ဘိက္ခု ပကတာ ပရိဝါသံ ဒေန္တာ
 မူလာယ ပဋိကဿန္တာ မာနတ္ထံ ဒေန္တာ အဗ္ဘန္တာ၊

နိယဿကံအဓိပ္ပါယ်

ဆရာကိုမှီ၍ နေရမည့်ကံ (မှီခိုဆည်းကပ်စေကြောင်းကံ)၊
 နိဿု ဘိက္ခုအပိ-ရဟန်းတို့သည်လည်း (တနည်း)
 အပိဿု-သည်သာ မကသေး၊ ပရိဝါသံ-ကို၊ ဒေန္တာ-ပေးကုန်လျက်၊
 မူလာယ-အရင်းသို့၊ ပဋိကဿန္တာ-ငင်ကုန်လျက်၊ မာနတ္ထံ-ကို၊
 ဒေန္တာ-လျက်၊ အဗ္ဘန္တာ-အဗ္ဘန်သွင်းကုန်လျက်၊ ပကတာ-အမြဲပြု
 လုပ်နေကြ ရကုန်သည်(အမြဲကြောင့်ကြ၊ စိုက်နေကြရကုန်သည်)
 ဟောန္တိ-ကုန်၏။

အရှင်သေယျသကဂုဏ်

ကလျာဏမိတ္တေ သေဝမာနော ဘမောနော ပယိရူပါသမာနော

ဗဟုသုတော ဟောတိ အာဂတာဂမော ဓမ္မဓရော ဝိနယဓရော
မာတိကာဓရော ပဏ္ဍိတော ဝိယတ္တော မေဓာဝိ လန္ဠိ
ကုတ္တုစ္ဆကော သိက္ခာကာမော။

၃။ ပဗ္ဗာဇနီယကံ

ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်နှစ်ပါး

အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ နာမ အာဝါသိကာ အလန္ဠိနော ပါပဘိက္ခု။

နိဿျ မဉ္ဇရိကံ-ပန်းခိုင်၊ ဝိဇ္ဇတိကံ-ပန်းလက်ကောက်၊
ဝဋ်သကံ-ဦးဆောက်ပန်း၊ အာဝေဠ်-နားသွယ်ပန်း၊ ဥရစ္ဆဒံ-
ရင်လွမ်းပန်း၊ ကုလိတ္ထိ-အမျိုးသမီး အိမ်ရှင်မ၊ ကုလဇိတာ-
ယောကျာ်းရပြီး အမျိုးသမီး၊ ကုလကုမာရီ-အမျိုးသမီး အပျိုစင်၊
ဧကတောဝဏှိ ကမာလံ-တစ်ဘက်၌ အညှာရှိသောပန်း၊
ပရိဟာရပထေ-ရှောင်လွှဲထိုက်သော လမ်းကြောင်းကို၊ (ပုရွက်ဆိတ်
ကြောင်းလိုက်တမ်း) သန္တိကာယ-ဆယ်တောက်တမ်းကစားခြင်းဖြင့်၊
ခလိကာယ-ကြောအံကစားခြင်း၊ ယဋိကာယ-ဒုတ်ရိုက်တမ်း (ကျည်း
သားရိုက်တမ်း) ကစားခြင်း၊ သလာကဟတ္ထေန-ဝါးခြမ်းစိတ်
အပေါင်းဖြင့်၊ အက္ခေန-ဂေါ်လီလုံးဖြင့်၊ ပင်္ဂီစီရေန-သစ်ရွက်
ကျည်တောက်ငယ်ဖြင့်၊ ဝက်ကေန-ထွန်ငယ်၊ မောက္ခစိကာယ-
ဂျမ်းထိုးကစားခြင်းဖြင့်၊ စိင်္ဂုလက-ထန်းရွက်စင်္ကြာ၊ ပတ္တာဠက-
သစ်ရွက်ဖြင့် ပြုအပ်သော ကွမ်းစားခွက်ငယ်၊ ရထက-ရထားငယ်။

အက္ခရိကာယ-အက္ခရာကို သိကြောင်းကစားခြင်း၊ မနေသိကာ-
 စိတ်အကြံကိုသိကြောင်း ကစားခြင်း၊ ယထာဝဇ္ဇေန-အကြင်အကြင်
 ကာဏ်းခြင်းစသော အပြစ်ဖြင့်၊ ဟတ္ထိသို့-ဆင်ဟူသော အကြောင်း
 ကြောင့်၊ သိက္ခန္တိ-သင်ထိုက်သော အတတ်ကို သင်ကြကုန်၏။
 ဥဿေဋ္ဌေန္တိပိ-လေလည်းချွန်ကြကုန်၏။ အပ္ပေဂ္ဂန္တိပိ-လက်ခ
 မောင်းလည်း ခတ်ကြကုန်၏။ နိဗ္ဗုဒ္ဓန္တိပိ-လက်ဝှေ့လည်း သတ်ကြ
 ကုန်၏။

ပါဠိစီ ကွာယံ အဗလဗလောဝိယ မန္တမန္တောဝိယ
 ဘာကုဋိကဘာကုဋိကော ဝိယ၊ ကော ဣမဿ ဥပဂတဿ
 ပိဏ္ဏကမ္ပိ ဒဿတိ၊ အမှာကံ ပန အယျာ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ သဏ္ဍာ
 သခိလာ သုခသမ္ဘာသာ မိဟိတပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဧဟိသ္မာဂတဝါဒိနော
 အဗ္ဘာကုဋိကာ ဥတ္တာနမုခါ ပုဗ္ဗဘာသိနော၊ တေသံ ခေါ နာမ ပိဏ္ဏော
 ဒါတဗ္ဗော။

၂၄

နောက်ဆုံးလျှောက်ထား မြတ်စကား

ယေပိ တေ ဘန္တေ မနုဿာ ပုဗ္ဗေ သဒ္ဓါ အဟေသံ ပသန္နာ၊
 တေပိ ဧတရဟိ အဿဒ္ဓါ အပ္ပသန္နာ၊ ယာနိပိ တာနိ သံယဿ
 ပုဗ္ဗေ ဒါနပထာနိ (ဒါနလမ်းကြောင်းတို့သည်၊ ဝါ-အဆက်မပြတ်
 လှူအပ်သော ဒါနဝတ်တို့သည်)၊ သန္တိ၊ တာနိပိ ဧတရဟိ
 (ဒါယကေဟိ) ဥပစ္ဆိန္နာနိ၊ ရိဉ္စန္တိ ပေသလာ ဘိက္ခု၊ နိဝဿန္တိ ပါပဘိက္ခု၊
 သာဓု ဘန္တေ ဘဂဝါ ကိဋ္ဌာဂိရိ ဘိက္ခု၊ ပဟိဏေယျ ယထာယံ
 ကိဋ္ဌာဂိရိသို့ အာဝါသော သဏ္ဍာဟေယျ။

၂၅

တပည့်မကောင်း ဆရာခေါင်း

ဂစ္ဆထ တုမေ သာရိပုတ္တာ ကီဇ္ဇာဂိရိ ဂန္ဒာ အဿဇိ
ပုနဗ္ဗသုကာနံ ဘိက္ခုနံ ကီဇ္ဇာဂိရိသွာ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္ပံ ကရောထ၊
တုမ္မာကံ ဧတေ သဒ္ဓိဝိဟာရိနော၊ ၂၈
ပဗ္ဗာဇနီယ ကီဇ္ဇာဂိရိဇနပုဒ်မှ နှင်ထုတ်ကြောင်းကံ၊

အာတခံမာနစုဒ္ဓသက

- ၁ ၂ ၃ (ဘဏ္ဍနကာရကော စသည် တဇ္ဇနီယကံနှင့်တူ)
- ၄။ ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သော မြူးတူးပျော်ပါးခြင်း၊ ဝစီဒွါရ. . . . .
ကာယဝစီဒွါရ၌ဖြစ်သော မြူးတူးပျော်ပါးခြင်း၊
- ၅။ ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သော မလျောက်ပတ် သောအကျင့်၊
ဝစီဒွါရ. . . . . ကာယဝစီဒွါရ၌ဖြစ်သော မလျောက်ပတ်. . .
- ၆။ ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို ဖျက်ဆီးခြင်း၊
ဝစီဒွါရ. . . . . ကာယဝစီဒွါရ၌ဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို. . .
- ၇။ ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သော မိစ္ဆာဇီဝ၊ဝစီဒွါရ၌ဖြစ်သော မိစ္ဆာဇီဝ၊
ကာယဝစီဒွါရ၌ဖြစ်သော မိစ္ဆာဇီဝနှင့် ပြည့်စုံသူ၊

ဝါစသိက ဥပယာတိက

ဝစီဒွါရ၌ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို မကျင့်ခြင်း၊
ကာယိကမိစ္ဆာဇီဝ ပယ်မြစ်အပ်သော ဆေးကုမှုအစရှိသည်တို့၏
အစွမ်းဖြင့် ဆီချက်ခြင်း၊ အရိဋ္ဌဆေးရည်ချက်ခြင်း၊ ၄ ၃

ဝါစသိကမိစ္ဆာဇီဝ

လူတို့၏ သတင်းစကားကို လက်ခံခြင်း ဆောင်ခြင်းစသည်၊

၄။ ပဋိသာရဏိယကံ

သမ္မဟုလာ ထေရာ၌ ထေရ်(၁၁) ပါး

သာရိပုတ္တော မောဂ္ဂလ္လာနော၊ ကစ္စာနောပိစ ကောဌိကော၊

ကပ္ပိနော အနုရုဒ္ဓေါ စေဝ၊ မဟာစုန္ဒောစ ရေဝတော၊

ဥပါလိစာပိ အာနန္ဒော၊ ရာဟုလာတိ ဧကာဒသ၊ ၃၇

အရှင်သုဓမ္မ စိတ္တသူကြွယ်အား ဆဲရေး

အိမ်ရှင်သူကြွယ် သင်သည် များစွာသော ခဲဘွယ်ဘောဇဉ်ကို
စီရင်ထားအပ်သော် လည်း နှမ်းဖြင့် စပ်တွဲ တင်လဲပါသော မုန့်မရှိ၊

ဆဲရေးခြင်းအကြောင်း

စိတ္တသူကြွယ်သည် ရှေး၌ သံဃာဂိုဏ်း ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပင့်လျှင်
အရှင်သုဓမ္မကို မပန်ကြားဘဲ မပင့်ဖိတ်သော်လည်း အရှင်သာရိ
ပုတြာကို ဆွမ်းစားပင့်ရာအခါ၌ အရှင်သုဓမ္မကို ခွင့်မပန်ဘဲ
ပင့်ဖိတ်သဖြင့် “စိတ္တသူကြွယ်သည် ယခုအခါ ပျက်စီးပြီ၊ ငဲ့ကွက်ခြင်း
မရှိ၊ ငါ့အပေါ် ခင်မင်ခြင်းမရှိ” ဟုကြံ၍ ဆဲရေးပါသည်။

ပြန်လည်ချေပစကား

ဒက္ခိဏာပထတိုင်းသား ကုန်သည်များသည် အရှေ့အရပ်၌

ဖြစ်သော ဇနပုဒ်သို့ ကုန်ရောင်းသွားကြရင်း ကြက်မ တစ်ကောင်
 ယူဆောင်လာကြသည်။ ထိုကြက်မနှင့် ကျီးဖိုတို့ ပေါင်းသင်း၍
 မွေးလာသောကြက်ငယ်သည် ကျီးသံမည်လိုလျှင် ကာကကုက္ကုဋီ
 (အာကလိအောက်) ဟု မည်ပြီး၊ ကြက်သံ တွန်လိုလျှင် ကုက္ကုဋီ
 ကာကာ (အောက်ကလိ အာ) ဟု တွန်သကဲ့သို့ အရှင်သုဓမ္မ
 သည်လည်း ဘုရားစကားတော်ဟူသော ရတနာများစွာ ရှိနေပါ
 လျက် အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော နှမ်းပြစ်မုန့်စကားကိုသာ
 ပြောကြားပါသည်။

၃၉

အရှင်သုဓမ္မနေရပ်

မစ္ဆိကာသဏ္ဍမြို့ ဝွေးတောဥယျာဉ် (စိတ္တသူကြွယ်ကျောင်း)
 စိတ္တသူကြွယ်ဂုဏ် သဒ္ဓံ ပသန္နံ ဒါယကံ ကာရကံ သံယုပဋ္ဌာကံ၊
 ပဋိသာရဏီယကံ စိတ္တသူကြွယ်ကို သည်းခံစေရမည်။ ၄၀

အာကင်္ခမာနစတုက္က

ပဋိသာရဏီယကံ ပြုထိုက်သောရဟန်း၏ ပဌမအင်္ဂါ ၅ပါး
 ဂိဟီနံ အလာဘာယ၊ အနတ္တာယ၊ အဝါသာယ ပရိသက္ကတိ၊
 ဂိဟီ အက္ခောသတိ ပရိဘာသတိ၊ ဂိဟီ ဂိဟီဟိ ဘေဒေတိ၊ ၄၂

ဒုတိယအင်္ဂါ ၅ ပါး

ဂိဟီနံ ဗုဒ္ဓဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ ဓမ္မဿ အဝဏ္ဏံ
 ဘာသတိ၊ သံဃဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ ဂိဟီ ဟီ နေန
 ခုံသေတိ ဝဇ္ဇတိ၊ ဂိဟီနံ ဓမ္မိကံ ပဋိဿဝံ န သစ္စာပေတိ။

သည်းခံခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ခြင်းအကြောင်း

မျက်နှာမသာယာသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သောကြောင့်၊ ၄၄
နောက်လိုက်တမန်ပေးခြင်း စိတ္တသူကြွယ်ကို သည်းခံစေခြင်းငှါ၊

သည်းခံစေပုံ

သုဓမ္မရဟန်းသည် နောက်လိုက်တမန်ရဟန်းနှင့် မစ္ဆိကာသဏ္ဍမြို့
သို့သွား၍-

- ၁။ အိမ်ရှင်သူကြွယ် သည်းခံလော့၊ သင်ကို ကြည်လင်စေ၏ဟု
ပြောရမည်၊ ထိုသို့ပြော၍ မရလျင် တမန်ရဟန်းက-
- ၂။ ခမ ဂဟပတိ ဣမဿ ဘိက္ခုနော၊ ပသာဒေတိ တံ၊
- ၃။ ခမ ဂဟပတိ ဣမဿ ဘိက္ခုနော၊ အဟံ တံ ပသာဒေမိ၊
- ၄။ ခမ ဂဟပတိ ဣမဿ ဘိက္ခုနော၊ သံဃဿ ဝစနေန၊
- ၅။ နော စေ ခမတိ၊ အနုဒ္ဒတေန ဘိက္ခုနာ သုဓမ္မော ဘိက္ခု
စိတ္တဿ ဂဟပတိနော ဒဿန္တပစာရံ အဝိဇ္ဇာပေတွာ
သဝန္တပစာရံ အဝိဇ္ဇာပေတွာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂိ ကာရာပေတွာ
ဥတ္တုဋ္ဌိကံ နိသီဒါပေတွာ အဗ္ဗလိ ပဂ္ဂဏှာပေတွာ တံ အာပတ္တိ
ဒေသာပေတဗ္ဗော၊

အာပတ္တိအဒဿနေ ဥက္ခေပနိယကံ

ပညတ်ခြင်းအကြောင်း

အရှင်ဆန္ဒသည် အာပတ်သင့်လျက် အာပတ်ကိုရှုခြင်းငှာ
အလိုမရှိသောကြောင့်၊

အာပတ္တိယာ အဒဿနေ ဥက္ခေပနိယကံ

သံဃာနှင့်အတူ အာမိသသမ္ဘောဂ ဓမ္မသမ္ဘောဂ မရှိအောင် ပြုကြောင်းကံ၊

ဥက္ခေပနိယကံ၌အထူး

အာပတ်ကိုမရှု မကုစားခြင်းကြောင့် သံဃာသည် ဆန္ဒအား သံဃာနှင့်အတူ အာမိသသမ္ဘောဂ ဓမ္မသမ္ဘောဂမရှိအောင် ဥက္ခေပနိယကံ ပြုထားပြီးဖြစ်ကြောင်း ကျောင်းတိုက် အဆက်ဆက် ပြောကြားထားရမည်။

တေစတ္တာလီသဝတ္ထ

(အစ ဆယ်ပါးနှင့် အဆုံး ရှစ်ပါး တဇ္ဇနိယကံနှင့်တူပြီ)။

- ၁။ ပကတတ်ရဟန်း၏ ရှိခိုးခြင်း၊ ခရီးဦး ကြိုဆိုခြင်း၊ လက်အုပ်ချီခြင်း၊ အရိုအသေပြုခြင်း၊ နေရာကို ရှေးရှုဆောင်ခြင်း၊ အိပ်ရာကို ရှေးရှုဆောင်ခြင်း၊ ခြေဆေးရေ ခြေဆေးအင်းပျဉ် ခြေပွတ်အိုးခြမ်း သပိတ်သင်္ကန်းကို လှမ်းယူခြင်း၊ ရေခိုးရာ၌ ကျောက်ကုန်း၌ ချေးတွန်းပေးမှုကိုမသာယာထိုက်၊
- ၂။ ပကတတ်ရဟန်းကို သီလဝိပတ္တိ အာစာရဝိပတ္တိ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ အာဇီဝိပတ္တိဖြင့် မစွပ်စွဲထိုက်၊
- ၆။ ရဟန်းကို အခြားရဟန်းတို့နှင့် မကွဲပြားစေထိုက်၊
- ၇။ လူတို့၏ တံခွန်သဖွယ်ဖြစ်သော အဝတ်စသည် မဆောင်ရ၊
- ၈။ တိတ္တိတို့၏ တံခွန်သဖွယ်ဖြစ်သော သမန်းမြက်စသည်ကို မဆောင်ထိုက်။

- ၉။ တိတ္ထိတို့ကို မမှီဝဲထိုက်၊ ရဟန်းတို့ကို မှီဝဲထိုက်၏။
- ၁၀။ ရဟန်းတို့၏သိက္ခာ၌ ကျင့်ထိုက်၏။
- ၁၁။ ပကတတ်ရဟန်းနှင့်အတူ တစ်ခုတည်းသော အမိုးရှိသော
ကျောင်း၌ မနေထိုက်၊
- ၁၂။ - - - - ကျောင်းမဟုတ်သော စေတီယဃရစသည်၌
မနေထိုက်၊
- ၁၃။ န ကေစ္ဆန္ဓေ အာဝါသေ ဝါ အနာဝါသေ ဝါ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊
- ၁၄။ ပကတတ်ရဟန်းကိုမြင်လျှင် နေရာမှ ထပေးပါ။
- ၁၅။ ပကတတ်ရဟန်းကို ကျောင်းတွင်းကျောင်းပြင်၌ မခြိမ်း
ခြောက်ထိုက်။

အာပတ္တိယာ အပ္ပဋိကမ္မေ ဥက္ခေပနိယကံ
ပညတ်ခြင်းအကြောင်း

အရှင်ဆန္ဒသည် အာပတ်သင့်ပြီး ထိုအာပတ်ကို မကုစားလို
သောကြောင့်၊

ပါပိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ အပ္ပဋိနိဿဂေ ဥက္ခေပနိယကံ
အရိဋ္ဌ မိစ္ဆာအယူ

မြတ်စွာဘုရားသည် ဈာန်မဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ကို
ပြုတတ်၏-ဟု ဟောတော်မူအပ်သော မေထုန်အကျင့်တို့ကို
အန္တရာယ်မဖြစ်နိုင်အောင် မှီဝဲနည်းကို ငါသိ၏။

အန္တရာယ်သရုပ်

ဆောင် ကမ္မ ကိလေသာ၊ ဝိပါကနှင့်၊ အရိယ ဥပဝါ၊

အာဏာဝီတိက္ကမံ၊ ဤငါးတန်း၊ မှတ်ရန် အန္တရာယ်၊

ကမ္မန္တရာယ် ကိလေသန္တရာယ် ဝိပါကန္တရာယ် အရိယူပဝါဒန္တရာယ်

အာဏာဝီတိက္ကမန္တရာယ်၊ ၄

ကာမဂုဏ်အပြစ်ပြ ဥပမာ

၁။ အဋ္ဌိကင်္ဂလူပမာ-အသားမစပ် အညှိကပ်၍ခွေးငတ်မလွတ်
ရက်နိုင်သော အရိုးစုဟူသော ဥပမာရှိကုန်၏။

၂။ မံသပေသူပမာ - ကျီးများဘောင်တွင် တစ်ကောင်ရလစ်
ဝိုင်းအော်ဟစ်သည့် အသားတစ်ဟူသော ဥပမာရှိကုန်၏။

၃။ တိဏုက္ကူပမာ-လေတွင်လှည့်ဆောင် လက်ထိလောင်သည့်
တန်ဆောင်မြက်မီးရှူး ဟူသော ဥပမာရှိကုန်၏။

၄။ အင်္ဂါရကာသူပမာ-မီးကျိုးတွင်းဟူသော ဥပမာရှိကုန်၏။

၅။ သုပိနကူပမာ-စားရယောင်ယောင် သောက်ရယောင်ယောင်
နတ်လှည့်ဆောင်သည့် သန်းခေါင်အိပ်မက်-ဟူသော ဥပမာ
ရှိကုန်၏။

၆။ ယာစိတကူပမာ - ငှားရမ်းယူငင် ပွဲသဘင်၌ ဝတ်ဆင်ခဏ
သုံးဆောင်ရသည့် ဥစ္စာဟူသော ဥပမာရှိကုန်၏။

၇။ အသိသူနူပမာ - သန်လျက်ဝင်းဝင်း သားတစ်မြိုင်းသို့ စင်းတိတုံး
ဟူသော ဥပမာရှိကုန်၏။

၉။ သတ္တိသူလူပမာ-လှံတံကျင်ဟူသော ဥပမာရှိကုန်၏။

၁၀။ သပ္ပသိရူပမာ - အဆိပ်ထန်သော မြွေဦးခေါင်းဟူသော
ဥပမာရှိကုန်၏။ သာယာဘွယ်နည်း၍ ဆင်းရဲခြင်း ပင်ပန်းခြင်း
များ၏။ ကာမဂုဏ်တို့၌ အပြစ်ကသာ ပို၍များ၏။

	ကံ (၇) မျိုး	နိဒါန	ပုဂ္ဂလ
၁။	တဇ္ဇနိယကံ	သာဝတ္ထိမြို့	ပဏ္ဍုကလောဟိတက
၂။	နိယဿကံ		အရှင်သေယျသက
၃။	ပဗ္ဗာဇနိယ (ကီဇ္ဇာဂိရိ)	သာဝတ္ထိမြို့	အဿဇိပုနဗ္ဗသုက
၄။	ပဋိသာရဏီယ(မစ္ဆိကာသဏ္ဍာ)	သာဝတ္ထိမြို့	အရှင်သုဓမ္မ
၅။	အဒဿနေ ကောသမ္ပိမြို့၊	ယောသိတာရုံ	အရှင်ဆန္ဒ
၆။	အပ္ပဋိကမ္မေ ကောသမ္ပိမြို့၊	ယောသိတာရုံ	အရှင်ဆန္ဒ
၇။	အပ္ပဋိနိဿဂ္ဂေ	သာဝတ္ထိမြို့	အရှင်အရိဋ္ဌ

၂။ ပါရိဓါသိကက္ခန္ဓက

မိထုယထာဝုဗ္ဗံ ။ ။ အဘိဝါဒနံ ပစ္စုဋ္ဌာနံ အဉ္စလိကမ္ပံ သာမိစိကမ္ပံ
အာသနာဘိဟာရံ သေယျာဘိဟာရံ ပါဒေါဒကံ ပါဒပိဋံ
ပါဒကထလိကံ ပတ္တစိဝရပဋိဂ္ဂဟဏံ နဟာနေ ပိဋ္ဌိပရိကမ္ပံ။

ပဉ္စ ယထာဝုဗ္ဗံ

ဥပုသ်၊ ပဝါရဏာ၊ မိုးရေခဲသင်္ကန်း၊ မိမိအတွက်ရောက်လာသော
ဥဒ္ဓေသဘတ် စသည်ကို စွန့်လွှတ်ခြင်း၊ စတုဿာလကသံယဘတ်။

ပါရိဝါသိကဝတ် (၉၄) ပါး

(၁ မှ ၁၈ အထိ တဇ္ဇနီယကံနှင့်တူပြီ) ပကတတ်ရဟန်း၏ ရှေ့မှမသွားရ၊ ရှေ့၌ မထိုင်ရ၊ ပါရိဝါသိကရဟန်းအား နေရာအစွန်း၊ အိပ်ရာအစွန်း၊ ကျောင်းအစွန်းကို ပေးပါ။ ပကတတ်ရဟန်း အဖြစ်ဖြင့် အိမ်သို့ မချဉ်းကပ်ရ၊ အာရညကင်စုတင်၊ ပိဏ္ဏပါတ်စုတင် မဆောက်တည်ရ၊ ပရိဝါသိက ဆောက်တည်နေသူဟု မသိအောင် ဆွမ်းယူမခိုင်းရ၊ မိမိက အာဂန္တုကဖြစ်လျင်လည်း ပရိဝါသိ ကြားရ မည်၊ မိမိကျောင်းသို့ ရောက်လာသော အာဂန္တုကိုလည်း ပရိဝါသိ ကြားပါ။ ဥပုသ်နေ့၌ ပရိဝါသိကြားပါ။ ပဝါရဏာနေ့၌ ပရိဝါသိကြား ပါ။ မကျန်းမာလျင် တမန်ဖြင့် ပရိဝါသိကြားပါ။

ပကတတ်ရဟန်းနှင့် အတူမနေသင့်

ဧကစ္ဆန္နေ အာဝါသေ၊ ဧကစ္ဆန္နေ အနာဝါသေ၊

ဧကစ္ဆန္နေ အာဝါသေဝါ အနာဝါသေဝါ။

အတူမနေသင့်သူ (၆) ယောက်

ပါရိဝါသိက ဝုဗ္ဗတရ၊ မူလာယ ပဋိကဿနာရဟ၊

မာနတ္တာရဟ၊ မာနတ္တစာရိက၊ အဗ္ဘာနာရဟ၊

ပါရိဝါသိက ရတ္တိစ္ဆေဒ (၃) ပါး

ပကတတ်ရဟန်း စသည်တို့နှင့် တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသော ကျောင်း၌ အတူအိပ်ခြင်း၊ အရုဏ်တက်ချိန်၌ ပကတတ်ရဟန်းနှင့် ကင်း၍နေခြင်း ပရိဝါသိမကြားခြင်း။

ပရိဝါသ်ချခြင်းအကြောင်း

သာဝတ္ထိမြို့၌ ရဟန်းများစွာ စုဝေးမိ၍ ပါရိဝါသ်ကရဟန်းတို့သည် ပရိဝါသ်ကို သုတ်သင်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ကြသောကြောင့်၊

ပရိဝါသ်ချပုံ

တေန ပါရိဝါသ်ကေန ဘိက္ခုနာ ဧကံ ဘိက္ခု ဥပသင်္ကမိတွာ ဥက္ကဋ္ဌိကံ နိသီဒိတွာ အဉ္စလိ ပဂ္ဂဟေတွာ ဧဝမဿ ဝစနိယော “ပရိဝါသ် နိက္ခိပါမိ၊ ဝတ္တံ နိက္ခိပါမိ” တိ။

ပရိဝါသ်ဆောက်တည်ရန် ခွင့်ပြုခြင်းအကြောင်း

သာဝတ္ထိမြို့နေ ရဟန်းတို့သည် ထိုထိုအရပ်သို့ ဖဲသွားကြ၍ ပါရိဝါသ်ကရဟန်းတို့ ပရိဝါသ်ကို သုတ်သင်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သောကြောင့်၊

ပရိဝါသ်ဆောက်တည်ပုံ

တေန ။ပ။ဝစနိယော “ပရိဝါသ် သမာဒိယာမိ၊ ဝတ္တံ သမာဒိယာမိ” တိ။

ပရိဝါသ်(၄)မျိုး

ဆောင် အပွင့်စွန့် ပင့်စွန့်၊ ပကံ သမောဓာ၊

အပွင့်စွန့်ပရိဝါသ် ပင့်စွန့်ပရိဝါသ် သုဒ္ဓန္တပရိဝါသ်၊

သမောဓာနပရိဝါသ်၊

အပွင့်စွန့်ပရိဝါသ်ကို အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗအား ပေးရမည်၊ ၄

မာနတ္ထစာရိက၌အထူး ဒေဝသိကံ အာရောစေတဗ္ဗံ၊

မာနတ္တစာရိက ရတ္တိစ္ဆေဒ(၄)ပါး

သဟဝါသော ဝိပွဝါသော အနာရောစနာ၊ ၄-ပါးအောက်
ယုတ်လျော့သောဂိုဏ်း၌ မာနတ်ကျင့်ခြင်း၊

မာနတ်ချပုံ   မာနတ္တံ နိက္ခိပါမိ၊ ဝတ္တံ နိက္ခိပါမိ၊
ဆောက်တည်ပုံ   မာနတ္တံ သမာဒယာမိ၊ ဝတ္တံ သမာဒိယာမိ၊

၃။ သမုစ္စယက္ခန္ဓက

ပဉ္စာဟပုဋိစ္ဆန္တသံဃာဒိသေသ်ကုစားစဉ်အရင်းငင်ရမည့်သူ
ပရိဝါသ် ကျင့်စဉ်၊ မာနတ်ထိုက်စဉ်၊ အဗ္ဘန်ထိုက်စဉ်
သဉ္ဇေကနိက အပုဋိစ္ဆန္တ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ အာပတ်သင့်သူ၊

တိဿန္တံ အာပတ္တိနံ-၌ တိသရူပံ
မူလ ပဉ္စာဟပုဋိစ္ဆန္တအန္တရာပတ်၊ ပရိဝါသ်ကျင့်စဉ် အပုဋိစ္ဆန္တ
အန္တရာပတ်၊ မာနတ်ထိုက်စဉ် အပုဋိစ္ဆန္တအန္တရာပတ်၊

သမောဓာန ပရိဝါသ်ပေးရမည့်ရဟန်း

ပက္ခပုဋိစ္ဆန္တအာပတ်သင့်၍ ထိုအာပတ်အတွက် ပရိဝါသ်
ကျင့်နေစဉ် ပဉ္စာဟပုဋိစ္ဆန္တ အန္တရာပတ်သင့်သော ရဟန်းအား မူလ
ပက္ခပုဋိစ္ဆန္တအာပတ်အတွက် ၁၅-ရက်နှင့်၊ ပဉ္စာဟပုဋိစ္ဆန္တ
အန္တရာအာပတ်အတွက် ၅-ရက်ကိုပေါင်း၍ သမောဓာန ပရိဝါသ်
ပေးပါ။

အတ္တသမောဓာနပရိဝါသ် ပေးထိုက်သူ

အညတရော ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံယာဒိသေသာ အာပတ္တိယော
အာပန္နော ဟောတိ၊ ဧကာ အာပတ္တိ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာ၊ ဧကာ
အာပတ္တိဒ္ဓိဟ+တိဟ+ပဉ္စာဟ+ဆာဟ+သတ္တာဟ+အဋ္ဌာဟ+
နဝါဟ+ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္န၊ ထိုအာပတ်တို့တွင် ၁၀-ရက်ဖုံးထား
အပ်သော အာပတ်အပိုင်းအခြားဖြင့် ပေါင်းအပ်ရာ သမောဓာန
ပရိဝါသ်ကို ပေးပါ။

သဗ္ဗစိရပ္ပဋိစ္ဆန္န အတ္တသမောဓာန ပရိဝါသ်ပေးထိုက်သူ

အညတရော ဘိက္ခု ။ ပ ။ ဧကာ အာပတ္တိ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာ၊
ဒွေ အာပတ္တိယော ဒ္ဓိဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တိသော အာပတ္တိယော
တိဟ+စတူဟ+ပဉ္စာဟ+ဆာဟ-သတ္တာဟ+ အဋ္ဌာဟ+နဝါဟ+
ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ ထိုရဟန်းအား အလုံးစုံသော အာပတ်တို့
ထက် ကြာမြင့်စွာ ဖုံးထားအပ်သော အာပတ်၏ အစွမ်းဖြင့် သမော
ဓာန ပရိဝါသ် ပေးပါ။

တဒုပါဒါယ ထိုနေ့ကို အစပြု၍ (ဘာသာဋီကာ)

တံ ထို ၂-လ ဖုံးထားအပ်သော တစ်ပါးပါးသော သံယာဒိသေသ်
အာပတ်ကို၊ နိဿျ

မေး ၂ လ ဖုံးထားအပ်သောအာပတ်ကို ၁ လ အတွက်သာ
ပရိဝါသ်တောင်းပြီး ပရိဝါသ် ကျင့်သုံးနေစဉ် လနီသဘောသက်
ရောက်၍ ၂ လအတွက် ပရိဝါသ် ဆောက်တည်လိုလျှင် နောက်ထပ်

- ၂၀ -

၂-လဆောက်တည်ရမည်လော၊ သို့မဟုတ် ကျန်သောရက်များ အတွက်သာ ဆောက်တည်ရမည်လော၊

ဖြေ ကျင့်အပ်ပြီးသော ရက်များကိုမယူဘဲ (မရေတွက်ဘဲ) နောက်ထပ် ၂ လ ပရိဝါသ် ဆောက်တည်ရမည်၊

ဖုံးထားအပ်သော အာပတ်များ

၁။ သိ၍၊ အမှတ်ရ၍၊ သံသယမဖြစ်ဘဲ ဖုံးထားအပ်သော အာပတ် အတွက် ပရိဝါသ်ပေးခြင်းသည် တရားရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့် အထမြောက်သည်၊

၂။ မသိ၊ အမှတ်မရ၊ သံသယဖြစ်၍ ဖုံးထားအပ်သော အာပတ် အတွက် ပရိဝါသ်ပေးခြင်းသည် တရားမရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့် အထမမြောက်၊ တစ်ခုသော အာပတ်အတွက်သာ မာနတ်ထိုက်၏၊

သုဒ္ဓန္တပရိဝါသ် ပေးထိုက်သူ

သံဃာဒီသေသ်အာပတ် များစွာသင့်၍ အာပတ်အပိုင်း အခြားကိုမသိ၊ ညဉ့်အပိုင်း အခြားကိုမသိ၊ အာပတ်အပိုင်း အခြား+ညဉ့်အပိုင်းအခြားကို အမှတ်မရ၊ အာပတ် ညဉ့်အပိုင်း အခြား၌ ယုံမှားသောရဟန်းတို့အား ပေးရမည်၊

ပရိဝါသ်ပေးရမည့် ရဟန်း(၉)ပါး

- အာပတ်+ညဉ့်အပိုင်းအခြားကို သိသူ၊
- အာပတ်+ညဉ့်အပိုင်းအခြားကို အမှတ်ရသူ၊
- အာပတ်+ညဉ့်အပိုင်းအခြား၌ မယုံမှားသူ၊

အာပတ်အပိုင်းအခြားကိုမသိဘဲ ညဉ့်အပိုင်းအခြားကိုသိသူ၊

အာပတ်အပိုင်းအခြားကိုအမှတ်မရဘဲ

ညဉ့်အပိုင်းအခြားကို အမှတ်ရသူ၊

အာပတ်အပိုင်းအခြားကို ယုံမှား၍ ညဉ့်အပိုင်းအခြားကို မယုံမှားသူ၊

အာပတ်အပိုင်းအခြားကို အချို့သိ အချို့မသိဘဲ

ညဉ့်အပိုင်း အခြားကို သိသူ၊

အာပတ်အပိုင်းအခြားကို အချို့အမှတ်ရ အချို့အမှတ်မရဘဲ

ညဉ့်အပိုင်း အခြားကို အမှတ်ရသူ၊

အာပတ်အပိုင်းအခြားကို အချို့ယုံမှား အချို့မယုံမှား၊

ညဉ့်အပိုင်း အခြားကို မယုံမှားသူ၊

၃။ စတ္တာလိသက

ပရိဝါသ်ကျင့်စဉ် လူထွက်ပြီး ရဟန်းပြန်ဝတ်လျှင်
ရှေး၌ပေးအပ်ပြီးသော ပရိဝါသ်ကို ကောင်းစွာပေးအပ်ရာရောက်၏။
ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော ပရိဝါသ်ကို ကောင်းစွာ ကျင့်သုံးအပ်ပြီ
ကြွင်းသောပရိဝါသ်ကို ကျင့်သုံးရမည်။

ဘိက္ခု မာနတ္တံ စရန္တော ဝိပ္ပမိတွာ ပုန ဥပသမ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ
တဒေဝ ပုရိမံ ပရိဝါသဒါနံ၊ ယော ပရိဝါသော ဒိန္နော၊ သုဒိန္နော၊
ယော ပရိဂုတ္တော၊ သုပရိဂုတ္တော၊ ယံ မာနတ္တံ ဒိန္နံ သုဒိန္နံ၊ ယံ မာနတ္တံ
စိန္တံ သုစိန္တံ၊ အဝသေသံ စရိတဗ္ဗံ။

ဆတ္တိသတ

ရဟန်းသည် ပရိဝါသ်ကျင့်သုံးစဉ် အကြား၌ များစွာသော ပရိမာဏ ပဋိစ္ဆန္ဒ အာပတ်သင့်က အရင်းသို့ ငင်ပါ။ ဖုံးထားအပ် ပြီးသော အာပတ်အတွက် ရှေးအာပတ်၌ ပေါင်းအပ်ရာ ပရိဝါသ်ကို ပေးပါ။

မာနတ္တသတ

- သံဃာဒိသေသ် အာပတ်များစွာသင့်သော ရဟန်းသည်
- ၁။ အာပတ်ကို မဖုံးဘဲလူထွက် ရဟန်းပြန်ဝတ်လဲ အာပတ်ကို မဖုံးလျှင် မာနတ်ပေးပါ။
  - ၂။ အာပတ်ကို မဖုံးဘဲလူထွက် ရဟန်းပြန်ဝတ်မှ ထိုအာပတ်ကို ဖုံးလျှင် ဖုံးထားအပ်ပြီးသော နောက်ဖြစ်သော အာပတ်အစု အတွက် ပရိဝါသ်ကို ပေးပြီး မာနတ်ကိုပေးပါ။
  - ၃။ အာပတ်ကို ဖုံးပြီးမှလူထွက် ရဟန်းပြန်ဝတ်လသော် ထိုအာပတ်ကို မဖုံးသူအား ဖုံးထားအပ် ပြီးသော ရှေးအာပတ် အစုကြောင့် ပရိဝါသ်ပေးပြီးမှ မာနတ်ကိုပေးပါ။
  - ၄။ အာပတ်ကို ဖုံးပြီးမှလူထွက်၊ ရဟန်းပြန်ဝတ်ရာ၌လည်း ထိုအာပတ်တို့ကို ဖုံးသူအား ဖုံးထားအပ်ပြီးသော ရှေး+ နောက်ဖြစ်သော အာပတ်အစုကြောင့် ပရိဝါသ်ကိုပေးပြီးမှ မာနတ်ကို ပေးပါ။

ပရိမာဏာဒိဝါရအဋ္ဌက

ပရိမာဏာ အပွဋိစ္ဆာဒေတွာ၊ ပရိမာဏာ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ

ကေနာမာ အပ္ပဋိစ္စာဒေတွာ၊ နာနာနာမာ အပ္ပဋိစ္စာဒေတွာ၊ သဘာဂါ
အပ္ပဋိစ္စာဒေတွာ၊ ဝိသဘာဂါ အပ္ပဋိစ္စာဒေတွာ၊ ဝဝတ္ထိတာ
အပ္ပဋိစ္စာဒေတွာ၊ သမ္ဘိန္ဒာ အပ္ပဋိစ္စာဒေတွာ။

မဖုံးလျှင် မာနတ် ဖုံးလျှင် ပရိဝါသ်

ရဟန်း ၂ ပါး သံယာဒိသေသ် အာပတ်သင့်၍ သံယာဒိ
သေသ်၌ သံယာဒိသေသ်-ဟု အမှတ်ရှိသော်လည်း တစ်ပါးက
အာပတ်ကိုဖုံး၍ တစ်ပါးက အာပတ်ကိုမဖုံး၊ ဖုံးသော ရဟန်းအား
ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို ဒေသနာကြားစေ၍၊ ဖုံးထားအပ်သော အာပတ်
ကြောင့် ပရိဝါသ်ပေးပြီး ၂-ပါးလုံးအား မာနတ်ပေးရမည်။

၄။ သမထက္ခန္ဓက

ဒဗ္ဗ မလ္လပုတ္တရဟန္တာဖြစ်ချိန် ၇-နှစ်သားအရွယ်၊
ပါဠိစီ ယံကိဉ္စိ သာဝကေန ပတ္တဗ္ဗံ၊ သဗ္ဗံ တေန အနုပုတ္တံ
ဟောတိ၊ နတ္ထိ စဿ ကိဉ္စိ ဥတ္တရိ ကရဏီယံ၊ ကတဿ
ဝါ ပတိစယော။ ၁၉၁

အရှင်ဒဗ္ဗဇိ သံဃဝေယျာဝစ္စ

၁။ သံဃာဇါ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာကို ခင်းပေးခြင်း၊

၂။ ဆွမ်း ညွှန်ကြားခြင်း။

သဘာဂါနံ အရ “ယေ တေ ဘိက္ခု သုတ္တန္တိကာ”
စသည်ကိုထောက်၍ ဂုဏ်အားဖြင့် သဘောတူသူကို ယူပါ။

အုပ်စု (၅) စုခွဲ၍ နေရာချထား

သုတ္တန်ဆောင် ရဟန်းတွေက အချင်းချင်း သုတ္တန်ကို ပေါင်းစုရွတ်ကြလိမ့်မည်-ဟုကြံ၍ တစ်ပေါင်းတည်း နေရာချထားပေးသည်။

ဝိနည်းမိရ်ရဟန်းတွေက အချင်းချင်း ဝိနည်းဆုံးဖြတ်ကြမည်-. . . .
ဓမ္မကထိကတွေက အချင်းချင်း တရားဆွေးနွေးကြမည် . . . .
ဈာန်ဝင်စားသောရဟန်းတွေက အချင်းချင်း မနှိပ်စက်ကြလတံ့ နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်၏ ဖိလာကန်လန်စကား ပြောကြားသူတွေက ကိုယ်တောင့်တင်း ခိုင်မာအောင် ပြုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကြလိမ့်မည်-ဟုကြံ၍ တစ်ပေါင်းတည်း နေရာချထားပေးသည်။
အပိဿု ဝိကာလေ အချိန်မဲ့ အခါမဲ့၌လည်း၊ အဋ္ဌာနပယုတ်။

အချိန်မဲ့ အခါမဲ့ လာကြခြင်းအကြောင်း

မလ္လမင်း၏သား အရှင်ဒဗ္ဗ၏ တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ကြည့်လိုသောကြောင့်၊

ဝိကာလမှ လာကြသူများအား

တေဇောဓာတုံ သမာပဇ္ဇိတွာ တေနေဝ အာလောကေန သေနာသနံ ပညပေတိ။

တေ သဠိစ္စ ဒုရေ အပဒိသန္တိ (၁၁) နေရာ

ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင် သူခိုးတို့ကို ပစ်ချရာတောင် ဣသိဂိလိ တောင်နံရံ ကျောက်ညို ဝေဘာရတောင်နံရံ စရည်းပင်ပေါက်ရာ

လိုက် ယင်းတိုက်တော မြွေဦးခေါင်းနှင့်တူသော တောင်ဝှမ်း
ဂေါတမကချောက် တိန္နကချောက် တပေါဒါချောက် တပေါဒါရုံ
ကျောင်း ဇီဝကသရက်ဥယျာဉ် မဒ္ဒကုဏ္ဍိ မိဂဒါဝုန်တော၊

အဝေး၌ညွှန်ပြသော ရဟန်းတို့အား

အရှင်ဒဗ္ဗသည် တေဇောကသိုဏ်းလျင်အာရုံရှိသော
စတုတ္ထဈာန်သမာပတ် ဝင်စား၍ တောက်ပသောလက်ချောင်းဖြင့်
ရှေ့ကသွားပြီး ရဟန်းတို့လည်း ထိုအလင်းရောင်ဖြင့်ပင် အရှင်ဒဗ္ဗ
နောက်မှ လိုက်သွားကြသည်။

တေသံ ဧဝံ သေနာသနံ

အယ် မဇ္ဈော၊ ဣဒံ ပိဋံ ၊ အယ် ဘိသိ၊ ဣဒံ ဗိမ္ဗောဟနံ၊
ဣဒံ ဝစ္စဋ္ဌာနံ၊ ဣဒံ ပဿာဝဋ္ဌာနဋ္ဌံ၊ ဣဒံ ပါနီယံ၊ ဣဒံ ပရိဘောဇနီယံ၊
အယ် ကတ္တရဒဏ္ဍော၊ ဣဒံ သံယဿ ကတိက သဏ္ဍာနံ၊ ဣဒံ
ကာလံ ပဝိသိတဗ္ဗံ၊ ဣမံ ကာလံ နိက္ခမိတဗ္ဗန္တိ၊

လာမကဆွမ်းကျောင်း ရခြင်းအကြောင်း

ဘုန်းကံနည်းခြင်း၊ သီတင်းငယ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊

အဘိသင်္ခါရိက ပိဏ္ဏပါတ ထောပတ် ဆီ လက်သုပ်ဟင်းလျာ၊
မေတ္ထိယဘူမဇေတတို့အား ဆန်ကွဲထမင်း ပအုံးရည်ဟင်း၊
စတုတ္ထဘတ် ဆွမ်း ပဲဟင်း ဆီ လက်သုပ်ဟင်းလျာ၊
မေတ္ထိယဘူမဇေတတို့အား ကျွန်မသည် တံခါးမုခ်၌ဆွမ်းကပ်သည်။

အမူလိကာ သီလဝိပတ္တိဖြင့် စွပ်စွဲခြင်းအကြောင်း

မလ္လမင်း၏သား ဒဗ္ဗသည် မိမိထံမှောက်ရောက်လာသော ကလျာဏဘတ္တိက သူကြွယ်အား သဒ္ဓါတရားပျက်အောင် ဖျက်ဆီးသည်ဟု ထင်သောကြောင့် စွပ်စွဲခြင်း ဖြစ်သည်။

အမူလိကာ သီလဝိပတ္တိဖြင့် စွပ်စွဲခိုင်းပုံ

အရှင်ဘုရား ဤအမှုသည် မသင့်တော် မလျောက်ပတ်ပါ။ ဘေးရန် နှိပ်စက်တတ်သော ဥပဒ္ဒဝေါ မရှိရာအရပ်၌ ဘေးရန် နှိပ်စက်တတ်သော ဥပဒ္ဒဝေါ ရှိနေပါသည်။ လေမရှိသော အရပ်၌ လေတိုက်နေပါသည်။ ရေကို မီးလောင်သလို ဖြစ်နေပါသည်။ မလ္လမင်း၏သား အရှင်ဒဗ္ဗသည် တပည့်တော်မကို ဖျက်ဆီးအပ်ပြီဟု မေတ္တိယာဘိက္ခုနီ မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားသည်။

သရသိ တွံ ဒဗ္ဗ ဧဝရူပံ ကတ္တာ ယထာယံ ဘိက္ခုနီ အာဟ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝါ-အကြင်အမှုကို၊ အယံဘိက္ခုနီ-သည်၊ အာဟ-ပြီ၊ တွံ-သည်၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့သဘော ရှိသောအမှုကို၊ ကတ္တာ-ပြုပြီးသည် (ဟုတွာ) သရသိ-အမှတ်ရ၏ လော၊ (တစ်နည်း) ယထာ-ဖြင့်၊ ဝါ-ကို၊ အယံ ဘိက္ခုနီ အာဟ၊ ဒဗ္ဗ တွံ ဧဝရူပံ သရသိ-အမှတ်ရ၏လော၊ ကတ္တာစ-ပြုမိသည်လည်း (အသိ-ဖြစ်သလော)။

အရှင်ဒဗ္ဗအဖြေ

မြတ်စွာဘုရား သိတော်မူသည့်အတိုင်း မှတ်တော်မူပါ
တပည့်တော်သည် မွေးဖွားရာ အခါမှစ၍ အိပ်မက်၌သော်မှလည်း
မေထုန်အကျင့်ကို မှီဝဲဘူး၏-ဟု မသိပါ။ နိုးနေသော တပည့်တော်
သည် အဘယ်မှာ ဆိုဘွယ်ရာရှိပါအံ့နည်း။

နိဿယ ဘန္တေ အဟံ ယတော-အကြင်အခါမှစ၍၊ ဝါ-
အကြင်အခါ၌၊ ဇာတော-မွေးဖွားပါပြီ၊ တတော-ထိုအခါမှစ၍၊
သုပိနန္တေနပိ-အိပ်မက်၌လည်း၊ မေထုနံဓမ္မံ-ကို၊ ပဋိသေဝိတာ-
မှီဝဲပြီးသည် (မှီဝဲဘူးသည်) ဟုတွာ နာဘိဇာနာမိ-မသိပါ။

တစ်နည်း ဘန္တေ အဟံ ယတော အဟံ ဇာတော၊ တတော
သုပိနန္တေနပိ နာဘိဇာနာမိ၊ န ပဋိသေဝိတာ-မှီလည်း မမှီဝဲပါ။
ဇာဂရော သမာနော ပဂေဝ နာဘိဇာနာမိ။

မေတ္တိယဘူမဇကတို့သည် အရှင်ဒဗ္ဗအား စိတ်ဆိုး
ကုန်သည် မိမိစိတ်မရှိကုန်သည် သာသနာတော်မှ ရွှေ့လျောစေ
လိုသည် ဖြစ်၍ တိုက်တွန်းကြသည်။

သတိဝိနည်းပေးရမည့်သူ

သတိ၏ ပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သော
ရဟန္တာအားသာပေးရမည်။ (အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသော်မှ မပေးရ)

သတိဝိနည်းပေးခြင်း အင်္ဂါ ၅ ပါး

၁။ စင်ကြယ်ခြင်း၊ အာပတ်မသင့်ခြင်း၊ သုဒ္ဓေါ အနာပတ္တိကော၊

- ၂။ ထိုရဟန်းကို စွပ်စွဲကြခြင်း၊ အနုဝဒန္တိစ နံ၊
  - ၃။ သတိဝိနည်းပေးဘို့ရန် တောင်းပန်ခြင်း၊ ယာစတိစ၊
  - ၄။ ထိုရဟန်းကို သတိဝိနည်းပေးခြင်း၊
  - ၅။ တရားသဖြင့် ညီညွတ်သောသံဃာက ပေးခြင်း၊
- အမူဠဝိနည်းပေးရမည့်သူ**
- ရှေးက တွေဝေသော်လည်း ယခုအခါ မတွေေဝေသော
ဂဂ္ဂရဟန်းအား ပေးရမည်၊

အဓမ္မိက အမူဠဝိနယကံ (၃)ပါး

၁။ အာပတ်သင့်သောရဟန်းကို သံဃာ၊ များစွာသော
ရဟန်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးက

“အရှင်ဘုရား သင့်ရောက်ပြီးသော အာပတ်ကို အမှတ်ရ၏လော”
ဟု စောဒနာအပ်သော် အာပတ်ကို အမှတ်ရပါလျက် “ငါသည်
ဤသို့သဘောရှိသောအာပတ်သို့ ရောက်ဘူးသည်ကို အမှတ်
မရပါ” ဟု ပြောသူအား သံဃာက အမူဠဝိနည်းပေး၏။

၂။ -----စောဒနာအပ်သော် “ငါသည် အိမ်မက်ကဲ့သို့
အမှတ်ရပါ၏” ဟု ပြောသူအား အမူဠဝိနည်းပေး၏။

၃။ ----- စောဒနာအပ်သော် “ငါသည် ဤသို့ပြု၏၊
သင်တို့လည်း ဤသို့ ပြုကြ၊ ဤအမှုသည် ငါ့အားအပ်၏၊
သင်တို့အားလည်း ဤအမှုအပ်၏” ဟု အရူးမဟုတ်ဘဲ ရူးယောင်
ဆောင်သူအား အမူဠဝိနည်းကိုပေး၏။

ဓမ္မိက အမူဠဝိနည်း (၃) ပါး

၁။ စိတ်ဖောက်ပြန်သဖြင့် ရဟန်းတို့၏ဥစ္စာ မဟုတ်သော အလုပ်များစွာကို ကိုယ်နှုတ် စိတ်တို့ဖြင့် ပြောဆိုပြုလုပ် နေသော အရူးရဟန်းကို သံဃာ၊ များစွာသောရဟန်း၊ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ပါးက “အရှင်ဘုရား သင့်ပြီးသောအာပတ်ကို အမှတ်ရပါ” ဟု စောဒနာအပ်သော် အမှတ် မရတော့သည်ဖြစ်၍ “ဤသို့သဘော ရှိသောအာပတ်သို့ ရောက်ဘူးသည်ကို အမှတ် မရပါ” ဟု ပြောသူအား သံဃာက အမူဠဝိနည်းပေး၏။

၂။ . . . . အပ်သော် “အိပ်မက်ကဲ့သို့ အမှတ်ရ၏” ဟု ပြောသူကို အမူဠဝိနည်းပေး၏။

၃။ . . . . အပ်သော် “ငါလည်း ဤသို့ပြု၏။ သင်တို့လည်းဤသို့ ပြုကြ၊ ငါ့အား ဤအမှုအပ်သလို သင်တို့အားလည်း ဤအမှုအပ်၏” ဟုပြောသူအား အမူဠဝိနည်းပေး၏။

အဓမ္မိကပဋိညာတကရဏ (၄၂) ပါး

ပါရာဇိကကျသူကို များစွာသောရဟန်း ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးက ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့် စောဒနာအပ်သော် “တပည့်တော် ပါရာဇိက မကျ၊ သံဃာဒီသေသ်အာပတ်သင့်၏” ဟုပြော သူအား သံဃာဒီသေသ်အာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်း။

မှတ်ချက်။ ။ ပါရာဇိကကို မှုတည်၍ ပဋိညာတကရဏ (၆)ပါး၊
သံဃာဒိသေသံစသော (၆) ပါးကို မှုတည်ရာ၌လည်း
ပဋိညာတကရဏ (၆)ပါးစီပင်၊

ဓမ္မိကပဋိညာတကရဏ (၇)ပါး

ပါရာဇိကကျသောရဟန်းကို သံဃာ၊ များစွာသောရဟန်း
ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးက ပါရာဇိက အာပတ်ဖြင့် စောဒနာအပ်သော်
ပါရာဇိကကျ၏-ဟု ဝန်ခံသဖြင့်၊ ထိုရဟန်းအား သံဃာက
ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်း (သံဃာဒိသေသံစသော ၆-
ပါးတူပြီ)

ယေဘုယျသိကာ သမထပညတ်ခြင်း

ဘိက္ခု။ သံဃမဇ္ဈေ ဘဏ္ဍနဇာတာ ကလဟဇာတာ
ဝိဝါဒါပန္နာ အညမည မုခသတ္တိဟိ ဝိတုဒန္တာ ဝိဟရန္တိ န သက္ကောန္တိ
တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေတုံ (တသ္မာ)၊

သလာကဝ္ဂါဟာပကရဟန်း အင်္ဂါ(၄)ပါး

ဆန္ဒာဂတိမလိုက်ခြင်း၊ ဒေါသာဂတိ မလိုက်ခြင်း၊
မောဟာဂတိမလိုက်ခြင်း၊ ဘယာဂတိ မလိုက်ခြင်း၊
ယူအပ်ပြီးစာရေးတံ မယူအပ်သေးသော စာရေးတံကို သိခြင်း၊

အဓမ္မိက သလာကဝ္ဂါဟ(၁၀)ပါး

- ၁။ သေးငယ်သောအတိုင်းအရှည်ရှိသော အဓိကရုဏ်းဖြစ်ခြင်း၊
- ၂။ ရောက်ထိုက်သော ၂-ကျောင်း ၃-ကျောင်းသို့ မရောက်ခြင်း၊
- ၃။ အဓိကရုဏ်းဖြစ်သော ရဟန်းတို့ကိုယ်တိုင် အမှတ်မရ

- အခြားရဟန်းတို့ကလည်း အမှတ်မရစေခြင်း၊
- ၄။ “အဓမ္မဝါဒီများ၏” ဟု (သလာကဂ္ဂါဟာပက ရဟန်း) သိခြင်း၊
- ၅။ “အဓမ္မဝါဒီများနိုင်ရာ၏” ဟူသော အလိုဖြစ်ခြင်း၊
- ၆။ “သံဃာကွဲလိမ့်မည်” ဟု သိခြင်း၊
- ၇။ “သံဃာကွဲနိုင်ရာ၏” ဟူသော အလိုဖြစ်ခြင်း၊
- ၈။ မတရားသဖြင့် ယူခြင်း၊ (အဓမ္မဝါဒီတစ်ပါးလျှင် ၂-ခုစီ ယူခြင်း)၊
- ၉။ ဝင်ဖြစ်၍ ယူခြင်း၊ (ဓမ္မဝါဒီ ၂-ပါးလျှင် ၁-ခုစီသာ ယူခြင်း)၊
- ၁၀။ အယူအားလျော်စွာ မယူခြင်း၊
 (ဓမ္မဝါဒီက အဓမ္မဝါဒီစာရေးတံကိုယူခြင်း)

ဓမ္မိကသလာကဂ္ဂါဟ (၁၀)ပါး

- ၁။ သေးငယ်သော အတိုင်းအရှည်ရှိသော အဓိကရုဏ်း
 မဟုတ်ခြင်း၊
- ၂။ ရောက်ထိုက်သော ၂-ကျောင်း ၃-ကျောင်းသို့ ရောက်ခြင်း၊
- ၃။ အဓိကရုဏ်းဖြစ်သော ရဟန်းတို့ကိုယ်တိုင် အမှတ်ရခြင်း၊
 အခြားရဟန်းတို့ကလည်း အမှတ်ရစေခြင်း၊
- ၄။ “ဓမ္မဝါဒီများ၏” ဟု (သလာကဂ္ဂါဟာပက ရဟန်း) သိခြင်း၊
- ၅။ “ဓမ္မဝါဒီများနိုင်ရာ၏” ဟူသော အလိုဖြစ်ခြင်း၊
- ၆။ “သံဃာ မကွဲလတ်” ဟု သိခြင်း၊
- ၇။ “သံဃာ မကွဲနိုင်” ဟူသော အလိုဖြစ်ခြင်း၊
- ၈။ တရားသဖြင့် ယူခြင်း၊ (ဓမ္မဝါဒီတစ်ပါးလျှင် ၁-ခုစီ ယူခြင်း)၊

၉။ ညီညီညွတ်ညွတ် ယူခြင်း၊

၁၀။ အယူအားလျော်စွာ ယူခြင်း၊ (ဓမ္မဝါဒီက ဓမ္မဝါဒီ စာရေးတံကို ယူခြင်း)

တဿပါပိယသိကာကံ အပြုခံရခြင်းအကြောင်း

ဥပဝါဠော ဘိက္ခု သံဃမဇ္ဈေ အာပတ္တိယာ အနုယုဒ္ဓိယ မာနော အဝဇာနိတွာ ပဋိဇာနာတိ၊ ပဋိဇာနိတွာ အဝဇာနာတိ အညေနည် ပဋိစရတိ၊ သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသတိ (တသ္မာ)၊

ဓမ္မိက တဿပါပိယသိကာကံအင်္ဂါ(၅)ပါး

မစင်ကြယ်ခြင်း၊ အလန့်ဖြစ်ခြင်း၊ စွပ်စွဲခံရခြင်း၊ ထိုရဟန်းအား သံဃာသည် တဿပါပိယသိကာကံပြုခြင်း၊ တရားသဖြင့် ညီညွတ်သောသံဃာဖြင့် ပြုခြင်း၊

တိဏဝတ္ထာရက သမထခွင့်ပြုခြင်း

ဘိက္ခုနံ ဘဏ္ဍနဇာတာနံ ကလဟဇာတာနံ ဝိဝါဒါပန္နာနံ ဝိဟရတံ ဗဟံ အဿာမဏကံ အဇ္ဈာစိန္တံ ဘာသိတပရိက္ကန္တံ၊ အထ ခေါ တေသံ ဘိက္ခုနံ ဧတဒဟောသိ၊ “အမှာကံ ဘဏ္ဍနဇာ- တာနံ။ပ။ဘာသိတပရိက္ကန္တံ၊ သစေ မယံ ဣမာဟိ အာပတ္တိဟိ အညမည် ကာရေဿာမ၊ သိယာပိ တံ အဓိကရဏံ ကက္ခဋ္ဌတ္တာယ ဝါဠတ္တာယ (ကြမ်းတမ်း ရဲရင့်) ဘောဒါယ သံဝတ္တေယျ၊ ၂၀၈

တိဏဝတ္ထာရက သမထဖြင့်ထသော အာပတ် ပုဂ္ဂိုလ်

ကြီးသောအပြစ်ဟူသော ပါရာဇိက သံယာဒိသေသ်အာပတ်၊ လူတို့နှင့်စပ်ယှဉ်သော (လူတို့အား ဆဲရေးရှုံ့ချမှု၊ တရားသော ဝန်ခံမှု ပျက်ကွက်ခြင်းကြောင့်သင့်သော) အာပတ်မှ တစ်ပါးသော အာပတ်တို့မှ ထကြသည်။ “ဤအမှုကို ငါမနှစ်သက်” ဟု အယူကို ထင်စွာပြုသူ၊ ထိုပရိသတ်၌ မပါဝင်သူမှ တစ်ပါး အခြားသောသူတို့ အာပတ်မှ ထကြသည်။

တဿပါပိယသိကာကံ အပြုခံရခြင်းအကြောင်း

ဘိက္ခုပိ ဘိက္ခုဟိ ဝိဝဒန္တိ၊ ဘိက္ခုပိ ဘိက္ခုနိဟိ ဝိဝဒန္တိ၊
ဘိက္ခုနိယောပိ ဘိက္ခုဟိ ဝိဝဒန္တိ၊ ဆန္ဒောပိ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနိနံ အနုပခဇ္ဇ
ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဝဒဟိ၊ ဘိက္ခုနိနံ ပက္ခံ ဂါဟေတိ (တသ္မာ)။

အဓိကရုဏ်း (၄) ပါး

ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း

အာပတ္တာဓိကရုဏ်း ကိစ္စာဓိကရုဏ်း၊ ၂၁၁

(ဆောင်) ဝိဝါ နုဝါ၊ အာပတ္တာ၊ ကိစ္စာဓိကရုဏ်း။

ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း အဋ္ဌာရသဘောဒကရ ဝတ္ထုတို့ဖြင့် ငြင်းခုံခြင်း။

အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း ဝိပတ္တိ ၄ ပါးတို့ဖြင့် စွပ်စွဲခြင်း။

အာပတ္တာဓိကရုဏ်း အာပတ် ၅ ပုံ ၇ ပုံ။

ကိစ္စာဓိကရုဏ်း ကိစ္စ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ပြုဘွယ်၏

ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ၊ အပလောကနက် ဥတ္တိကံ
ဥတ္တိဒုတိယကံ ဥတ္တိစတုတ္ထကံ၊

ငြင်းခုံခြင်း (၇) မျိုးအထူး

ဘဏ္ဍနံ-မိမိတို့ဘက်တွင် တိုင်ပင်ခြင်း၊ ကလဟ-ခိုက်ရန်၊
ဝိဂ္ဂဟ-ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ယူခြင်း၊ ဝိဝါဒ-ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောဆိုခြင်း၊
နာနာဝါဒ-အမျိုးမျိုးပြောဆိုခြင်း၊ အညှိုးထာဝါဒ-တပါးသော
အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြောဆိုခြင်း၊ ဝိပစ္စတာယ-ဖောက်ဖောက်
ပြန်ပြန်ဖြစ်သော စိတ်ဆင်းရဲခြင်းငှာ၊ ဝေါဟာရ-ပြောဆိုခြင်း၊

နိဿယ အနုဝါဒေါ-စွပ်စွဲခြင်း၊ အနုဝဒနာ-စွပ်စွဲခြင်း
ဟူသော အခြင်းအရာ၊ အနုဘဏ္ဍနာ-အဖန်ဖန်ဆိုခြင်း ဟူသော
အခြင်းအရာ၊ အနုလ္လပနာ-အဖန်ဖန်ပြောခြင်းဟူသော အခြင်း
အရာ၊ အနုသမ္ပဝင်္ကတာ-(ကိုယ်စိတ်တို့ဖြင့် စွပ်စွဲခြင်း၌) အဖန်ဖန်
လွန်စွာ အပြားအားဖြင့် ကိုင်းညွတ်တတ်သည်၏ အဖြစ်သည်၊
အဗ္ဘုဿနတာ-လွန်စွာအားထုတ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊
အနုပလပ္ပဒါနံ-လျော်သောအားကို ပေးခြင်းသည်၊

ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းမူလ(၆)ပါး

- ၁။ အမျက်ထွက်လေ့ရှိခြင်း၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့လေ့ရှိခြင်း၊
- ၂။ သူတပါးဂုဏ်ကို ချေဖျက်လေ့ရှိခြင်း၊
ဂုဏ်တုဂုဏ်ပြိုင် ပြုလေ့ရှိခြင်း၊
- ၃။ ငြူစူလေ့ရှိခြင်း၊ ဝန်တိုလေ့ရှိခြင်း၊

- ၄။ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခြင်း၊ လှည့်ပတ်ခြင်းရှိခြင်း၊
  - ၅။ ယုတ်မာသောအယူရှိခြင်း၊ မှားသော အယူရှိခြင်း၊
  - ၆။ မိမိအယူကို မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းရှိခြင်း၊
- မြဲစွာယူလေ့ရှိခြင်း၊ခဲယဉ်းသဖြင့် စွန့်လွှတ်စေရခြင်း ရှိခြင်း။

ဝိဝါဒမူလဖြစ်ပုံ

အမျက်ထွက်လေ့ရှိသူ ရန်ငြိုးဖွဲ့လေ့ရှိသူသည်ဘုရားတရား သံဃာ၌ မရိုသေ မလေးစား၊ မှီခိုအားထားခြင်းမရှိ၊ သိက္ခာ၌လည်း ပြည့်စုံအောင် မဖြည့်ကျင့်၊ ဘုရားတရား သံဃာသိက္ခာ၌ မရိုသေ မလေးစား သိက္ခာ၌ ပြည့်စုံအောင် မဖြည့်ကျင့်သူသည် သံဃာ၌ ငြင်းခုံခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။ များစွာသော လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ စီးပွားချမ်းသာမဲ့အလိုငှာ ဖြစ်သော ဝိဝါဒမူလကို သင်တို့၏အတွင်း အပသန္တာန်၌ တွေ့မြင်ရလျှင် ထိုဝိဝါဒမူလကိုပယ်ရန် အားထုတ်ကြ၊ မတွေ့မြင်ရလျှင် ထိုဝိဝါဒမူလ နောက်ထပ်မဖြစ်အောင် ကျင့်ကြ။

ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း၏ အကုသလမူလ (၃) ပါး

တပ်မက်သောစိတ်၊ ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သောစိတ်၊ တွေဝေသောစိတ်ရှိ ကုန်သည်ဖြစ်၍ ဓမ္မ အဓမ္မ၊ ဝိနယ အဝိနယ၊ အဘာသိတ ဘာသိတ၊ လပိတ အလပိတ၊ အနာစိဏ္ဏ အာစိဏ္ဏ၊ ပညတ္တ အပညတ္တ၊ အာပတ် အနာပတ်၊ လဟုက ဂရုကာ ဒုဋ္ဌုလ္လ အဒုဋ္ဌုလ္လ၊ သာဝသေသ အနဝသေသ-ဟု ငြင်းခုံကြသည်။ ၂၁၃ ကုသလမူ နည်းမှီဆိုပါ။

ကာယောပီ အနုဝါဒါဓိကရုဏဿ မူလံ

ဣဓေကစ္စော ဒုပ္ပဏ္ဍော ဒုဒ္ဒသိကော ဩကောဋီမကော
ဗဟ္မာဗာဓော ကာဏောဝါ ကုဏီဝါ ခဗ္ဘောဝါ ပက္ခဟတောဝါ ဒုပ္ပဏ္ဍ-
စသော ကိုယ်ဖြင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို စွပ်စွဲခြင်း၊

ဝါစာပီ အနုဝါဒါဓိကရုဏဿ မူလံ

ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော စကားရှိခြင်း၊ မန်းစွဲခြင်း
အရည်ယိုသောစကားရှိခြင်း၊

အာပတ္တာဓိကရုဏ်းမူလ (သမုဋ္ဌာန်) ၆ ပါး

ကိုယ်ရယ်၊ နှုတ်ရယ်၊ ကိုယ်နှုတ်ရယ်၊
ကိုယ်စိတ်၊ နှုတ်စိတ်၊ ကိုယ်နှုတ်စိတ်၊

ကိစ္စာဓိကရုဏ်းမူလ ဧကံ မူလံ သယော၊

အဓိကရုဏ်း ၄ ပါး၏မူလ (၃၃) ပါး

ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းမူလ-၁၂၊ အနုဝါဒါဓိကရုဏ်းမူလ-၁၄၊

အာပတ္တာဓိကရုဏ်းမူလ-၆၊ ကိစ္စာဓိကရုဏ်းမူလ-၁၊

ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း ကိစ္စာဓိကရုဏ်းတို့သည် ရံခါ
ကုသိုလ် ရံခါ အကုသိုလ်၊ ရံခါ အဗျာကတ၊ အာပတ္တာဓိကရုဏ်း
ရံခါ အကုသိုလ်၊ ရံခါ အဗျာကတ၊ ကုသိုလ်မရှိ၊

ကုသိုလ်ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း ကုသိုလ်စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဓမ္မ
အဓမ္မ၊ပ။အဒုဋ္ဌလ္လအာပတ်ဟု ငြင်းခုံခြင်း၊ ဘဏ္ဍန ကလဟစသည်၊
(အကုသိုလ် အဗျာကတ၊ အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း၌လည်း နည်းတူ)

အကုသိုလ်အာပတ္တာဓိကရုဏ်း

ဝတ္ထုကိုသိလျက် ကောင်းစွာမသိလျက် ဝီတိက္ကမ စေတနာဖြင့်
စေ့ဆော်လွှမ်းမိုး၍ ကျင့်ခြင်း၊

အဗျာကတ အာပတ္တာဓိကရုဏ်း

ဝတ္ထုကိုမသိမူ၍ ကောင်းစွာမသိမူ၍ ဝီတိက္ကမ စေတနာဖြင့်
စေ့ဆော်လွှမ်းမိုး၍ ကျင့်ခြင်း၊

ဝိဝါဒါဓိကရုဏမည်သောဝိဝါဒ

ဘေဒကရဝတ္ထုတို့ဖြင့် ငြင်းခုံခြင်း၊

ဝိဝါဒါဓိကရုဏ မမည်သော ဝိဝါဒ(၈)မျိုး

အမိသည် သားနှင့်၊ သားသည် အမိနှင့်၊ အဖသည် သားနှင့်၊
သားသည် အဖနှင့်၊ ညီအကိုသည် ညီအကိုနှင့်၊ ညီအကိုသည်
အမနှမနှင့်၊ အမနှမသည် ညီအကိုနှင့်၊ သဟာယ်ချင်းသည်
သဟာယ်ချင်းနှင့် ငြင်းခုံခြင်း၊

ဝိဝါဒမမည်သော အဓိကရုဏ်း

အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း အာပတ္တာဓိကရုဏ်း ကိစ္စာဓိကရုဏ်း၊

ဝိဝါဒ အဓိကရုဏ နှစ်မည်ရ ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း၊

အနုဝါဒါဓိကရုဏမည်သော အနုဝါဒ

ဝိပတ္တိ ၄-ပါးတို့ဖြင့် စွပ်စွဲခြင်း၊

အဓိကရုဏမမည်သော အနုဝါဒ

အမိသည် သားကိုစွပ်စွဲခြင်း သားသည် အမိကို စွပ်စွဲခြင်း စသည်၊

အနုဝါဒမမည်သော အဓိကရုဏ်း

ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း အာပတ္တာဓိကရုဏ်း ကိစ္စာဓိကရုဏ်း၊
အနုဝါဒလည်းမည် အဓိကရုဏလည်းမည် အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း၊
အာပတ္တာဓိကရုဏမည်သောအာပတ် အာပတ် ၅-ပုံ ၇-ပုံ၊
အဓိကရုဏမမည်သောအာပတ် သောတာပတ္တိ သမာပတ္တိ၊

အာပတ်မမည်သောအဓိကရုဏ်း

ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း ကိစ္စာဓိကရုဏ်း၊
အာပတ် အဓိကရုဏ ၂-မည်ရ အာပတ္တာဓိကရုဏ်း၊

ကိစ္စာဓိကရုဏမည်သောကိစ္စ

ကိစ္စ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ပြုဘွယ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
အပလောကနက် ၂ တွှိကံ ၂ တွှိဒုတိယကံ ၂ တွှိစတုတ္ထကံ၊

အဓိကရုဏမည်သောကိစ္စ

အာစရိယကိစ္စ ဥပဇ္ဈာယကိစ္စ သမာနုပဇ္ဈာယကိစ္စ
သမာနာစရိယကိစ္စ၊ ၂၂၀

ကိစ္စမမည်သော အဓိကရုဏ်း

ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း အာပတ္တာဓိကရုဏ်း၊
ကိစ္စမမည်သောအဓိကရုဏ်း ကိစ္စာဓိကရုဏ်း၊

အဓိကရုဏနှင့် သမထတွဲစပ်

သမ္ပုခါ ယေဘုယျသိကာ၊ ဝိဝါဒေါ ဒွိဟိ သမ္ပုတိ၊
သမ္ပုခါ သတိ အမူဠာ၊ ပါပိကာယ နုဝါဒကော၊

သမ္မုခါ ပဋိညာ တိဏာ အာပတ္တိ ကိစ္စ မေကတော၊
 ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း သမ္မုခါဝိနယ ယေဘုယျသိကာသမထဖြင့်၊
 အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း သမ္မုခါဝိနယ သတိဝိနယ အမူဠဝိနယ
 တဿပါပိယသိကာ သမထတို့ဖြင့် ငြိမ်းသည်၊
 အာပတ္တာဓိကရုဏ်း သမ္မုခါ ပဋိညာတကရဏ တိဏာဝတ္ထာရဏ၊
 ကိစ္စာဓိကရုဏ်း သမ္မုခါဝိနယ သမထဖြင့် ငြိမ်းအေးသည်။

သမ္မုခါဝိနယ (၄) ပါး

သံဃသမ္မုခတာ ဓမ္မသမ္မုခတာ ဝိနယသမ္မုခတာ ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာ၊
 သံဃသမ္မုခဖြစ်ပုံ

- ၁။ ကံအားလျှောက်ပတ်သော ရဟန်းများ လာကြခြင်း၊
- ၂။ ဆန္ဒထိုက်သောရဟန်းတို့ ဆန္ဒကို ဆောင်ကြခြင်း၊
- ၃။ မျက်မှောက်ဖြစ်သော ရဟန်းတို့ မတားမြစ်ကြခြင်း၊

ဓမ္မသမ္မုခ ဝိနယသမ္မုခ

ဟုတ်မှန်သောဝတ္ထုဖြင့် စောဒနာသာရဏာ ဝိနည်းဖြင့်
 မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်ဖြစ်သော ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့်
 အဓိကရုဏ်းငြိမ်းခြင်း၊

၂၂၀

ပုဂ္ဂလသမ္မုခ

ဝိဝါဒဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ကို
 အလိုရှိသော ရဟန်း ၂-ပါးတို့၏ မျက်မှောက်ဖြစ်ခြင်း၊

အဓိကရုဏ်းလက်ခံနည်း

စ၍ဖြစ်ပေါ်သည့်အတိုင်း ပြောကြားလျှင် အဓိကရုဏ်းကို လက်ခံမည်၊ စ၍ဖြစ်သည့် အတိုင်း မပြောလျှင် လက်မခံနိုင်ဟု ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ယူအပ်သည်မည်လောက်အောင်ပြု၍ လက်ခံပါ။

အဓိကရုဏ်း (အမှုတွဲ) အပ်နှင်းပုံ

ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော အကြောင်းဖြင့် ဓမ္မဝိနယ သတ္တုသာသနနှင့်အညီ ငြိမ်းစေခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်လျှင် အပ်နှင်းမည်၊ မငြိမ်းနိုင်လျှင် မအပ်နှင်းနိုင်။

ဥဗ္ဗာဟိတာသမထဖြင့် ငြိမ်းရမည့် အဓိကရုဏ်း

အဓိကရုဏ်းကို ဆုံးဖြတ်အပ်သော် အဆုံးအပိုင်း အခြားမရှိသော စကားတွေဖြစ်၍ တစ်ယောက်ပြောအပ်သော စကား၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို မသိနိုင်ကြ (တယောက်တပေါက် ပြောကြသည်)။

၂၂၃

ဥဗ္ဗာဟိတာသမထ အင်္ဂါ(၁၀)ပါး

- ၁။ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလရှိခြင်း၊
- ၂။ များသောသုတရှိခြင်း၊ သုတကို ဆောင်နိုင်ခြင်း၊
- ၃။ ပါတိမောက် ၂ စောင်လုံး အကျယ်အားဖြင့် နှုတ်တက်ရခြင်း၊
- ၄။ ဝိနည်း၌တည်၍ ပရဝါဒီတို့က မဆွဲဆောင်နိုင်ခြင်း၊
- ၅။ တရားလို တရားခံ ၂-ဦးလုံး သက်သာရာရစေခြင်းငှာ

နားလည်စေခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်ခြင်း၊

၆။ အဓိကရုဏ်းဖြစ်ခြင်း အဓိကရုဏ်းငြိမ်းခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်ခြင်း၊

၇။ အဓိကရုဏ်းကိုသိခြင်း၊

၈။ အဓိကရုဏ်းဖြစ်ကြောင်း (ကောဓ ဥပနာဟစသည်) ကို သိခြင်း၊ ၂၂၃

၉။ အဓိကရုဏ်းချုပ်ကြောင်း သမထကို သိခြင်း၊

၁၀။ အဓိကရုဏ်းချုပ်ကြောင်း အကျင့်ကို သိခြင်း၊

သလာကဂ္ဂါဟာပကရဟန်း၏တာဝန်

ဓမ္မဝါဒီရဟန်းအများတို့ ပြောဆိုအပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် အဓိကရုဏ်းကို ငြိမ်းစေရမည်၊ ၂၂၆

ယေဘုယျသိကာသမထ၏အဖြစ်

ယာ ယေဘုယျသိကာကမ္မဿ ကိရိယာ ကရဏံ ဥပဂမနံ

အဇ္ဈပဂမနံ အဓိဝါသနာ အပ္ပဋိက္ကောသနာ၊

စာရေးတံကို ယူစေခြင်းအကြောင်း

ရဟန်းတို့ကို နားလည်စေခြင်းငှာ၊ ၂၂၈

လျှို့ဝှက်အပ်သော စာရေးတံကို ယူစေခြင်း

သလာကဂ္ဂါဟာပကရဟန်းသည် စာရေးတံကို အတိုအရှည်လုပ်၍ ရဟန်းတစ်ပါးပါး သို့ ချဉ်းကပ်ပြီး “ဤစာရေးတံသည် ဤသို့ ပြောလေ့ရှိသူ၏ စာရေးတံ၊ လိုချင်တာကိုယူ” ဟုပြော၍ စာရေးတံ ကို ယူပြီးလျှင် မည်သူ့ကိုမျှ မပြန့်-ဟု ပြောပါ။ “အဓမ္မဝါဒီများ၏”

- ၄၂ -

ဟုသိလျှင် တဖန်ထပ်၍ စာရေးတံကို ယူစေရမည်။ ဓမ္မဝါဒီများ၏-
ဟုသိလျှင် ကောင်းစွာ ယူအပ်ပြီ - ပြော၍ သံဃာကို ကြားသိ
စေရမည်။ ၂၂၈

သကဏ္ဍဇပွက စာရေးတံ ယူစေနည်း

စာရေးတံကို ယူစေသောရဟန်းသည် ရဟန်းတစ်ပါးပါး၏
နားအနီး၌ ပြောရမည်။

ဝိဝဋ္ဌက စာရေးတံ ယူစေနည်း

ဓမ္မဝါဒီများ၏ - ဟုသိလျှင် (ချုပ်တည်းမထား)
ပွင့်လင်းသောစကားဖြင့် ယူစေရမည်။ ၂၂၈

**အနုဝါဒါမိကရုဏ်းကို သမ္ပုခါ အမူဠဝိနယဖြင့်
ငြိမ်းစေပုံ**

ရှေးသောရဟန်းသည် သံဃာကို “အရှင်ဘုရား တပည့်တော်သည်
စိတ်ဖောက်ပြန်ချိန်၌ ရဟန်းတို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်သောအလုပ်ကို ပြုမိ
ပြောမိ၍ ရဟန်းတို့က အာပတ်ဖြင့် စောဒနာကြရာ တပည့်တော်က
စိတ်ဖောက်ပြန်ခိုက် ပြုမိ ပြောမိသောအလုပ်များကို အမှတ်မရ
ကြောင်း ပြန်ကြား လျှောက်ထားသော်လည်း စောဒနာမြဲ စောဒနာ
ကြပါသည်” ဟုလျှောက်သဖြင့် ထိုအရူး ရဟန်းအား သံဃာက
ဥတ္တိစတုတ္ထ ကမ္မဝါစာဖြင့် အမူဠဝိနည်း ကိုပေး၍ ငြိမ်းစေပါသည်။

ပါရာဇိကသာမန္တံအရ

ပဌမပါရာဇိက-၌ ဒုက္ကဋ်၊

ကြွင်းပါရာဇိက ၃-ပါး၌ ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်၊

၂၃၂

ဒေသနာကြားပုံ

ဒေသနာပြောသူ အဟံ အာဂုသော ဣတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိံ အာပန္နော၊
တံ ပဋိဒေသေမိ၊

ဒေသနာခံရဟန်း ပဿသိ၊

ဒေသနာပြော အာမ ပဿာမိ၊

ဒေသနာခံရဟန်း အာယတိံ သံဝရေယျာသိ၊ ၂၃၄

၅။ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုက္ခန္ဓက

နိဿယ မလ္လမုဋ္ဌိကာ-လက်သီးထိုးလျက် လုံးထွေးတတ်
သော လက်ဝှေ့သမား၊ ဂါမမောဒ္ဒဝါ-အသားအရေ နူးညံ့သူတို့၏
အဖြစ်ကို အားထုတ်ခြင်းရှိသော ရွာသူရွာသား၊ အဋ္ဌာနေ-
အကွက်ဖော်ထားအပ်သော သစ်သားပြား၊ ဂန္ဓဗ္ဗဟတ္ထက-
စောင်းသမားတို့၏ လက်နှင့်တူသော သစ်သားလက်၊ မလ္လကေန-
မကရ်းသွားထုအပ်သော ထွေးခံ၏ အခြေသဏ္ဍာန်ရှိသော
ဝှေ့ဝန်းဖြင့်၊ အကတမလ္လက-မပြုပြင်အပ်သော ထွေးခံ၏
အခြေသဏ္ဍာန်ရှိသော ဝှေ့ဝန်း၊ ဥက္ကာသိကံ-အဝတ်ကျစ်
(အဝတ်လုံး)၊ ပုထုပါဏိကံ-လက်ဝါးအပြင်ဖြင့် ချေးတွန်းမှု၊ ဝလ္လိကံ-
နားသွယ်၊ ပါမင်္ဂီ-စလွယ်၊ ကဏ္ဍသုတ္တကံ-လည်ဆွဲတန်ဆာ၊
ကဋိသုတ္တကံ - ခါးစည်းကြိုးတန်ဆာ၊ ဩဝဋ္ဌိကံ-လက်ကောက်၊
ကာယုရံ-ခြေကျင်း၊ ဟတ္ထာဘရဏံ-လက်၌ဆင်အပ်သောတန်ဆာ၊
အင်္ဂုလိမုဒ္ဓိကံ-လက်စွပ်၊ ကောစ္ဆ-ပန်းရင်းမြက်စသည်ကို ဖွဲ့စည်း၍

အညီအမျှဖြတ်အပ်သောဘီး၊ ဖဏကေန-ဆင်စွယ်စသည်ဖြင့်
 ပြုအပ်သောဘီးဖြင့်၊ ဟတ္ထဖဏကေန-လက်တည်းဟူသောဘီးဖြင့်၊
 ဥဒကတေလကေန-ရေဖြင့်ရောအပ်သောဆီဖြင့်၊ မုခံ-မျက်နှာကို၊
 အာလိမ္မန္တိ- လိမ်းကျံကြကုန်၏။ ဥပ္ပဒ္ဓန္တိ-ပွတ်ချေကြကုန်၏။ စုဏ္ဏန္တိ-
 ပေါင်ဒါမုန့် စသည်ဖြင့် လိမ်းကျံကြ၏။ မနောသီလိကာယ-
 ဆေးဒန်းမြင်းသီလာဖြင့်၊ လဉ္ဇေန္တိ-အရေးအသားပြုကြကုန်၏။
 အင်္ဂီရာဂံ -အင်္ဂါကြီးငယ်၌ တပ်မက်ဘွယ်ရှိအောင်၊ မုခရာဂံ-
 မျက်နှာ၌ တပ်မက်ဘွယ်ရှိအောင်။

ဆံပင်ကို ၂-လ ထားနိုင်သည်၊ လက်နှစ်သစ် ထားနိုင်သည်၊
 မှန်ကြည့်နိုင်

အနာဟူသော အကြောင်းကြောင့် (အနာ အသားနုတက်
 မတက် သိခြင်းငှာ၊ အိုပြီလား မအိုသေးဘူးလား-ဟု အာယု သင်္ခါရကို
 သိခြင်းငှာ) ကြည့်နိုင်သည်။ ၄

ဂီတသရုပ်

အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော ကချေသည်တို့၏ သီချင်း၊
 သူတော်ကောင်းတို့၏ အနိစ္စတာ အစရှိသည်နှင့် စပ်သောသီချင်း၊
 လေချွန်ခြင်း၊

- သီချင်းသံနှော တရားဟောခြင်း အပြစ်(၅)ပါး
- ၁။ ကိုယ်တိုင်လည်း ထိုအသံ၌ သာယာနှစ်သက်ခြင်း၊
  - ၂။ သူတစ်ပါးတို့လည်း ထိုအသံ၌ လွန်စွာနှစ်သက်ခြင်း။

- ၃။ အိမ်ရှင်သူကြွယ်တို့ ကဲ့ရဲ့ကြခြင်း၊
- ၄။ အသံလုပ်လိုသော ရဟန်းမှာ သမာဓိပျက်ခြင်း၊
- ၅။ နောင်လာနောက်သား ရဟန်းများတို့ ဒိဋ္ဌာနုဂတိလိုက်ခြင်း၊

သမဏကပ္ပ ရဟန်းတို့အပ်သောအသုံးအနွဲ့ (၅)မျိုး

- ၁။ မီးဖြင့်ထက်ဝန်းကျင် ညှင်းဆဲအပ် ကပ္ပိအပ်သောအသီး၊
- ၂။ ဒါးဖြင့်ထက်ဝန်းကျင် ညှင်းဆဲအပ် ကပ္ပိအပ်သောအသီး၊
- ၃။ လက်သည်းဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ညှင်းဆဲအပ် ကပ္ပိအပ်သောအသီး၊
- ၄။ အစေ့မရှိ (နုသောအစေ့ရှိသောအသီး)၊
- ၅။ ထုတ်အပ်ပြီးသော အစေ့ရှိသောအသီး၊

မြွေနဂါး (၄)မျိုးကို မေတ္တာပို့ရန် မိန့်တော်မူခြင်း
 ရဟန်းတစ်ပါး မြွေကိုက်၍ ပြန်တော်မူသောကြောင့်၊
 မြွေနဂါး(၄)မျိုး

ဝိရူပက္ခ ဧရာပထ ဆဗျာပုတ္တ၊ ကဏှာဂေါတမက၊

နဂါး အန္တရာယ် ကာကွယ်နည်း

မိမိတို့၏လုံခြုံခြင်းငှာ၊ မိမိကို စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ၊ မိမိကို ထက်ဝန်းကျင် စောင့်ရှောက်တတ်သော အကာအရံကိုပြုခြင်းငှာ၊

သတ္တန္တံ သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓါနံ-၌ သတ္တသရုပ်

ဝိပဿီ သိဒ္ဓိ ဝေဿဘူ ကကုသန် ကောဏာဂုံ ကဿပ ဂေါတမ၊

- ၄၆ -

နိဿယ အညမိ-အင်္ဂါဇာတ်မှတစ်ပါးသော ကာမရာဂကို၊
ဆေတဗ္ဗမိ-အသုဘ မနသိကာရ-စသည်ဖြင့် ဖြတ်ထိုက်ပါလျက်၊
အည-ကာမရာဂမှတစ်ပါး သောအင်္ဂါဇာတ်ကို ဆိန္ဒိ-ဖြတ်ပြီ (ဝိမတိ)
ဗုဒ္ဓချီးမွမ်း ဘဂဝတာ မတ္တာ ဝဏ္ဏိတာ။ ၂၄၄

သပိတ်အလျှင် တိတ္ထိဆရာ (၆)ဦး

ပူရဏကဿပ မက္ခလိဂေါသာလ အဇိတကေသကမ္မလ
ပကုဓကဇ္ဇာန သဗ္ဗယဗေလဋ္ဌပုတ္တ နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တ။

စန္ဒကူးသပိတ်

အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန် တိုက်တွန်းချက်အရ အရှင်ပိဏ္ဍောလ
ဘာရဒွါဇသည် ကောင်းကင်သို့ ရှေးရှုတက်သွား၍ ရာဇဂြိုဟ်
သူဌေး၏ စန္ဒကူးသပိတ်ကိုယူကာ ရာဇဂြိုဟ်မြို့ကို ၃-ကြိမ်လှည့်
လည်သည်။ ၂၄၆

ဘာရဒွါဇအား ဥပမာပြဆုံးမ

သေယျထာပိ ဘာရဒွါဇ မာတုဂါမော ဆဝဿ မာသကရူပဿ
ကာရဏာ ကောပိနံ ဒဿေတိ၊ ဧဝမေဝ ခေါ တယာ ဘာရဒွါဇ
ဆဝဿ ဒါရူပတ္တဿ ကာရဏာ ဂိဟိနံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ
ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ဒဿိတံ။ ၂၄၇

ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ၌ ဣဒ္ဓိအရ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိကိုယူ၊ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိ မယူရ။

သပိတ်(၁၀)လုံး မအပ်

ရွှေသပိတ် ငွေသပိတ် ပဒမ္မားသပိတ် ကြောင်မျက်ရွဲ
ဖလ်စစ် ကြေးဖြူ ကြေးဝါ စဉ့် (ချက်ကျောက်) သလွဲဖြူ (ခဲဖြူ)
သလွဲမြည်း (ခဲပုပ်)ကြေးနီ၊ ၂၄၈

ခွင့်ပြုအပ်သောသပိတ် ၂ လုံး သံသပိတ်၊ မြေသပိတ်၊

သံဃိက ဂိဟိသန္တကဖြစ်လျှင်အပ်

ဖလ် စဉ့် ကြေးဝါဖြင့် ပြုအပ်သောခွက်၊ ပအုပ်စသော
ခွက်တို့သည် ပုဂ္ဂလိကသုံးလျှင် မအပ်၊ သံဃိက ဂိဟိသန္တကဖြစ်လျှင်
အပ်သည်၊ ၄

အပ်သောသပိတ်ခြေဝန်း

သလွဲဖြူ သလွဲမြည်းဖြင့်ပြီးသော သပိတ်ခြေဝန်း၊ ၂၄၈

မအပ်သော သပိတ်ခြေဝန်း

ရွှေ ငွေဖြင့်ပြီးသော သပိတ်ခြေဝန်း၊ ဆန်းကြယ်သော
မိန်းမရုပ် စသည်တို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသော သပိတ်ခြေ၏နံရံ၌ အပြေ
အပြစ်ရှိသော သပိတ်ခြေဝန်း၊ ၂၄၉

သပိတ်မထားကောင်းသောအရပ်

၁။ နေပူ အတွင်းအကျည်အစွန် အပြင်အကျည်အစွန်၊ နံရံငုတ်၊
ဆင်စွယ်၌ လိမ့်ကျ၍ကွဲသောကြောင့်၊ ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်
တို့၌ သတိမေ့ပြီး ထိုင်လိုက်ရာ ဖိမိ၍ သပိတ်ကွဲသောကြောင့်၊
ရင်ခွင်၌ သတိမေ့ပြီး ထလိုက်ရာ သပိတ်ကွဲသောကြောင့်၊ ထီး၌
လေပွေသည် ထီးကိုမြှောက်၍ သပိတ်ကျကွဲသောကြောင့်၊ ၂၅၀

သဗ္ဗပံသုကူလိကေန စာမျိုအပ်သော အာဟာရကိုသာယူပါ။
ဆွမ်းမခံကောင်းသောခွက် ဗူးအုံ၊ အိုး၊ ခွက်၊ ၂၅၁

ထွေးခံ ခွင့်ပြုခြင်း အကြောင်း

ရဟန်းတို့သည် စုပ်ဖတ် အစိုး လုပ်ဆေးရေတို့ကို သပိတ်ဖြင့်
ဆောင်ယူကြသဖြင့် လူတို့ကဲ့ရဲ့သောကြောင့် (ပဋိဂ္ဂဟ)ထွေးခံ
ခွင့်ပြုတော်မူသည်။ ၂၅၁

အပ်သောအရိုးရှိသော ဒါးငယ်(၁၀)

ဆောင် အရိုး-ဆင်စွယ်၊ ဦးချိုဆွယ်၊ တစ်သွယ် ကျူရိုးလာ၊

ဝါး-သစ်-ချိပ်ပြု၊ သီး-သံရှု၊ ခရုသင်း ချက်ပါ။ ၂၅၂

နိဿယ ကုက္ကုဋ္ဌပတ္တ-ကြက်တောင်၊ ဝေဠုပေသိကာ-
ဝါးခြမ်းစိတ်၊ သူစိနာဠိက-အပ်ဗူး၊ ကိဏ္ဍ-တဆေးမှုန်၊ သတ္တု-
မုံ့ညက်မှုန်၊ သရိတက-ကျောက်မှုန်၊ မဇုသိတ္တက-ပျားဖယောင်း၊
သရိတကသိပါဠိက-ပျားဖယောင်းဖြင့် သုတ်လိမ်းအပ်သော အဝတ်
အိတ်၊ ကထိန-ကားပေါင်၊ ကထိနရုဇ္ဈ-ကားပေါင်၌ ဖွဲ့ချည်ကြောင်း
ကြိုး၊ ဒဏ္ဍကထိန-မူလကား ပေါင်၏ အလယ်ကြား၌ ဒုတ်တန်း
တစ်ခု ထည့်အပ်သော ကားပေါင်၊ ဗိဒလက-နှစ်ထပ်ချုပ်ခြင်း၊
ဝိနန္ဒနရုဇ္ဈ-ရစ်ပတ်ဖွဲ့ချည်ကြောင်းကြိုး၊ ကဠိမ္ဘက-ချုပ်ရိုးနှစ်ခုတို့၏
အကြား၌ အတိုင်းအရှည်တိုင်းကြောင်း ထန်းရွက်စသည်၊ ပဋိဂ္ဂဟ-
လက်စွပ် (လက်ခုံ)၊ အာဝေသနဝိတ္ထကံ-အပ် ဒါး လက်ခုံ ထည့်စရာ
အိတ်၊ စယော-အကျည် (မြေခုံ)။

စီခြင်း (၃)မျိုး အုဉ်စီခြင်း ကျောက်စီခြင်း သစ်သားစီခြင်း၊

စောင်းတန်း(၃)မျိုး

အုဉ်စောင်းတန်း ကျောက်စောင်းတန်း သစ်သားစောင်းတန်း၊

အခင်း(၃)မျိုး အုဉ်အခင်း ကျောက်အခင်း သစ်သားအခင်း၊

တံတိုင်း(၃)မျိုး အုဉ်တံတိုင်း ကျောက်တံတိုင်း သစ်သားတံတိုင်း၊

ရေစစ် (၄)မျိုး

၁။ ကဋ္ဌပရိသာဝန-ဒုတ်တံ ၃-ခု၌ အဝတ်ကိုဖွဲ့၍
ပြုအပ်သော ရေစစ်၊ ၂၅၅

၂။ ဓမ္မကရဏ-ဓမ္မကရိုဏ်း၊

၃။ ဒဏ္ဍပရိသာဝန-ဒုတ်တံ ၄-ခု၌ ဖွဲ့ကြက်အပ်သော
အဝတ်ရေစစ်၊

၄။ သြတ္တရက-ရေပေါ်၌ လွှမ်း၍စစ်ကြောင်း ရေစစ်၊
ခရီးရှည်သွားသူ ကျင့်ဝတ်

ရေစစ်တောင်းလျှင် မပေးဘဲ မနေရာ ရေစစ်မပါဘဲ
ခရီးမသွားရ ရေစစ် ဓမ္မကရိုဏ်း မရှိလျှင် သင်္ကန်းအနားဖြင့်စစ်၍
သောက်မည်-ဟု သင်္ကန်းအနားကို အဓိဋ္ဌာန်ရမည်၊

ဇရုံး စင်္ကြံ ခွင့်ပြုခြင်းအကြောင်း

ဆောင် ဝေသာလီမှာ၊ ကောင်းအာဟာ၊ စားကာ နာဖျားကြ၊

ဇရုံး စင်္ကြံ၊ ဤနှစ်တန်၊ တောင်းခံ ဇီဝကာ၊ ၂၅၆

ရောဂါနည်းအောင် ဇရုံးအိမ် စင်္ကြံကို ခွင့်ပြုတော်မူသည်၊

ကဝါဠ-တံခါရွက်၊ ပိဋသင်္ဘာဠ-တံခါးဘောင်၊ ဥဒုက္ခလိက်-

ဆုံငယ်၊ ဥတ္တရပါသကံ- အထက်လက်ကောက်ကွင်း၊ အဂ္ဂဠဝဋ္ဋိကံ-
မင်းတုပ်လျှိုစရာတိုင်၊ ကပိသီသကံ-မင်းတုပ် တပ်စရာကွင်းငယ်
(မျောက်လက်)၊ သူစိကံ-မင်းတုပ်၊ ယဋိကံ-ကျည်မ (ကလန်)၊
တာဠန္တိဒ္ဓံ-သံကောက်ပေါက်၊ အာဝိဉ္ဇနဆိဒ္ဓံ-ဆွဲငင်စရာအပေါက်၊
အာဝိဉ္ဇနရဇ္ဈံ- ဆွဲငင်ကြောင်းကြိုး၊

အဂ္ဂိဋ္ဌာန

ခုဒ္ဒကေ ဇန္တာယရေ ဧကမန္တံ အဂ္ဂိဋ္ဌာနံ ကာတုံ၊ မဟလ္လကေ
မဇ္ဈေ၊ ဂေရုကပရိကမ္ပံ ရွှေ့နီဖြင့် အပြေအပြစ်ပြုခြင်း၊ မာလာကမ္ပံ-
ပြုအပ်သောပန်း (ခြူးပန်း)၊ လတာကမ္ပံ-ပြုအပ်သောနွယ် (ခြူးနွယ်)၊
မကရဒန္တကံ-မကရ်းသွား၊ ပဉ္စပဋိကံ- လက်ငါးချောင်းရာ ထင်အောင်
ပြုခြင်း၊ စိဝရဝံသံ-သင်္ကန်းလှန်းစရာဝါး၊

ပဋိစ္ဆာဒိ-ဖုံးကွယ်ခြင်း (၃)မျိုး

ဇရုံးအိမ်ဖြင့် ဖုံးကွယ်ခြင်း၊ ရေဖြင့် ဖုံးကွယ်ခြင်း၊

အဝတ်ဖြင့် ဖုံးကွယ်ခြင်း၊

တုလံ-ရောင်စရာမောင်း၊ ကရကဋကံ-ရောင်စရာစက်သီး၊

စက္ကဝဋ္ဌကံ-စက်ဝိုင်းပါသော ရောင်ယန္တယား၊

ဝါရက ပုံး(၃)မျိုး   သံပုံး သစ်သားပုံး သားရေပုံး၊

ဥဒကဒေါဏီ-ရေလှောင်စရာကျင်း၊ ဥဒကကဋ္ဌာဟံ-

ရေဖျင်းအိုး၊ ဥဒကမာတိကံ- ရေဝင်စရာမြောင်း၊ ဥဒကနိဒ္ဓမနံ

ရေထုတ်ကြောင်းပြွန်၊

ဂန္တံ ဂဟေတွာ ကဝါဋေ ပဉ္စဂုံလိကံ ဒါတုံ၊ ပုပ္ဖံ ဂဟေတွာ

ဝိဟာရေ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတံ၊

နမတက-သားမွေးအခင်းကို အဓိဋ္ဌာန် ဝိကပ္ပနာ မပြုရ၊

ဆဗ္ဗဒ္ဓိ (၆)ယောက် နေရပ်

၁။ ပဏ္ဍုက လောဟိတက သာဝတ္ထိမြို့၊ ဇေတဝန်ကျောင်း၊

၂။ အဿဇိ ပုနဗ္ဗသုက ကိဋ္ဌာဂိရိဇနပုဒ်၊

၃။ မေတ္တိယ ဘူမဇက ရာဇဂြိုဟ်မြို့၊ ဝေဠုဝန်၊

ဝပုလိစ္ဆဝီ သပိတ်မှောက်ခံရခြင်း

အယျေန မေ ဒဗ္ဗေန မလ္လပုတ္တေန ပဇာပတိ ဒူသိတာ-
ဟုလျှောက်ခြင်းမျှသာ ထူးသည် (ကြွင်း သမထက္ခန္ဓကနှင့်တူပြီ)

ပတ္တနိကုဇ္ဇနကံ အင်္ဂါ(၈)ပါး

ဘိက္ခုနံ အလာဘာယ ပရိသက္ကတိ၊ ဘိက္ခုနံ အနတ္တာယ
ပရိသက္ကတိ၊ ဘိက္ခုနံ အဝါသာယ ပရိသက္ကတိ၊ ဘိက္ခု အက္ခော
သတိ ပရိဘာသတိ၊ ဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ ဘေဒေတိ၊ ဗုဒ္ဓဿ အဝဏ္ဏံ
ဘာသတိ၊ ဓမ္မဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ သံဃဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊

သာသနာ၌ ကြီးပွားကြောင်း တရား(၂)ပါး

၁။ အပြစ်ကို အပြစ်ဟုမြင်၍ တရားနည်းလမ်းအတိုင်း ကုစားခြင်း၊

၂။ နောင်အခါ၌ စောင့်စည်းခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း၊

ဗောဓိမင်းသား၏ ကောကနဒပြဿဒံ

မကြာမီက ဆောက်လုပ်ပြီးစီးခြင်း၊ သမဏ ဗြာဟ္မဏ၊

လူတစ်ယောက်မျှ မနေဘူး သေးခြင်း၊

ဗောဓိမင်းသားသည် ဘဂ္ဂတိုင်း သုသုမာရဂိရမြို့၌ သဗ္ဗိကာပုဏ္ဏားမ၏သား ဖြစ်သော လုလင်ကို ဆွမ်းစားပင့်ခိုင်းသည်။

အဝတ်ခင်း မနင်းလိုခြင်း

နောင်လာနောက်သား ရဟန်းများကို သနားတော်မူခြင်းကြောင့်၊

အဝတ်ခင်းကို ရုပ်သိမ်းခိုင်းသူ အရှင်အာနန္ဒာ၊

အဝတ်ခင်း နင်းနိုင် မင်္ဂလာအကျိုးငှာ တောင်းပန်လာလျှင်

နင်းနိုင်ပါသည်။

၂၆၈

ဝိသာခါအလှူ (၂)မျိုး

ယဇ္ဇက-အိုးငယ်၊ ကတက-ကြာချပ်သဏ္ဍာန် အဆူးထအောင် ပြုအပ်သောခြေပွတ်၊

အပ်သောခြေပွတ် (၃)မျိုး ကျောက်ခဲ အိုးခြမ်း သမုဒြာရေမြှုပ်၊

ယပ်သုံးမျိုး ဝိဇ္ဇပန-လေးထောင့်ယပ်၊ တာလဝဏ္ဏ-ထန်းရွက်ယပ်၊ မကသဗီဇနီ-ခြင်နှင်ယပ်၊ ဝါကမယ-လျော်ဖြင့် ပြုအပ်သောယပ်၊ ဥသီရမယ-ပန်းရင်းဖြင့်ပြုအပ်သော ယပ်၊ မောရဝိဇ္ဇမယ-ဥဒေါင်းမြီးစည်းဖြင့်ပြုအပ်သောယပ်၊

အဂီလာန ထီးဆောင်းနိုင်ရာအရပ် အာရာမ် အာရာမ်ဥပစာ၊

စားမြုံ့ပြန်သောရဟန်း

မကြာမီက နွားမျိုးမှ စုတေခဲ့သော ရဟန်း၊

စားမြုံ့ပြန်နည်း

ခံတွင်းအပြင်ဘက်သို့ ထုတ်ဆောင်၍ မစားမျိုရ၊ စားမျိုလျှင် ပါစိတ်အာပတ်၊

ဆွမ်းလောင်းစဉ် ကျလာသောဆွမ်းကို ရဟန်းကိုယ်တိုင်
ကောက်ယူစားနိုင်သည်။ ၂၇၃

အကြောင်း ဒါယကာတို့ စွန့်အပ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်၊
အရှည်မထားကောင်း ဆံပင် ခြေသည်း လက်သည်း၊

လက်သည်းရှည် မထားရန် ပညတ်ခြင်း

အညတရာ ဘိက္ခု ဒီဃေဟိ နခေဟိ ပိဏ္ဍာယ စရတိ၊
အညတရာ ဣတ္ထိ ပဿိတွာ ဧတဒဝေါစ “ဧဟိ ဘန္တေ မေထုနံ ဓမ္မံ
ပဋိသေဝါ” တိ၊ အလံ ဘဂိနိ နေတံ ကပ္ပတီတိ၊ သစေ ခေါ တံ
ဘန္တေ နပုဋိသေဝိဿသိ၊ ဣဒါနာဟံ အတ္တနော နခေဟိ ဂတ္တာနိ
ဝိလိခိတွာ ကပ္ပံ ကရိဿာမိ “အယံ မံ ဘိက္ခု ဝိပ္ပကရောတီ” တိ၊
ပဇာနာဟိ တံ ဘဂိနိတိ၊ အထခေါ သာ ဣတ္ထိ အတ္တနော နခေဟိ
ဝိလိခိတွာ ကပ္ပံ အကာသိ “အယံ မံ ဘိက္ခု ဝိပ္ပကရောတီတိ၊ မနုဿာ
ဥပဓာဝိတွာ တံ ဘိက္ခု အဂ္ဂဟေသံ၊ ၂၇၃

လက်သည်းဖြတ်နည်း အသားပမာဏဖြင့် ဖြတ်ရမည်။

နိဿျ ခုရံ-သင်တုန်း (ဒါး)၊ ခုရသိလံ-သင်တုန်း
သွေးစရာကျောက်၊ ခုရသိပါဋိကံ-သင်တုန်းထည့်စရာအိတ်၊
နမတကံ-သင်တုန်းရစ်ပတ်ကြောင်းအဝတ်၊ ခုရဘဏ္ဍာ-သင်တုန်း
နှင့် စပ်သောဘဏ္ဍာ၊ မဿု-မုတ်ဆိတ်ကို၊ ကပ္ပါပေန္တိ-
ဖြတ်စေကြကုန်၏၊ ဝမ္မာပေန္တိ-တိုး ပွားစေကြကုန်၏၊ ဂေါလောမိကံ-
သိုး၏မုတ်ဆိတ်နှင့် တူသောမုတ်ဆိတ်ကို၊ စတုရဿကံ-
လေးထောင့်ရှိသော မုတ်ဆိတ်ကို၊ ပရိမုခံ-ရင်သို့ရောက်အောင်

မုတ်ဆိတ်ကို ကောင်းစွာ ဆောင်ထားမှုကို၊ အမုဒုကံ-ရင်မွေးအရေး အသားကို၊ ဒါငြိကံ-ကြင်စွယ် (နှုတ်ခမ်းမွေး)၊ သက္ခရိကာ-ကျောက်စရစ်၊ မဇုသိတ္တက-ပျားဖယောင်း၊ တန္တကံ-ယက်ကန်းစင် အငယ်၊ ဝေမံ-လက်ခတ်၊ ကဝဋ်-ချပ်၊ သလာကံ-ရက်သောအခါ အလယ်ကြား၌ထားအပ်သော ဝါးခြမ်း၊ တန္တဘဏ္ဍကံ-ရက်ကန်း ဘဏ္ဍာအငယ်စား၊

ခါးပန်းကြိုး မအပ်

ကလာဗုကံ-များစွာသော ကြိုးကလေးတို့ကို စုပေါင်း၍ ပြုအပ်သော ခါးပန်းကြိုး၊ ဒေချူဘကံ-ရေမြွေ၏ ဦးခေါင်း သဏ္ဍာန်ပြုအပ်သော ခါးပန်းကြိုး၊ မုရဇံ-မရိုးစည် သဏ္ဍာန်ပြုအပ် သော ခါးပန်းကြိုး၊ မဒ္ဒဝီဏံ-ဆောက်လုံးသဏ္ဍာန် ပြုအပ်သော ခါးပန်းကြိုး၊

၂၇၆

ခါးပန်းကြိုး (၂)မျိုးအပ်

ပဋိက-ခါးပန်းပြား၊ သူကရန္တက-ဝက်အူနှင့်တူသော ခါးပန်းကြိုး၊

အပ်သောအမြိတ်အဆာ (၂) မျိုး

မရိုးစည်သဏ္ဍာန် ပြုအပ်သော အမြိတ်အဆာ၊

ဆောက်လုံးသဏ္ဍာန် ပြုအပ်သော အမြိတ်အဆာ၊

ဂဏ္ဍိကဖလက ပါသကဖလက

အနားပတ်သီးတပ်စရာအပြားကို အစွန်၌ တပ်ရမည်၊ အနားပတ်ကွင်းတပ်စရာအပြားကို လက် (၇) သစ် (၈) သစ်ယူစေ၍ (အတွင်းသို့ဆုတ်၍) တပ်ရပါမည်။

ဂိဟိနိဝတ္ထ လူတို့ဝတ်နည်း

ဆောင် ဆင်-ငါး-လေးခု ထန်းရွက်ရှု၍၊ အတွန်များစွာ၊ ဤငါးဖြာ၊

ရှောင်ကာ ဝတ်ရမည်၊ ဟတ္ထိသောဏ္ဍက- ဆင်နှာမောင်းနှင့်

တူသောဝတ်ခြင်း၊ မစ္ဆဝါဠက-ငါးကြင်းမြီး နှင့်တူသော ဝတ်ခြင်း၊

စတုကဏ္ဍက-လေးခုသော အနားရှိသောဝတ်ခြင်း၊ သတဝလိက-

များသော အတွန်ရှိသောဝတ်ခြင်း၊

မအပ်သောဝန် နှစ်ဘက်၌ ဝန်ရှိသော ထမ်းပိုး၊

အပ်သောဝန် (၆) မျိုး

၁။ တစ်ဘက်၌ ဝန်ရှိသော ထမ်းပိုး၊ ဧကတောဘာရုံ၊

၂။ အကြား၌ ဝန်ရှိသော ထမ်းပိုး၊ အန္တရာကာလံ၊

၃။ ဦးခေါင်းဖြင့် ရွက်ဆောင်အပ်သောဝန်၊ သီသဘာရုံ၊

၄။ ပခုံးဖြင့် ရွက်ဆောင်အပ်သောဝန်၊ ခန္ဓဘာရုံ၊

၅။ ခါးဖြင့် ရွက်ဆောင်အပ်သောဝန်၊ ကဋိဘာရုံ၊

၆။ လက်ဖြင့် တွဲလဲဆွဲအပ်သောဝန်၊ ဩလမ္မကံ၊

ဒန်ပူမစားခြင်း အပြစ်(၅)မျိုး

အစကျွသံ-မျက်စိ၏အစီးအပွားမဖြစ် (မျက်စိမှုန်လွယ်ခြင်း)၊

မုခံ ဒုဂ္ဂန္ဓ-ခံတွင်းနံ့မကောင်းခြင်း၊

ရသဟရဏိယော န ဝိသုဇ္ဈန္တိ- အရသာကို ဆောင်သော

အကြောမတို့ မစင်ကြယ်၊ ပိတ္တံ သေမုံ ဘတ္တံ ပရိယောနန္ဓတိ-

သလိပ်သည်းခြေတို့ ထမင်း (အစာ) ကို မြှေးယှက်ခြင်း၊ ဘတ္တမဿ

နန္တာဒေတိ-ဒန်ပူမစားသူအား ထမင်းမဆာ၊

- ၅၆ -

ဆောင် ဒန်ပူကို မခဲစားလို့ ရကြမည့် ပြစ်ငါးလီ၊
မျက်စိမှုန် အာပုပ်လှောင်း ထောင်းထလိုညှိ၊
ဟရဏီ ဆောင်ယူသည့် ရသာကြော့ မရှင်းမစင်ကြယ်လို့၊
ခဲဘွယ်မှာ သလိပ်နှောတယ် စားစိတ်မစော၊

ဒန်ပူပမာဏ

အလွန်ဆုံး လက်ရှစ်သစ်၊ အငယ်ဆုံး လက်လေးသစ်၊
မီးကြိုပြုချိန် တောမီးလောင်မှသာ ပြုရမည်၊
သစ်ပင်တက်နိုင် မတက်နိုင်

ထင်းခြောက်ချိုးခြင်း စသောပြုဘွယ်ရှိလျှင် တစ်ရပ်တစ်သူ
အတိုင်းအရှည်တိုင်အောင် တက်နိုင်သည်၊ ဘေးရန်ရှိလျှင်ကား
အလိုရှိသလောက် တက်နိုင်ပါသည်။

မာဂဓဘာသာကို သက္ကတဘာသာပြန်လိုသူ
ယမေဠ ကေကုဋာ နာမ ဘိက္ခု ဒွေဘာတိကာ ဗြာဟ္မဏဇာတိကာ
ကလျာဏဝါစာ ကလျာဏဝါက္ကရဏာ၊ ၂၈၀

သကာယ နိရုတ္တိယာ-ကို ထောက်၍ ဗုဒ္ဓဝစနကို
မြန်မာဘာသာဖြင့် တင်နိုင်သည် သက္ကတဘာသာဖြင့် မတင်ရ။

ဗုဒ္ဓဝစနံ ဒုသေန္တိ နာနာနာမာ နာနာဂေါတ္တာ နာနာဇ္ဈော
နာနာကုလာ ပဗ္ဗဇိတာ၊ သကာယ နိရုတ္တိယာ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဒုသေန္တိ၊

လောကာယတကျမ်း မသင်ယူသင့်

အပိန ခေါ ဘိက္ခဝေ လောကာယတေ သာရဒဿာဝီ

ကုမသို့ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိ ဝိရူဠိ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇေယျာတိ၊

“သက်တော်ရာကျော် ရှည်စေသော်”ဟု ပြောဆိုခြင်း
ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အသက်ပို၍ မရှည်နိုင်သောကြောင့်
မပြောသင့်၊ ၂၈၁

ဇီဝတု ဘန္တေဟု ဆိုနိုင်ရာအခါ
လူတို့က “ဇီဝတ ဘန္တေ” ဟု ဆိုလျှင်ကား “စိရံ ဇီဝ” ဟု ဆိုနိုင်သည်။
ကြက်သွန်ဖြူ မစားသင့်သောအကြောင်း
မြတ်စွာဘုရား၏ တရားစကားမှ အပပြုအပ်သောကြောင့်၊

အရှင်သာရိပုတြာ လေနာရောဂါ ကြက်သွန်ဖြူဆေး၊
ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တကုဋိပညတ်ခြင်းအကြောင်း
မြက်မှုန်ကျသောကြောင့်၊ ၂၈၃

ခွင့်ပြုအပ်သောဘဏ္ဍာ

ဟရဏိံ သန္ဓိ ပလ္လင်္ဂီ၊ ဒါရုပတ္တဉ္စ ပါဒုကံ၊

ကတကံ ကုမ္ဘကာရဉ္စ၊ အနုညာသိ မဟာမုနိ၊

၁။ ပုတ်ခတ်ကြောင်းလက်နက်မှတစ်ပါး အလုံးစုံသော သံဘဏ္ဍာ၊

၂။ လက်လေးသစ်ထက်မြင့်သော အခြေရှိသော ညောင်စောင်း
အင်းပျဉ်၊ ခြင်္သေ့ သစ်ကျားစသော သားရဲရုပ် ရှိသော ပလ္လင်၊
သစ်သားသပိတ်၊ သစ်သားခြေနင်းမှ တစ်ပါး အလုံးစုံသော
သစ်သားဘဏ္ဍာ၊ ၂၈၅

- ၅၈ -

၃။ ပဒုမ္မာကြာချပ်သဏ္ဍာန်ရှိသော ခြေပွတ်၊ အိုးထိန်း သည်တို့၏
ဘဏ္ဍာမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော မြေညက်ဘဏ္ဍာကို ခွင့်ပြု
တော်မူပါသည်။ ၂၈၅

ဘဏ္ဍာပေါများချိန် ဥရုဝေလကဿပ ရဟန်းပြုချိန်၊

၁၃၄၈-ခု အနတ်ပေး

သုသိက္ခိတော ဝိနယဓရော၊ ဟိတစိတ္တော သုပေသလော၊
ပဒီပကရဏော ဓိရော၊ ပူဇာရဟော ဗဟုဿုတော၊ ၂၈၉

၆။ သေနာသနက္ခန္ဓက

ပဌမဆုံးကျောင်းဒကာ ရာဇဂြိုဟ်သူဌေး၊

ကျောင်းအရေအတွက် ၆၀၊

၂၉၀

ကျောင်းလှူခြင်းအကြောင်း

ရာဇဂဟကော သေဋ္ဌိ တေ ဘိက္ခု ကာလဿေဝ တတော
တတော ဥပနိက္ခမန္တေ အရညာ ရုက္ခမူလာ ပဗ္ဗတာ ကန္တရာ ဂိရိဂူဟာ
သုသာနာ ဝနပတ္တာ အဇ္ဈောကာသာ ပလာလပုဉ္ဇာ ပါသာဒိကေန
အဘိက္ကန္တေန ပဋိက္ကန္တေန အာလောကိတေန ဝိလောကိတေန
သမိဋ္ဌိတေန ပသာရိတေန ဩက္ခိတ္တစက္ခု ဣရိယာပထသမ္ပန္နော ဒိသ္မာန
စိတ္တံ ပသီဒိ (တေန)

လေဏ-ကိန်းအောင်းရာ အဆောက်အဦး (၅)မျိုး

ရောက်လာပြီး မရောက်လာသေးသော အရပ်လေးမျက်နှာ၌
နေသော သံဃာကို လှူပါ။ ၂၉၁

ကျောင်းဒကာ ရည်ရွယ်ချက်

ကောင်းမှုကို လိုလားသည် နတ်ပြည်ကို လိုလားသည်
ဖြစ်၍ လှူသည်၊ ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ ကျိုးနှစ်ဖြာကို မြင်၍လှူပါသည်။
ကျောင်းထိုင်သင့်သူ များသောသူတရှိသူ၊

ကျောင်းအကျိုး

အအေး အပူ ခြင်္သေ့သစ်ကျားစသော သားကောင် မှက်ခြင်
သိသိရဉာတ၌ ရွာသောမိုး ဆောင်းတွင်းလေ မကြာမကြာ ရွာသောမိုး
နေ့အခါ၌ ကောင်းစွာဖြစ်သော ကြမ်းတမ်းသော လေနေပူတို့ကို
ပယ်ရှားတားမြစ်နိုင်သည်။

၂၉၁

ဆရာဒကာ အညမည ကျင့်သုံးရမည့်တာဝန်

ဖြောင့်မတ်သော ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးအား အထူး
ကြည်လင်သောစိတ်ဖြင့် စားဘွယ် သောက်ဘွယ် အဝတ်အိပ်ရာ
နေရာတို့ကို ပေးလှူရမည်။ ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီး ကလည်း
ကျောင်းဒကာအား အလုံးစုံသော ဝဋ်ဒုက္ခကို ပယ်နိုင်သောတရား
ဟောကြားရမည်။

၂၉၂

ကျောင်းဒကာ တမလွန်အကျိုး

အာသဝေါကင်းကွာ ရဟန္တာ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

သံကောက်(၃)မျိုး

သံဖြင့် ပြုအပ်သော သံကောက်၊ သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သော
သံကောက်၊ သားချိုဖြင့် ပြုအပ်သော သံကောက်၊

အတွင်းလိမ်းခြင်း အပလိမ်းခြင်းအကျိုး

မြတ်မှုန် မကျခြင်း၊ အေးရာအခါ၌ နွေး၍ ပူရာအခါ၌ အေးခြင်း
အကျိုးရှိပါသည်။ ၂၉၃

ဝါတပါနု လေသောက်ပြုတင်း(၃)မျိုး

- ၁။ ပွတ်တိုင်ဖြင့် ပြုအပ်သော လေသောက်ပြုတင်း၊
ဝေဒိကာဝါတပါနံ၊
- ၂။ ဇာ(ကွန်ယက်)ဖြင့် ပြုအပ်သော လေသောက်ပြုတင်း၊
ဇာလဝါတပါနံ၊
- ၃။ ဝါးခြမ်းစိတ်ဖြင့် ပြုအပ်သော လေသောက်ပြုတင်း၊
သလာကဝါတပါနံ၊

မဇ္ဇ ပိဋ(၉)မျိုး

မသာရက-ထွင်းအပ်သော အခြေရှိသော မဇ္ဇပိဋ၊
ဗုဒ္ဓိကာဗန္ဓ-အခြေ၌ ဖွဲ့စပ်ညှပ်ထားအပ်သော အပေါင်ရှိသော
မဇ္ဇပိဋ၊
ကုဠိရပါဒက-ပုဇွန်မြင်းခြေ ယွင်းမသွေသည့် အခြေရှိသော မဇ္ဇပိဋ၊
အာဟာရပါဒက-အပေါင်ထွင်း၍ သွင်းအပ်သော အခြေရှိသော
မဇ္ဇပိဋ၊

ပိဋ-ထိုင်ခုံ (၉)မျိုး

အာသန္နိကော-လေးထောင့်ရှိသောအင်းပျဉ်၊
မြင့်သောအခြေရှိသော လေးထောင့်အင်းပျဉ်၊

သတ္တင်္ဂ-အခြေ ၄-ဘက်၊ လက်တင် ၂-လီ၊ နောက်မှီတစ်ပါး၊
 ၇-ပါးသော အင်္ဂါရှိသောအင်းပျဉ်၊ ဥစ္စကော သတ္တင်္ဂီ၊
 ဘဒ္ဒပိဋ-ကြိမ်ဖြင့် ပြုအပ်သောအင်းပျဉ်၊ ပီဋိကံ-အဝတ်တို့ဖြင့်
 ဖွဲ့ကြက်အပ်သော အင်းပျဉ်၊ ဧဠကပါဒကံ-သိုး၏ခြေကဲ့သို့သော
 အခြေရှိသော အင်းပျဉ်၊ အာမလကဝဋ္ဋိကံ - ရှစ်ရှားသီးသဏ္ဍာန်
 ခြေထောက်များစွာပါသော ဝိုင်းသော အင်းပျဉ်၊ ပလာလပိဋံ
 ကောက်ရိုးအင်းပျဉ်၊

၂၉၄

ညောင်စောင်းအခြေပမာဏ လက်(၈)သစ်၊

လဲ (၃)မျိုး

- ဆောင် ရုက္ခ-လတာ၊ ပေါဋကော၊ မှတ်ပါ လဲသုံးမျိုး၊
- ၁။ ရုက္ခတူလံ-လက်ပံပင်စသော သစ်ပင်မှဖြစ်သောလဲ၊
- ၂။ လတာတူလံ-နွယ်မှဖြစ်သောလဲ၊
- ၃။ ပေါဋကိတူလံ-ဖောင်းခါးစသော မြက်မျိုးမှဖြစ်သောလဲ၊

ခေါင်းအုံးပမာဏ

ထက်ဝက်သော ကိုယ်ပမာဏရှိသော ခေါင်းအုံးမအပ်၊
 ဦးခေါင်းပမာဏရှိသော ခေါင်းအုံး အပ်ပါသည်။

ဘိသိ ဘုံလျှီ (၅)မျိုး

- ၁။ ဥဏ္ဏဘိသိ- သားမွေးအဆာရှိသော ဘုံလျှီ။
- ၂။ စောဠဘိသိ- အဝတ်အဆာရှိသော ဘုံလျှီ။
- ၃။ ဝါကဘိသိ- လျော်တေအဆာရှိသော ဘုံလျှီ။
- ၄။ တိဏဘိသိ- မြက်အဆာရှိသော ဘုံလျှီ။ ၂၉၅

- ၆၂ -

၅။ ပဏ္ဏာဘိသိ- သစ်ရွက်အဆာရှိသော ဘုံလျှို့၊
အခန်း(၃)မျိုး

၁။ သိဝိကာဂဗ္ဘ-လေးထောင့်စပ်စပ်အခန်း၊

၂။ နာဠိကာဂဗ္ဘ-ရှည်သောအခန်း၊ ၂၉၈

၃။ ဟမ္ပိယဂဗ္ဘ-အထွင်မပါသော ဦးပြည်းအခန်း၊

အခန်းဖွဲ့ရမည့် နေရာ

ခုဒ္ဒကေ ဝိဟာရေ ဧကမန္တံ ဂပ္ပံ ကာတုံ၊ မဟလ္လကေ မဇ္ဈေ။

မျက်နှာကြက် ခွင့်ပြုခြင်းအကြောင်း

မြက်အမိုးမှ ရဟန်း၏ပခုံးထက်သို့ မြွေကျလာ၍ ရဟန်းသည်
လန့်အော်လိုက်ရာ အခြားရဟန်းများ ပြေးလာကြသောကြောင့်၊

ပရိတ္တာဏကိဋိကံ- မိုးရေကို စောင့်ရှောက်တတ်သော

ထန်းရွက် စသည်ဖြင့် ပြုအပ်သော အပြား၊ ၂၉၈

ဥဒ္ဒသုဓံ-နယ်အပ်သော အင်္ကျီတေမြေညက်ရှိသော အကာ၊

အာဠိန္ဒ-ဆင်ဝင်၊ ပယနံ-ခွေးအိပ်ခြေနင်းခုံ၊

ပကုဋ္ဌ-ကြောင်လည်ခန်း၊ ဩသာရက-စမြင်၊

မီးဖိုဆောင် ခွင့်ပြုခြင်းအကြောင်း

ပရိဝုဏ်အတွင်း ထိုထိုအရပ်ဝယ် မီးဖိုလုပ်ကြ၍ အမှိုက်ပေါ
သောကြောင့်၊

ဝါဠု တားမြစ်အပ်သော အကာအရံ (၃)မျိုး

ဝါးဖြင့်ပြုအပ်သော အကာအရံ၊ ဆူးဖြင့်ပြုအပ်သော အကာအရံ၊

ကျုံးဖြင့်ပြုအပ်သောအကာအရံ

အမိုး(၅)မျိုး

ဆောင် အုတ် ကျောက် သစ်ရွက်၊ အက်တေ မြက်၊
မှတ်ချက် အမိုးပြား၊ ဝိမ္ဗိသာဟု၊ တောင်းပန်မှု၊ ခွင့်ပြု အမိုးငါး၊
အနာထပိဏ်နှင့် ရာဂြိုဟ်သူဌေး နှမ၏လင် (ယောက်ဖ)၊

အာဝါဟ ဝိဝါဟအထူး

အာဝါဟ-သတို့သမီးကို မိမိအိမ်သို့ ဆောင်ယူခြင်း၊ (သမီးယူ)
ဝိဝါဟ-မင်္ဂလာအစီအရင်ဖြင့် သွီးကို သူတပါးအိမ်ပို့ခြင်း (သွီးပေး)၊

ကြားရန်ပင်ခဲယဉ်းသောအသံ ဘုရား ဘုရား ဟူသော အသံ၊

အနာထပိဏ်သူဌေးသည် ဘုရား၌ဖြစ်သော သတိဖြင့်
အိပ်ပြီး လင်းပြီအထင်ဖြင့် ၃-ကြိမ်နိုး၍ သုသာန်တံခါးဖြင့် ဘုရားဖူး
သွားပါသည်။

အမနုဿာအရ တရားထူးရပြီးသော အရိယာနတ်၊ သာရတ္ထဋီ
အရောင်အလင်းကွယ်ချိန် မြို့မှထွက်ချိန်၊

ခြေတစ်လှမ်း ကုဋေတစ်သန်း

ဆင်ရတနာ တစ်သိန်း၊ မြင်းရတနာ တစ်သိန်း၊ အဿတိုရ်
မြင်းကသော ရထား တစ်သိန်း၊ ပဒမြားနားချောင်း ဝတ်ဆင်ထား
သော အမျိုးသမီးရတနာ ကညာတစ်သိန်းတို့သည် ဘုရားဖူး သွားသူ
ခြေတစ်လှမ်း၏ ၁၆-စိတ် ၁၆-ပြန်စိတ်၍ တစ်စိတ်သော အဘို့ကိုမျှ
(၂၅၆ စိတ် တစ်စိတ်မျှ) မထိုက်တန်ပါ။

အနာထပိဏ်သူဌေး တရားရရာအရပ် ယင်းတိုက်တော၊

- ၆၄ -

အနာထပိဏ်သူဌေး၏ ငယ်နာမည် သုဒတ္တ၊

ကစွံ ဘဂဝါ သုခံ သယံတ္ထ

သဗ္ဗဒါ ဝေ သုခံ သေတိ၊ ဗြာဟ္မဏော ပရိနိဗ္ဗတော၊
ယော နလိမ္မတိ ကာမေသု၊ သီတိဘူတော နိရူပဓိ၊
သဗ္ဗာ အာသတ္တိယော ဆေတွာ၊ ဝိနေယျ ဟဒယေ ဒရံ၊
ဥပသန္တော သုခံ သေတိ၊ သန္တိ ပပျယျ စေတသော။

အနာထပိဏ်သူဌေးအား ဆွမ်းစရိတ်ထုတ်ပေးလိုသူ

ရာဇဂြိုဟ်သူဌေး ရာဇဂြိုဟ်မြို့ရှိ နိဂုံးသူဌေး ဗိမ္ဗိသာရမင်း၊

ဗုဒ္ဓသီတင်းသုံးလိုသောအရပ် ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၊

အနာထပိဏ်သူဌေးဂုဏ်

များသောမိတ်ဆွေရှိခြင်း များသော သဟာယ်ချင်းရှိခြင်း၊

နာယူထိုက်သော စကားရှိခြင်း၊

အနာထပိဏ်သူဌေး တိုက်တွန်းမှု

အာရာမေ အယျာ ကရောထ၊ ဝိဟာရေ ပတိဋ္ဌာပေထ၊

ဒါနာနိ ပဋ္ဌပေထ၊ ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နော၊ သောစ မယာ ဘဂဝါ
နိမန္တိတော၊ ဣမိနာ မဂ္ဂေန အာဂစ္ဆိဿတိတိ၊

သာဝတ္ထိမှ အပြန်ခရီး၌ လှူဖွယ်ပစ္စည်း

အသပြာတစ်သိန်း၊ တစ်သိန်းထိုက်သောဘဏ္ဍာ၊ (အဋ္ဌကထာ)

ကျောင်းတော်ရာရွေးပုံ မဟာဝါနှင့်တူ၊

ကျောင်းဆောက်ရာအရပ် ဇေတမင်းသားဥယျာဉ်၊

ကျောင်းမြေအတွက် ကုန်ကျစရိတ်
အသပြာစွန်းချင်း ထိအောင်ခင်း၍ဝယ်ပါသည်။ (၁၈-ကုဋေ)
မုခ်ဦးအလှူရှင် ဇေတမင်းသား။

မုခ်ဦးလှူခြင်းအကြောင်း

ထိုမျှလောက် များစွာသောငွေကို စွန့်ကြဲသော အလှူသည်
(စွန့်ကြဲရာ သာသနာ တော်သည်) အောက်တန်းစား မဖြစ်နိုင်-ဟု
ကြံ၍လှူပါသည်။

မုခ်ဦးလှူခွင့် ပေးခြင်းအကြောင်း

ဤသို့သဘောရှိသော ထင်ရှားသောလူတို့၏ ဤသာသနာ
တော်၌ ကြည်ညိုခြင်းသည် များသောအကျိုးရှိ၏-ဟုကြံ၍
လှူခွင့်ပေးပါသည်။

ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက် အဆောက်အဦး(၁၅)မျိုး

ဝိဟာရ၊ ပရိဝေဏ ကောဋ္ဌက ဥပဋ္ဌာနသာလာ အဂ္ဂိသာလာ
ကပ္ပိယကုဋိ ဝစ္စကုဋိ စင်္ကမ စင်္ကမနသာလာ ဥဒပါန ဥဒပါနသာလာ
ဇန္ဓာယရ ဇန္ဓာယရသာလာ ပေါက္ခရဏီ မဏ္ဍပ။

နဝတမ္ပလုပ်မပေး၍ကဲ့ရဲ့သူ ဆင်းရဲသော အပ်ချုပ်သမား။

အဂ္ဂိသနထိုက်သူ

မင်းမျိုး၊ ပုဏ္ဏားမျိုး၊ ဂဟပတိမျိုးမှ ရဟန်းပြုသူ၊ သုတ္တန်ဆောင်၊
ဝိနည်းခိုရ်၊ ဓမ္မကထိကရဟန်း၊ ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊
စတုတ္ထဈာန်ရသူ၊ သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာ။

ဝိဇ္ဇာ ၃-ပါး ရသူ၊ အဘိညာဉ် ၆-ပါးရသူ၊
သဟာယ်ချင်းသုံးယောက် ဆင် မျောက် ခါ။

ဆင်တင်ပြချက်

မိတ်ဆွေတို့ ငါဆင်ပေါက်စ ဖြစ်စဉ်က ဤပညောင်ပင်ကို
ပေါင်နှစ်လုံးကြားမှာ ထားပြီး ကျော်လွှားသည့်အခါ အညွန့်ဖျားသည်
ငါ၏ဝမ်းဗိုက်ကို ထိ၏။

မျောက်တင်ပြချက်

မိတ်ဆွေတို့ ငါ မျောက်ကလေးဘဝက မြေကြီးပေါ်ထိုင်ပြီး
ဤပညောင်ပင်၏ အညွန့်ဖျားကို ခဲစားခဲ့သည်။

ခါတင်ပြချက်

မိတ်ဆွေတို့ ထိုမည်သောအရပ်ရှိ ပညောင်ပင်၏
အသီးကိုစားပြီး ဤအရပ်မှာ ကျင်ကြီးစွန်းရာမှ ဤပညောင်ပင်ကြီး
ပေါက်လာခြင်းဖြစ်သည်။

တိတ္ထိရိယ ဗြဟ္မစရိယ

တိတ္ထိရော မက္ကဋ္ဌေ ဟတ္ထိနာဂဉ္စ ပဉ္စသု သီလေသု သမာ
ဒပေသိ၊ အတ္တနာစ ပဉ္စသု သီလေသု သမာဒါယ ဝတ္တတိ၊ တေ
အညမညံ သဂါရဝါ သပ္ပတိဿာ သဘာဂဝုတ္တိကာ ဝိဟရိတွာ
ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိသု။

ခါကြီးကြောင်းသိ၍ ဆင်မောက်တို့ကပြောကြ

တံ့ သမ္မ အမှောက် ဇာတိယာ မဟန္တတရော၊ တံ မယံ
သက္ကရိဿာမ ဂရံ ကရိဿာမ မာနေဿာမ ပူဇေဿာမ၊ တုယုဉ္ဇ
ဩဝါဒေ ပတိဋ္ဌဟိဿာမ၊

အဂ္ဂါသနထိုက်သူ

ယထာဝရံ အဘိဝါဒနံ ပစ္စုဋ္ဌာနံ အဉ္စလိကမ္ပံ သာမိစိကမ္ပံ အဂ္ဂါသနံ
အဂ္ဂေါဒကံ အဂ္ဂပိဏ္ဍံ၊

မထိုင်ကောင်း မအိပ်ကောင်းသောအခင်း (၃)မျိုး

အာသန္တိ ပလ္လင်္ကော တူလိကာ၊

ထိုင်ကောင်း မအိပ်ကောင်းသော အခင်း(၁၇)မျိုး

အာသန္တိ ပလ္လင်္ကံ တူလိက-မှ တစ်ပါးသော ဂေါနကစသော
ဥစ္စာသယန မဟာသယန(၁၇)မျိုး၊ တူလောနဒ္ဒဂိဟိဝိကတ မဉ္စပီဌ
မထစေထိုက်သူ စား၍ မပြီးသေးသူ၊ ဂိလာနရဟန်း၊

စား၍မပြီးသေးသူကို အထခိုင်းလျှင်

ဒုက္ကဋ်အာပတ်၊ ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသည်ဖြစ်၍ ရေခတ်ခိုင်း
ရမည်၊ ရေခတ်ခိုင်း၍မရလျှင် ကောင်းစွာ ဆွမ်းလုံးတို့ကို မျိုချ၍
သီတင်းကြီးရဟန်းအား နေရာပေးရမည်၊

သီတင်းကြီးကို ခိုင်းနိုင်ရာအခါ

စား၍မပြီးသေးသော ရဟန်းကို အထခိုင်းရာအခါ၊ ၄

- ၆၈ -

သေနာသနုတ္တိဟာပကသမ္ပုတိအင်္ဂါ(၅)ပါး

အဂတိလေးပါး မလိုက်စားခြင်း၊ ယူအပ်ပြီးသောကျောင်း၊

မယူအပ်သေးသော ကျောင်းကိုသိခြင်း။ ၃၁၅

ကျောင်းကိုယူစေပုံ

ပဌမံ ဘိက္ခုံ ဂဏေတုံ၊ ဘိက္ခုံ ဂဏေတွာ သေယျာ
ဂဏေတုံ၊ သေယျာ ဂဏေတွာ သေယျဂ္ဂေန ဂါဟေတုံ၊ ဝိဟာရဂ္ဂေန
ပရိဝေဏဂ္ဂေန ဂါဟေတုံ၊ အနုဘာဂမ္ပိ ဒါတုံ၊ ၃၁၇
ကျောင်းကိုမယူစေသင့်သူ ဥပစာရ သိမ်ပြင်ပ၌ တည်သူ၊

ကျောင်းကိုတားမြစ်နိုင်ရာအခါ

မိုးတွင်းသုံးလပတ်လုံး တားမြစ်နိုင်သည်။
ဆောင်း နွေ ဥတုကာလပတ်လုံး မတားမြစ်နိုင်။

ကျောင်းအိပ်ရာနေရာယူစေခြင်း (၃)မျိုး

ပုရိမက-ပုရိမဝါ၌ ကျောင်းကိုယူစေခြင်း (ဝါဆိုလဆုတ် ၁ ရက်)
ပစ္ဆိမက-ပစ္ဆိမဝါ၌ ကျောင်းကိုယူစေခြင်း (ဝါခေါင်လဆုတ် ၁ ရက်)
အန္တရာမုတ္တက-ပုရိမဝါ ပစ္ဆိမဝါတို့၏အကြား၌ အလွတ်ဖြစ်သော
ကျောင်းကိုယူစေခြင်း။ (သီတင်းကျွတ်လဆုတ် ၁-ရက်)

အလိုကြီး၍ အရနည်းသူ ဥပနန္ဒ သကျပုတ္တ၊
ထိုရွာငယ်၌ ကျောင်းကိုယူလျှင် ဤသာဝတ္ထိမြို့၌ လွတ်ပြီ၊
ဤသာဝတ္ထိမြို့၌ ကျောင်းကိုယူလျှင် ထိုရွာငယ်၌ လွတ်ပြီ၊

ဥပါလိယံ ဝိနည်းသင်ကြခြင်းအကြောင်း

မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသောအကြောင်းဖြင့် ဝိနည်းနှင့် စပ်သောစကားကို ပြောခြင်း၊ ဝိနည်း၏ဂုဏ်ကို ပြောခြင်း၊ ဝိနည်း သင်ခြင်း၏ ဂုဏ်ကိုပြောခြင်း၊ အရှင်ဥပါလိကို ညွှန်ပြ၍ ဂုဏ်ကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊

ဝိနည်းသင်ယူသူများ ထေရ် ၃၀ မဇ္ဈိမ၊

ဝိနည်းကို သင်ယူပို့ချကြ

သီတင်းငယ်က စာချလျှင် ညီမျှသောနေရာ၌ထိုင်ပါ။ တရားတော်ကို ရိုသေလေးစားခြင်းကြောင့် မြင့်သောနေရာ၌လည်း ထိုင်နိုင်သည်။ ထေရ်က စာလိုက်လျှင် ညီမျှသောနေရာ၌ ထိုင်ပါ။ တရားတော်ကို ရိုသေလေးစားခြင်းကြောင့် နိမ့်သောနေရာ ၌လည်း ထိုင်နိုင်သည်။

သမာနာသနိက

၃-ဝါတို့၏အကြား၌ရှိသော ရဟန်း(၂-ဝါကြီး ၂-ဝါငယ် ရဟန်း)တို့နှင့်အတူ ထိုင်နိုင်သည်။ ၈-ဝါရသော ရဟန်းသည် ၆-ဝါ၊ ၇-ဝါ၊ ၉-ဝါ၊ ၁၀-ဝါရ ရဟန်းတို့နှင့်အတူ ထိုင်နိုင်သည်။

အတူထိုင်နိုင်သူ

ပဏ္ဍုက် မာတုဂါမ ဥဘတော ဗျည်းမှတစ်ပါး တူသောနေရာ မရှိသူတို့နှင့်အတူ ထိုင်နိုင်သည်။ ၃၂၀

ဒီဃာသန ၃-ပါးထိုင်လောက်သောနေရာ။

အကပ္ပိယဘဏ္ဍာ ပေါများချိန်

ပသေနဒိကောသလင်းမင်း၏ အဖွားသေရာအခါ

အကပ္ပိယဘဏ္ဍာ အသုံးပြုနည်း

အာသန္နိယာ ပါဒေ ဆိန္နိတွာ၊ ပလ္လင်္ကံဿ ဝါဠေ ဘိန္နိတွာ၊
တူလိကံ ဝိဇဇေတွာ ဝိမ္မောဟနံ ကာတုံ၊ အဝသေသံ ဘူမတ္ထရဏံ
ကာတုံ၊

သံယိက သေနာသနကို ရဟန်းတစ်ပါးကိုပေးခြင်း

အာဂန္တုက ဂမိကရဟန်းတို့အား အိပ်ရာနေရာ ခင်းပေးရ
သည့်အတွက် အာဝါသိက ရဟန်းတို့ နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့်၊

အဝိဿန္တိယ အဝေဘဂီယဝတ္ထု(၂၅)

- ၁။ သစ်သီးအာရာမ် ပန်းအာရာမ်၊ အာရာမ်၏ တည်ရာမြေ၊
- ၂။ ဝိဟာရော၊ ဝိဟာရဝတ္ထု၊
- ၃။ မဇ္ဈော ပိဋံ ဘိသိ ဝိမ္မောဟနံ၊
- ၄။ လောဟကုမ္ဘိ-သံအိုး ကြေးအိုး၊ လောဟဘာဏကံ-သံအိုး
စရည်း ကြေးအိုးစရည်း၊ လောဟဝါရကော - သံရေအိုး
ကြေးရေအိုး လောဟကဋ္ဌာဟံ - သံဖျဉ်းအိုး ကြေးဖျဉ်းအိုး၊
ဝါသိ-ပဲခွပ်(ဒါး)၊ ပရသု-ပုဆိန်၊ ကုဋ္ဌာရီ-ဒါးမ၊ ကုဒါလော-
ပေါက်တူး၊ နိခါဒနံ-ဆောက် (စူး)၊
- ၅။ ဝလ္လိ-ကြိမ်စသောနွယ်၊ ဝေဠု-ဝါး၊ မုဉ်း-ဖြူဆံမြက်၊ ပဗ္ဗဇံ-
ပြိန်းမြက်၊ တိဏံ-ကြွင်းသောမြက်မျိုး၊ ဒါရုဘဏ္ဍံ-သစ်သား

ဘဏ္ဍာ၊ မတ္တိကာဘဏ္ဍ-မြေညက် ဘဏ္ဍာ၊
လဲလှယ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် စွမ်းဖြင့်
စွန့်လျှင် ဝေဘန်လျှင် အပ်ပါသည်။

သံယံကပစ္စည်း စွန့်သူ ဝေဘန်သူ
သာဝတ္ထိမြို့နေ အာဝါသိရဟန်းတို့ စွန့်ကြ၍၊
ကီဇ္ဇာဂိရိဇနပုဒ်နေ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကတို့ ဝေဘန်ကြသည်။

နိဿယ ပိဏ္ဏနိက္ခေပနမတ္တ-အင်္ဂါတေ မြေညက်ဆိုင် ကို
ထားခြင်းကိစ္စမျှကြောင့်၊ ကုဋ္ဌလေပနမတ္တ-နံရံကိုလိမ်းကျခြင်း
ကိစ္စမျှကြောင့်၊ ဒွါရဋ္ဌပနမတ္တ-တံခါးကို တပ်ထားခြင်း ကိစ္စမျှကြောင့်၊
အဂ္ဂဋ္ဌဝဋ္ဋိကရဏမတ္တ-တံခါးတိုင်ကို ပြုခြင်းကိစ္စမျှကြောင့်၊
သေတဝဏ္ဏကရဏမတ္တ-ဖြူသောအဆင်းရှိအောင် ပြုခြင်းကိစ္စ၊
အာလောက သန္ဓိကရဏမတ္တ- လေသာပြုတင်းကို ပြုခြင်းကိစ္စ၊
ဆာဒနမတ္တ-အမိုးကို မိုးခြင်းကိစ္စ၊ ဗန္ဓနမတ္တ- ဒုတ်နွယ်စသည်တို့ဖြင့်
အမိုးကို ဖွဲ့ချည်ခြင်း၊ ဘဏ္ဍိကာဌပနမတ္တ-ခိုနားဘို့ရာ ဘဏ္ဍာငယ်
ကို ထားခြင်း၊ ပရိဘဏ္ဍကရဏမတ္တ-နွားချေးစသည်ဖြင့် လိမ်းကျမှုကို
ပြုခြင်း။

၃၂၄

နဝကမ္မ မပေးသင့်သူ သိမ်ပြင်ပ၌တည်သူ၊
ပေးရမည့် အမှုသစ်

မပြုရသေးသော အမှုသစ်၊ ပြု၍ မပြီးဆုံးသေးသော အမှုသစ်ကို ပေးပါ။

အမှုသစ်ပေးရမည့်ကာလ

ခုဒ္ဒကေ ဝိဟာရေ ကမ္မံ ဩလောကေတွာ ဆပဇ္ဇဝဿိကံ
နဝကမ္မံ ဒါတုံ၊ အဗယောဂေ ကမ္မံ ဩလောကေတွာ သတ္တဋ္ဌဝဿိကံ
နဝကမ္မံ ဒါတုံ၊ မဟလ္လကေ ဝိဟာရေ ပါသာဒေဝါ ကမ္မံ ဩလော
ကေတွာ ဒသဒ္ဓါဒသဝဿိကံ နဝကမ္မံ ဒါတုံ၊

နဝကမ္မယူပြီး တားမြစ်နိုင်ရာကာလ

ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး တားမြစ်နိုင်သည်။ ဆောင်း နွေ ဥတု
ကာလပတ်လုံး မတားမြစ်နိုင်။

သံဃိက ပုဂ္ဂလိကအခွဲ

နဝကမ္မကိုယူပြီး ကျောင်းမဆောက်ရသေးမီ၊ ကျောင်းဆောက်၍
မပြီးသေးမီ ဖဲသွားခြင်း စသည်တို့၌ သံဃာအတွက် မဆုတ်ယုတ်
စေခြင်းငှာ အခြားရဟန်းကို ပေးပါ။ ကျောင်းဆောက်၍ပြီးမှ
အရပ်တစ်ပါး ဖဲသွားလျှင် ဥမ္မတ္တက၊ ခိတ္တစိတ္တ၊ ဝေဒနာဋ္ဌ၊ ဥက္ခိတ္တက
သုံးယောက်ဟု ဝန်ခံလျှင် ထိုရဟန်း၏ ဥစ္စာပင်ဖြစ်သည်။(၇-ဦး)
လူထွက်လျှင် ပြန်တော်မူလျှင် သာမဏေ သိက္ခာချသူ ပဏ္ဍာန်
ထေယျသံဝါသက တိတ္ထိယပက္ကန္တ တိရစ္ဆာန် ပဉ္စာနန္တရိယ
ဘိက္ခုနီဒ္ဓသက ဥဘတောဗျည်း၊ ပါရာဇိကကျသူ-ဟု ဝန်ခံလျှင်
သံဃိကဖြစ်သည်။ (၁၆ ယောက်)။

အခြားကျောင်းရှိပစ္စည်းကို အခိုက်အတန့်မျှသာ သုံးနိုင်သည်။
ကျောင်းပြိုကျလျှင် လုံခြုံစေခြင်းငှာ ဆောင်ကောင်းသည်။

သေနာသန ပရိက္ခာရိက မဟဋ္ဌကမ္မလာ၊ မဟဋ္ဌ ဒုဿကို
တိုးပွားအောင် ပြုအပ်သော ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်အကျိုးငှာ
လဲလှယ်နိုင်သည်။

သတ္တုဒွေသကရဟန်း ခွင့်ပြုခြင်း

ဆဗ္ဗဂ္ဂိတို့သည် မိမိအတွက် ဆွမ်းကောင်းတို့ကိုယူ၍
ညံ့သောဆွမ်းတို့ကို ရဟန်းတို့အား ပေးကြသောကြောင့်၊

ဘတ္တုဒွေသကအင်္ဂါ

အဂတိလေးပါး မလိုက်စားခြင်း၊ ညွှန်ချအပ်ပြီးသောရဟန်း၊
မညွှန်ချအပ်သေးသော ရဟန်းကိုသိခြင်း၊

ဆွမ်းညွှန်ချပုံ

သစ်သားခြမ်း၊ ဝါးပြားစသည်တို့၌ အက္ခရာတို့ကို ရေးသား၍
စုပေါင်းပြီး (တောင်းစသည်အတွင်း၌ စုပေါင်းမွှေနှောကပ်ပြီး)
ဆွမ်းတို့ကို ညွှန်ချရမည်။

သမ္မုတိ(၁၃)ပါး

ဘတ္တုဒွေသက သေနာသနပညာပက ဘဏ္ဍာဂါရိက
စီဝရဘာဇက ယာဂုဘာဇက ဖလဘာဇက ခဇကဘာဇက
အပ္ပမတ္တကဝိဿဇက သာဠိယဂ္ဂါဟာပက ပတ္တဂ္ဂါဟာပက
အာရာမိကပေသက သာမဏေရပေသကသမ္မုတိ၊ စီဝရပဋိဂ္ဂါဟက
သမ္မုတိ။

စီဝရဘာဇကစသည်၌

“ဘာဇိတာဘာဇိတဉ္စ ဇာနေယျ”သာ ထူးပါသည်။

အပ္ပမတ္တကဝိဿဇ္ဇက-၌

“ဝိဿဇ္ဇိတာဝိဿဇ္ဇိတဉ္စ ဇာနေယျ”သာ ထူးပါသည်။

အပ္ပမတ္တကဝိဿဇ္ဇကရဟန်း ပေးရမည့်ပစ္စည်း(၁၇)မျိုး

အပ်တစ်ချောင်း၊ ဒါးငယ်၊ ဘိနပ်၊ ခါးပန်းကြိုး၊ ပုခုံးလွယ်၊ ရေစစ်၊
ဓမ္မကရိုက်၊ ရှည်သောအနားပတ်၊ တဝက်တိုသောအနားပတ်၊
အိမ်ဝန်းကြိုး၊ အိမ်ဝန်းငယ်၊ အလျား အနားပတ်၊ အနံအနားပတ်၊
ထောပတ် ဆီ ပျားရည် တင်လဲကို တစ်ကြိမ်လျှက်ခြင်းငှာ ပေးပါ။

၇။ သံဃာဘေဒကက္ခန္ဓက

လယ်ယာလုပ်ငန်း

- ၁။ ရှေးဦးစွာ လယ်ကို ထွန်စေခြင်း၊ (၂) စိုက်ပျိုးစေခြင်း၊
- ၃။ ရေသွင်းခြင်း၊ (၄) ရေထုတ်ခြင်း၊ (၅) ပေါင်းသင်ခြင်း၊
- ၆။ ရိတ်စေခြင်း၊ (၇) ကောက်နယ်တလင်းသို့ ထုတ်ဆောင်ခြင်း၊
- ၈။ စုပုံခြင်း၊ ၉။ နယ်ခြင်း၊ ၃၃၆
- ၁၀။ ကောက်ရိုးများကို ထုတ်ဆောင်စေခြင်း၊
- ၁၁။ ရိုးတံငယ်တို့ကို ထုတ်ဆောင်စေခြင်း၊
- ၁၂။ လေ၌ လှေ့ခြင်း၊
- ၁၃။ စပါးကျိုသို့ ရှေးရှုဆောင်ခြင်း၊

“အဟံ တယာ သဒ္ဓိ ပဗ္ဗဇိဿာမိ” ဟု ဆိုလိုသော်လည်း “အဟံ
တယာ” ဟု ပြောပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက် တိုင်းပြည်စည်းစိမ်ကို
ကွက်ကနဲမြင်လာရကား ထိုစည်းစိမ်၌ တွယ်တာသော လောဘ
သည် ဆွဲငင်အပ်သည်ဖြစ်၍ “သဒ္ဓိ ပဗ္ဗဇိဿာမိ” ဟု မဆိုနိုင်တော့

ဘဲ “ယထာသုခံ ပဗ္ဗဇ္ဇာဟိ” ဟု ဆိုရလေသည်။ ဘာသာဋီကာ

ဒေဝဒတ်နှင့်အတူ ရဟန်းပြုသူ

ဘဒ္ဒိယ အနုရုဒ္ဓါ အာနန္ဒာ ဘဂ္ဂ ကိမိလ ဥပါလိ၊ ၃၃၈

ဥပါလိရဟန်းပြုခြင်းအကြောင်း ဓမ္မပဒနှင့်တူပြီ။

ဥပါလိကို ရှေးဦးစွာ ရဟန်းပြုစေရခြင်းအကြောင်း

မယံ ဘန္တေ သာကိယာနာမ မာနဿိနော၊ အယံ ဘန္တေ

ဥပါလိ ကပ္ပကော အမှာကံ ဒီယရတ္တံ ပရိစာရကော၊ ဣမံ ဘဂဝါ

ပဌမံ ပဗ္ဗာဇေတု၊ ဣမဿ မယံ အဘိဝါဒန ပစ္စုဋ္ဌာနအဉ္ဇလိကမ္မ

သာမိစိကမ္မံ ကရိဿာမ၊ ဧဝံ အမှာကံ သာကိယာနံ သာကိယ

မာနော နိမ္မာနာယိဿတိ။ ၃၃၉

သာကီဝင်မင်းသားတို့ရသောတရား ဓမ္မပဒနှင့်တူပြီ။

ရဟန်းများအထင်

နိဿံသယံ ခေါ ဘန္တေ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒိယော အနဘိရတောဝ

ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ၊ တံ ယေဝ ဝါ ပုရိမံ ရဇေသုခံ သမနုဿရန္တော

အရညဂတောပိ ရုက္ခမူလဂတောပိ သုညာဂါရဂတောပိ အဘိက္ခဏံ

ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ ‘အဟောသုခံ အဟောသုခ’န္တိ။

ဥဒါန်းကျူးခြင်းအကြောင်း

အရှင်ဘုရား တပည့်တော်သည် မင်းဖြစ်စဉ်က နန်းတွင်း

နန်းပြင် မြို့တွင်းမြို့ပြင် ဇနပုဒ် အတွင်းအပြင်တို့၌ အစောင့်

အရှောက် ကောင်းစွာချထားအပ်သော်လည်း ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်

- ၇၆ -

ရွံ့ရှားခြင်းရှိသည် တဖျပ်ဖျပ်လန့်သည်ဖြစ်၍ နေရပါ၏။ ယခုအခါ
ဌ်ကား ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ခြင်း၊ ရွံ့ရှားခြင်း တဖျပ်ဖျပ်လန့်ခြင်းမရှိ၊
ကြောင့်ကြမရှိ ကြက်သီး မွေးညှင်းထခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍
သူတစ်ပါးပေးအပ်သော ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် အသက်မွေးကာ
သားကောင်သဘွယ်ဖြစ်သောစိတ်ဖြင့် နေရသောကြောင့်၊

ပါဠိစီ သော ခေါ အဟံ ဧဝံ ရက္ခိတောပိ ဂေါပိတောပိ
သန္တော ဘိတော ဥပ္ပိဂ္ဂေါ ဥဿက္ခိ ဥတြဿော ဝိဟရာမိ၊

ဒေဝါ နာနုဘဝန္တိ ဒဿနာယ

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့စိတ်ကို ပုထုဇဉ်နတ်တို့သော်မှ မသိကြ၊
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်ကို သေက္ခနတ်တို့သော်မှ မသိနိုင်ကြ၊
ထို့ကြောင့် အရှင်ဘဒ္ဒိယ၏စိတ်ကို မသိကြ၍ ရဟန်းများ အထင်လွဲ
ကြသည်။

၃၄၁

ဘဝအရ သမ္ပတ္တိ ဝုမ္မိ သဿတ ပုည၊
အဘဝအရ ဝိပတ္တိ ဟာနိ ဥစ္ဆေဒ ပါပ၊

အဇာတသတ်မင်း အကြည်ညိုခံလိုခြင်းအကြောင်း
ငယ်လည်းငယ် နောင်အခါ၌လည်း ကောင်းသောကြောင့်၊

ဝိမ္ဗိသာရမင်းကို အသတ်ခိုင်းခြင်းအကြောင်း
ညနံနက်တိုင်း ရထားငါးရာဖြင့် ဆည်းကပ်ရန်သွား၍
ဆွမ်းချက်အိုးငါးရာတို့ကို ပို့ဆောင်သည်။

ဒေဝဒတ်တံခိုးကွယ်ချိန်

ရဟန်းသံဃာကို ကိုယ့်တပည့်အဖြစ်ဖြင့် သိမ်းပိုက်မည်ဟု
စိတ်ဖြစ်သည်နှင့် တပြိုင်နက် တန်ခိုး ကွယ်ပါသည်။ ၃၄၂
အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်၏ဥပဋ္ဌာက ကောလိယမင်း၏သား ကကုဓ၊

ကတုဓပြဟော အတ္တဘော

၂-ခု ၃-ခုသော ဂါမခေတ် (၃ ဂါဝုတ်)။

ဆရာ(၅)မျိုး

၁။ မစင်ကြယ်သောသီလရှိသူဖြစ်လျက် စင်ကြယ်သော
သီလရှိ၏။ ငါ၏သီလသည် ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ဖြူစင်၏။
မညစ်နွမ်း-ဟု ဝန်ခံ၏။ သာဝကတွေကလည်း ဤဆရာသည်
မစင်ကြယ်သော သီလရှိသူဖြစ်လျက် စင်ကြယ်သော သီလရှိ၏။
ငါ၏သီလသည် ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ဖြူစင်၏။ မညစ်နွမ်း-ဟု
ဝန်ခံမှန်းသိ၏။ ငါတို့သည် လူတို့ကိုပြောလိုက်လျှင် တို့ဆရာကြီးမှာ
မြတ်နိုးဘွယ်ရာ မဖြစ်နိုင်တော့၊ မြတ်နိုးဘွယ် မဖြစ်သော အရာကို
ငါတို့မပြောကြားလို၊ သင်္ကန်းဆွမ်းကျောင်း ဆေးပစ္စည်းဖြင့်
ငါတို့အပေါ် မြတ်နိုးမှုပြု၏။ ဆရာကြီးသည် သူပြုသောအမှုဖြင့်ပင်
ထင်ရှားလိမ့်မည်-ဟု ကြံစည်၏။ ဤသို့သောဆရာကို
တပည့်တို့သည် သီလအားဖြင့် စောင့်ရှောက်ကြ၍ ဆရာသည်လည်း
သာဝကတို့ထံမှ သီလအားဖြင့် စောင့်ရှောက်ခြင်းကို လိုလားသည်။

၂။ မစင်ကြယ်သော အသက်မွေးခြင်းရှိသူ။ ၃၄၃

- ၇၈ -

၃။ မစင်ကြယ်သော တရားဒေသနာရှိသူ၊

၄။ မစင်ကြယ်သော ဖြေဆိုခြင်းရှိသူ၊

၅။ မစင်ကြယ်သော ဉာဏ်အမြင်ရှိသူ၊ ၃၄၄

ဗုဒ္ဓ၏ ပရိသုဒ္ဓသီလ

ငါသည် စင်ကြယ်သောသီလရှိသည်ဖြစ်၍ “စင်ကြယ်သော သီလရှိ၏၊ ငါ၏ သီလသည် ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ဖြူစင်၏၊ မညစ်နွမ်း-ဟု ဝန်ခံ၏၊ သာဝကတို့သည် ငါဘုရားကို သီလအားဖြင့် မစောင့်ရှောက်ကြ၊ ငါဘုရားလည်း သာဝကတို့ထံမှ သီလအားဖြင့် စောင့်ရှောက်ခြင်းကို မတောင့်တ၊ (အာဇီဝစသော ၄ ပါးတူပြီ)

ဒေဝဒတ်ကုသိုလ်ဆုတ်ယုတ်ပုံ ဥပမာ

ကြမ်းတန်းသောခွေး၏ နှာခေါင်း၌ ဝံသည်းခြေ ငါးသည်းခြေကို ဖောက်၍ ထည့်သကဲ့သို့၊ ငှက်ပျောပင် ဝါးပင် ကျူပင်သည် မိမိကိုယ်ကို သတ်ခြင်းငှာ အသီးသီးသကဲ့သို့၊ အဿတိုရ်မြင်းမသည် မိမိကိုယ်ကိုသတ်ခြင်း ပျက်စီးခြင်းငှာ ကိုယ်ဝန်ကို ယူသကဲ့သို့ မိမိကိုယ်ကို ပျက်စီးခြင်းငှာ ဒေဝဒတ်၏ လာဘသက္ကာရ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ၃၄၆

ဒေဝဒတ်ရန်ညှိုးဖွဲ့ခြင်းအကြောင်း

မင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ပရိသတ်၌ “အရိယာတို့ ထွေးအပ်သော တံတွေးနှင့်တူသော မအပ်မရာပစ္စည်းတွေ စားသုံးသူ”ဟူသော ဝါဒဖြင့် ကြိမ်းမောင်း၍ သာရိပုတြာ မောဂ္ဂလ္လာန် တို့ကို ချီးမြှောက်၏-ဟု ကြံ၍ စိတ်ဆိုးသောကြောင့်၊ ၃၄၇

ဒေဝဒတ်ကို ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ ကံပြုကြ

ဒေဝဒတ်၏ ယခုသဘောမှ တစ်မျိုးတစ်ခြား သဘောတရား ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ယခုအခါ ရှေးသဘောမှ တစ်မျိုးတစ်ခြား သဘောတရား ဖြစ်သည်။ ဒေဝဒတ်ပြုသော ကိုယ်မှု နှုတ်မှု များသည် ဘုရား တရား သံဃာနှင့်မဆိုင်၊ ဒေဝဒတ်နှင့်သာ ဆိုင်သည်။ ၃၄၈ ပကာသနီယကံပြုသူ အရှင်သာရိပုတြာနှင့် ရဟန်းများ။

ပကာသနီယကံ မပြုလိုခြင်းအကြောင်း

“မဟိဒ္ဓိကော ဂေါဓိပုတ္တော၊ မဟာနုဘာဝေါ ဂေါဓိပုတ္တော” ဟု ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ ဒေဝဒတ်၏ဂုဏ်ကို ပြောဘူးသောကြောင့်။

အမြင်နှစ်မျိုး

ယေ တေ မနုဿာ အဿဒ္ဓါ အပ္ပသန္တာ ဒုဗ္ဗဒ္ဓိနော၊ တေ ဇေမာဟံသု “ဥသုယကာ ဣမေ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ ဒေဝဒတ္တဿ လာဘသက္ကာရံဥသုယန္တိ” တိ၊ ယေ ပန တေ မနုဿာ သဒ္ဓါ ပသန္တာ ဗျတ္တာ ဗုဒ္ဓိမန္တော၊ တေ ဇေမာဟံသု” န ခေါ ဣဒံ သြရကံ ဘဝိဿတိ၊ ယထာ ဘဂဝါ ဒေဝဒတ္တံ ရာဇဂဟေ ပကာသာပေတိ” တိ၊ ၃၄၉

ဗိမ္ဗိသာရမင်းကို အသတ်ခိုင်းခြင်းအကြောင်း

မင်းသားအဖြစ်ဖြင့် သေနိုင်စရာရှိခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။

အမတ်တို့ဆုံးဖြတ်ချက်

- ၁။ မင်းသား၊ ဒေဝဒတ်၊ ရဟန်းအားလုံးကို သတ်ရမည်။
(ရာထူးပြုတ်ကြသည်)
- ၂။ ရဟန်းတို့သည် တစ်စုံတရာကို မပြစ်မှားကြသောကြောင့် ရဟန်းတို့ကို မသတ်ထိုက်။ မင်းသားနှင့် ဒေဝဒတ်ကိုသာ သတ်ထိုက်သည်။ (ထိုအမတ်များ ရာထူးနိမ့်သွားသည်)
- ၃။ မင်းသား၊ ဒေဝဒတ်၊ ရဟန်းတို့ကို မသတ်ထိုက်။ မင်းအား သံတော်ဦးတင်၍ မင်းပြောသည့်အတိုင်း လုပ်ကြမည်။
(ရာထူးတက်ကြသည်)

ဒေဝဒတ် လုပ်ကြံမှု

“ဤမည်သောအရပ်၌နေသော ရဟန်းဂေါတမကိုသတ်ပြီး ဤမည်သောလမ်းဖြင့် လာခဲ့”ဟု မှာပြီး လွှတ်လိုက်သည်။ ထိုယောက်ျား လာမည့်လမ်း၌ ယောက်ျား ၂ ယောက်၊ ၂ ယောက် လာမည့်လမ်း၌ ၄ ယောက်၊ ၄ ယောက်လာမည့်လမ်း၌ ၈-ယောက် ကသတ်၊ ၈ ယောက်လာမည့်လမ်း၌ ၁၆-ယောက် စေလွှတ်၍ ၂-ယောက်က ၁-ယောက်ကိုသတ်၊ ၄-ယောက်က ၂-ယောက်ကိုသတ်၊ ၈-ယောက်က ၄-ယောက်ကိုသတ်၊ ၁၆ ယောက်က ၈-ယောက်ကို သတ်ရန် စေလွှတ်သည်။ (၃၁ ယောက်)

အမြင်ခြင်း မတူကြ

မနုဿာ ပါသာဒေသုပိ ဟမ္ပိယေသုပိ ဆဒနေသုပိ အာရဏ္ဏာ အစ္ဆန္တိ၊ တတ္ထ ယေ တေ မနုဿာ အဿဒ္ဓါ အပ္ပသန္ဓာ ဒုဗ္ဗဒ္ဓိနော

တေ ဧဝမာဟံသု “အဘိရူပေါ ဝတ ဘော မဟာသမဏော နာဂေန
ဝိဟေဠိယိဿတိ” ဟိ၊ ယေပန တေ မနုဿာသဒ္ဓါ ပသန္နာ ပဏ္ဍိတာ
ဗျတ္တာ ဗုဒ္ဓိမန္တော၊ တေ ဧဝမာဟံသု “န စိရဿံ ဝတ ဘော နာဂေါ
နာဂေန သင်္ဂါမေဿတိ” တိ၊

နာဠာဂိရိဆင်ပြေးလာရာအခါ ဗုဒ္ဓနှလုံးသွင်းသောတရား
မေတ္တာဖြစ်ပါသည်။ ၃၅၇

ကိုယ်အမူအရာ

လက်ျာလက်ဖြင့် နာဠာဂိရိဆင်၏ ဦးကင်းကို သုံးသပ်ပါသည်။

နှုတ်မြွက်ဟောကြား မြတ်တရား

မာ ကုဉ္ဇရ နာဂမာသဒေါ၊ ဒုက္ခံ ဟိ ကုဉ္ဇရ နာဂမာသဒေါ။
န ဟိ နာဂဟတဿ ကုဉ္ဇရသုဂတိ ဟောတိ ဣတော ပရံ ယတော၊
မာ စ မဒေါ မာ စ ပမာဒေါ၊ န ဟိ ပမတ္တာ သုဂတိ ဝဇန္တိ တေ၊
တွညေဝ တထာ ကရိဿသိ၊ ယေန တံ သုဂတိ ဂမိဿသိ၊

ဣတော ပရံ ယတော-၌ ယတောပုဒ်ကို အဗျယကြံလျှင်
ယတော-အကြင့်ကြောင့်-ဟု ပေးပါ။

ဗျယ (နာမ်ပုဒ်) ကြံလျှင်

ကုဉ္ဇရ နာဂ မာအာသဒေါ၊ ကုဉ္ဇရ နာဂံ အာသဒေါ ဒုက္ခံ၊
ကုဉ္ဇရ ဣတော ပရံ-သို့၊ ယတော (ယန္တဿ)-သွားသော၊ နာဂဟ
တဿ-၏၊ သုဂတိ န ဟောတိ၊

ယဉ်ကျေးလိမ်မာ နာဠာဂိရိမဟာ

မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေမှုန့်တို့ကို နှာမောင်းဖြင့်ယူ၍
ဦးထိပ်အထက်၌ လောင်းထည့်ပြီး မြတ်စွာဘုရားကို မြင်နိုင်
လောက်သော အရပ်တိုင်အောင် ဒူးတုပ်လျက် နောက်ဆုတ်
နောက်ဆုတ်သွားကာ မိမိနေရာဖြစ်သော ဆင်တင်းကုတ်၌
တည်ပါသည်။

၃၅၇

ဒဏ္ဍေနေကေ ဒမယန္တိ-စသော ဂါထာတို့
ဆွမ်းခံချိန်၌ လူအများ ရွတ်ဆိုကြပါသည်။

ဒေဝဒတ် ဆုံးရှုံးမှု

ဒေဝဒတ်၏ လာဘာသက္ကာရ ဆုတ်ယုတ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏
လာဘာသက္ကာရ တိုးပွားလာသည်။

တိကဘောဇဉ်-ရဟန်း ၃-ပါးအပေါင်း

စားထိုက်သော ဘောဇဉ်ပညတ်ရခြင်းအကြောင်း

၁။ ဒုမ္မင်္ဂနံ ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟာယ၊

၂။ ပေသလာနံ ဘိက္ခုနံ ဖာသုဝိဟာရာယ “မာ ပါပိစ္ဆာ ပက္ခံ
နိဿာယ သံယံ ဘိန္နေယျံ”၊

၃။ ကုလာနုဒ္ဒယာယ စ၊

၃၅၈

ဒေဝဒတ်၏ ဂဏပါမောက္ခ

၁။ ကောကာလိကာ၊

၂။ ကဋမောဒကတိဿ၊

၃။ ခဏ္ဍဒေဝီမိဖုရား၏ သား၊

၄။ သမုဒ္ဒဒတ္တ၊

ပဉ္စဝတ္ထု တောင်းခြင်း ရည်ရွယ်ချက်

ဤဝတ္ထု ၅ ပါးတို့ကို ရဟန်းဂေါတမသည် ခွင့်ပြုလိမ့်မည် မဟုတ်၊ ငါတို့သည် ဤဝတ္ထု ၅ ပါးဖြင့် လူ့အပေါင်းကို နားလည် စေ၍ ရဟန်းဂေါတမ၏ သံဃာသင်းကွဲအောင် အာဏာစက် ပျက်စီးအောင် လုပ်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်၏၊ မှန်၏-လူတို့သည် ခေါင်းခေါင်းပါးပါး ကျင့်ခြင်း၌ ကြည်ညိုကြ၏။ ၃၅၉

ပဉ္စဝတ္ထုအပေါ် ဗုဒ္ဓသုံးသပ်ချက်

- ၁။ တောမှာနေလိုသူများ တော၌ နေကြ၊ ရွာမှာနေလိုသူများ ရွာမှာနေကြ၊
- ၂။ ပိဏ္ဏပါတ်စုတင် ဆောက်တည်လိုသူများ ပိဏ္ဏပါတ်စုတင် ဆောက်တည်ကြ၊ ပင့်ဖိတ်အပ်သော ဆွမ်းစားလိုသူများ နိမန္တနဆွမ်းစားကြ၊
- ၃။ ပံသုကူစုတင် ဆောက်တည်လိုသူများ ပံသုကူစုတင် ဆောက် တည်ကြ၊ ဂဟပတိသင်္ကန်း သာယာလိုသူများ ဂဟပတိသင်္ကန်း ကို သာယာကြ၊
- ၄။ ဆောင်းလေးလ နွေလေးလပတ်လုံးသာ ရုက္ခမူလသေနာသန ကို ခွင့်ပြုတော်မူသည်၊
- ၅။ မြင်ခြင်း ကြားခြင်း ယုံမှားခြင်းဟူသော အစွန်း ၃-ပါး စင်ကြယ်သော အသားကို စားကြ၊

ဒေဝဒတ်ကို မဲပေးသူ

ပညတ်အပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်ကို နားမလည်သော ဝေသာလီမြို့
ဝဇ္ဇိတိုင်းသား သီတင်းငယ် ရဟန်းငါးရာ၊ ၃၆၁

ဘေဒါနုဝတ္တက သောတာပန်ဖြစ်

အရှင်သာရိပုတြာသည် အာဒေသနာ ပါဠိဟာရိယာ
နုသာသနီဖြင့် အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်သည် ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယာနု
သာသနီဖြင့် ဆုံးမ၍ သောတာပန် ဖြစ်ကြသည်။

ထုလ္လုစွဉ်းအာပတ်သင့်လျက် သောတာပန်ဖြစ်သူ

ဘေဒါနုဝတ္တကရဟန်းငါးရာ၊

တမန်အင်္ဂါ (၈)ပါး

သောတာ သာဝေတုဂ္ဂဟေတာ၊ ဝိညာတာ ဓာရေတာပိစ၊

ဝိညာပေတာ စ ကုသလော၊ နော စ ကလဟကာရကော၊

၁။ နားထောင်တတ်ခြင်း၊ ၂။ တဆင့်ကြားသိစေတတ်ခြင်း၊

၃။ သင်ယူတတ်ခြင်း၊ ၄။ ဆောင်ရွက်မှတ်သားနိုင်ခြင်း၊

၅။ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို နားလည်ခြင်း၊

၆။ သူတစ်ပါးကို နားလည်စေတတ်ခြင်း၊

၇။ စီးပွားနှင့်စပ်ယှဉ်သောစကား မစပ်ယှဉ်သော စကား၌

ကျွမ်းကျင်ခြင်း၊

၈။ ခိုက်ရန်ကို မပြုတတ်ခြင်း၊

အပါယ်ကျကြောင်းတရား (၈)ပါး

- ၁။ လာဘ် (လာဘ်ဟူသော အရင်းရှိသော မာနစသောတရား)၊
- ၂။ လာဘ်မရခြင်း၊ ၃။ အခြံအရံ အကျော်အစော၊
- ၄။ အခြံအရံ အကျော်အစောမဲ့ခြင်း၊
- ၅။ မိမိအပေါ်၌ ကောင်းစွာပြုအပ်သော ရိုသေမှု၊
- ၆။ မိမိအပေါ်၌ ကောင်းစွာမပြုအပ်သော မရိုသေမှု၊
- ၇။ ယုတ်မာသော အလိုရှိသူ၏အဖြစ်၊
- ၈။ ယုတ်မာသော မိတ်ဆွေရှိသူ၏အဖြစ်၊

လောကဓမ်တရား လွှမ်းမိုးနိုင်ခြင်းအကျိုး

လောကဓမ် ၈-ပါးကို မလွှမ်းမိုးနိုင်လျှင် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ပင်ပန်းခြင်း ပူလောင်ခြင်းဟူသော အာသဝေါတရား မဖြစ်ပွားနိုင်၊

ဒေဝဒတ်ကို အပါယ်ငရဲဆွဲချသော တရား (၃)ပါး

- ၁။ ပါပိစ္ဆတာ ၂။ ပါပမိတ္တတာ၊
- ၃။ နည်းသောအတိုင်းအရှည်ရှိသော (ဈာန်အဘိညာဉ်မျှလောက် သော) တရားထူးကို ရခြင်းဖြင့် မဂ်ဖိုလ်မရမီ အကြား၌ ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း၊

သံဃရာဇိ သံဃဘေဒအထူး

ကေတော	ဧကော	အနုဿာပေတိ	သလာကံ	ဂါဟေတိ၊
၁	၂	စတုတ္ထော		သံဃရာဇိ
၂	၂	ပဉ္စမော		သံဃရာဇိ

- ၈၆ -

၂	၃	ဆဋ္ဌော	သံယရာဇိ
၃	၃	သတ္တမော	သံယရာဇိ
၃	၄	အဋ္ဌမော	သံယရာဇိ
၄	၄	နဝမော	သံယဘေဒ

“အယံ ဓမ္မော၊ အယံ ဝိနယော၊ ဣဒံ သတ္ထုသာသနံ၊ ဣမံ ဂဏှထ၊ ဣမံ ရောစေထ” တိ။

သံဃာသင်းမခွဲနိုင်သူ (၆) ယောက်

ဘိက္ခုနီ သိက္ခမာန် သာမဏေ သာမဏေမ ဥပါသကာ ဥပါသိကာ၊

သံဃာသင်းခွဲနိုင်သူ (၁) ယောက်

တူသောသံဝါသရှိ၍ တူသောသိမ်၌ တည်သော ပကတတ်ရဟန်း၊

ဒေဝဒတ်သည် အဇာတသတ်ကို သတ်ခိုင်းရာ

ပါရာဇိကကျ မကျ

“တေနဟိ တံ ကုမာရ ပိတရံ ဟန္တာ ရာဇာ ဟောဟိ၊ အဟံ ဘဂဝန္တံ ဟန္တာ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿာမိ” ဟုပြော၍ ဒေဝဒတ်က အဇာတသတ်ကို သတ်ခိုင်းရာ မင်းသားက ရှင်ဘုရင် ဖြစ်ပြီးမှ အဖကိုသတ်ရကား စေခိုင်းမှု ချွတ်ယွင်းသောကြောင့် ပါရာဇိက မကျပါ။

သံဃာကွဲပြားခြင်းအကြောင်း

ဓမ္မ ဝိနယ ဘာသိတာ-စိက္ခ ပညတ္တိကာ ဒုကာ၊

အာပတ္တိ လဟု ဒုဋ္ဌုလ္လ၊ သာဝသေသ သပ္ပဋိယာ၊ ၃၇၁

အဘယ်မျှလောက်ဖြင့် သံဃာကွဲပါသနည်း

အဋ္ဌာရသဘောဒကရဝတ္ထုတို့ဖြင့် ပရိသတ်ကို ဆွဲငင်ကြ
အလွန်ဆွဲငင်ကြ၍ အသီးအခြားဖြစ်သော ဥပုသ် ပဝါရဏာ သံဃ
ကံကို ပြုခြင်းဖြင့် သံဃာကွဲပါသည် (သာမဂ္ဂီ နည်းမှီဆိုပါ)။

သုခဖြစ်နိုင်သည့် သံဃသာမဂ္ဂီ

အဋ္ဌာရသဘောဒကရဝတ္ထုတို့ဖြင့် ပရိသတ်ကို မဆွဲငင်ကြ
အလွန်မဆွဲငင်ကြ အသီးအခြားဖြစ်သော ဥပုသ် ပဝါရဏာ
သံဃကံကို မပြုကြခြင်း။

အပါယ်ကျသော သံဃဘောဒက (၈) ပါး

- ၁။ တသ္မိံ အဓမ္မဒိဋ္ဌိ၊ ဘေဒေ အဓမ္မဒိဋ္ဌိ၊ ၃၇၀
- ၂။ တသ္မိံ အဓမ္မဒိဋ္ဌိ၊ ဘေဒေ ဓမ္မဒိဋ္ဌိ၊
- ၃။ တသ္မိံ အဓမ္မဒိဋ္ဌိ၊ ဘေဒေ ဝေမတိကော၊
- ၄။ တသ္မိံ ဓမ္မဒိဋ္ဌိ၊ ဘေဒေ အဓမ္မဒိဋ္ဌိ၊
- ၅။ တသ္မိံ ဓမ္မဒိဋ္ဌိ၊ ဘေဒေ ဝေမတိကော၊
- ၆။ တသ္မိံ ဝေမတိကော၊ ဘေဒေ အဓမ္မဒိဋ္ဌိ၊
- ၇။ တသ္မိံ ဝေမတိကော၊ ဘေဒေ ဓမ္မဒိဋ္ဌိ၊
- ၈။ တသ္မိံ ဝေမတိကော၊ ဘေဒေ ဝေမတိကော၊

အယူ နှစ်သက်ခြင်း အကြိုက် အလိုကို ဖုံးထား၍ “ဤကား
ဓမ္မ ဝိနယ သတ္ထု သာသန၊ ဤအယူကို ယူကြ နှစ်သက်ကြ” ဟု

ကမ္မဝါစာဖတ်ခြင်း စာရေးတံကို ယူစေခြင်း (မဲဆွယ် စည်းရုံးခြင်း)၊
တသို့-ထိုအဓမ္မကို ဓမ္မဟုပြခြင်း စသည်၌ အနက်ပေးပါ။

အပါယ်မကျ သံဃဘေဒက

အဓမ္မကို ဓမ္မဟုပြခြင်း စသည်၌ ဓမ္မဟုဖြစ်သော
အယူရှိသည်။ သံဃာကွဲခြင်း၌ ဓမ္မဟုဖြစ်သော အယူရှိသည်ဖြစ်၍
အယူ နှစ်သက်ခြင်း အကြိုက် အလိုကို မဖုံးထားဘဲ “ဤကား ဓမ္မ
ဝိနယ သတ္တုသာသနာ၊ ဤအယူကို ယူကြ နှစ်သက်ကြ” ဟု စည်းရုံး၍
ကမ္မဝါစာဖတ်ခြင်း စာရေးတံကို ယူစေခြင်း။ ၃၇၂

၈။ ဝတ္တက္ခန္ဓက

အာဂန္တုရဟန်းများသည် ဘိနပ်စီး ထီးဆောင်း ခေါင်းမြီးခြုံ၊
သင်္ကန်းကို ခေါင်းပေါ်တင်၍ ကျောင်းထဲဝင်လာကြပြီး သောက်ရေ
ဖြင့် ခြေဆေးကြ၊ သီတင်းကြီး အာဝါသိကတို့ကို ရှိမခိုးကြ၊ အာဂန္တု
ရဟန်း တစ်ပါးသည်လည်း အခြားရဟန်းများ မနေဘူးသော
ကျောင်းကို မင်းတုပ်ကိုဖွင့် တံခါးရွက်ကိုတွန်းပြီး လျင်မြန်စွာ
ဝင်လာရာ တံခါးပေါင် အထက်မှ မြွေသည် ထိုရဟန်း၏ ပုခုံးပေါ်ကျ
လာသဖြင့် လန်အော်လိုက်ရာ ရဟန်းတွေ ပြေးလာကြ
သောကြောင့် အာဂန္တုကဝတ်ကို ပညတ်တော်မူပါသည်။ ၃၇၃

အာဂန္တုကများ အာဝါသိကကို မေးပါ

တပည့်တော်အတွက် အဘယ်ကျောင်း ရပါသနည်း။
အခြားရဟန်းများ နေအပ်ဘူးသည်၊ မနေအပ်ဘူးသည်ကိုမေးပါ။
ဆွမ်းခံရာရွာ၊ ဆွမ်းမခံရာရွာကို မေးပါ။ သေက္ခဟု သမုတ်အပ်သော
အမျိုး၊ ကျင်ကြီးစွန့်ရာအရပ်၊ ကျင်ငယ်စွန့်ရာအရပ်၊ သောက်ရေ
သုံးရေ၊ တောင်ပေး၊ အဘယ်အခါဝင်၍ အဘယ်အခါထွက်ရမည်
- ဟူသော သံဃာ၏ ကတိကဝတ်ကို ကောင်းစွာထားခြင်း
(ကျောင်းတိုက် စည်းကမ်း) ကိုမေးပါ။

အနုမောဒနာပြုရန် တစ်ပါးတည်းကျန်နေသူ

အရှင်သာရိပုတြာ၊

၃၇၉

အနုမောဒနာပြုသူအား ဆိုင်းငံ့ရမည့် ရဟန်း

လေးပါး ငါးပါးသော ထေရ် အနုထေရ်တို့ ဆိုင်းငံ့ရမည်။

ဆွမ်းစားပြီး ပြန်ကြွရမည့် အစီအစဉ်

သီတင်းငယ်တို့ ရှေးဦးစွာပြန်၍ နောက်မှ ထေရ်တို့ပြန်ရမည်။

နောက်မှဆွမ်းစားရမည့်ပုဂ္ဂိုလ် ထေရ်၊

၃၈၀

သပိတ်ဆေးနည်း

နိစံ ကတ္တာ သာဓုကံ အပ္ပဋိယံသန္တေန ပတ္တော ဓောဝိတဗ္ဗော၊
သစေ ဥဒကပဋိဂ္ဂါဟကော ဟောတိ၊ နိစံ ကတ္တာ ဥဒကပဋိဂ္ဂဟေ
ဥဒကံ အာသဒ္ဓိတဗ္ဗံ “မာ ဥဒကပဋိဂ္ဂါဟကော ဥဒကေန ဩသိဉ္စိ။

- ၉၀ -

မာ သာမန္တာ ဘိက္ခု ဥဒကေန ဩသိဋ္ဌိသု၊ မာ သံယာဋိ ဥဒကေန ဩသိဋ္ဌိ”တိ၊ သစေ ဥဒကပဋိဂ္ဂါဟကော န ဟောတိ၊ နိစံ ကတွာ ဆမာယ ဥဒကံ အာသိဋ္ဌိတပ္ပံ “မာ သာမန္တာ ဘိက္ခု ဥဒကေန ဩသိဋ္ဌိသု၊ မာ သံယာဋိ ဥဒကေန ဩသိဋ္ဌိ”တိ၊ ၃၈၁

ပါဠိစီ ဩဒနေ ဒိယုမာနေ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ပတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဩဒနော ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ သူပဿ ဩကာသော ကာတဗ္ဗော၊

လက်ဆေးရေ သပိတ်ဆေးရေ အကပ်ခံရမည့်အချိန် ရဟန်းအားလုံး ဆွမ်းစားပြီးမှ အကပ်ခံရမည်၊ ၃၈၂

ပိဏ္ဏစာရိကဝတ် ပညတ်ရခြင်းအကြောင်း

ပိဏ္ဏစာရိကာ ဒုန္နိဝတ္ထာ ဒုပ္ပါရတာ အနာကပ္ပသမ္ပန္နာ ပိဏ္ဏာယ စရန္တိ၊ အသလ္လက္ခေတွာပိ နိဝေသနံ ပဝိသန္တိ၊ အသလ္လက္ခေ တွာပိ နိက္ခမန္တိ၊ အတိဒူရေပိ တိဋ္ဌန္တိ၊ အစ္စာသန္နေပိ တိဋ္ဌန္တိ၊ အတိစိရိမ္ပိ တိဋ္ဌန္တိ၊ အတိလဟုမ္ပိ နိဝတ္တန္တိ၊ အညတရောပိ ပိဏ္ဏစာရိကော ဘိက္ခု၊ အသလ္လက္ခေတွာ နိဝေသနံ ပါဝိသိ၊ တသ္မိမ္ပိ ဩဝရကေ ဣတ္ထိ နဂ္ဂါ ဥတ္တာနာ နိပန္နာ ဟောတိ၊ အဒ္ဒသာ ခေါ တံ ဣတ္ထိ နဂ္ဂံ ဥတ္တာနံ နိပန္နံ ဒိသ္မာန ။ပ။ “ဣမိနာ မေ ဘိက္ခုနာ ပဇာပတိ ဒူသိတာ” တိ တံ ဘိက္ခု၊ ဂဟေတွာ အာကောဋေသိ၊ တသ္မာ၊ ၃၈၃

ဆွမ်းလောင်းမည့်အခြင်းအရာ

အလုပ်ကိုချထားခြင်း၊ နေရာမှထခြင်း၊ ဇွန်း၊ခွက်ကို
သုံးသပ်ခြင်း၊ ရပ်တော်မူပါ-ဟု လျှောက်ခြင်း၊ ၃၈၄

ဟင်းလောင်းမည့်အခြင်းအရာ

ဇွန်း၊ခွက်ကို သုံးသပ်ခြင်း၊ ရပ်တော်မူပါ-ဟု လျှောက်ခြင်း၊

ရွေးဦးစွာ ဆွမ်းခံပြန်လာသူကျင့်ဝတ်

အာသနံ ပညပေတဗ္ဗံ၊ ပါဒေါဒကံ ပါဒပိဋံ ပါဒကထလိကံ
ဥပနီက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ အဝက္ကာရပါတိ ဓောဝိတွာ ဥပေဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ၊
ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ၊

နောက်မှ ဆွမ်းခံပြန်လာသူကျင့်ဝတ်

သစေ ဟောတိ ဘုတ္တာဝသေသော၊ သစေ အာကင်္ခတိ၊
ဘုဉ္စိတဗ္ဗံ၊ နော စေ အာကင်္ခတိ၊ အပ္ပဟရိတေ ဝါ ဆဇ္ဇေတဗ္ဗံ၊
အပ္ပါဏကေ ဝါ ဥဒကေ ဩပိလာပေတဗ္ဗံ၊ အာသနံ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗံ၊
ပါဒေါဒကံ ပါဒပိဋံ ပါဒကထလိကံ ဥပသာမေတဗ္ဗံ၊ အဝက္ကာရပါတိ
ဓောဝိတွာ ဥပသာမေတဗ္ဗာ၊ ဘတ္တဂ္ဂံ သမ္ပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၃၈၅

ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ၊

အာရညိကဝတ် ပညတ်ခြင်းအကြောင်း

သူခိုးများ တောကျောင်းကို ရောက်လာပြီး သောက်ရေ
သုံးရေ၊ ပွတ်ခုံ ပွတ်ကျည် အရပ်မျက်နှာတို့ကို လည်းကောင်း
အဘယ်နက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သည်ကို လည်းကောင်း မေးကြရာ
သောက်ရေ သုံးရေမရှိ၊ မီးပွတ်ခုံ ပွတ်ကျည် မရှိ၊ အရပ်

မျက်နှာကို မသိ၊ အဘယ်နက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သည်ကို မသိကြသဖြင့် ဒီကိုယ်တော်တွေ ဘာမျှမရှိ၊ ဘာမျှမသိ၊ ရဟန်း မဟုတ်၊ သူ့ခိုးတွေ-ဟု ပြောပြီး ရိုက်နှက်သွားကြသောကြောင့်၊ ၃၈၅

တောနေရဟန်း ကျင့်ဝတ်

သောက်ရေသုံးရေ တည်ထားရမည်၊ မီးပွတ်ခုံပွတ်ကျည် တောင်ငွေ ထားရမည်၊ နက္ခတ်အဘို့တို့ကို အလုံးစုံဖြစ်စေ တစ်စိတ် တစ်ဒေသဖြစ်စေ သင်ထားရမည်၊ အရပ်မျက်နှာ၌ ကျွမ်းကျင်သူ ဖြစ်ရမည်၊ ၃၈၆

သေနာသနဝတ် ပညတ်ခြင်းအကြောင်း

ရဟန်းများ လွင်တီးခေါင်၌ သင်္ကန်းချုပ်နေစဉ် ဆပဗ္ဗိတို့သည် လေညာအရပ် လွင်ပြင်၌ အိပ်ရာနေရာ ခါကြသဖြင့် မြူတွေလိမ်းကျ အပ်သောကြောင့်၊ ၃၈၇

ကျောင်းအိပ်ရာနေရာတို့ ရဟန်းအနီး ကျောင်းအနီး သောက်ရေသုံးရေအနီး လေညာဖြစ်သောလွင်ပြင်၌ မခါရ၊ လေစုန်၌သာ ခါရမည်၊ ၃၈၈

သီတင်းကြီးနှင့် အတူနေလျှင်

သီတင်းကြီးကို ခွင့်မပန်ဘဲ ပါဠိမသင်ရ၊ အဋ္ဌကထာကို အဖန်ဖန် မမေးရ၊ စာမအံ့ရ၊ တရားမဟောရ၊ မီးမထွန်းရ၊ မီးမငြိမ်းရ၊ လေသောက်ပြုတင်းမဖွင့် မပိတ်ရ၊ သီတင်းကြီးနှင့် အတူ စင်္ကြံသွား လျှင် သီတင်းကြီးရှိရာဘက်သို့ ပြန်လှည့်ရမည်၊ (စင်္ကြံဆုံးသွား၍ ပြန်လှည့်လျှင် သီတင်းကြီးရှိရာဘက်သို့ မျက်နှာမူ၍ ပြန်လှည့်ပါ)

သီတင်းကြီးကို သင်္ကန်း အနားဖြင့် မထိခိုက်စေရ။ ၃၈၉

သန့်သက်ရေဆေးရခြင်းအကြောင်း

အညတရော ဘိက္ခု၊ ပြာဟ္မဏဇာတိကော ဝစ္စံ ကတွာ
န ဣစ္ဆတိ အာစမေတုံ “ကော ဣမံ ဝသလံ ဒုဂ္ဂန္တံ အာမသိဿ
တိ”တိ၊ တဿ ဝစ္စမဂ္ဂေ ကိမိ သဏ္ဍာတိ၊ တသ္မာ၊ ၃၉၀

ကြီးစဉ်ငယ်လိုက် ခွင့်မပြုခြင်းအကြောင်း

ရဟန်းတို့သည် ကြီးစဉ်ငယ်လိုက် ကုဋီတက်ကြရာ
ရှေးဦးစွာလာသော သီတင်းငယ် တို့သည် ဆိုင်းငံ့ရင်း ကျင်ကြီး
နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ ကျင်ကြီးကိုဆောင်ထားခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ဘဲ
လဲကျကြသောကြောင့် ကြီးစဉ်ငယ်လိုက် မစွန့်ရ။ ရောက်လာသော
အစဉ်ဖြင့်သာ ကျင်ကြီးစွန့်ရမည်။ ၃၉၁

မဟာခန္ဓက ဝတ္ထုက္ခန္ဓကလာ ဥပဇ္ဈာယဝတ် ၂-ခု အထူး
ရှေ့နောက်စကားမျှသာ ထူးပါသည်။

ခန္ဓကဝတ် ကျင့်ရခြင်းအကျိုး

ယံ ဝတ္တံ ပရိပူရေန္တော၊ သီလမ္ပိ ပရိပူရတိ၊
ဝိသုဒ္ဓသီလော သပ္ပညော၊ စိတ္တေကဂ္ဂမ္ပိ ဝိန္ဒတိ၊
အဝိက္ခိတ္တစိတ္တော ဧကဂ္ဂေါ၊ သမ္မာ ဓမ္မံ ဝိပဿတိ၊
သမ္ပဿမာနော သဒ္ဓမ္မံ၊ ဒုက္ခာ သော ပရိမုစ္စတိ၊
တသ္မာဟိ ဝတ္တံ ပူရေယျ၊ ဇိနပုတ္တော ဝိစက္ခဏော၊
ဩဝါဒံ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌဿ၊ တတော နိဗ္ဗာန မေဟိတိ။

၉။ ပါတိမောက္ခဌပခုက္ခန္ဓက

ပါဠိစီ အဘိက္ကန္တယ ရတ္တိယာ နိက္ခန္ဓေ ပစ္ဆိမေ ယာမေ
ဥဒ္ဓေဇ္ဇေ အရူဏေ နန္ဒိမုခိယာ ရတ္တိယာ၊ ၄၁၈

သံဃာ့အလယ်၌ထိုင်

ဒုဿီလော ပါပဓမ္မော အသုစိသင်္ကံသရသမာစာရော
ပဋိစ္ဆန္တကမ္မန္တော အဿမဏော သမဏပဋိညော အဗြဟ္မစာရီ
ဗြဟ္မစာရိပဋိညော အန္တောပူတိ အဝဿုတော ကသမ္ဗုဇာတော၊

ဒုဿီလအား သတိပေးစကား

ဥဋ္ဌေဟိ အာဝုသော၊ ဒိဋ္ဌောသိ ဘဂဝတာ၊ နတ္ထိ တေ ဘိက္ခုဟိ
သဒ္ဓိ သံဝါသော၊ ၄၁၉

နိဿျ အာဝုသော တွံ-သည၊ ဝါ-ကို၊ ဘဂဝတာ-သည၊
ဒိဋ္ဌော-ပကတတ်မဟုတ်ဟု သိမြင်အပ်သည်။ အသိ၊ ယသ္မာ ဒိဋ္ဌော၊
တသ္မာ တေ-အား။ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိ သံဝါသော-ကံကြီးကံငယ်စသော
ပေါင်းဖော်ရာသည်။ နတ္ထိ၊ ယသ္မာ သံဝါသော နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဥဋ္ဌေဟိ၊
ဒုဿီလကို လက်မောင်းဆွဲထုတ်သူ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်၊

အံ့ဘွယ်ရှစ်ဖြာ သမုဒြာ

ဆောင် အစဉ်နက်ဝှမ်း၊ ကမ်းကိုမလွန်၊ ရွံ့ဘွယ် ဆယ်ပစ်၊
တစ်မည်ဖြစ်ခြင်း၊ ယုတ်ယွင်းမတိုး၊ ဆယ်မျိုးရတနာ၊
ရသာဆားတူ၊ ကြီးသူ နေရာ၊ အံ့ရှစ်ဖြာတည်း။

အံ့ဘွယ်ရစ်ဖြာ သာသနာ

အနုပုဗ္ဗ၊ သိက္ခ တစ်တန်၊ သိက္ခာများလျက်၊ သက်တွက် မလွန်၊
ဒုဿီညစ်ဆိုး၊ နှင်ရိုး လေပြန်၊ မျိုးလေးဝ၊ ပျက်ရ ရွေးနာမံ၊
နိဗ္ဗာန်ဝင်လည်း၊ တိုးနည်းမတင်ပါ၊ ဝိမုတ္တိပြ၊ ဧကရသာ၊
သတိပဋ္ဌာန်စ၊ များလှရတနာ၊ သောတာစ၊ ဘူတ နေရာပါ။

၁။ သမုဒြာသည် အစဉ်အတိုင်း ညွတ်၏၊ ကိုင်း၏၊ ရှိုင်း၏၊
စ စခြင်း ချောက်ကြီးများကဲ့သို့ နက်သည်မဟုတ်၊ သာသနာ
တော်၌လည်း အစဉ်အတိုင်းကျင့်ထိုက်သော သိက္ခာ ကိရိယာ
ပဋိပဒါ ရှိ၏။

၂။ သမုဒြာသည် တည်တံ့သောသဘောရှိ၍ ကမ်းကိုမလွန်
သကဲ့သို့ ငါဘုရား သာဝကတို့သည်လည်း ငါဘုရား ပညတ်
အပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို အသက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်
လည်း မလွန်ကျူးကြ။

၃။ သမုဒြာသည် သူ့သေကောင်ပုပ်နှင့် အတူမနေ၊ သမုဒြာ၌
အကောင်ပုပ်ပေါ်လာလျင်လည်း လျင်မြန်စွာ ကမ်းသို့ရေကို
ဆောင်စေသကဲ့သို့ သံဃာသည် ဒုဿီလရဟန်းနှင့် အတူ
မနေ၊ လျင်မြန်စွာစည်းဝေး၍ ထိုရဟန်းကို နှင်ထုတ်၏။
ထိုရဟန်းသည် သံဃအလယ်မှာ ထိုင်နေပါသော်လည်း
သံဃာသည် ဒုဿီလရဟန်းနှင့် ဒုဿီလရဟန်းသည် သံဃာ
နှင့် ဝေးသည်သာ။

၄။ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟိ-မြစ်ကြီးငါးသွယ်တို့

သည် မဟာသမုဒြာသို့ရောက်လျှင် ရှေးနာမည်အနွယ်ကို စွန့်၍ “မဟာသမုဒြာ” ဟုသာ ခေါ်ရသကဲ့သို့ ခတ္တိယ ဗြာဟ္မဏ ဝေဿ သုဒ္ဓ ဟူသော အမျိုး ၄-ပါးတို့သည် ဤသာသနာ၌ ရဟန်းပြုလျှင် ရှေးနာမည်အနွယ်ကိုစွန့်၍ “သမဏ သကျပုတ္တိယ” ဟုသာ ခေါ်ရသည်။

၅။ မြစ်ရေ ချောင်းရေ စီးဝင်ခြင်း မိုးရေ အယဉ်ကျခြင်းကြောင့် မဟာသမုဒြာဝယ် လျော့ခြင်း တိုးခြင်း မထင်ရှားသကဲ့သို့ ရဟန်းများစွာတို့သည် အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံခြင်းကြောင့် လျော့ခြင်း တိုးခြင်း မထင်ရှား။

၆။ မဟာသမုဒြာသည် တစ်ခုတည်းသောအရသာ ငံသော အရသာရှိသကဲ့သို့ ဤသာသနာတော်သည်လည်း တစ်ခု တည်းသော အရသာ အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော အရသာ ရှိပါသည်။

၇။ မဟာသမုဒြာသည် ပုလဲ ပဒမြား ကြောင်မျက်ရွဲ ခရုသင်း ကျောက်သလင်း သန္တာ ရွှေ ငွေ ပဒမြားကျောက်နီ ပဒမြား ပြောက်ဟူသော ရတနာများစွာ ရှိသကဲ့သို့ ဤသာသနာ၌ လည်း သတိပဋ္ဌာန် ၄ ပါး သမ္ပပ္ပဓာန် ၄ ပါး၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် ၄ ပါး၊ ဣန္ဒြေ ၅ ပါး၊ ဗိုလ် ၅ ပါး၊ ဗောဇ္ဈင် ၇ ပါး၊ မဂ္ဂင် ၈ ပါးဟူသော ရတနာများစွာ ရှိပါသည်။

၈။ သမဟာသမုဒြာသည် တိမိင်း တိမိင်္ဂလင်း တိမိတိမင်္ဂလင်း အသုရာ နဂါး ဂန္ဓဗ္ဗ-ဟူသော ကြီးမားသော သတ္တဝါတို့

နေရာဖြစ်သကဲ့သို့ ဤသာသနာတော်သည်လည်း သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်၊ သကဒါဂါမ်ဖိုလ်၊ အနာဂါမ်ဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက် ပြုခြင်းငှာကျင့်သော ကြီးစွာသော သတ္တာတို့နေရာ ဖြစ်ပါသည်။ ၄၂၀

ဤအံ့ဘွယ် ၈ ပါးကိုမြင်၍ နဂါးတို့သည် သမုဒြာ၌ အလွန်ပျော်ကြ သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့သည်လည်း အံ့ဘွယ် ၈ ပါးကိုမြင်၍ သာသနာ တော်၌ အလွန်ပျော်ကြသည်။

ရတနာ (၁၀)ပါး

ဂါထာ မုတ္တာ မဏိ ဝေဠုရိယော၊ သင်္ခါ သိလာစ ပဝါဠု၊
ရဇတံ ဇာတဗ္ဗပဉ္စ၊ လောဟိတကောစ မသာရဂလ္လံ။

ဘုရားရှင် ဥပုသ်မပြုရာအခါ

ဒုဿီလရဟန်း သံဃာ့အလယ်၌ ထိုင်ရာအခါမှစ၍ ဥပုသ်မပြုတော့ပါ။ ၄၂၄

ပါတိမောက်တန့်ထားခြင်းကို ခွင့်ပြုသောဗုဒ္ဓ၏အလို အာပတ်နှင့်တကွ ပါတိမောက်မနာစေလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ပါတိမောက်တန့်ထားရမည့်အချိန်

၁၄ ရက်၊ ၁၅ ရက် ဥပုသ်နေ့ဝယ် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏မျက်မှောက် သံဃာ့အလယ်၌ တန့်ထားရပါမည်။

အဓမ္မိက ပါတိမောက္ခဌပန

- ၁။ အမူလိကာယ သီလဝိပတ္တိယာ ပါတိမောက္ခံ ဌပေတိ၊
- ၂။ အမူလိကာယ အာစာရဝိပတ္တိယာ ပါတိမောက္ခံ ဌပေတိ၊
- ၃။ အမူလိကာယ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ ပါတိမောက္ခံ ဌပေတိ၊
- ၄။ အမူလိကာယ အာဇီဝိပတ္တိယာ ပါတိမောက္ခံ ဌပေတိ၊

အဓမ္မိကပါတိမောက္ခဌပန (၅) မျိုး

အမူလက ပါရာဇိက သံယာဒိသေသံ ပါစိတ် ပါဠိဒေသနီ
ဒုက္ကဋ်အာပတ်ဖြင့် တန့်တားခြင်း၊

အဓမ္မိက ပါတိမောက္ခဌပန (၆) မျိုး

မပြုအပ် (မဆုံးဖြတ်အပ်) သေးသော အမူလက သီလဝိပတ္တိ
အာစာရဝိပတ္တိ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိဖြင့် ပါတိမောက်ကို တန့်တားခြင်း၊ ပြုအပ်
(ဆုံးဖြတ်အပ်) ပြီးသော အမူလက သီလဝိပတ္တိ အာစာရဝိပတ္တိ
ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိဖြင့် ပါတိမောက်ကို တန့်တားခြင်း၊

အဓမ္မိကပါတိမောက္ခဌပန ၇မျိုး

အမူလက အာပတ် (၇) ပုံ၊ ၄၂၇

အဓမ္မိကပါတိမောက္ခဌပန (၈) မျိုး

အကတ ကတ ဖြစ်သော ဝိပတ္တိလေးမျိုးဖြင့် တန့်တားခြင်း၊

အဓမ္မိက ပါတိမောက္ခဌပန (၉) မျိုး

အကတ ကတ ကတာကတဖြစ်သော ဝိပတ္တိ ၃ မျိုးဖြင့် တန့်တားခြင်း၊

အဓမ္မိက ပါတိမောက္ခဌပန (၁၀) မျိုး

- ၁။ ပါရာဇိကကျသူသည် ထိုပရိသတ်၌ ထိုင်မနေခြင်း၊

- ၂။ ပါရာဇိကနှင့်စပ်သောစကားသည် ဆုံးဖြတ်၍ ပြီးဆုံးခြင်း၊
- ၃။ သိက္ခာချသူသည် ထိုပရိသတ်၌ ထိုင်မနေခြင်း၊
- ၄။ သိက္ခာချခြင်းနှင့်စပ်သော စကားသည် ဆုံးဖြတ်၍ ပြီးခြင်း၊
- ၅။ တရားရှိသော ညီညွတ်သူတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သဘောတူပြုအပ်သောကံသို့ ကပ်ရောက်ခြင်း၊
- ၆။ ----- ကံကို တဖန်ပြုဘို့ရန်မယူ (အားမထုတ်)၊
- ၇။ ----- ကံကို ယူခြင်းနှင့်စပ်သောစကား ပြီးဆုံးခြင်း၊
- ၈။ သီလ ဝိပတ္တိအားဖြင့် မမြင် မကြားအပ် မယုံမှားအပ်၊
- ၉။ အာစာရ ဝိပတ္တိအားဖြင့် မမြင် မကြားအပ် မယုံမှားအပ်၊
- ၁၀။ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိအားဖြင့် မမြင် မကြားအပ် မယုံမှားအပ်၊

အတ္တာဒါန အဓိကရုဏ်းကို ယူလိုသူ၏အင်္ဂါ (၅)ပါး

- ၁။ အတ္တာဒါနအဓိကရုဏ်းကိုယူရန် အချိန်တန် မတန် စဉ်းစားပါ။
  - ၂။ ငါယူမည့် အတ္တာဒါန အဓိကရုဏ်းသည် မှန် မမှန် ဆင်ခြင်ပါ။
  - ၃။ ငါယူမည့် အတ္တာဒါန အဓိကရုဏ်းသည် အကျိုးရှိ မရှိ ဆင်ခြင်ပါ။
  - ၄။ အတ္တာဒါန အဓိကရုဏ်းကို ယူလိုက်လျှင် သန္နိဋ္ဌ သမ္ဘတ္တ ရဟန်းတို့ကို ဓမ္မဝိနယနှင့် အညီ ရနိုင် မရနိုင် ဆင်ခြင်ပါ။
  - ၅။ အတ္တာဒါန အဓိကရုဏ်းကိုယူခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် သံဃာ၏ ဘဏ္ဍာန ကလဟ ဝိဂ္ဂဟ ဝိဝါဒ သံယဘေဒ သံယရာဇိ သံယဝဝတ္ထာန သံယနာနာကရဏဖြစ် မဖြစ် ဆင်ခြင်ပါ။
- သံယနာနာကရဏ-သံဃာ၏ အသီးသီး ပိုင်းခြား၍တည်ခြင်း။

သံဃရာဇိ- သံဃာ၏ အရေးအကြောင်း (အိုးကွဲသော အခါ မကွဲခင် အက်ကြောင်းကလေး ထင်နေသကဲ့သို့ သံဃာ မကွဲခင် ကွဲဘို့ရန် အရေးအကြောင်းထင်နေခြင်း)။ ၄၃၅

အင်္ဂါ ၅-ပါးစုံ အဓိကရုဏ်း ယူခြင်းအကျိုး

အဓိကရုဏ်းကိုယူပြီးရာ နောက်အခါ၌လည်း နှလုံးမသာမယာ မဖြစ်ခြင်း အကျိုးရှိသည်။

စောဒကဆင်ခြင်ရမည့် တရား ၅မျိုး

၁။ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သော ကိုယ်အကျင့်ရှိသလား၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သော အပေါက်အကြားမရှိသော မသုံးသပ်ထိုက်သော ကိုယ်အကျင့်နှင့် ပြည့်စုံ မပြည့်စုံ ဆင်ခြင်ပါ။

၂။ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော နှုတ်အကျင့် ရှိသလား၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သော အပေါက်အကြားမရှိသော မသုံးသပ်ထိုက်သော နှုတ်အကျင့်နှင့် ပြည့်စုံ မပြည့်စုံ ဆင်ခြင်ပါ။ ၄၃၆

၃။ လွန်စွာ ထိပါးတတ်သော ဒေါသမရှိသော ငါ၏မေတ္တာ စိတ်သည် သီတင်းသုံးဘော်တို့၌ တည် မတည် ဆင်ခြင်ပါ။

၄။ ငါ့မှာ များသောသူတရားရှိ မရှိ ဆင်ခြင်ပါ။

၅။ ပါတိမောက် ၂ စောင်လုံး အကျယ်အားဖြင့် နှုတ်တက် ရ မရ ဆင်ခြင်ပါ။

စောဒက မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေရမည့်တရား ၅ပါး

- ၁။ ကာလေန ဝက္ခာမိ နော အကာလေန၊
- ၂။ ဘူတေန ဝက္ခာမိ နော အဘူတေန၊
- ၃။ သက္ခေန ဝက္ခာမိ ၊ နော ဖရူသေန၊ ၄၃၇
- ၄။ အတ္ထသံဟိတေန ဝက္ခာမိ ၊ နော အနတ္ထသံဟိတေန၊
- ၅။ မေတ္တစိတ္တော ဝက္ခာမိ ၊ နော ဒေါသန္တရော၊

အဓမ္မစောဒကကို နှလုံးမသာမယာဖြစ်စေရမည့် တရား ၅-ပါး

အရှင်သည် အကာလ၌ စောဒနာ၏၊ ကာလ၌ စောဒနာသည် မဟုတ်၊ မဟုတ်မှန်သောစကားဖြင့် စောဒနာ၏၊ ဟုတ်မှန်သော စကားဖြင့် စောဒနာသည် မဟုတ်၊ ဖရူသ အနတ္ထ သံဟိတ ဒေါသန္တရ စသည်ဆိုပါ (အဓမ္မစုဒ္ဒိတက၊ ဓမ္မစောဒက ဓမ္မစုဒ္ဒိတက နည်းမှီသိပါ)

အဓမ္မစောဒကကို ဝိပုဋ္ဌိသာရဖြစ်စေရခြင်းအကျိုး

အခြားရဟန်းကို မဟုတ်မှန်သောစကားဖြင့် စွပ်စွဲထိုက်၏-
ဟု မမှတ်ထင်ခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။ ၄၃၈

ဓမ္မစောဒကကို အဝိပုဋ္ဌိသာရဖြစ်စေရခြင်းအကျိုး

အခြားရဟန်းကိုလည်း ဟုတ်မှန်သောစကားဖြင့် စောဒနာ ထိုက်၏-ဟုမှတ်ထင်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ ၄၃၉

စောဒက နှလုံးသွင်းရမည့် တရား(၅)ပါး

- ၁။ သနားခြင်း၊
- ၂။ စိပွားကို ရှာမှီးတတ်သူ၏အဖြစ်၊

၃။ စီးပွားဖြင့် ချီးမြှောက်တတ်သူ၏အဖြစ်၊

၄။ အာပတ်မှ ထမြောက်စေလိုသူ၏အဖြစ်၊

၅။ ဝိနည်းကို ရှေ့သွားပြုသူ၏အဖြစ်၊

ဝိနယပုရေတွာရတာ အဓိပ္ပါယ်

ဝတ္ထုကို စောဒနာ၍ အပြစ်ကိုအမှတ်ရစေ၍ ပဋိညာဉ်သို့တင်၍
ဝန်ခံသည့်အတိုင်းပြုခြင်း။ (၃၀ ခု)၊ အဋ္ဌကထာ

စုဒ္ဓိတက တည်ရမည့် တရား(၂)ပါး

၁။ မှန်သောစကား ၊ (၂) အမျက်မထွက်ခြင်း

အဓမ္မစုဒ္ဓိတကအား ဖြစ်စေရမည့်တရား(၅)ပါး

၁။ အကာလ-၌ စောဒနာအပ်ပြီ၊ ကာလ၌ စောဒနာအပ်သည်
မဟုတ်၊ နှလုံးမသာမယာ မဖြစ်သင့်၊

၂။ မဟုတ်မှန်သောစကားဖြင့် စောဒနာအပ်ပြီ၊ ဟုတ်မှန်သော
စကားဖြင့် စောဒနာ အပ်သည်မဟုတ်၊ နှလုံးမသာမယာ
မဖြစ်သင့်၊

၃။ ကြမ်းတမ်းသောစကားဖြင့် စောဒနာအပ်ပြီ၊ သိမ်မွေ့သော
စကားဖြင့် စောဒနာ အပ်သည်မဟုတ်၊ နှလုံးမသာမယာ
မဖြစ်သင့်၊

၄။ အကျိုးမရှိသောစကားဖြင့် စောဒနာအပ်ပြီ၊ အကျိုးရှိသော
စကားဖြင့် စောဒနာ အပ်သည်မဟုတ်၊ နှလုံးမသာမယာ
မဖြစ်သင့်၊

၅။ ဒေါသဖြင့် စောဒနာအပ်ပြီ၊ မေတ္တာဖြင့် စောဒနာအပ်သည်

မဟုတ်၊ နှလုံးမသာမယာ မဖြစ်သင့်၊

၁၀။ ဘိက္ခုနီကွန္ဒက

ဘိက္ခုနီသာသနာ ခွင့်မပြုခြင်းအကြောင်း

ပင်ပင်ပန်းပန်း အကြိမ်များစွာ တောင်းပန်မှ ခွင့်ပြုအပ်သော ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို “ငါတို့သည် ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်ပြီ”ဟု နှလုံးသွင်း၍ ကောင်းစွာစောင့်ရှောက်ကြမည် ဖြစ်သောကြောင့်၊ (၂၇ ခု) အဋ္ဌကထာ

ပါဠိစီ သူနေဟိ ပါဒေဟိ ရဇောကိဏ္ဍေန ဂတ္ထေန ဒုက္ခိ ဒုမ္မနာ အဿုမုခိ ရူဒမာနာ ဗဟိဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ အဋ္ဌာသိ၊ ၄၄၃

အလျောက်တောင်းလျှင် အောင်မြင်ကြောင်း

အရှင်ဘုရား မာတုဂါမသည် ဘုရားသာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုလျှင် သောတာပတ္တိဖိုလ် သကဒါဂါမိဖိုလ် အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ပါသလား၊ (ပြုနိုင်သည်)။ အရှင်ဘုရား မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီသည် မြတ်စွာဘုရားအား ကျေးဇူးများပါ၏၊ မယ်တော်၏ ညီမလည်း ဖြစ်ပါ၏၊ ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်စေပါ၏၊ မွေးမြူ တတ်ပါ၏၊ နို့ရည်ကို ပေးတတ်ပါ၏၊ မယ်တော်ရင်း နတ်ရွာစံလသော် နို့ချိုတိုက်ကျွေး မွေးမြူခဲ့ပါပြီ။ မာတုဂါမအား သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုခွင့် ပေးစေလိုပါသည်။

မဟာပဇာပတိဂေါတမီ ရဟန်းဖြစ်ရာနေ့

ဂရုဓမ် (၈) ပါးကို ခံယူရာနေ့၌ ရဟန်းဖြစ်ပါသည်။ ၄၄၆
ဂရုကအာပတ်ကို ဖုံးလွှမ်းသောဘိက္ခုနီ မဖုံးလွှမ်းသော
ဘိက္ခုနီတို့အား ပက္ခမာနတ်ကို ပေးရမည်။

ဂါထာ ဝဿသတ မဘိက္ခုကံ၊ ပစ္စာသီသ ပဝါရဏာ၊
မာနတ္ထူပ သမ္ပဒေသာ၊ နက္ကောသာ ဩဝဋ္ဌော ဂရု၊

ဂရုဓမ် (၈) ပါး

- ၁။ ဝါတရာရပြီး ဘိက္ခုနီသည် ထိုနေ့၌ ရဟန်းပြုသူကို အဘိဝါဒန ပစ္စုဋ္ဌာန အဉ္စလိကမ္မ သာမိစိကမ္မ ပြုရမည်။ ဤတရားကိုလည်း ကောင်းစွာပြု၍ အလေးပြု၍ မြတ်နိုး ပူဇော်၍ ရာသက်ပန် မလွန်ကျူးရ။
- ၂။ ရဟန်းမရှိသောကျောင်း၌ ဝါမဆိုရ။
- ၃။ ၁၅ ရက်တစ်ကြိမ် ဥပုသ်နေ့မေးရမည်။ ဩဝါဒခံယူဘို့ရန် ချဉ်းကပ်ခွင့် တောင်းရမည်။
- ၄။ ဝါကျွတ်ပြီးသောဘိက္ခုနီသည် ၂-ဘက်သော သံယာ၌ မြင်ခြင်း ကြားခြင်း ယုံမှားခြင်းဟူသော အကြောင်း ၃ပါး တို့ဖြင့် ဖိတ်မန်ရမည်။
- ၅။ သံယာဒိသေသ်အာပတ်သင့်သော ဘိက္ခုနီသည် ၂-ဘက် သောသံယာ၌ ပက္ခမာနတ် ကျင့်ရမည်။
- ၆။ ၂-နှစ်ပတ်လုံး သိက္ခာပုဒ် (၆) ပါးတို့၌ ကျင့်ပြီးသော သိက္ခမာန်၏ ရဟန်းအဖြစ် ကို ၂-ဘက်သောသံယာ၌

ရှာမှီးရမည်၊

၇။ ဘိက္ခုနီသည် တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့်မျှ ရဟန်းကို မဆဲရေးထိုက်၊

၈။ ယနေ့မှစ၍ ဘိက္ခုနီတို့က ရဟန်းတို့၌ ပြောဆိုဆုံးမခြင်း အကြောင်းကို တားမြစ်အပ်ပြီ၊ ရဟန်းတို့က ဘိက္ခုနီတို့၌ ပြောဆိုဆုံးမခြင်း အကြောင်းကို မတားမြစ်အပ်၊

ဂရုဓမ် (၈)ပါးကို လက်ခံ

အရှင်ဘုရား ငယ်ရွယ်နုပျိုသော တန်ဆာဆင်တတ်သော သဘောရှိသော ဦးခေါင်းနှင့် တကွ ရေချိုးပြီးသော မိန်းမ ယောက်ျားသည် ကြာဖြူ ကြာနီ ကြာညို မိုးစွေပန်း (မြတ်လေး စပယ်)လံဗူးပန်း (စစ်ကြီးပန်း) ကိုရ၍ လက်နှစ်ဘက်ဖြင့် ခံယူကာ ဦးခေါင်းရတနာ မြတ်အင်္ဂါ၌ တည်စေရာသကဲ့သို့ ဂရုဓမ် ၈-ပါး တို့ကို ခံယူပါသည်။ ၄၄၆

ပါဠိစီ သေယျထာပိ ဣတ္ထိဝါ ပုရိသော ဝါ ဒဟရော ယုဝါ မဏ္ဍနကဇာတိကော သီသံနဟာတော ဥပ္ပလမာလံဝါ ဝသိကမာလံဝါ အတိမုတ္တကမာလံဝါ လဘိတွာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဥတ္တမဂေ သိရသ္မိံ ပတိဋ္ဌာပေယျ။

သာသနာငါးထောင်

- ၁။ ပဋိသမ္ဘိဒါသို့ရောက်သော ရဟန္တာနှင့်စပ်၍ အနှစ်တထောင်၊
- ၂။ သုက္ကဝိပဿကရဟန္တာနှင့်စပ်၍ အနှစ်တစ်ထောင်၊

၃။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်စပ် အနှစ်တစ်ထောင်၊

၄။ သကဒါဂါမ်နှင့်စပ်၍ အနှစ်တစ်ထောင်၊

၅။ သောတာပန်နှင့်စပ်၍ အနှစ်တစ်ထောင်၊ (၄)

မာတုဂါမရဟန်းပြုလျှင် အနှစ် (၅၀၀) သာသနာတည်မည်၊

မာတုဂါမရဟန်းမပြုလျှင် အနှစ်တစ်ထောင် တည်မည်၊

မိန်းမရဟန်းပြုလျှင် သာသနာမတည်ပုံ ဥပမာ

မိန်းမများ၍ ယောက်ျားနည်းသောအိမ်၌ အိုး၌တည်သော
မီးရောင်ဖြင့် ခိုးသောသူ့ခိုးတို့ လွယ်ကူစွာ ဖျက်ဆီးနိုင်သကဲ့သို့၊
ပြည့်စုံသော သလေးခင်း၌ ဖြူအောင် နှိပ်စက်တတ်သော ဖလံဖြူ
ရောဂါပိုးကျရောက်လျှင် ထိုသလေးခင်းသည် ကြာရှည်မတည်
သကဲ့သို့၊ ပြည့်စုံသော ကြံခင်း၌ ထန်းကျင့်အသွေးကဲ့သို့ နီတွေး
သော အဆင်းရှိအောင် ပြုတတ်သော “ပျဗိုး” ရောဂါကျလျှင်
ထိုကြံခင်းသည် ကြည်ရှည်မတည်နိုင် သကဲ့သို့ မာတုဂါမရဟန်း
ပြုလျှင် ဤသာသနာ ကြာရှည်မတည်နိုင်၊

ဂရုဓမ် ၈-ပါး ပညတ်ခြင်းဥပမာ

ရေမကျော်လွန်နိုင်အောင် ယောက်ျားသည် ကြီးစွာသော
ကန်ပေါင် ကန်ရိုးကို ဖွဲ့ရသကဲ့သို့ ရာသက်ပန် မကျူးလွန် ထိုက်သော
ဂရုဓမ် (၈) ပါးတို့ကို ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊

မာတုဂါမကို ရှိမခိုးသင့်

မကောင်းသဖြင့် ဟောအပ်သောတရားရှိသော သာသနာပတိတ္တိတို့သော်မှ မာတုဂါမကို ရှိခိုးမှု ခရီးဦးကြိုဆိုမှု လက်အုပ်ချီမှု အရိုအသေပြုမှု မလုပ်ကြသောကြောင့် မာတုဂါမကို ရှိမခိုးသင့်ပါ။

ဘိက္ခုနီများ သိက္ခာပုဒ်ကျင့်နည်း

ရဟန်းတို့နှင့် ဆက်ဆံသော ဘိက္ခုနီတို့၏ သိက္ခာပုဒ် တို့ကို ရဟန်းများ ကျင့်သလိုကျင့်ပါ။ ရဟန်းတို့နှင့် မဆက်ဆံသော ဘိက္ခုနီတို့၏ သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ပညတ်တော် မူအပ်သည့်အတိုင်း ကျင့်ကြရမည်။

ပါဠိစီ သေယျထာပိ ယာနိ ကာနိစိ ကုလာနိ ဗဟုတ္ထိကာနိ အပ္ပပုရိသကာနိ၊ တာနိ သုပ္ပဓံသိယာနိ ဟောန္တိ စောရေဟိ ကုမ္ဘဏ္ဍထေနကေဟိ၊ သပ္ပန္နေ သာလိက္ခတ္တေ သေတဋ္ဌိကာ နာမ ရောဂဇာတိ နိပတတိ၊ ဧဝံ တံ သာလိက္ခတ္တံ န စိရဋ္ဌိတိကံ ဟောတိ၊

ပုရိသော မဟတော တဋ္ဌာကဿ ပဋိကစ္စေဝ အာဠိ ဗန္ဓေယျ ယာဝဒေဝ ဥဒကဿ အနတိက္ကမနာယ။ ၄၄၇

နိဿျ ရထိကာ-ရထားသွားလောက် ထုတ်ချင်းပေါက်သော လမ်း၊ ဗျူဟ-ထုတ်ချင်းမပေါက်သောလမ်း၊ သိယာဋက-လမ်းဆုံ၊ ဇာယာယော-အမြဲမယား၊ ဇာရိယော-အမြှောင်မယား၊ ဝိမာနေတွာ-ပြစ်မှား၍၊

မဟာပဇာပတိဂေါတမီ ရဟန္တာဖြစ်သောတရား

ရာဂတိုးခြင်းငှာ ဝဋ်ဆင်း၌ယှဉ်ခြင်းငှာ ဝဋ်ဒုက္ခတိုးပွားခြင်းငှာ အလိုကြီးခြင်းငှာ မရောင့်ရဲခြင်းငှာ ကိလေသာတို့နှင့် ပေါင်းဆုံခြင်းငှာ ပျင်းရိခြင်းငှာ ခဲယင်းသဖြင့် မွေးမြူ အပ်သည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ ဖြစ်သောတရားတို့သည် အဓမ္မ အဝိနယ အသတ္တုသာသန၊ ရာဂစသည်ဖြင့် မတပ်မက်ခြင်းငှာ ကာမရာဂစသည်တို့နှင့် မယှဉ်ခြင်းငှာ ဝဋ်ဒုက္ခကို ဖျက်ဆီးခြင်းငှာ အလိုနည်းခြင်း ရောင့်ရဲခြင်းငှာ ကိလေသာတို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းငှာ ဝီရိယကို အားထုတ်ခြင်းငှာ လွယ်ကူစွာမွေးမြူအပ်သည်၏အဖြစ် အကျိုးငှာဖြစ်သော တရားတို့သည် ဓမ္မ ဝိနယ သတ္တုသာသန၊ ၄၄၉

ဘိက္ခုနီတို့၏ အာပတ်ကို မခံယူရခြင်းအကြောင်း

ဘိက္ခုနီယော ရထိကာယပိ ဗျူဟေပိ သိယံာဋကေပိ ဘိက္ခုပသိတွာ ပတ္တံ ဘူမိယံ နိက္ခိပိတွာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ဥက္ကဋ္ဌိကံ နိသိဒိတွာ အဗ္ဗလိ ပဂ္ဂဟေတွာ အာပတ္တိံ ပဋိကရောန္တိ၊ မနုဿာ ဥဇ္ဈာယန္တိ ခိယုန္တိ ဝိပါစေန္တိ “ဇာယာယော ဣမာ ဣမေသံ၊ ဇာရိယော ဣမာ ဣမေသံ၊ ရတ္တိံ ဝိမာနေတွာဣဒါနိ ခမာပေန္တိ” တိ၊

ရဟန်းတို့၏တာဝန်

ဘိက္ခုဟိ ဘိက္ခုနီနံ ကမ္မံ အာရောပေတွာ ဘိက္ခုနီနံ နိယျာဒေတုံ၊ ဘိက္ခုနီဟိ ဘိက္ခုနီနံ ကမ္မံ ကာတုံ၊ ဘိက္ခုဟိ ဘိက္ခုနီနံ အာပတ္တိံ အာရောပေတွာ ဘိက္ခုနီနံ နိယျာဒေတုံ၊ ဘိက္ခုနီဟိ ဘိက္ခုနီနံ အာပတ္တိံ ပဋိဂ္ဂဟေတုံ၊ ၄၅၂

ဗုဒ္ဓနောက် (၇) နှစ်လိုက်သူ

ဥပ္ပလဝဏ်၏တပည့်မ ဘိက္ခုနီသည် ဝိနည်းသင်ရင်း ၇-နှစ်
လိုက်သည်။

ဒဏ်ပေးရမည့် ရဟန်း:

ဘိက္ခုနီကို ရေလောင်းသောရဟန်း၊ ကိုယ်ကို ဖွင့်ပြသော
ရဟန်း၊ အင်္ဂါဇာတ်ကို ဖွင့်ပြသောရဟန်း၊ ဘိက္ခုနီတို့ကို ဆဲရေးသော
ရဟန်း၊ ဘိက္ခုနီတို့နှင့် ယောက်ျားတို့ကို ယှဉ်စေသောရဟန်း၊

ရေလောင်းခြင်းအကြောင်း

မိမိတို့ကို တပ်မက်စေလိုသောကြောင့်၊ ၄၅၃

ပေးရမည့် ဒဏ် ဘိက္ခုနီသံဃာက ရှိမခိုးရခြင်း၊

ရေလောင်းသော ဘိက္ခုနီကို ပေးရမည့် ဒဏ်

တားမြစ်ရမည်၊ တားမြစ်၍မရလျှင် သြဝါဒ တန့်ထားရမည်၊

သြဝါဒတန့်ထားခံရသူနှင့် အတူဥပုသ်ပြုသင့်မသင့်

အဓိကရုဏ်းမငြိမ်းသေးသမျှ ထိုဘိက္ခုနီနှင့်အတူ ဥပုသ်မပြုရ။

ဒဏ်ပေးခံရမည့် ဘိက္ခုနီ

မိမိကို တပ်မက်စေခြင်းငှာ ရဟန်းတို့အား ကိုယ်ကို
ဖွင့်ပြသော ဘိက္ခုနီ၊ အင်္ဂါဇာတ်ကို ဖွင့်ပြသော ဘိက္ခုနီ၊ ပေါင်ကို
ဖွင့်ပြသော ဘိက္ခုနီ၊ သားမြတ်ကို ဖွင့်ပြသော ဘိက္ခုနီ၊ ရဟန်းတို့နှင့်
မိန်းမတို့ကို ယှဉ်စေသော ဘိက္ခုနီ

သြဝါဒ တန့်ထားပြီး ခရီးသွားသူ အရှင်ဥဒါယိ၊

သြဝါဒသွားရမည့် ဘိက္ခုနီအရေအတွက် နှစ်ပါး သုံးပါး။

ဘိက္ခုနောဝါဒကနှင့်စပ်၍မှတ်ဘွယ်

၂ ပါး ၃ ပါးသော ဘိက္ခုနီတို့သည် ရဟန်းတစ်ပါးပါးထံ ချဉ်းကပ်၍ သြဝါဒခံယူ ဘို့ရန် ချဉ်းကပ်လိုကြောင်း လျှောက်ထားရမည်။ ထိုရဟန်းက ပါတိမောက်ပြသော ရဟန်းကို တဆင့်ပြောကြားရမည်။ ပါတိမောက်ပြသောရဟန်းကလည်း ဘိက္ခုနောဝါဒက သမ္မုတိရသော ရဟန်းရှိလျှင် ထိုရဟန်းထံ ဘိက္ခုနီသံဃာကို ချဉ်းကပ်ရန် ညွှန်ကြားရမည်။ သမ္မုတိရသူမရှိသော်လည်း အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းရှိလျှင် ထိုရဟန်းကို သမုတ်ပြီး ထိုရဟန်းထံ ဘိက္ခုနီသံဃာကို ချဉ်းကပ်ရန် ညွှန်ကြားရမည်။ ဆုံးမနိုင်သူမရှိလျှင် ဘိက္ခုနီ တို့ကို ဆုံးမနိုင်သူမရှိ “ပါသာဒိကေန ဘိက္ခုနီသံဃော သမ္မာဒေတု” ဟုပြောပါ။ ၄၅၆

သြဝါဒလက်ခံရမည့်သူ

ဗာလ ဂိလာန ဂမိကရဟန်းမှတစ်ပါး ကြွင်းသောရဟန်းအားလုံး သြဝါဒကို လက်ခံရမည်။

တောရဆောက်တည်သူ တာဝန်

တောရဆောက်တည်သူသည် သြဝါဒကို လက်ခံရမည် “ဤမည်သောအရပ်သို့ တဖန်ဆောင်မည်” ဟု ချိန်ခါနေရပ် သတ်မှတ်မှု ပြုရမည်။ ၄၅၇

တဖန်ဆောင်

ပါတိမောက္ခဋ္ဌေသက ရဟန်းက ပြောလိုက်သောစကားကို ဘိက္ခုနီတို့အား တဖန်ပြောပြခြင်းကို “သြဝါဒတဖန်ဆောင်” ဟု

ဆိုသည်၊ ထိုသို့ တဖန်ပြောပြဘို့ရန် သင်္ကေတပြု-ဟု မိန့်တော်မူ၏၊
ဘာသာဋီကာ

ရှည်သောခါးပန်းကြိုး ခွင့်မပြုခြင်း

ရှည်သောခါးပန်းကြိုးတို့ဖြင့် နံရိုးတို့ကို ညွတ်စေကြသောကြောင့်၊

အပ်သောခါးပန်းကြိုး

တပတ်ပတ်လောက်ရုံ ခါးပန်းကြိုး အပ်ပါသည်။

ဝိလီဝေန-နီးဖြင့်ပြုအပ်သော၊ ပဋ္ဌေန-အပြားဖြင့်၊
ဒုဿပဋ္ဌေန-ဖြူသော အဝတ်ပြားဖြင့်၊ ဒုဿဝေဏိယာ-အထပ်ထပ်
ပြုအပ်သော ဖြူသောအဝတ်ပြားဖြင့်၊ ဒုဿဝဋ္ဋိယာ-ဖြူသောအဝတ်
လုံးဖြင့်၊ စောဠပဋ္ဌေန-ဖန်ရည်ဆိုးအပ်သော အဝတ်ပြား၊
သုတ္တဝေဏိယာ-ချဉ်မျှင်အပေါင်းဖြင့်၊ သုတ္တဝဋ္ဋိယာ-ချည်ကျစ်ဖြင့်၊
အဋ္ဌိလ္လေန-နွား၏ခြေသလုံးရိုးဖြင့်၊ ဇယနံ-ခါးအရပ်ကို၊ ဟနုကေန-
နွားမေးရိုး ဖြင့်၊ ကောဠာပေန္တိ-ထုရိုက်စေကြကုန်၏၊ ဟတ္ထကောစွံ-
လက်ဖမိုးကို၊ အဝဂီ-မျက်ထောင့်အရပ်၌ အရေးအသားကို၊
ဝိသေသကံ-ထူးခြား သော အရေးအသားကို၊ ဩလောကနကေန-
ကြည်ရှူကြောင်း အပေါက်ဖြင့်၊ ဝေသီ-ပြည့်တန်ဆာမကို၊ ပါနာဂါရံ-
သေတင်းကုဋ်ကို၊ သူနံ-အသားကို၊ အာပဏံ-ဈေးဆိုင်ကို၊ ဝဇိ-
အတိုးကို၊ ဟရိတက ပက္ကိကံ-ဟင်းရွက်စိမ်း ဟင်းရွက်ကျက်ကို၊
ပကိဏန္တိ-ရောင်းကြ ကုန်၏၊ နမတကံ-နံရိုးကို ညွတ်စေတတ်သော
အဝတ်ပိုင်းကို၊

မတသန္တကပစ္စည်း

ဘိက္ခုနီ သိက္ခမာန် သာမဏေမသေလျှင် ဘိက္ခုနီသံဃာ ပိုင်သည်၊
ဘိက္ခုသံဃာ အစိုးမရ၊ ရဟန်း သာမဏေ ဥပါသကာ ဥပါသိကာ
အခြားသော တစ်စုံတစ်ယောက်က “ငါကွယ်လွန်လျှင်
ငါပိုင်ပစ္စည်းပရိက္ခရာသည် သံဃာပိုင်ဖြစ်ပါစေ” ဟု မှာထားခဲ့လျှင်
ဘိက္ခုသံဃာပိုင်သည်၊ ဘိက္ခုနီသံဃာ အစိုးမရ၊ ၄၆၀

ရဟန်းကို လမ်းပေးခြင်းအကြောင်း

အညတရာ ဣတ္ထိ ပုရာဏမဇ္ဈိ ဘိက္ခုနီသု ပဗ္ဗဇိတာ ဟောတိ၊
သာ ရထိကာယ ဒုဗ္ဗလကံ ဘိက္ခု ပဿိတွာ အံသကူဋေန ပဟာရံ
အဒါသိ၊ တသ္မာ၊ ၄၆၀

ဘိက္ခုနီသည် ရဟန်းကိုမြင်လျှင် အဝေးကရှောင်၍ လမ်းပေးပါ။
ဘိက္ခုနီ စူးစိုက်မကြည့်အပ်သောအရာ ယောက်ျားအင်္ဂါဇာတ်၊
ဘိက္ခုနီတို့အား ကျောင်းပေးနည်း အခိုက်အတန့် ပေးနိုင်သည်။
ခါးစည်းကြိုးဆောင်နိုင်သောဘိက္ခုနီ ဥတုလာသော ဘိက္ခုနီ၊

ဘိက္ခုနီဖြစ်ခြင်း၏ အန္တရာယ် (၂၄)ပါး

- ၁။ နိမိတ်မရှိခြင်း ၂။ နိမိတ်ရာမျှရှိခြင်း ၃။ ဥတုသွေးမရှိခြင်း
- ၄။ အမြဲဥတုသွေးရှိခြင်း၊ ၅။ အမြဲပိတ်ဆို့ကြောင်း အဝတ်ရှိခြင်း၊
- ၆။ အမြဲကျင်ငယ်ယိုစီးခြင်း ၇။ အသားစွန်းရှိခြင်း၊
- ၈။ မိန်းမပဏ္ဍုက်ဖြစ်ခြင်း ၉။ ယောက်ျားပုံသဏ္ဍာန်ရှိခြင်း၊
- ၁၀။ ရောစပ်အပ်သောမဂ်ရှိခြင်း၊
- ၁၁။ ဥဘတောဗျည်းဖြစ်ခြင်း၊ (ကြွင်း ၁၃-ပါးကား ဘိက္ခုနှင့်တူ၊

မိဘ လင်တို့က ခွင့်ပြုခြင်းသာ ထူးသည်)

ရဟန်းမသစ်ကို ရဟန်းတို့ ပြောရမည့်စကား

တာဝဒေဝ ဆာယာ မေတဗ္ဗာ၊ ဥတုပ္ပမာဏံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊
ဒိဝသဘာဂေါ အာစိက္ခိတဗ္ဗော၊ ဘိက္ခုနိယော ဝတ္တဗ္ဗာ “ဣမိဿာ
တယော စ နိဿယေ အဋ္ဌ စ အကရဏီယာနိ အာစိက္ခေယျာထ၊

ဆွမ်းစားကျောင်း၌

ရှစ်ပါးသော ဘိက္ခုနိတို့သည် ကြီးစဉ်ငယ်လိုက် ထိုင်ရမည်၊
ကြွင်းသော ဘိက္ခုနိတို့သည် အစဉ်အတိုင်း ထိုင်ရမည်၊ ၄၆၈

ဘိက္ခုနီ ပဝါရဏာပြုရမည့်နေ့

သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့၌ ဘိက္ခုနီသံဃာအထံ၌ ပဝါရဏာပြု၍
သီတင်းကျွတ် လဆုတ်တစ်ရက်နေ့၌ ဘိက္ခုသံဃာ၌ ပဝါရဏာ
ပြုပါ။

ပဝါရဏာပြုပုံ

ဘိက္ခုနီသံဃော အယျာ ဘိက္ခုသံဃံ ပဝါရေတိ ဒိဋ္ဌေနဝါ
သုတေနဝါ ပရိသင်္ကာယဝါ၊ ဝဒတု အယျာ ဘိက္ခုသံဃော ဘိက္ခုနိ
သံဃံ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ပဿန္တော ပဋိကရိဿတိ၊
တမန်ဖြင့် ရဟန်းခံသူ အမကာသီ ပြည့်တန်ဆာမ၊ ၄၇၁

မအပ်သော တမန် (၅)ယောက်

ရဟန်း သိက္ခမာန် သာမဏေ သာမဏေမ ဗာလ
အဗျတ္တတမန်ဖြင့် ရဟန်းခံမပေးရ။

အပ်သောတမန် ဗျတ္တ ပဋိဗလ ရဟန်းတမန်ဖြင့် ရဟန်းခံပါ။
 ဘိက္ခုနီ တော၌ မနေရခြင်းအကြောင်း
 တော၌နေသောဘိက္ခုနီကို သေသောက်ကြူးတို့ ဖျက်ဆီး
 သောကြောင့်။ ၄၇၂

ဘိက္ခုနီ တလေးမွေးလျှင်
 ကလေး တတ်သိနားလည်သော အရွယ်ရောက်သည်အထိ
 မွေးမြူနိုင်သည်။ ၄၇၃

အဖော်ဘိက္ခုနီ လုပ်ပိုင်ခွင့်
 တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသောကျောင်း၌ အတူအိပ်ခြင်းမှတစ်ပါး
 ဤကလေးမှ အခြားသော ယောက်ျား၌ ကျင့်သလို ကျင့်နိုင်သည်။
 ဘိက္ခုနီ သိက္ခာချစရာ မလို။ ၄၇၄

သာယာနိုင်သောအရာ
 ဘိက္ခုနီတို့သည် ယောက်ျားတို့၏ ရှိခိုးခြင်း ခေါင်းရိတ်ခြင်း
 လက်သည်း ခြေသည်း လှီးခြင်း အနာကိုဆေးထည့်ပေးခြင်းကို
 သာယာနိုင်သည်။

ဘိက္ခုနီ ထိုင်နည်း
 ဖနောင့်အတွေ့ကို သာယာသောကြောင့် ထက်ဝက်သော
 ပလ္လင်ဖြင့်သာ ထိုင်နိုင်သည်။

ခွင့်ပြုအပ်သောကုဋ်
 အောက်၌ ဟင်းလင်းပွင့်သော အထက်၌ဖုံးကာအပ်သော
 ကုဋ်သာ အပ်သည်။ ၄၇၅

ရေစီးရာဘက်သို့လှည့်၍ ရေမချိုးရ
ရေအယဉ်၏အတွေ့ကို သာယာကြသောကြောင့်၊
ရေဆိပ်မဟုတ်ရာအရပ်၌ ရေမချိုးရခြင်း ဓုတ္တာ ဒုသေန္တိ။

၁၁။ ပဉ္စသတိကက္ခန္ဓက

အရှင်မဟာကဿပသည် ပါဝါမြို့မှ ကုသိနာရုံမြို့သို့
ခရီးရှည် ကြွတော်မူသည်။

အာဇီဝကတစ်ယောက်သည် ကုသိနာရုံမြို့မှ မန္တာရဝ
နတ်ပန်းကိုယူကာ ပါဝါမြို့သို့သွားသည်။ ၄၈၀

ပရိနိဗ္ဗာန်စံကြောင်း ကြားသိလသော် ရာဂမကင်း
သေးသော ရဟန်းတို့သည် လက်မောင်းကို မြှောက်၍ ငိုကြွ၏။
အလယ်က ပြတ်သောအရာဝတ္ထုများ လဲကျသကဲ့သို့ လဲကျသည်
မည်လောက်အောင် လဲကျကြ၏။ ရှေးရှု လူးလိုမ့်ကြ ထိုမှဤမှ
လူးလိုမ့်ကြ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန် လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်
စံပြီ၊ ကောင်းသောစကား မြွက်ကြားတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား
သည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီ၊ လောက၌ ဉာဏ်စက္ခုသည်
အလွန်လျင်မြန်စွာ ကွယ်ပျောက်ပြီ၊ ဤသို့မည်တမ်း၍ ငိုကြွ
လူးလိုမ့်ကြသည်။

ရာဂကင်းကွား ရဟန္တာတို့သည်ကား သတိရှိသည်
ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိသည်ဖြစ်၍ သည်းခံကြ၏။ မမြဲသော

- ၁၁၆ -

ရုပ်နာမ် ဓမ္မ သင်္ခါရတို့ကို မပျက်စီးအောင် တောင့်တလို့ အဘယ်မှာ ရနိုင်မည်နည်း-ဟု သည်းခံကြသည်။

အရှင်မဟာကဿပ သောကတင်းဝေး နေနိုင်ရေးတရား

အလံ အာဂုသော မာ သောစိတ္တံ၊ မာ ပရိဒေဝိတ္တံ၊
န နွေတံ အာဂုသော ဘဂဝတာ ပဋိကစ္စေဝ အက္ခာတံ သဗ္ဗေဟေဝ
ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ၊
ဖြစ်သောထင်ရှားသော ကံစသောအကြောင်းတရားတို့ ကောင်းစွာ
ရောက်၍ ပြုပြင်အပ်သော ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသော တရားသည်
မပျက်စီးပါစေနှင့် တောင့်တလို့ အဘယ်မှာ ရနိုင်မည်နည်း။

သုဘဒ္ဒ၏အားပေးစကား

အလံ အာဂုသော မာ သောစိတ္တံ၊ မာ ပရိဒေဝိတ္တံ၊ သုမုတ္တာ
မယံ တေန မဟာသမဏေန၊ ဥပဒ္ဓုတာစ ဟောမ “ဣဒံ ဝေါ ကပ္ပတိ၊
ဣဒံ ဝေါ နကပ္ပတိ” တိ၊ ဣဒါနိ ပန ယံ ဣစ္ဆိယာမ တံ ကရိယာမ၊
ယံ န ဣစ္ဆိယာမ န တံ ကရိယာမ” တိ ၄၈၀

အရှင်အာနန္ဒာကို မရွေးသင့်သောအကြောင်း

သေက္ခဖြစ်သောကြောင့်၊

ရွေးချယ်သင့်သောအကြောင်း

ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်း မသိခြင်း ကြောက်ခြင်းကြောင့် အဂတိ
လိုက်စားမည့်သူ မဟုတ် သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အရှင်အာ
နန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအထံ၌ များစွာသော သုတ်အဘိဓမ္မာ

ဝိနည်းကို သင်ယူပြီးဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ရွေးချယ်သင့်
ပါသည်။

ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ သင်္ဂီယနာတင်ခြင်းအကြောင်း

ကျယ်ဝန်းသော ဆွမ်းခံရာအရပ်ရှိခြင်း၊ များသောကျောင်းရှိ
ခြင်းကြောင့်၊

ပဌမလပတ်လုံး ကျိုးပြတ်သောအရပ် ပေါက်ကွဲသော
အရပ်ကို ပြင်ဆင်ကြသည်။

မဇ္ဈိမလပတ်လုံး စည်းဝေး၍ သုတ်အဘိဓမ္မာကို
သင်္ဂီယနာ တင်ကြသည်။

အရှင်အာနန္ဒာ ရဟန္တာဖြစ်ရာနေ့.

သင်္ဂီယနာတင်ရာနေ့ မိုးသောက်ယံအခါ၌ ရဟန္တာဖြစ်ပါသည်။

ရဟန္တာဖြစ်ပုံ

“သွေ သန္နိပါတော၊ န ခေါ မေတံ ပဋိရူပံ၊ ယောဟံ
သေက္ခော သမာနော သန္နိပါတံ ဂစ္ဆေယျ”န္တိ ဗဟုဒေဝ ရတ္တိ
ကာယဂတာယ သတိယာ ဝိတိနာမေတွာ ရတ္တိယာ ပစ္စုသသမယံ
“နိပဋိဿာမိ”တိ ကာယံ အာဝဇ္ဇေသိ၊ အပတ္တဉ္စ သီသံ ဝိမ္မောဟနံ၊
ဘူမိတောစ ပါဒါ မုတ္တာ၊ ဧတသ္မိ အန္တရေ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ
စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ။

၄၈၂

ပဌမပါရာဇိကကို ဝေသာလီမြို့၌ ကလန္တသူဌေး၏
သားဖြစ်သောသုဒိန်ကို အကြောင်းပြု၍ မေထုန်မှီဝဲခြင်းကြောင့်
ပညတ်ပါသည်။

ဒုတိယပါရာဇိကကို ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ အိုးထိန်းသည်၏ သားဖြစ်သော ခနိယကို အကြောင်းပြု၍ မပေးအပ်သော သူ့ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းကြောင့် ပညတ်ပါသည်။

တတိယပါရာဇိကကို ဝေသာလီမြို့၌ များစွာသော ရဟန်းတို့ကို အကြောင်းပြု၍ လူဇာတ်ဖြစ်သောကိုယ်ကို သတ်ခြင်း ကြောင့် ပညတ်ပါသည်။ ၄၈၃

စတုတ္ထပါရာဇိကကို ဝေသာလီမြို့၌ ဝဂ္ဂမုဒါမြစ်ကမ်းနေ ရဟန်းတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ပြောဆိုခြင်း ကြောင့် ပညတ်ပါသည်။

မေးသူ ဖြေသူ

ဝိနည်းကို အရှင်မဟာကဿပမေး၍ အရှင်ဥပါလိ ဖြေပါသည်။ သုတ်အဘိဓမ္မာကို အရှင်မဟာကဿပမေး၍ အရှင်အာနန္ဒာ ဖြေဆိုပါသည်။

ဗြဟ္မဇာလသုတ်ကို ရာဇဂြိုဟ်မြို့နှင့် နာဠန္ဒာမြို့အကြား မင်းကွန်းစံနန်းတော် အမွလဋ္ဌိကာဥယျာဉ်၌ သုပ္ပိယပရိဗ္ဗိဇ် ဗြဟ္မဒတ္တ လုလင်တို့ကို အကြောင်းပြု၍ ဟောတော်မူပါသည်။

သာမညဖလသုတ်ကို ရာဇဂြိုဟ်မြို့ ဇီဝက၏သရက် ဥယျာဉ်၌ ဝေဒေဟီမိဖုရား၏ သားဖြစ်သော အဇာတသတ်မင်းနှင့် အတူ ဟောတော်မူပါသည်။

အရှင်အာနန္ဒာကို မထေရ်တို့ ပြစ်တင် ဆောင် ခုခံကိုမရှင်း၊ နှုပ်ကိုနင်း၊ ရှိခြင်း-ရိပ်မမြင်၊

မာ-ရဟန်းပြု၊ တောင်းပန်မှု၊ ထေရ်စု ပြစ်တော်တင်၊
ရိုသေသောအား၊ ဒုက္ကဋ်ကြား၊ ငါးပါး အာနန္ဒရှင်၊

- ၁။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံခါနီး၌ “ အာနန္ဒာ အလိုရှိလျှင် သံဃာသည် ငါဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူလျှင် ခုခွါနုခုခွက သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ပယ်နှုတ်နိုင်သည်” ဟု မိန့်တော်မူရာ “ခုခွါနု ခုခွကသိက္ခာပုဒ်တို့သည် အဘယ်တို့ပါနည်း” ဟု မမေးခြင်း၊
- ၂။ မြတ်စွာဘုရား၏ ရေသနုပ်တော်ကို နင်း၍ချုပ်ခြင်း၊
- ၃။ မာတုဂါမတို့အား မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်ကို ရှေးဦးစွာ ဖူးမြင်ခွင့်ပေးခြင်း၊
- ၄။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှားသောအရိပ်အရောင်ကို ပြအပ်သော် “မြတ်စွာဘုရားသည် နတ်လူတို့ စီးပွားချမ်းသာခြင်းငှာ အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါ” ဟု မလျှောက်ခြင်း၊
- ၅။ မာတုဂါမအား မြတ်စွာဘုရားသာသနာ၌ ရဟန်းပြုခွင့်ရရန် ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်း၊

ခုခွါနုခုခွကအရ

ပါရာဇိက ၄-ပါးမှတစ်ပါး ကြွင်းသောသိက္ခာပုဒ်များ၊
ပါရာဇိက ၄-ပါး၊ သံဃာဒိသေသ် ၁၃-ပါးမှတစ်ပါး ကြွင်းသော
သိက္ခာပုဒ်၊ ပါရာ-၄၊ သံ-၁၃၊ အနိယတ-၂ပါးမှတစ်ပါး ကြွင်းသော
သိက္ခာပုဒ်၊ ပါရာဇိက၊ သံဃာဒိသေသ်-၁၃၊ အနိယတ၊ နိဿဂ္ဂို ၃၀-
မှတစ်ပါး ကြွင်းသောသိက္ခာပုဒ်၊ ပါရာဇိက ၄၊ သံဃာဒိသေသ် ၁၃၊

အနိယတ ၂၊ နိဿတ္တိပါစိတ်၊ သုဒ္ဓပါစိတ် ၉၂ ပါးမှတစ်ပါး ကြွင်းသော သိက္ခာပုဒ်၊ ပါရာဇိက ၄၊ သံယာဒိသေသ် ၁၃၊ အနိယတ ၂၊ နိဿတ္တိပါစိတ်၊ သုဒ္ဓပါစိတ် ၉၂၊ ပါဠိဒေသနီ ၄ ပါးမှတစ်ပါး ကြွင်းသောသိက္ခာပုဒ်။

ခုခွါနုခုခွကကိုပယ်လျှင် ဖြစ်လာမည့်အပြစ်

ငါတို့၏ သိက္ခာပုဒ်တို့ကို လူတို့သော်မှလည်း “ဤအမှုသည် သာကီဝင် မင်းသား ဘုရားသားတော်တို့အား အပ်၏။ “ဤအမှုသည် သာကီဝင် မင်းသား ဘုရားသားတော်တို့အား မအပ်” ဟုသိကြ၏။ ငါတို့သည် ခုခွါနုခုခွကသိက္ခာပုဒ်တို့ကို ပယ်လိုက်လျှင် “ရဟန်းဂေါတမသည် သာဝကတို့အား ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးနောက် မီးခိုးငြိမ်းပျောက်ရာ ကာလတိုင်ရုံသာ သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်အပ်ပြီ။ ဤရဟန်းတို့၏ဆရာ အသက်ထင်ရှား ရှိရာ ကာလတိုင်ရုံသာ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ကျင့်ကြသည်။ ဤရဟန်း တို့၏ဆရာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးရာ ယခုအခါ၌ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ မကျင့်ကြတော့-ဟု ပြောကြလိမ့်မည်။

အရှင်မဟာကဿပ၏ မူ(၃)ချက်

- ၁။ သံယာသည် မြတ်စွာဘုရား မပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို မပညတ်ရ။
- ၂။ ပညတ်အပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်ကို မဖြတ်တောက်ရ။
- ၃။ ပညတ်အပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဆောက်တည်၍

ကျင့်ရမည်၊

၄၈၅

အရှင်အာနန္ဒာအဖြေ

ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်တို့ကို သတိမေ့ခြင်းကြောင့် မမေးမိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ရေသနပ်တော်ကို မရှိသေခြင်းကြောင့် နင်း၍ချုပ်သည် မဟုတ်ပါ။ မာတုဂါမတို့အား အချိန်မဲ့ မဖြစ်စေလို၍ ရှေးဦးစွာ ရှိခိုးခွင့်ပေးခဲ့ပါသည်။ မာရ်နတ်သည် ပူးဝင်အပ်သော စိတ်ရှိသောကြောင့် အာယုကပ်ပတ်လုံးတည်ရန် မြတ်စွာဘုရားကို မလျှောက်ခဲ့ပါ။

အရှင်ပုရာဏခရီး ဒက္ခိဏဂိရိသို့ ရဟန်းငါးရာနှင့် ကြွတော်မူသည်။ ၄၈၆

ဗြဟ္မဒဏ်

ဆန္ဒရဟန်း ပြောချင်တာ ပြောပါစေ၊ ဆန္ဒကို အခြားရဟန်း တို့သည် မပြောဆို မဆုံးမရ မသွန်သင်ရ။

ဗြဟ္မဒဏ်မပေးလိုခြင်းအကြောင်း

ဆန္ဒသည် ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်း သောကြောင့်၊

ဗြဟ္မဒဏ်တို့ မြတ်စွာဘုရား၏အမိန့်အရ သံဃာက တာဝန်ပေးခံရသော ရှင်အာနန္ဒာသည် ကောသမ္ဗိမြို့ ယောသိတာရုံ ကျောင်း၌ ဆန္ဒအား ပေးပါသည်။ ၄၈၇

ဥဒေနမင်း၏ မောင်းမအပေါင်းသည်

ဥယျာဉ်၌ သီတင်းသုံးနေသော ရှင်အာနန္ဒာအား အပေါ်ခြံငါးရာ လှူဒါန်းကြသည်။

ပါဠိစီ ကထံ ဟိ နာမ သမဏော အာနန္ဒော တာဝ
ဗဟံ စီဝရံ ပဋိဂ္ဂဟေဿတိ၊ ဒုဿဝါဏိန္ဒံ ဝါ သမဏော အာနန္ဒော
ကရိဿတိ၊ ပဂ္ဂါဟိကသာလံ ဝါ ပဿာရေဿတိ၊ ၄၈၈

ဥဒေနမင်းကို ရွှင်အာနန္ဒာဟောသော သင်္ကန်းသုံးနည်း
ဆောင် သင်္ကန်းဟောင်းနွမ်း၊ ပေါ်လွှမ်းအခင်း၊ ဘုံလျှိုသွင်း၍
အခင်းဘူမ၊ ပါဒပုဏ္ဏား၊ ရဇောဟာ၊ စဉ်းကာလိမ်းသုတ်သည်၊

ဒုဗ္ဗလစီဝရရဟန်းတို့နှင့် သင်္ကန်းဝေဘန်မည်၊ ဒုဗ္ဗလစီဝရ
သင်္ကန်းဟောင်းတို့ကို အပေါ်လွှမ်းအခင်းလုပ်၊ အပေါ် လွှမ်း
အခင်းဟောင်းတို့ကို ဘုံလျှိုအရေ၊ ဘုံလျှိုအရေဟောင်းတို့ကို
မြေအခင်း၊ မြေအခင်းဟောင်းတို့ကို ခြေသုတ်ခုံ၊ ခြေသုတ်ခုံဟောင်း
တို့ကို မြူကိုဆောင်ကြောင်း အဝတ်၊ မြူကိုဆောင်ကြောင်း
အဝတ်ဟောင်းတို့ကို ဖြတ်၍ (နှပ်နှပ်စဉ်း၍ မြေ၌လိမ်းကြံမည်)၊
ဥဒေနမင်းသည် ရွှင်အာနန္ဒာအား အဝတ်ငါးရာလှူဒါန်းပါသည်၊

လှူခြင်းအကြောင်း

သာကီဝင်မင်းသား ဘုရားသားတော်တို့သည် အဝတ်
အားလုံးကို သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့် သုံးစွဲကြ၏၊ စက်ဆုပ်
ဘွယ် ပျက်စီးခြင်းသို့ မရောက်စေကြ-ဟုကြံ၍ လှူဒါန်းပါသည်၊
ဆန္ဒ၏ပြဟုဒဏ်ငြိမ်းရာနေ့၊ ရဟန္တာဖြစ်ရာနေ့၊ ၄၈၉

ပဉ္စသတိကာ ခေါ်ခြင်းအကြောင်း

ဝိနယသင်္ဂါယနာ၌ ရဟန်းငါးရာ အပိုအလိုမရှိသောကြောင့်၊

၁၂။ သတ္တသတိကက္ခန္ဓက

ဝေသာလီမြို့မှ ဒသဝတ္ထု

ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီး နှစ်ပေါင်းတစ်ရာကြာမှ ထွန်းကားသည်။ ၄၉၁
ဒသဝတ္ထုသရုပ်

- ၁။ သီဂီလောဏကပွေ-သားချိုဖြင့် ဆားကိုဆောင်၍ ဆားမရှိလျှင် ယာဝကာလိကဘောဇဉ်နှင့်ရော၍ စားခြင်း၊ (သာဝတ္ထိမြို့)
- ၂။ ဒွင်္ဂုလကပွေ - နေမွန်းတိမ်းပြီး အရိပ်လက်နှစ်သစ်လွန်ရာ အခါ၌ ယာဝကာလိက ဘောဇဉ်ကိုစားခြင်း၊ (ရာဇဂြိုဟ်မြို့)
- ၃။ ဂါမန္တရကပွေ - ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသောရဟန်း၏ ရွာတစ်ပါးသို့ သွားအံ့-ဟုကြံ၍ အတိရိတ်ဝိနည်းကံ မပြုအပ်သော ခဲဘွယ် ဘောဇဉ်ကို စားခြင်း၊ (သာဝတ္ထိမြို့)
- ၄။ အာဝါသကပွေ-မဟာသိမ်ကြီး တစ်သိမ်တည်းဝယ် အသီးသီး သောကျောင်း၌ သံဃကံကိုပြုခြင်း၊ (ရာဇဂြိုဟ်မြို့)
- ၅။ အနုမတိကပွေ-မရောက်လာသေးသော ရဟန်းတို့၏ အလို ဆန္ဒကို လာမှယူမည် ဟုကြံ၍ ဝင်ဖြစ်သော သံဃာဖြင့် ကံပြု ပြီးမှ အလိုဆန္ဒကိုယူခြင်း၊
- ၆။ အာစိဏ္ဏကပွေ-တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ကြံဆအပ်သော ဆရာဥပဇ္ဈာယ် တို့၏ အလေ့အကျက်၊
- ၇။ အမထိတကပွေ-နို့ရည်အဖြစ်ကိုစွန့် နို့ဓမ်းအဖြစ်သို့လည်း မရောက်သေးသော နို့ရည်ကို ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသော ရဟန်း သောက်ခြင်း၊ (သာဝတ္ထိမြို့)

- ၈။ ဇဋ္ဌောဂီ-သေရည်အဖြစ်သို့ မရောက်သေးသော သေနကို၊
ပါတုံ-သောက်ခြင်းငှာ၊ (ကောသမ္မိမြို့၊)
- ၉။ အမြိတ်အဆာမရှိသော နိသီဒိုင် (သာဝတ္ထိမြို့၊)
- ၁၀။ ရွှေ ငွေ ခံယူခြင်း၊ (ရာဇဂြိုဟ်မြို့၊)

ရွှေငွေသည် ရဟန်း အညစ်အကြေး ဟုတ်မဟုတ်

လနေတို့၌ “တိမ်တိုက် ဆီးနှင်း အခိုးမြူ အသူရိန်” ဟူသော အညစ်အကြေးလေးမျိုးရှိသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့မှာလည်း သေရည် အရက်သောက်ခြင်း မေထုန် မှီဝဲခြင်း ရွှေငွေကိုခံယူခြင်း မိစ္ဆာဇီဝဖြင့် အသက်မွေးခြင်းဟူသော အညစ်အကြေးလေးမျိုးရှိ၏-ဟု သာဝတ္ထိမြို့ ဇေတဝန်ကျောင်း၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ မဏိစူဠကစစ်သူကြီးသည် “မင်းနန်းတော်တွင်း မင်းပရိသတ်၌ ရဟန်းများ ရွှေငွေအပ်ကြောင်း ပြောနေသူတို့အား ရွှေငွေမအပ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်”ကို ဗုဒ္ဓအားလျှောက်ထားရာ ဗုဒ္ဓက “ရဟန်းတွေ ရွှေငွေမအပ်၊ ရွှေငွေအပ်လျှင် ကာမဂုဏ် ငါးပါးလုံးပင် အပ်၏” မိန့်တော်မူခဲ့သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ အရှင်ဥပနန္ဒကို အကြောင်းပြု၍ ရွှေငွေကိုပယ်၍ သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ခဲ့သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ရွှေငွေသည် ရဟန်းတို့၏ အညစ်အကြေး ဖြစ်ပါသည်။

ရှာကောင်းသောပစ္စည်း

မြက်ကို အလိုရှိသူသည် မြက်ရှာနိုင်သည်၊ သစ်သားကို အလိုရှိသူသည် သစ်သားရှာနိုင်သည်၊ လှည်းကို အလိုရှိသူသည်

လှည်းရှာနိုင်သည်။ ယောက်ျား အလိုရှိသူသည် ယောက်ျားကို
ရှာနိုင်သည်။ တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းဖြင့် ရွှေငွေကို မသာယာ
ထိုက် မရှာမှီးထိုက်။ ၄၉၅

အရှင်ယသအပြုခံရသောက် ဥက္ခေပနိယကံ၊ ၄၉၆

အရှင်သမ္ဘူတ၏နေရပ် သာဏအရပ် အဟောဂင်္ဂတောင်၊

အဟောဂင်္ဂတောင် အစည်းအဝေး

၁။ အာရညကင်ဓုတင် ပိဏ္ဍပါတ်ဓုတင် ပံသုကူဓုတင် တေစိဝရိက်
ဓုတင်ဆောင်ဖြစ်သော ပါဝေယျတိုင်သား ရဟန်း (၆၀)၊

၂။ အာရညကင်ဓုတင် ပိဏ္ဍပါတ်ဓုတင် ပံသုကူဓုတင် တေစိဝရိက်
ဓုတင်အချို့ဆောင်ကြသော အဝန္တိဒက္ခိဏာပထတိုင်းသား
ရဟန်း (၈၈) ပါး။

အရှင်ရေဝတ

အာယသ္မာ ရေဝတော သောရေယျေ ပဋိဝသတိ ဗဟုဿုတော
အာဂတာဂမော ဓမ္မဓရော ဝိနယဓရော မာတိကာဓရော ပဏ္ဍိတော
ဝိယတ္တော မေဓာပီ လဇ္ဇိ ကုက္ကုစ္စကော သိက္ခာကာမော၊

အရှင်ရေဝတ ခရီးစဉ်

သောရေယျမြို့၊ သင်္ကံသာမြို့၊ ကဏ္ဍကုဇမြို့၊
ဥဒုမ္မရမြို့၊ အဂ္ဂဠုပုရမြို့၊ သဟဇာတိမြို့၊ ၄၉၇

ဆောင် သောရေ သင်္ကံ၊ ကဏ္ဍကုဇာ ဥဒုမ္မရ အဂ္ဂဠုပါ။
သဟဇာ ကြွပါ ရေဝတ၊

- ၁၂၆ -

ဒုတိယသင်္ဂါယနာတင်ရခြင်းအကြောင်း

ဝေသာလီမြို့၌ ဝဇ္ဇီတိုင်းသား ရဟန်းတို့သည် သီရိလောက
ကပ္ပစသော ဝတ္ထု (၁၀)ပါးကို ပြုကြသောကြောင့်၊

အရှင်သာဓု အတွေး

ပါစိနတိုင်းသား ရဟန်းများသည် အဓမ္မဝါဒီ၊

ပါဝေယျတိုင်းသား ရဟန်းများသည် ဓမ္မဝါဒီ၊

အရှင်သာဓုအကြံ ထောက်ခံ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ နေသောဗြဟ္မာ၊

ဝဇ္ဇီတိုင်းသားများ ဦးရေဝတကို လာဘ်ထိုး

သပိတ် သင်္ကန်း နိသီဒိုင် အပ်ကျည် ခါးပန်းကြိုး ရေစစ်
ဓမ္မကရိုဏ်းတို့ဖြင့် လာဘ်ထိုးကြသည်။ ၅၀၀

အရှင်ရေဝတ၏အလုပ်အကျွေး ဝါ(၂၀)ရ အရှင်ဥတ္တရ၊

အရှင်ဥတ္တရအား လျှောက်ခိုင်းသောစကား

အရှေ့အရပ်နေပုဒ်တို့၌ ဘုရားပွင့်တော်မူကြပါသည်။

ပါစိနတိုင်းရင်းသား ရဟန်းများသည် ဓမ္မဝါဒီ၊ ပါဝေယျတိုင်းသား
ရဟန်းများသည် အဓမ္မဝါဒီ-ဟူသော စကားကို အရှင်ဥတ္တရက
အရှင်ရေဝတထေရ်ကို သံဃာ့အလယ်၌ ပြောကြားရန် တိုက်တွန်း
ပေးပါ။

အလျောက်ကောင်း၍ လက်ခံလိုက်ရ

လူတို့သည် ရဟန်းတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော ပရိက္ခရာကို မြတ်စွာ
ဘုရားအား ကပ်လျှ၍ လက်ခံလျှင် ထိုလက်ခံခြင်းကြောင့်ပင်

ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြသည်။ လက်မခံလျှင် အရှင်အာနန္ဒာ အား “အရှင်ဘုရား အရှင်အာနန္ဒာသည် ရဟန်းတို့ဥစ္စာဖြစ်သော ပရိက္ခရာကို လက်ခံတော်မူပါ။ အရှင်ဘုရားလက်ခံခြင်းသည် မြတ်စွာဘုရားလက်ခံသလို ဖြစ်ပါလိမ့်မည်” လျှောက်ကြသည်။ အရှင်ဥတ္တရသည် ရဟန်းတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော ပရိက္ခရာကို လက်ခံ တော်မူပါ။ အရှင်ဘုရားလက်ခံခြင်းသည် အရှင်ရေဝတလက်ခံသလို ဖြစ်ပါလိမ့်မည်ဟု လျှောက်ကြသည်။

အရှင်ဥတ္တရ နှင့်ထုတ်ခံခြင်းအကြောင်း

ဝဇ္ဇီတိုင်းသား ရဟန်းများ လျှောက်ခိုင်းသောစကားကို လျှောက်ရာ “ဥတ္တရ သင်သည် ငါ့ကို အဓမ္မ၌ တိုက်တွန်း၏”ဟုပြော၍ နှင်ထုတ်လိုက်သည်။

၅၀၂

ဦးဥတ္တရ ယူသောနိဿရည်း အလေးပြုထိုက်သောနိဿရည်း။

သဟဇာတိမြို့၌ အဓိကရုဏ်းမဆုံးဖြတ်ခြင်းအကြောင်း

အဓိကရုဏ်း အကြောင်းရင်းကို ယူတတ်သော ရဟန်းတို့သည် ထပ်မံ၍ ကံပြုဘို့ရန် လှုံ့ဆော်မည်ဖြစ်သောကြောင့်။

အရှင်သဗ္ဗကာမီဂုဏ်

ဝါ(၁၂၀)ရခြင်း၊ အရှင်အာနန္ဒာ၏ တပည့်ဖြစ်ခြင်း၊ တစ်မြေပြင်လုံး၌ သံယာထေရ်ဖြစ်ခြင်း။

အရှင်ရေဝတ မလျောင်းခြင်းအကြောင်း

အရှင်သဗ္ဗကာမီသည် အရွယ်တော်ကြီးလျက် မလျောင်းသောကြောင့်။

အရှင်သဗ္ဗကာမီ မလျောင်းခြင်းအကြောင်း

အရှင်ရေဝတသည် အာဂန္တုကဖြစ်၍ ပင်ပန်းလျက် မလျောင်း
သောကြောင့်၊

အရှင်ရေဝတသည် မေတ္တာဖြင့်နေသည်၊ (ရဟန္တာ)၅၀၃

အရှင်သဗ္ဗကာမီသည် သုညတမည်သော ဖလသမာပတ်ဖြင့်
နေတော်မူသည်၊ (ရဟန္တာ)။

ဦးသမ္ဘူတရောက်ချိန်

အရှင်ရေဝတနှင့် အရှင်သဗ္ဗကာမီ စကားမဆုံးမီ၊

သံဃသမ္ပတိရ သံဃကိုယ်စားလှယ်

ပါစိနကေ သဗ္ဗကာမီ၊ သာဠိ ခုဇ္ဇူ ဝါသဘံ၊

ရေဝတော စေဝ သမ္ဘူတ၊ ယသ သုမန ပါဝေယျံ၊

ပါစိနတိုင်းသား သဗ္ဗကာမီ၊ သာဠိ ခုဇ္ဇူသောဘိတ ဝါသဘာဂါမိကာ၊

ပါဝေယျတိုင်းသား အရှင်ရေဝတ၊ သာဏအရပ်နေ အရှင်သမ္ဘူတ၊

ကာကဏ္ဍကပုဏ္ဏား၏သား အရှင်ယသ၊ အရှင်သုမန၊ ၅၀၄

ငြိမ်းသောသမထ ဥဗ္ဗာဟိကာသမထ၊

ထေရာသန ပညာပက ပါတိမောက်ပြသော ၁၀-ဝါရ ဦးအဇိတ၊

အဓိကရုဏ်းငြိမ်းရန် ကျောင်းရွေးချယ်ခြင်း

ဝါလိကာရုံကျောင်းသည် မွေ့လျော်ဘွယ်ကောင်းခြင်း အသံမ

ရှိခြင်း၊ မြို့ရွာအသံမရှိခြင်းကြောင့် ဝါလိကာရုံကို ရွေးချယ်ကြသည်။

ပဌမသင်္ဂါယနာ	ဒုတိယသင်္ဂါယနာ
ဌာန ရာဇဂြိုဟ်မြို့	ဝေသာလီမြို့၊ ဝါလိကာရုံကျောင်း၊
နာယက အရှင်မဟာကဿပ	အရှင်ယသ၊
အချိန် ဝါခေါင်လ၊	

ဒသမံ ဝတ္ထု သံယေန ဝိနိစ္ဆိတံ-၌ ဆုံးဖြတ်ပုံ
 ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ သုတ်တို့ကို အကျယ်ဝေဘန်ရာ ပဒဘာဇနီ၌
 ပညတ်အပ်ပြီး၊ ရွှေငွေကို ခံယူခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်၊
 က္ကမံ ဒသမံ သလကံ နိက္ခိပါမိ၊

အရှင်သဗ္ဗကာမီသည် ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီး ဝတ္ထုတို့ကို
 ရဟန်းများ နားလည်စေခြင်းငှာ သံယအလယ်၌ ဦးရေဝတကို
 မေးမြန်းစေသည်။ ၅၀၈

သတ္တသတိကာသင်္ဂါယနာ ခေါ်ခြင်းအကြောင်း
 ရဟန်း (၇၀၀)အပိုအလို မရှိသောကြောင့်၊
 အာပတ္တိဝိနိစ္ဆယ

- ၁။ ဆန္ဒဒါယကော ကာရကော ဥက္ကောဋေတိ-ပါစိတ်၊ ၂၂၁
- ၂။ သီချင်းသံဖြင့် တရားဟော- ဒုက္ကဋ် ၂၄၃
- ၃။ အင်္ဂါဇာတ်ဖြတ် - ထုလ္လစ္စဉ်း ၂၄၆
- ၄။ နား နှာခေါင်း လက်ချောင်း စသည်ဖြတ်-ဒုက္ကဋ် ၄
- ၅။ အနာအတွက် သွေးထွက်စေလျှင်-မသင့် ၄
- ၆။ ခံတွင်းအပြင်ထုတ်၍စားမျိုး- ပါစိတ် ၂၇၂
- ၇။ ရဟန်းကို သံယိကကျောင်းမှထုတ်- ပါစိတ် ၃၁၆

- ၁၃၀-

၈။	ဂရုဘဏ်ကိုစွန့်၊ ဝေဘန်-	ထုလ္လစွဉ်း	၃၂၁
၉။	ဂဏဘောဇဉ် စားသောရဟန်း-	ပါစိတ်	၃၅၈
၁၀။	ဘေဒါနုဝတ္ထကရဟန်း-	ထုလ္လစွဉ်း	၃၆၄
၁၁။	ဘိက္ခုနီ ဩဝါဒမသွား-	ပါစိတ်	၄၅၀
၁၂။	ဘိက္ခုနီ ပဝါရဏာမပြု-	ပါစိတ်	၄၆၀
၁၃။	ဘိက္ခုနီ ယာဉ်ဖြင့်သွား-	ပါစိတ်	၄၇၀

“ဇ္ဇန္ဓဝါပါဠိတော် ပြီးပါပြီ ”

ဝိနယပိဋက
ပရိဝါရပါဠိဝဏ္ဏနာ
ဘိက္ခုဝိဘင်္ဂံ ပါရာဇိကကဏ္ဍ

ဇာနတာ-ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်၏ ပညတ်ရာကာလကို သိတော်မူသော၊
ပဿတာ - ထိုထို သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်ခြင်း၏ ဆယ်ပါး
သော စီးပွားအထူးတို့ကို မြင်တော်မူသော၊
တစ်နည်း ဇာနတာ-ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ် အာသဝက္ခယ
ဉာဏ်တို့ဖြင့် သိတော်မူသော၊ ပဿတာ-ဒိဗ္ဗစက္ခဉာဏ်ဖြင့်
မြင်တော်မူသော၊

ပညတ်(၉)မျိုး

- ၁။ ပညတ်၊
- ၂။ အနုပညတ်၊
- ၃။ အနုပ္ပန္နပညတ်၊
- ၄။ သဗ္ဗတ္ထပညတ်၊
- ၅။ ပဒေသပညတ်၊
- ၆။ သာဓာရဏပညတ်၊
- ၇။ အသာဓာရဏပညတ်၊
- ၈။ ဧကတောပညတ်၊
- ၉။ ဥဘတောပညတ်၊

နိဒါန်း၌ အကျုံးဝင်

ယဿ သိယာ အာပတ္တိံ၊ သော အာဝိကရေယျ-ဟူသော
နိဒါန်းစကား၌ အကျုံးဝင်ပါသည်။
သိက္ခာပုဒ်မာတိကာဟူသော ပညတ်သည် ဝိနယ ပါတိမောက္ခ၊
အကျယ်ဝေဘန်ကြောင်း ပဒဘာဇနီသည်-
အဘိဝိနယ အဓိပါတိမောက္ခ၊
မစောင့်စည်းခြင်းသည် ဝိပတ္တိံ၊ စောင့်စည်း ခြင်းသည် သမ္ပတ္တိံ၊

- ၁၃၂ -

ပဋိပတ္တိ ဤသို့သဘောရှိသော မေထုန်အကျင့်ကို မပြုအံ့-ဟု
နှလုံးသွင်း၍ ပဌမပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်၌ အသက်ထက်ဆုံး
ဆောက်တည်၍ ကျင့်ခြင်း၊

ပဒေသပညတ်

ဝိနယဓရပဉ္စမေန၊ ဂဏေန ဥပသမ္ပဒါ
ဂုဏဂုံဏူပါဟနာ၊ ဓုဝနာနံ စမ္ပတ္ထရဏံ၊
ကိုယ်စိတ် သမုဋ္ဌာန်
ပဌမပါရာဇိက၊ ပဌမ ဒုတိယသံယာဒိသေသံ၊
ဘိက္ခုနီပဉ္စမပါရာဇိက ဧကဂါမန္တရသိက္ခာပုဒ်၊

ဒု တ စ ပါရာဇိက တ စ သံ ဒုဋ္ဌဒေါသ သမုဋ္ဌာန်
ကိုယ်စိတ် နှုတ်စိတ် ကိုယ်နှုတ်စိတ်၊

ကိုယ်နှုတ်စိတ် ယာဝတတိယက သိက္ခာပုဒ် ၄-ပုဒ်၊
ကျင့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် ကလျာဏပုထုဇဉ်၊
ကျင့်ပြီးပုဂ္ဂိုလ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၊
တည်ရာပုဂ္ဂိုလ် သိက္ခာသုံးပါး လိုလားသူတို့၌ တည်ပါသည်၊
ဆောင်သူ နှုတ်တက်အာဂုံရသူများ၊

ကဿ ဝစနံ ဘဂဝတော ဝစနံ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊
ဇမ္ဗုဒိပ်မှ ပရမ္ပရာဘတ ပဉ္စထေရ
ဥပါလိ ဒါသကော စေဝ၊ သောဏကော သိဂ္ဂဝေါ တထာ၊
မောဂ္ဂလိပုတ္တေန ပဉ္စမာ၊ ဧတေ ဇမ္ဗုသိရိဂ္ဂယေ၊

ဇေယျဒိဝံမှ သီဟိုဠ်ကြွလာ ထေရ်မဟာ

တတော မဟိန္ဒော ဣဋ္ဌိယော၊ ဥတ္တိယော သမ္ဗလော တထာ၊

ဘဒ္ဒနာမောစ ပဏ္ဍိတော (ဘဒ္ဒသာလထေရ်)

မေဓာဝီ ပုပ္ဖနာမော-ဌံ ပုပ္ဖနာမ-အရ မဟာပဒုမ(သုမန)ထေရ်၊

မဟာပညော ပုပ္ဖနာမော ပုပ္ဖနာမ-အရ သုမနထေရ်၊

သင်္ကန်းကိုပေးပြီးမှ လူယူသူ ဒုက္ကဋ်အာပတ်၊

မိမိဥစ္စာဟူသော အမှတ်ဖြင့် လူယူအပ်သောကြောင့်၊ (၅)

နိဿယ သပ္ပါဏကံ-သော၊ ဥဒကံ-ကို၊ တိဏံဝါ-သို့သော်၎င်း၊

မတ္တိကံဝါ-မြေညက်သို့သော်၎င်း (တစ်နည်း) သပ္ပါဏကံ-သော၊

ဥဒကံ-ရေထဲသို့၊ တိဏံဝါ ကိုသော်၎င်း၊ မတ္တိကံဝါ-ကိုသော်၎င်း၊

သေခံယသိက္ခာပုဒ် ပညတ်ရာဌာန

န သုရုသုရု ကောသမ္ဘိ၊ သာမိသေန သသိတ္ထကီ

သမ္ဗဟုလာ မုနိ ဘဂ္ဂိ၊ သေသာ သာဝတ္ထိ ဆဗ္ဗဂ္ဂိ၊ ၄၃

အလွန်ငယ်သော ဆွမ်းလုပ်ကိုပြုလျှင် အာပတ်မသင့်၊

အလွန်ကြီးသော ဆွမ်းလုပ်ကိုသာ ပယ်အပ်သောကြောင့်၊

သဗ္ဗဟတ္ထံအရ လက်ငါးချောင်းကိုယူ၊ ၄၉

သေနတ်ကို ပခုံးလွယ်သူအား တရားဟောနိုင်သည်၊ ၅

ဆောင်းအခါ ဦးခေါင်းခြုံထားသူအား တရားမဟောသင့်၊

မေထုန်မှီဝဲခြင်းကြောင့် သင့်သောအာပတ်

ခွေး မြေခွေးတို့မခဲစားအပ်သော နိမိတ်ရှိသော အလောင်းကောင်၌

- ၁၃၄ -

မှီဝဲလျှင် ပါရာဇိက၊

များသောအားဖြင့် ခဲစားအပ်ပြီးသော နိမိတ်ရှိသော အလောင်း

ကောင်၌ မှီဝဲလျှင် ထုလွှစွဉ်း၊

ပွင့်နေသောခံတွင်း၌ မထိအောင်သွင်းလျှင်-ဒုက္ကဋ်၊

ခိုးခြင်းကြောင့် သင့်သောအာပတ်

- ၁။ ငါးပဲ၊ ငါးပဲအထက်ခိုးလျှင် ပါရာဇိက၊ ၅၅
- ၂။ ငါးပဲအောက် တစ်ပဲအထက်ခိုးလျှင် ထုလွှစွဉ်း၊
- ၃။ တစ်ပဲ၊ တစ်ပဲအောက်ခိုးလျှင် ဒုက္ကဋ်၊

လူသတ်ခြင်းကြောင့် သင့်သောအာပတ်

- ၁။ လူကျပြီး သေအောင်တွင်းတူးလျှင် - ဒုက္ကဋ်၊
- ၂။ လူကျ၍ ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်လျှင် - ထုလွှစွဉ်း၊
- ၃။ လူသေလျှင် - ပါရာဇိက၊ ၅၆

ဈာန်မဂ်ဖိုလ်မရဘဲ ကြားဝါခြင်းကြောင့်

သင့်သောအာပတ်

- ၁။ ပါဝိစ္ဆော ကုစ္ဆာပကတော အသန္တံ အဘူတံ ဥက္ကရိမနုဿဓမ္မံ ဥလ္လပတိ - ပါရာဇိက၊
- ၂။ သင့်ကျောင်းမှာနေသူဟာ ရဟန္တာ-ဟု ပြော၍ အပြောခံရသူ သိလျှင်-ထုလွှစွဉ်း၊
- ၃။ မသိလျှင် - ဒုက္ကဋ်၊

ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ

ဝစ္စမဂ် ပဿာဝမဂ်ကို ရည်စူး၍ ဂုဏ် အပြစ်ကိုပြောလျှင် သံဃာဒိသေသံ၊ ဝစ္စမဂ် ပဿာဝဂ်မှတစ်ပါး ညှပ်ရိုးနှစ်ဘက်၏ အောက် ပုဆစ်ဒူးဝမ်း-၂-ဘက်မှ အထက်အရပ်ကို ရည်စူး၍ ဂုဏ်အပြစ်ပြောလျှင် -ထုလ္လုစွဉ်း၊ ကာယပဋိပဒ္ဒကို ရည်စူး၍ ဂုဏ်အပြစ်ကိုပြောလျှင်-ဒုက္ကဋ်၊

သံဃဘေဒက-စသော ၄-ပုဒ်

၁။ ဥတ်ကြောင့်-ဒုက္ကဋ် ၅၇

၂။ နှစ်ခုသောကမ္မဝါစာတို့ကြောင့် -ထုလ္လုစွဉ်း၊

၃။ ကမ္မဝါစာဆုံး၌ သံဃာဒိသေသံ၊

(ကမ္မဝါစာနှင့် ပတ်သက်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ၎င်းနည်း)

အောင်သွယ်လျှင် အာပတ်(၃)မျိုး

၁။ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ ဝိမံသတိ ပစ္စာဟရတိ - သံဃာဒိသေသံ၊

၂။ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ ဝိမံသတိ နပစ္စာဟရတိ - ထုလ္လုစွဉ်း၊

၃။ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ နဝိမံသတိ နပစ္စာဟရတိ - ဒုက္ကဋ်၊ ၅၇

မုသာဝါဒ အာပတ် (၅) မျိုး

ပါပိစ္ဆော ဣစ္ဆာပကတော အသန္တံ အဘူတံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဥလ္လပတိ၊ ပါရာဇိကာ၊ ဘိက္ခု အမူလကေန ပါရာဇိကေန ဓမ္မေန အနန္တံသေတိ-သံဃာဒိသေသံ၊ သင့်ကျောင်း၌ နေသူဟာ ရဟန္တာ -ဟု ပြော၍ အပြောခံရသူ သိလျှင်-ထုလ္လုစွဉ်း၊ မသိလျှင်-ဒုက္ကဋ်၊

- ၁၃၆ -

သမ္မဇာနဗုဒ္ဓါဝါဒကြောင့် - ပါစိတ် ၆၁

အရက်သောက်သူ သင့်နိုင်သောအာပတ်

၁။ သောက်အံ့ - ဟုကြံ၍ လက်ခံလျှင် - ဒုက္ကဋ်၊

၂။ မျိုတိုင်း မျိုတိုင်း - ပါစိတ်၊ ၆၇၄

သတွာကိုသတ်ရာ၌ အာပတ်(၄)မျိုး

တစ်စုံတစ်ယောက်ကျပြီး သေပါစေ-ဟုကြံ၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရည်စူးဘဲတွင်းတူး - ဒုက္ကဋ်၊ ထိုတွင်း၌ လူကျပြီးသေလျှင် ပါရာဇိက၊ ဘီလူး ပြိတ္တာ လူယောင်ဆောင်သော တိရစ္ဆာန် ကျသေလျှင်-ထုလ္လစ္စဉ်း၊ တိရစ္ဆာန်ကျပြီးသေလျှင်-ပါစိတ်၊ ၆၈

ငြိမ်းပြီးအဓိကရုဏ်းကို လှုပ်ခြောက်ခြားစေအံ့ - ဒုက္ကဋ်

ငြိမ်းပြီးအဓိကရုဏ်းကို လှုပ်ခြောက်ခြားစေပြီးသော် - ပါစိတ်

သံယိကလားဘ်ကို ပုဂ္ဂိုလ်အားညွတ်စေအံ့ - ဒုက္ကဋ်၊

ညွတ်စေပြီးသော် - ပါစိတ်၊ ၇၀

မေထုန်မှီဝဲခြင်းကြောင့် သင့်သောအာပတ်(၄)

အက္ခာယိတေ သရီရေ မေထုန် ဓမ္မံ ပဋိသေဝတိ - ပါရာဇိက၊

ယေဘုယျေန ခါယိတေ သရီရေ ပဋိသေဝတိ - ထုလ္လစ္စဉ်း၊

ဝဋ္ဋကတေ မုခေ အစ္ဆုပန္တံ အင်္ဂဇာတံ ပဝေသေတိ - ဒုက္ကဋ်၊

ဇေတုမဋ္ဌကေ - ပါစိတ်၊ ၈၈

ကာယသံသဂ္ဂံ သာဒိယနပစ္စယာ ပဉ္စ အာပတ္တိ

အဝဿုတာ ဘိက္ခုနီ အဝဿုတပုရိသဿ အက္ခေကံ ဥပ္ပဇာ

ဣမဏ္ဍလံ ဂဟဏံ သာဒိယတိ-ပါရာဇိက၊

ဘိက္ခု ကာယေန ကာယံ အာမသတိ - သံယာဒိသေသိ၊

ကာယေန ကာယပဋိဗဒ္ဓံ အာမသတိ - ထုလ္လစ္စဉ်း၊

ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ကာယပဋိဗဒ္ဓံ အာမသတိ - ဒုက္ကဋ္ဌါ

အင်္ဂုလိပတောဒကေ - ပါစိတ်၊ ၉၀

သုရုသုရုဝဂ်၌ အနုပညတ်သိက္ခာပုဒ် ၄-ပုဒ်၊ ၅၂

ပဉ္စမပါရာဇိက သုန္ဒရီနန္ဒာ ဘိက္ခုနီ အဝဿုတာ အဝဿု
တဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ကာယသံသဂ္ဂံ သာဒိယိ၊ တသ္မိ ဝတ္ထုသ္မိ၊

ဘိက္ခုနီပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ် အမည်

ဥပ္ပဇာဏုမဏ္ဍလိကာ ဝဇ္ဇပုဋိစ္ဆာဒိကာ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာ

အဋ္ဌဝတ္ထုကာ၊

ဘိက္ခုနီသိက္ခာပုဒ် ပညတ်ရာဌာန

သုဒ္ဓိ သက္က၊ အက္ကောသ ဝေ၊ သြဝါဒေ သက္က ဂိရဂ္ဂါ၊

အန္တောဝဿံ န ပက္ကမိ၊ ပါရိဝါသိက မြို့ရာဇာ၊

သတ္တသိက္ခာပဒါ သေသာ၊ သာဝတ္ထိယံယေဝ ပညတ္တာ၊

အာဝသထနှစ်ခုအထူး

အာဝသထစီဝရံ ကျောင်း၌ထားအပ်သော ဥတုနီးသင်္ကန်း၊

အာဝသထံ အနိသဇ္ဇိတွာ တံခါးရွက် တပ်အပ်သောကျောင်း၊

ဂိဟိဂတသိက္ခာမာန်ကို ၁၂-နှစ်ဖြင့်

ရဟန်းခံခွင့်ပေးခြင်းအကြောင်း

အအေးအပူ ထမင်းဆာခြင်း ရေဆာခြင်း မှက်ခြင် လေ

နေပူ မြွေကင်းတို့၏အတွေ့၊ မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော

- ၁၃၈ -

မကောင်းသဖြင့် ရောက်လာသောစကား၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲထက်မြက် ကြမ်းတမ်း ခါးစပ် မသာယာ မမြတ်နိုးအပ် အသက်ကိုဆောင် နိုင်သောဝေဒနာတို့ကို သည်းခံနိုင်သောကြောင့်၊

သိက္ခမာန် (၃) မျိုး

မဟာသိက္ခမာန် အသက် (၂၀) ကျော်ပြီးသော သိက္ခမာန်၊
ဝိဟိဂတ ယောက်ျားတစ်ပါး သွားလာအပ်ပြီးသော သိက္ခမာန်၊
ကုမာရိဘူတ ယောက်ျားတစ်ပါး မသွားလာအပ်သော သိက္ခမာန်၊

ဘိက္ခုနီပါဠိဒေသနီသိက္ခာပုဒ် (၈)ပုဒ်

ကာယ ကာယဝါစာ ကာယစိတ္တ ကာယဝါစာစိတ္တသမုဋ္ဌာန် (၄)ပါး၊

ယောက်ျားက ကိုယ်ကိုသုံးသပ်ရာ၌ အာပတ်
အက္ခေကံ ဥဗ္ဗဇာဏုမဏ္ဍလံ ဂဟဏံ သာဒိယတိ-ပါရာဇိကာ၊
ဥဗ္ဗက္ခကံ အဓောဇာဏုမဏ္ဍလံ ဂဟဏံ သာဒိယတိ-ထုလ္လစ္စဉ်း၊
ကာယပဋိဗဒ္ဓံ ဂဟဏံ သာဒိယတိ -ဒုက္ကဋ်၊

တရားစွဲသောဘိက္ခုနီ

တစ်ယောက်၏စကားကို တရားသူကြီးအား ပြောအံ့ ဒုက္ကဋ်၊
ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်၏စကားကို တရားသူကြီးအားပြောအံ့ ထုလ္လစ္စဉ်း၊
တရားဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင် သံယာဒိသေသံ၊

တိရစ္ဆာန်ဝိဇ္ဇာပို့ချ

ပို့ချသောပယောဂကြောင့်ဒုက္ကဋ်၊

ပုဒ်တိုင်း ပုဒ်တိုင်း၌

ပါစိတ်၊

၁၃၅

ဗုဒ္ဓစန္ဒေ ဗုဒ္ဓါဒိဇ္ဇေ

ဗုဒ္ဓစန္ဒေ - ဘုရားတည်းဟူသောလမင်းသည် (ရူပက)
 ဗုဒ္ဓစန္ဒေ - လမင်းနှင့်တူသောဘုရားရှင်သည် (သဒိသ)
 ဗုဒ္ဓစန္ဒေ - လမင်းကဲ့သို့သောဘုရားရှင်သည် (ဥပမာ)
 ဗုဒ္ဓစန္ဒေ- ဘုရားရှင်လမင်းသည် (သမူပေက္ခာ)
 ဆောင် တည်းဟူသော ရူပကံ ဥပယျံ၊ တူသောတိ သဒိသံ မတံ၊
 ကဲ့သို့တိ ဥပမာ ဥပယျာ၊ သမူပေက္ခာတိ ပြိုင်မတာ၊

ပရိဝါပါဠိတော်ကိုသင်ယူသင့်သောအကြောင်း

ပရိဝါပါဠိတော်၌သာ နိယတသမုဋ္ဌာန် အနိယတသမုဋ္ဌာန်
 နိဒါန်းတို့၏ ထင်ရှားကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သူတော်ကောင်း
 တရား လိုလားသော သီလကိုချစ်မြတ်နိုးသူသည် ပရိဝါပါဠိတော်ကို
 သင်ယူသင့်ပါသည်။ ၁၅၇

နိယတသမုဋ္ဌာန် ဘူတာရောစန စောရီဝုဋ္ဌာပန အနနုညာတ၊
 အာပတ်(၇)ပုံ

ပါရာဇိက သံယာဒိသေသံ ထုလ္လစ္စဉ်း ပါစိတ် ပါဠိဒေသနိ ဒုက္ကဋ် ဒုဗ္ဘာသီ၊
 သမုဋ္ဌာန် (၁၃) ပါး

- ၁။ ပဌမပါရာဇိက ကိုယ်စိတ်သမုဋ္ဌာန်၊ ၇၆
- ၂။ ဒုတိယပါရာဇိက ကိုယ်စိတ်၊ နှုတ်စိတ်၊ ကိုယ်နှုတ်စိတ်၊ ၇၀
- ၃။ သဗ္ဗရိတ္တ သမုဋ္ဌာန်(၆) ပါး ၅၀
- ၄။ သမနုတာသန ကိုယ်နှုတ်စိတ်၊ ၃၇

၅။	ကထိန	ကိုယ်နှုတ်၊ ကိုယ်နှုတ်စိတ်၊	၂၉
၆။	ဇဠကလောမ	ကိုယ် ကိုယ်စိတ်၊	၄၄
၇။	ပဒသောဓမ္မ	နှုတ် နှုတ်စိတ်	၇
၈။	အဒ္ဓါန	ကိုယ် ကိုယ်နှုတ် ကိုယ်စိတ် ကိုယ်နှုတ်စိတ်၊	၁၅
၉။	ထေယျသတ္တ	ကိုယ်စိတ် ကိုယ်နှုတ်စိတ်၊	၇
၁၀။	ဓမ္မဒေသနာ	နှုတ်စိတ်	၁၁
၁၁။	ဘူတာရောစန	ကိုယ် နှုတ် ကိုယ်နှုတ်	၁
၁၂။	စောရီဝုဋ္ဌာပန	နှုတ်စိတ် ကိုယ်နှုတ်စိတ်	၁
၁၃။	အနန္တညာက	နှုတ် ကိုယ်နှုတ် နှုတ်စိတ် ကိုယ်နှုတ်စိတ်	

ဝိနိတဝတ္ထု (၇)ပါး

၅-ပါး ၇-ပါးသော အာပတ်အစုတို့မှ ဝေဇ္ဇာမွေ့လျော်ခြင်း ကင်း၍ မွေ့လျော်ခြင်း အသီးသီးကင်း၍ မွေ့လျော်ခြင်း ရာဂစသော အကုသိုလ် ရန်ကို ဖျက်ဆီးခြင်း အာပတ်အစုကိုမပြုခြင်း အာပတ်အစုသို့ မရောက်ခြင်း အာပတ်အစုကို လှုပ်ရှားစေတတ် ဖျက်ဆီးတတ်သောသဘော၊ အာပတ် အစုကို မလွန်ကျူးခြင်း နိဗ္ဗာန်သို့သွားကြောင်းလမ်းကို ဖွဲ့နှောင်ထား မြစ်တတ်သော အာပတ်အစုကို ဖျက်ဆီးတတ်သောသဘော၊ ၁၆၅

ဂါရဝ (၆) ပါး

ဗုဒ္ဓဂါရဝ ဓမ္မဂါရဝ သံဃဂါရဝ သိက္ခာဂါရဝ
 အပ္ပမာဒဂါရဝ ပဋိသန္ဓာရဂါရဝ၊
 ဗုဒ္ဓအဂါရဝ

မြတ်စွာဘုရား သက်တော်ထင်ရှားရှိတော်မူစဉ် ဆည်းကပ်ရာ

အရပ်သို့မသွားခြင်း၊ ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးသော်စေတီတည်ရာအရပ်
ဗောဓိပင်တည်ရာအရပ်သို့ မသွားခြင်း၊ စေတီ ဗောဓိပင်ကို ရှိမခိုးခြင်း၊
စေတီဗောဓိပင်၌ ထီး ဖိနပ်ဖြင့် လှည့်လည်ခြင်းသည် ဗုဒ္ဓအဂါရဝ၊ ၄

ပဋိသန္တာရ

အာမိသ၊ဓမ္မကို မရခြင်းကြောင့် မိမိသူတစ်ပါး နှစ်ဦးသား
တို့၏အကြား၌ ဖြစ်စရာရှိသော အပေါက်အကြားကို ပိတ်ဆို့ခြင်း၊

ပါဠိစီ ယာနိ တာနိ သီလာနိ အခဏ္ဍာနိ အစ္ဆိဒ္ဓါနိ အသဗလာနိ
အကမ္မာသာနိ ဘုဒိဿာနိ ဝိညုပသတ္တာနိ အပရာမဋ္ဌာနိ သမာဓိ
သံဝတ္တနိကာနိ၊ တထာရူပေသု သီလေသု သီလသာမညဂတော
ဝိဟရတိ သဗြဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ၊ ၁၆၇

သာရဏီယတရား (၆) ပါး

- ၁။ ရဟန်း၏မေတ္တာရှိသော ကာယကံသည် သီတင်းသုံးဘော်တို့၏
မျက်မှောက်မျက်ကွယ်၌ ရှေးရှုတည်နေခြင်း၊
- ၂။ ရဟန်း၏မေတ္တာရှိသော ဝစီကံသည် သီတင်းသုံးဘော်တို့၏
မျက်မှောက်မျက်ကွယ်၌ ရှေးရှုတည်နေခြင်း၊
- ၃။ ရဟန်း၏မေတ္တာရှိသော မနောကံသည် သီတင်းသုံးဘော်တို့၏
မျက်မှောက်မျက်ကွယ်၌ ရှေးရှုတည်နေခြင်း၊
- ၄။ တရားသဖြင့်ဖြစ်သော တရားသဖြင့်ရအပ်သော အောက်ထက်
ဆုံးသပိတ်၌ အကျုံးဝင်သော ဘောဇဉ်ဟူသော လာဘ်တို့ကို
သီလရှိသော သီတင်းသုံးဘော်တို့နှင့် မခွဲခြားဘဲ သုံးဆောင်ခြင်း၊
- ၅။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကြားဘဲ တဏှာကျွန်အဖြစ်မှလွတ်

သော ပညာရှိတို့ ခိုးမွမ်းအပ် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မသုံးသပ်အပ် သမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်သောသီလတို့၌ သီတင်းသုံးဘော် တို့၏ မျက်မှောက်မျက်ကွယ်၌ သီလအားဖြင့် တူသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်၍ နေခြင်း။

၆။ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာ၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက် တတ်သော ဘုရားအဆုံး အမတော်အတိုင်း ပြုကျင့်လိုက်နာ သူအား ကောင်းစွာ ဝဋ်ဒုက္ခ၏ ကုန်ခြင်းငှာဖြစ်သော မဂ်နှင့် ယှဉ်သောသမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ မျက်မှောက် မျက်ကွယ်၌ အယူအားဖြင့် တူမျှသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်၍ နေခြင်း။

၁၆၈

မေတ္တာကာယကံ မေတ္တာဝစီကံ

သီတင်းငယ်တို့၏ သင်္ကန်းချုပ်ခြင်းစသည်တို့၌ အဖော် အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည် မေတ္တာကာယကံ၊ “ဒေဝထေရ် တိဿထေရ်”ဟု မြှောက်၍ ပြောဆိုခြင်းသည် မေတ္တာဝစီကံ၊

ကိုယ်စိတ် ၂ ပါးကြောင့်ဖြစ်သော အာပတ် (၆) မျိုး

- ၁။ ဘိက္ခု မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝတိ၊ အာပတ္တိံ ပါရာဇိကဿ
- ၂။ ဘိက္ခု အကပ္ပိယသညိ သညာစိကာယ ကုဋိံ ကရောတိ အဒေသိတဝတ္ထုကံ ပမာဏာတိက္ကန္တံ သာရမ္ဘံ အပရိက္ကမနံ၊ ပယောဂေ ဒုက္ကမံ၊
- ၃။ နောက်ဆုံးမြေညက်ဆိုင် မရောက်သေးမီ ထုလွှစွဉ်း။

၄။ နောက်ဆုံးမြေညက်ဆိုင် ရောက်ပြီးသော်- သံဃာဒိသေသံ၊

၅။ ရဟန်းသည် မအပ်မှန်းသိလျက် နေလွဲအခါ ဘောဇဉ်ကိုစား ပါစိတ်၊

၆။ ရဟန်းသည် မအပ်မှန်းသိလျက် ရွာထဲဝင်သော ဆွေမျိုး မတော်သော ဘိက္ခုနီလက်မှ ခဲဘွယ်ဘောဇဉ်ကို မိမိလက်ဖြင့် ယူစားလျှင် ပါဠိဒေသနီ၊ ၁၇၃

သမုဋ္ဌာန် (၆)ပါးကြောင့် သင့်သောအာပတ်

ကိုယ်ကြောင့်ဖြစ်သော သမုဋ္ဌာန် ၅၊

နှုတ်ကြောင့်ဖြစ်သော သမုဋ္ဌာန် ၄၊

ကိုယ်နှုတ်ကြောင့်ဖြစ်သော သမုဋ္ဌာန် ၅။

ကိုယ်စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော သမုဋ္ဌာန် ၆၊

နှုတ်စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော သမုဋ္ဌာန် ၆၊

ကိုယ်နှုတ်စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော သမုဋ္ဌာန် ၆၊ ၁၇၅

အာဇီဝ ဝိပတ္တိကြောင့် သင့်သောအာပတ်(၆)မျိုး

အာဇီဝဟေတု အာဇီဝကာရဏာ

၁။ ပါပိစ္ဆော ဣစ္ဆာပကတော အသန္တံ အဘူတံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဥလ္လပတိ-ပါရာဇိက၊

၂။ သဗ္ဗရိတ္တံ သမာပဇ္ဇတိ -သံဃာဒိသေသံ၊

၃။ သင့်ကျောင်းမှာ နေသူဟာ ရဟန္တာ-ဟု ပြော၍သိလျှင် ထုလ္လစ္စည်း။

- ၁၄၄ -

၄။ ဘိက္ခု ပဏီတဘောဇနာနိ အတ္တနော အတ္ထာယ ဝိညာပေတွာ
ဘုဇ္ဇတိ-ပါစိတ်၊

၅။ ဘိက္ခုနိ ပဏီတဘောဇနာနိ အတ္တနော အတ္ထာယ ဝိညာပေတွာ
ဘုဇ္ဇတိ-ပါဋိဒေသနိ၊ ၁၇၈

၆။ သူပံ ဝါ သြဒနံ ဝါ အဂိလာနော အတ္တနော အတ္ထာယ
ဝိညာပေတွာ ဘုဇ္ဇတိ ဒုက္ကဋ်၊

ဂါထာ အသန္တံ သဗ္ဗရိတ္တံစေတ၊ အရဟာတိစ ဘဏတိ၊
ပဏီတံ သြဒနံစာပိ၊ ဝိညာပေတွာန ဘုဇ္ဇတိ၊

ဝိပတ္တိ (၄)ပါးကြောင့်သင့်သောအာပတ်

(ဆောင်) သီလ-အာစာ၊ ဒိဋ္ဌိ-အာ၊ လေးဖြာ ဝိပတ္တိ၊

၄-၁-၂-၆၊ စဉ်တိုင်းကောက်၊ မှတ်လောက် အာပတ္တိ၊

သမုဋ္ဌာန် (၆)ပါးကြောင့်သင့်သောအာပတ်

ကိုယ်ရယ် နှုတ်ရယ်၊ ကိုယ်နှုတ်ရယ်၊

ကိုယ်စိတ် နှုတ်စိတ်၊ ကိုယ်နှုတ်စိတ်၊

၅-၄-၅-၆၊ နောက်ခြောက်ခြောက်၊ မှတ်လောက် သမုဋ္ဌိ၊

အဓိကရုဏ်း ၄-ပါးကြောင့် သင့်နိုင်သောအာပတ်

ဆောင် ဝိဝါ ဒုက်ပါ၊ နုဝါဒါမှန်၊ သံ-ပါ-ဒုက္ကဋ်၊

အာပတ္တမှ၊ ပါရာ ထုလ်-ပါ၊ ဒုက္ကဋ်ဿိ၊ ၁၇၉

ကိစ္စာဓိကျ၊ ထုလ္လ-ဒုက်-သံ၊ တဖန်ပါရာ၊

ပါစိတ်သာ၊ ထွင်ကာ အကျယ်သိ၊

အဓိကရုဏ်း ၄-ပါးကြောင့်သင့်သောအာပတ်
(ဆောင်) ဝိဝါ-နုဝါ၊ အာပတ္တာ၊ ကိစ္စာဓိကရုဏ်း၊

၂-၃-၄ ပါး၊ စဉ်တိုင်းထား၊ ၅-ပါး မှတ်လေအုံး၊

ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း ရဟန်းကိုဆဲလျင် ပါစိတ်၊

လူသာမဏေကိုဆဲလျင် ဒုက္ကဋ်၊

အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း

ရဟန်းကို အမူလကပါရာဇိကဖြင့် စွပ်စွဲလျင် သံဃာဒိသေသံ၊

အမူလက သံဃာဒိသေသံဖြင့် စွပ်စွဲလျင် ပါစိတ်၊

အမူလက အာစာရဝိပတ္တိဖြင့် စွပ်စွဲလျင် ဒုက္ကဋ်၊

အာပတ္တာဓိကရုဏ်း

ဘိက္ခုနီသည် သိလျက် ပါရာဇိကကို ဖုံးလွှမ်းလျင် ပါရာဇိက၊

ယုံမှားခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ဖုံးလွှမ်းလျင် ထုလ္လုစွဉ်း၊

ရဟန်းသည် သံဃာဒိသေသံကို ဖုံးလွှမ်းလျင် ပါစိတ်၊

အာစာရဝိပတ္တိကို ဖုံးလွှမ်းလျင် ဒုက္ကဋ်၊ ၁၈၀

မေး အာပတ် ၇-ပုံမှ အခြားသော အာပတ်တို့သည် အဘယ်

ဝိပတ္တိ အာပတ်အစု သမုဋ္ဌာန် အဓိကရုဏ်း သမထတို့နည်း၊

ဖြေ မည်သည့်ဝိပတ္တိ အာပတ်အစု သမုဋ္ဌာန် အဓိကရုဏ်း

သမထတို့ဖြင့် မငြိမ်း၊ ၁၈၁

အကြောင်း အာပတ် ၇-ပုံ၊ ၇ ပါးသော အာပတ်အစုတို့မှ

အခြားသော အာပတ်မရှိသောကြောင့်တည်း၊

ဘောပွဲကြည့်သောဘိက္ခုနီ ပါစိတ်၊ ဘိက္ခု-ဒုက္ကဋ်၊

- ၁၄၆ -

ကြည့်ရန်သွား ဒုက္ကဋ်၊ ရပ်ပြီးကြည့်ရှု နားထောင်လျှင် ပါစိတ်၊

သမထဘေဒ

အဓိကရုဏ	ပုဗ္ဗင်္ဂမ	ဌာန	ဟေတု	မူလ	အာကာရ	သမထ
ဝိဝါဒါ	၆	၁၈	၉	၁၂	ဓမ္မဒိဋ္ဌိ အဓမ္မဒိဋ္ဌိ	၂
အနုဝါဒါ	၆	၄	၉	၁၄	ဝတ္ထုအာပတ်	၄
အာပတ္တာ	၆	၇	၉	၆	၆	
ကိစ္စာဓိ	၆	၄	၉	၁	၂	၃

ပုဗ္ဗင်္ဂမ (၆)ပါး

လောဘ ဒေါသ မောဟ၊ အလောဘ အဒေါသ အမောဟ၊ ၁၈၃

ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း ဌာန ဝတ္ထု ဘူမိ ဘေဒကရဝတ္ထု- ၁၈၊

အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း ဌာန ဝတ္ထု ဘူမိ ဝိပတ္တိ-၄ ပါး

အာပတ္တာဓိကရုဏ်း ဌာန ဝတ္ထု ဘူမိ အာပတ်-၇ ပုံ

ကိစ္စာဓိကရုဏ်း ဌာန ဝတ္ထု ဘူမိ ကံ- ၄ပါး။

အာပတ္တာဓိကရုဏဿ ဟေတု

အကုသိုလ်ဟိတ် ၃ပါး၊ အဗျာကတဟိတ် ၃ပါး၊

အဓိကရုဏ်း ၃ ပါး၏ဟိတ်

ကုသိုလ်ဟိတ် ၃၊ အကုသိုလ်ဟိတ် ၃၊ အဗျာကတဟိတ် ၃၊

ဝိဝါဒါဓိကရုဏမူလ - ၁၂၊ အနုဝါဒါဓိကရုဏမူလ-၁၄၊

အာပတ္တာဓိကရုဏမူလ - ၆၊ ကိစ္စာဓိကရုဏမူလ - ၁၊

ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း၏အာကာရ-၂ပါး

ဓမ္မ-ဟု အယူရှိသည်ဖြစ်၍ ငြင်းခုံခြင်း၊

အဓမ္မ-ဟု အယူရှိသည်ဖြစ်၍ ငြင်းခုံခြင်း၊ ၁၈၃

အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း အာကာရ-၂ပါး

ဝတ္ထုဖြင့် စွပ်စွဲခြင်း၊ အာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲခြင်း၊ ၁၈၄

အာပတ်သင့်ကြောင်း အခြင်းအရာ (၆)ပါး

ဆောင် အလင်္ဂ အညာ၊ ကုက္ကုစ္စနှင့်၊ အကပ္ပိထည့်၊

နောက်ကပ္ပိတည်း၊ သတိမောသတ်၊ ဤ ၆ ရပ်၊

အာပတ်သင့်ကြောင်းတည်း၊

၁။ မကောင်းမှုမှ မရှုတ်ခြင်း၊ ၂။ မသိခြင်း၊

၃။ သံသယကုက္ကုစ္စသည် ပင်ကိုယ်သဘောမှ ကင်းအောင်ပြုခြင်း၊

၄။ မအပ်သောအရာ၌ အပ်၏-ဟု မှတ်ထင်ခြင်း၊

၅။ အပ်သောအရာ၌ မအပ်-ဟု မှတ်ထင်ခြင်း၊

၆။ သတိမေ့ခြင်း၊ ၁၈၄

ကိစ္စာဓိကရုဏ်း၏ အခြင်းအရာ ၂-ပါး

ဥတ်ကြောင့် ကိစ္စဖြစ်ခြင်း၊ အပလောကနက်ကြောင့် ကိစ္စဖြစ်ခြင်း၊

သမထ ၇ ပါးသည် ၁၀ ပါးဖြစ်

ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း၌ သမထ-၂ ပါး၊ အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း၌

- ၁၄၈ -

သမထ ၄ ပါး၊ အာပတ္တာဓိကရုဏ်း၌ သမထ-၃ပါး၊
ကိစ္စာဓိကရုဏ်း၌ သမထ ၁-ပါး ဤသို့လျှင် စတုဗ္ဗိဇာဓိကရုဏ
ဟူသော ဝတ္ထု၊ ဒေသနာက္ကမဟူသော ပရိယာယ်အားဖြင့် သမထ၇
ပါးသည် သမထ ၁၀ပါး၊ သမထ ၁၀ ပါးသည် ၇-ပါး ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

အာပတ္တာဓိကရုဏ်း၏ တဗ္ဗာဂီယသမထ (၃)ပါး

သမ္ပုခါဝိနယ၊ ပဋိညာတကရုဏ၊ တိဏဝတ္တာရကသမထ၊

အညဘာဂီယသမထ (၄) ပါး

ယေဘုယျသိကာ သတိဝိနယ အမူဠဝိနယ တဿပါဝိယသိကာ၊

သမထနှင့် အဓိကရုဏ်း ခွဲ၍ မရနိုင်ခြင်းအကြောင်း

စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ အဓိကရုဏာနိ သတ္တ သမထာ-ဟု
မြတ်စွာဘုရားသည် သမထက္ခန္ဓက၌ ဟောတော်မူအပ်သောကြောင့်
သမထနှင့် အဓိကရုဏ်း ခွဲခြား၍ မရနိုင်။

ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတအခွဲ

သမ္ပုခါဝိနည်းသည် ရံခါ ကုသိုလ်၊ ရံခါ အဗျာကတ၊
အကုသိုလ်မရှိ ကြွင်းသော သမထ ၆ ပါးတို့သည် ရံခါ ကုသိုလ်၊
ရံခါ အကုသိုလ်၊ ရံခါ အဗျာကတ၊ ၁၉၁

သမထ ၆-ပါး အဓိကရုဏ်း ၄-ပါးတို့သည်

သမ္ပုခါဝိနယသမထဖြင့် ငြိမ်းသည်၊ သမ္ပုခါဝိနယသည်
တံစ်စုံတစ်ခုသော သမထအဓိကရုဏ်းဖြင့် မငြိမ်း၊ ၂၀၂

ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းကြောင့် အဓိကရုဏ်း ၄ ပါးဖြစ်

ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းဖြစ်လသော် သံဃာသည် ငြင်းခုံ၍ ဝိဝါဒါ
ဓိကရုဏ်းဖြစ်၏၊ ငြင်းခုံလသော် စွပ်စွဲကြသဖြင့် အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း
ဖြစ်၏၊ စွပ်စွဲလသော် အာပတ်သို့ ရောက်သဖြင့် အာပတ္တာဓိကရုဏ်း
ဖြစ်၏၊ ထိုအာပတ်ကြောင့် သံဃာသည် ကံပြုသဖြင့် ကိစ္စာဓိကရုဏ်း
ဖြစ်၏၊ ဤသို့လျှင် ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းကြောင့် အဓိကရုဏ်း ၄-ပါး
ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

၂၀၃

မဟာဝါမှ အာပတ္တိက္ခန္ဓ

ဆောင် ဥပေါ-ပဝါ၊ စမ္မာ-ဘေဇ္ဇ၊ ထုလ်-ပါ-ဒုတည်း၊
ပါ-ဒု-မဟာ၊ စီဝရာဌ၊ ထုလ်လာ နိသ်-ဒု၊ ၂၀၇
ဝဿု-စမ္မေယျာ၊ ကော-ဒုက်သာ၊ ဗလာ ကထိန၊

စူဠဝါမှ အာပတ္တိက္ခန္ဓ

ကမ်-ပရိဝါ၊ သမုစ္စယာနှင့်၊ ဝတ္တာ-ပါတိ၊ ဒုက်သာရိ၏၊ ၂၀၈
ခုဒ္ဒံ-သေနာ၊ ထုလ်-ပါ-ဒုက္ကဋ်၊ သံယဘေဒါ၊ ထုလ္လ-ပါန္တု၊
သမထ-ဘိက္ခုနီ၊ ပါ-ဒုက်ခီ၊ ကြွင်းပြီ အာမရိ၊

ဧကုတ္တရိက

အာပတ္တိကရ ဆ သမုဋ္ဌာနာ၊ အနာပတ္တိကရ သတ္တံ သမထာ၊
လဟုက အဒုဋ္ဌုလ္လ အဒုဋ္ဌုလ္လဝဇ္ဇာ ဒေသနာဂါမိနီ
အောက် အာပတ်(၅)ပုံ
ဝရုက ဒုဋ္ဌုလ္လ ဒုဋ္ဌုလ္လဝဇ္ဇာ အဒေသနာဂါမိနီ
ပါရာဇိက သံဃာဒိသေသ်၊

- ၁၅၀ -

သာဝသေသ သပ္ပဋိကမ္မ	ပါရာဇိကမှတစ်ပါး၊
အနဝသေသ အပ္ပဋိကမ္မ	ပါရာဇိက၊
အန္တရာယ်က	သဗ္ဗိစ္စ ဝိတိက္ကန္တ၊
အနန္တရာယ်က	အသဗ္ဗိစ္စ ဝိတိက္ကန္တ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇအာပတ်၊
သာဝဇ္ဇပညတ္တိ	လောကဝဇ္ဇအာပတ်၊
အနဝဇ္ဇပညတ္တိ	ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇအာပတ်၊
ကိရိယတော သမုဋ္ဌိတ	ပါရာဇိကစသည်၊
အကိရိယတော သမုဋ္ဌိတ	စီဝရအနုဓိဋ္ဌာနစသည်၊
ကိရိယာကိရိယတော	ကုဋိကာရစသောအာပတ်၊
ဂိဟိပဋိသံယုတ္တ	ဂိဟိအက္ခောသန စသောအာပတ်၊
နိယတ	ပဗ္ဗာနန္တရိယကမ္မအာပတ်၊
အာဒိကရ	အရှင်သုဒိဏ်စသည်၊
အနာဒိကရ	မျောက်မ၌ မေထုန်မှိဝဲသူစသည်၊
နိယတ	မိစ္ဆတ္တနိယတအားဖြင့် မြဲသော၊
	ဝါ-သမ္မတ္တနိယတအားဖြင့် မြဲသော၊
အဘဗ္ဗာပတ္တိက	ဗုဒ္ဓ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊
ဘဗ္ဗာပတ္တိက	သာဝကဟူသောပုဂ္ဂိုလ်၊
	ဒုကဝါရ
သညာဝိမောက္ခ	သမိတ္တကအာပတ်၊
နောသညာဝိမောက္ခ	အမိတ္တကအာပတ်၊
လဒ္ဓသမာပတ္တိက	ဘူတာရောစနအာပတ်၊

အလဒ္ဓသမာပတ္တိက အဘူတာရောစနအာပတ်၊

သဒ္ဓမ္မပဋိသံယုတ္တ ပဒသောဓမ္မစသည်၊

အသဒ္ဓမ္မပဋိသံယုတ္တ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာစသည်၊

သပရိက္ခာရပဋိသံယုတ္တ အယုတ္တပရိဘောဂ၊

ပရပရိက္ခာရပဋိသံယုတ္တ

သံယိက ညောင်စောင်းစသည်ကို လွင်တီးခေါင်၌ခင်း၍

မပန်ပြောဘဲ သွားခြင်းစသောအာပတ်၊

သပုဂ္ဂလပဋိသံယုတ္တ မုဒုပိဋိကစသည်၊

ပရပုဂ္ဂလပဋိသံယုတ္တ မေထုနဓမ္မ ကာယသံသဂ္ဂစသည်၊

သိခရဏီ စသည်ဖြင့် အမှန်ကိုပြောလျှင် ဂရုကသံယာဒိသေသံ၊

သမ္မဇာနမုသာဝါဒ အမှားကိုပြောလျှင် လဟုကပါစိတ်၊

အဘူတာရောစန အမှားကိုပြောလျှင် ဂရုကပါရာဇိက၊

ဘူတာရောစန အမှန်ကိုပြောလျှင် လဟုကပါစိတ်၊

ဘူမိဂတ ဝဂ္ဂသံယကမ္မကရဏအာပတ်၊ ၂၁၂

ဝေဟာသဂတ

ဝေဟာသကုဋိ အာဟစ္စပါဒက မဉ္ဇပိဋ္ဌအဘိနိသီဒန၊

နိက္ခမန္တ ဂမိယဝတ္တအပူရဏ၊ ပဝိသန္တ အာဂန္တုကဝတ္တ အပူရဏ၊

အာဒိယန္တ အတိဂမ္ဘီရဥဒကသုဒ္ဓိက၊

အနာဒိယန္တ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏအနာဒိယန္တ၊

သမာဒိယန္တ မူဂဗ္ဗတာဒိ တိတ္ထိယဝတ္တ၊

န သမာဒိယန္တ တဇ္ဇနိယာဒိ ကမ္မကတဝတ္တ၊

- ၁၅၂ -

ကရောန္တ ဘိက္ခုနီယာ စီဝရသိဗ္ဗန၊
 န ကရောန္တ ဥပဇ္ဈာယာဒိ ဝတ္ထအကရဏ၊
 ဒေန္တ အညာတိကစီဝရဒါန၊
 န ဒေန္တ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒိ စီဝရအဒါန၊
 ဒေသေန္တ ဝတ္ထုသဘာဝဒေသနာပစ္စယဒုက္ကဋ်၊
 န ဒေသေန္တ အာပတ္တိအနာဝိကရဏအာပတ်၊
 ပဋိဂ္ဂဏန္တ အညာတိကစီဝရ ပဋိဂ္ဂဟဏ၊
 အပ္ပဋိဂ္ဂဏန္တ ဩဝါဒ အပ္ပဋိဂ္ဂဟဏ၊
 ပရိဘောဂ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု အနိသဇ္ဇန ပရိဘူဇန၊
 အပရိဘောဂ ပဉ္စာဟိက သယံဋိစာရ၊
 ရတ္တိ သဟသေယျအာပတ်၊ ဒိဝါ တံခါးမပိတ်ဘဲအိပ်၊
 အရူဏုဂ္ဂေ ဧကရတ္တာတိက္ကန္တစီဝရ၊
 န အရူဏုဂ္ဂေ ဒုတိယပဝါရဏ၊ ၂၁၃
 ဆိန္ဒန္တ သစ်ပင် အင်္ဂါဇာတ်ကိုဖြတ်၊
 နဆိန္ဒန္တ ဆံပင် လက်သည်း ခြေသည်းကို မဖြတ်၊
 ဆာဒေန္တ အာပတ္တိပဋိစ္ဆာဒန၊ န ဆာဒေန္တ နဂ္ဂ ဝမန၊
 ဓာရေန္တ ကုသစီဝရာဒိ ဓာရဏ၊
 န ဓာရေန္တ ပတ္တ ယာဝဘေဒန အဓာရဏ၊
 ဓွေ နာနာသံဝါသကဘူမိယော

အတ္တနာ ဝါ အတ္တာနံ နာနာသံဝါသကံ ကရောတိ၊ သမဂ္ဂေါ
 ဝါ နံ သံယော ဥက္ခိပတိ အဒဿနေ ဝါ အပ္ပဋိကမ္ပေ ဝါ အပ္ပဋိ

နိဿယေ ဝါ။

ဒွေ သမာနသံဝါသကဘူမိယော

အတ္တနာ ဝါ အတ္တာနံ သမာနသံဝါသကံ ကရောတိ၊ သမဂ္ဂေါ
ဝါ နံ သံယော ဥက္ခိတ္တံ ဩသာရေတိ ဒဿနေ ဝါ ပဋိကမ္ပေ ဝါ
ပဋိနိဿယေ ဝါ။

သံယာက္ခဲခြင်းအကြောင်း ၂-ပါး

အပလောကနစသောကံ စာရေးတံကို ယူစေခြင်း၊ ၂၁၃

ရဟန်းမခံကောင်းသူ (၆) ယောက်

၁။ အသက် ၂၀ မပြည့်သူ၊ (၂) ကိုယ်အင်္ဂါချွတ်ယွင်းသူ၊

၃။ ပျက်စီးသောဝတ္ထုရှိသောပဏ္ဍာန် တိရစ္ဆာန် ဥဘာတောဗျည်း၊

၄။ ပြုအပ်သော မကောင်းမှုရှိသော ထေယျသံဝါသက စသည်

၈-ဦး၊

၂၁၄

၅။ သပိတ်သင်္ကန်း မပြည့်စုံသူ၊

၆။ သပိတ်သင်္ကန်းပြည့်စုံသော်လည်း ရဟန်းအဖြစ်ကို မတောင်း၊

အလဇ္ဇိ ဗာလတို့ကို မှီ၍မနေရ နိဿရည်း မပေးရ၊

အာပတ်မသင့် ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊

အာပတ်သင့် ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီ၊

တားမြစ်ခြင်း(၂)မျိုး

ကိုယ်ဖြင့်တားမြစ်ခြင်း၊ နှုတ်ဖြင့် တားမြစ်ခြင်း၊

ကပ်၍ဖျက်ဆီးခြင်း(၂)မျိုး

သိက္ခာ(၃)ပါးကိုကပ်၍ ဖျက်ဆီးခြင်း၊ ပစ္စည်းကိုကပ်၍ ဖျက်ဆီးခြင်း၊

ဝိနည်း၌ ထင်ရှားသောအနက်(၂)မျိုး

ပညတ်အပ်သောသိက္ခာပုဒ်၊ ပညတ်အပ်သောသိက္ခာပုဒ်အား
လျော်သော မဟာပဒေသ(၄)ပါး၊

ကိလေသာနည်းပါအောင် ခြစ်ပစ်ခြင်း(၂)မျိုး

မအပ်သောအရာ၌ အကြောင်းဖြစ်သော စိတ်ကိုပယ်ဖြတ်ခြင်း၊
အပ်သောအရာ၌ အတိုင်းအရှည်အားဖြင့် ပြုလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်၊
ပရိဝါသ်(၄)မျိုး၊ ပဋိစ္ဆန္ဒပရိဝါသ် အပုဋိစ္ဆန္ဒပရိဝါသ်

သုဒ္ဓန္တပရိဝါသ် သမောဓာနပရိဝါသ်၊ ၂၁၅

မာနတ်(၄)မျိုး

ပဋိစ္ဆန္ဒမာနတ် အပုဋိစ္ဆန္ဒမာနတ် ပက္ခမာနတ် သမောဓာနမာနတ်၊
မရီသေခြင်း (၂) မျိုး ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရီသေခြင်း၊ ဓမ္မကို မရီသေခြင်း၊

ဆား (၈) မျိုး

ဂါထာ ဇာတိမဉ္ဇ ကာရိမဉ္ဇ၊ သာမုဒ္ဓိ ကာဠလောဏကံ၊
သိန္နဝံ ဥဒ္ဓိဒံ အဋ္ဌ၊ ရောမကဉ္ဇ ပက္ကာလကံ၊

- ၁။ ဇာတ်အားဖြင့် ဖြစ်သောဆား၊
- ၂။ ပြုပြင်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်သောဆား၊ ၂၁၅
- ၃။ သမုဒြာ၌ ဖြစ်သောဆား၊
- ၄။ မည်းနက်သော အဆင်းရှိသောဆား၊
- ၅။ သိန္နောဆား၊ (၆) မြေမှပေါ်ထွက်သောဆား၊
- ၇။ ရောမဇနပုဒ်၌ဖြစ်သောဆား၊ ၈။ မယောဖြင့်ပြုအပ်သောဆား၊

ကုန်းတိုက်ခြင်း မိမိကို ချစ်စေလို၍ ကုန်းတိုက်ခြင်း၊
 သူတစ်ပါးကို မုန်းစေလို၍ ကုန်းတိုက်ခြင်း ၊ ၂၁၅
 ဂဏဘောဇဉ်တိုးပွားခြင်းအကြောင်း(၂)ပါး
 ပင့်ဖိတ်ခြင်း တောင်းခြင်းကြောင့် ဂဏဘောဇဉ် ဖြစ်ပါသည်။
 ဗာလ ၁၀-ယောက် အာသဝေါ တိုးပွားသူ ၁၀-ယောက်
 အင်္ဂုတ္တိရ်နှင့်တူ၊
 အာဂတာ-ကပ္ပိ၊ ပတ္တိ-ဓမ္မာ၊ ဝိနယာ ဝိနယ၊ ပဏ္ဍိတ ဗာလာ၊

၃။ တိကဝါရ

ဗုဒ္ဓပရိနိဗ္ဗာန်စံမှသင့်သောအာပတ် ထေရာဝုသောဝါဒဒုက္ကဋ်၊
 သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ် သင့်သောအာပတ်
 လောဟိတုပ္ပါဒကအာပတ်၊
 ဆောင်းအခါ ဝသိကသာဠိကာနိဝါသနအာပတ်၊
 နွေအခါ ဝသိကသာဠိကာပရိယေသနအာပတ်၊
 မိုးအခါ နဂ္ဂဩဝဿာပနအာပတ်၊ ၂၁၈
 ဗာလော အာပဇ္ဇတိ ဗာလဒသဝဿ ပဉ္စဝဿရဟန်း
 ပရိသုပဋ္ဌာပက နိဿယအဂ္ဂဟဏ အာပတ်၊
 ပဏ္ဍိတော အာပဇ္ဇတိ

ပဏ္ဍိတ ဦးဒသဝဿရဟန်း-ဦးဒသဝဿ ဗျတ္တ ပရိသုပဋ္ဌာပက၊
 ပဏ္ဍိတဦးပဉ္စဝဿရဟန်း - ဦးပဉ္စဝဿ ဗျတ္တ နိဿယအဂ္ဂဟဏ၊

- ၁၅၆ -

ဖွင့်ထား ဖုံးထားမှ တင့်တယ်

ဆောင် မာတုဂါမ၊ ဗြဟ္မမန္တန်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ဖွင့်ဘိ မဟန်၊

စန္ဒ-သူရ၊ ဗုဒ္ဓရောင်လျှံ၊ ဖွင့်ဖော်၊ တင့်လှ အာဝဟံ၊

အလင်္ဂီ ဗာလ အပကတတ္ထ ဆုံးရှုံးမှု

ဥပုသ်-ပဝါ၊ သမုတ်-ဝေါဟာ၊ အကြီးအကဲ-မှီမပေး-ခွင့်ပါ၊

ဝစနီ-မေး-ဖြေ -နုယောဂါ၊ မဆွေးနွေး၊ ဆယ့်လေး မှတ်ကြရာ၊

ဥပုသ် (၉) မျိုး

စာတုဒ္ဓသီ ပန္နရသီ သာမဂ္ဂီ၊ သံဃ ဂဏ ပုဂ္ဂလ၊

သုတ္တုဒ္ဓေသ ပါရိသုဒ္ဓိ အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်၊   JJJ

ပဝါရဏာ (၉) မျိုး

စာတုဒ္ဓသီ ပန္နရသီ သာမဂ္ဂီ၊ သံဃ ဂဏ ပုဂ္ဂလ၊

တေဝါစိကာ ဒွေဝါစိကာ သမာနဝဿိကာ ပဝါရဏာ၊

ငရဲကျကြောင်းတရား ၃-ပါး

၁။ အဗြဟ္မစာရီ ဗြဟ္မစာရီပဋိညော၊

၂။ ယော စ သုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစာရီ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တံ အမူလကေန
အဗြဟ္မစရိယေန အနုဒ္ဓံသေတိ၊

၃။ ယောစာယံ ဧဝံ ဝါဒီ ဧဝံဒိဋ္ဌိ “နတ္ထိကာမေသု ဒေါသော”တိ၊
သော ကာမေသု ပါတဗျတံ အာပဇ္ဇတိ၊

သမ္မုတိ ၃-မျိုး ဒဏ္ဍသမ္မုတိ သိက္ခာသမ္မုတိ ဒဏ္ဍသိက္ခာသမ္မုတိ
ခြေနင်း ၃ မျိုး ဝစ္စပါဒုကာ ပဿာဝပါဒုကာ အာစမနပါဒုကာ၊

အရိယာမဟုတ်သော ပုထုဇဉ်ပြောဆိုခြင်း (၈)မျိုး

- ၁။ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် မမြင်အပ်သောအာရုံ၌ မြင်အပ်ပြီး-ဟု ပြောဆိုခြင်း၊ ၂၂၂
- ၂။ သောတဝိညာဉ်ဖြင့် မကြားအပ်သောအာရုံ၌ ကြားအပ်ပြီး-ဟု ပြောဆိုခြင်း၊
- ၃။ ယာန ဇိဝှါ ကာယဝိညာဉ်ဖြင့် ရောက်၍ မသိအပ်သော အာရုံ၌ ရောက်၍ သိအပ်ပြီး-ဟု ပြောဆိုခြင်း၊
- ၄။ မနောဝိညာဉ်ဖြင့် မသိအပ်ဘူးသောအာရုံ၌ သိအပ်ပြီး-ဟု- ပြောဆိုခြင်း၊
- ၅။ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် မြင်အပ်ဘူးသောအာရုံ၌ မမြင်အပ်-ဟု ပြောဆိုခြင်း၊ သောတစသည် နည်းမှီဆိုပါ။ ၂၂၄

ပရိက္ခရာ ၄-မျိုး

- ၁။ စောင့်ရှောက်အပ် လုံခြုံစေအပ် မြတ်နိုးအပ် သုံးဆောင် ထိုက်သော မိမိဥစ္စာ၊
- ၂။ စောင့်ရှောက်အပ် လုံခြုံစေအပ် မြတ်နိုးအပ် မသုံးဆောင် ထိုက်သော သံယံကဥစ္စာ၊
- ၃။ စောင့်ရှောက်အပ် လုံခြုံစေအပ် မမြတ်နိုးအပ် မသုံးဆောင် ထိုက်သော စေတီဥစ္စာ၊
- ၄။ မစောင့်ရှောက်အပ် မလုံခြုံစေအပ် မမြတ်နိုးအပ် မသုံးဆောင် ထိုက်သော လူ့ဥစ္စာ၊

စတူဟာကာရေဟိ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇတိ

ကိုယ်ကြောင့် အာပတ်သင့်ခြင်း၊ နှုတ်ကြောင့်အာပတ်
သင့်ခြင်း၊ ကိုယ်နှုတ်ကြောင့် အာပတ်သင့်ခြင်း၊ ကမ္မဝါစာကြောင့်
အာပတ်သင့်ခြင်း၊

တစ်နည်း သံယာအလယ်၌ အာပတ်သင့်ခြင်း၊ ဂိုဏ်းအလယ်၌
အာပတ်သင့်ခြင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်အထဲ၌ အာပတ်သင့်ခြင်း၊ လိင်ပြန်ခြင်း
ကြောင့် အာပတ်သင့်ခြင်း၊

အမှုံမပါသောရေသည်

ကာလိက ၄-ပါးမှ လွတ်သောကြောင့် အကပ်ခံဖွယ်မလို၊ (၅)

ပရိသတ်ကို ဖျက်ဆီး

ဒုဿီလ ပါပဓမ္မ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီ ဥပါသကာ ဥပါသိကာ၊ ၂၂၆

ပရိသတ်ကို တင့်တယ်စေ

သီလဝါ ကလျာဏဓမ္မ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီ ဥပါသကာ ဥပါသိကာ၊

ဝါပြတ်သောရဟန်း၏ အာပတ်မသင့်ကြောင်း ၄-ပါး

၁။ သံယာကွဲလဲတုံဖြစ်ခြင်း၊ ၂၂၇

၂။ သံယကွဲအောင် အားထုတ်နေကြခြင်း၊

၃။ အသက်အန္တရာယ်ဖြစ်ခြင်း၊ ၄။ ဗြဟ္မစရိယ အန္တရာယ်ဖြစ်ခြင်း၊

ဝစီသုစရိတ် ၄-ပါး

သစ္စဝါစာ အပိသုဏာဝါစာ သဏှာဝါစာ၊ ၂၂၇

မန္တာဘာသာ-ပညာဖြင့် ပြောဆိုအပ်သောစကား၊

စောဒနာခြင်း ၄-မျိုး

ဝတ္ထုကို ထင်ရှားပြခြင်း အာပတ်ကို ထင်ရှားပြခြင်း၊

ဧကကမ္မစသော သံဝါသကိုပယ်ခြင်း၊

အရိုအသေပြုမှုကို ပယ်ခြင်း၊

ပိဏ္ဏပါတ်စုတင်ဆောင်သူအား အပ်သောအရာ ၅-မျိုး

အနာမန္တစာရော ဂဏဘောဇနံ ပရမ္မရဘောဇနံ၊

ပဏီတဘောဇနံသိက္ခာပုဒ်နှင့်စပ်သောသမယကိုဆောက်တည်

ဘွယ်မလိုခြင်း၊ ပရမ္မရဘောဇနံ . ဝိကပ္ပနာပြုဘွယ် မလိုခြင်း၊ ၂၃၀

မပျက်စီးသော အရဟတ္တဖိုလ်ရှိသူပင် ဖြစ်သော်လည်း

ယုံမှားအပ်သောရဟန်း

၁။ ပြည့်တန်ဆာမဟူသော ကျက်စားရာရှိသူ၊

၂။ မုဆိုးမဟူသော ကျက်စားရာရှိသူ၊ ၂၃၀

၃။ အပျိုကြီးဟူသော ကျက်စားရာရှိသူ၊

၄။ ပဏ္ဍုက်ဟူသော ကျက်စားရာရှိသူ၊

၅။ ဘိက္ခုနီဟူသော ကျက်စားရာရှိသူ၊

ဆီ ၅-မျိုး နှမ်းဆီ မုံညင်းဆီ သစ်မည်ဆီ ကြက်ဆူဆီ သားဆီ၊

သားဆီ ၅-မျိုး ဝံ ငါး လပိုင်ဆီ၊ ဝက် မြည်းဆီ၊ ငါးလီ အဆီဆေး၊

ဥပဇ္ဈာယ်မှ မှီရာငြိမ်းခြင်း (၅) မျိုး

ဆောင် အရပ်တစ်ပါး၊ ပြီးဖဲသွား၊ ထွက်ငြား၊ ပြန်တော်မူ၊

ပြောင်းရွှေ့တိတ္ထိ၊ နှင်ထုတ်ဘိ၊ ပျက်၏ ဥပဇ္ဈာယ်ယူ၊

ပံသုကူသင်္ကန်း (၅)မျိုး

၁။ သုသာန်၌ ကျသောအဝတ်၊

၂။ ဈေးတံခါးပေါက်၌ ကျသောအဝတ်၊

၃။ ကြွက်ခဲစားအပ်သောအဝတ်၊

၄။ ချ ခဲစားအပ်သောအဝတ်၊

၅။ မီးလောင်အပ်သောအဝတ်၊

တစ်နည်း ၁။ နွားခဲစားအပ်သောအဝတ်၊

၂။ ဆိတ် ခဲစားအပ်သောအဝတ်၊

၃။ ထူပကဲ့သို့မိုမောက်နေသော တောင်ပို့ကို ရစ်ပတ်၍ ပူဇော်
အပ်သောအဝတ်၊

၄။ လူအများ ရေချိုးရာအရပ်၌ စွန့်ပစ်အပ်သောအဝတ်၊

၅။ သုသာန်၌ရောက်ပြီး တစ်ဖန် ဆောင်ယူအပ်သောအဝတ်၊

ဆောင် သုသာန်-ဈေး-ကြွက်၊ ချ-မီးစွက် ငါးချက် ပံသုကာ၊

ဆိတ်-နွား-ထူပ၊ ရေချိုးကျ၊ ဆောင်က တစ်နည်းလာ၊

သမ္ပဒါ ၅-မျိုး ဉာတိသမ္ပဒါ ဘောဂသမ္ပဒါ ၂၃၀

အရောဂသမ္ပဒါ သီလသမ္ပဒါ ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ၊

ခိုးခြင်း (၅) မျိုး

ထေယျာဝဟာရ-ပုန်းလျှိုးကွယ်လျှိုး မသိအောင်ခိုးခြင်း၊

ပသယှာဝဟာရ-အနိုင်အထက် နှိပ်စက်၍ခိုးခြင်း၊

ပရိကပ္ပါဝဟာရ-ကြံဆမှန်းထားခြင်းရှိသော ခိုးခြင်း၊

ပဋိစ္ဆန္နာဝဟာရ-မြက်စသည်ဖြင့် ဖူးထားအပ်သော ဘဏ္ဍာကိုခိုးခြင်း၊

ကုသာဝဟာရ-မဲလိပ်ဖြင့်ခိုးခြင်း၊

မစားထိုက်သော ဝတ္ထု (၅) မျိုး

၁။ လူ့သာမဏေ မပေးမကပ်အပ်သောဝတ္ထု။

၂။ ကပ်နေမှန်း မသိအပ်သောဝတ္ထု။

၃။ ကပ္ပိမူ မပြုအပ်သောဝတ္ထု။ ဝါ-မအပ်သော အသား ဘောဇဉ်။

၄။ အကျပ်မခံအပ်သောဝတ္ထု။ ၂၃၁

၅။ အတိရိတ်ဝိနည်းကံ မပြုအပ်သောဝတ္ထု။

ဆောင် ပေး-သိ-ကပ္ပိ၊ ခံ-တိရီ၊ ငါးလီ အပ်သုံးဆောင်၊

ပဉ္စ ဒါနာနိ အပုညာနိ ပုညသမ္ပတာနိ

၁။ သေရည်စသောအလှူ။ ၂။ ပွဲသဘင်အလှူ။

၃။ မိန်းမအလှူ။ ၄။ နွားလားဥသဘာအလှူ။

၅။ ဆန်းကြယ်စွာ ပြုအပ်သော မိန်းမရုပ် ယောက်ျားရုပ်အလှူ။

ဆောင် သေ-ပွဲ-ကုတ္တိ၊ နွားလားထည့်၊ ဆန်းဘီ အပုညာ။

ပယ်ဖျောက်နိုင်ခဲ့သောအရာ (၅) မျိုး

ဖြစ်ပေါ်လာသောရာဂ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒေါသ၊

ဖြစ်ပေါ်လာသော မောဟ၊ ရှေးရှုထင်လာသောဉာဏ် (ဉာဏ်အား

ရှေးရှုထင်လာသော စကား) ခရီးသွားလိုသောစိတ်၊ ၂၃၁

တံမြက်လှည်းခြင်းအကျိုး

၁။ မိမိစိတ်ကြည်လင်ခြင်း၊ ၂။ သူတစ်ပါးစိတ် ကြည်လင်ခြင်း။

၂။ စိတ်ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော (ရုပ်အဆင်းလှ

ကြောင်း)ကံကို ဆည်းပူးရာ ရောက်ခြင်း။

- ၁၆၂ -

၄။ နတ်တို့ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊

၅။ သေလျှင်နတ်ပြည် ရောက်ရခြင်း၊ (တစ်နည်း အစ ၃-ပါးတူ)

၆။ ဘုရားအဆုံးအမတော်(သေနာသနဝတ်)ကို ပြုရာရောက်ခြင်း၊

၇။ နောင်လာနောက်သား ရဟန်းများ အတုလိုက်ခြင်း၊

ဆောင် မိမိသူတစ်ပါး၊ နှစ်ပါးစိတ်ကြည်၊
 ဒေဝါနတ်များ သနားချစ်သည်၊
 လှဂုဏ်ကြွလို့၊ လားရ နတ်ပြည်၊
 တံမြက်ရှင်း၊ လက်ငင်း ကျိုးငါးလီ၊
 ဗာလဝိနယဓရ အင်္ဂါ(၅)ပါး

၁။ မိမိပြောဆိုထိုက်သောစကား၏ အဆုံးအပိုင်းအခြားကို စိတ်ဖြင့်မယူ၊

၂။ တစ်ပါးသော စောဒက စုဒ္ဓိတက ပြောဆိုထိုက်သော စကား၏ အဆုံးအပိုင်းအခြားကို စိတ်ဖြင့်မယူ၊

၃။ မိမိ သူတစ်ပါးပြောဆိုထိုက်သောစကား အဆုံးအပိုင်း အခြားကို စိတ်ဖြင့် မယူမူ၍၊

၄။ မဟုတ်မှန်သော ဝတ္ထုဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊

၅။ ဝန်မခံဘဲ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ ၂၃၁

တောရဆောက်တည်သူ ရည်ရွယ်ချက်

၁။ ညံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့် လွန်စွာတွေဝေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊

၂။ ပါပိစ္ဆော ဣစ္ဆာပကတော အာရညိကော ဟောတိ၊

၃။ ဥဗ္ဗာဒါ စိတ္တက္ခေပါ အာရညိကောဟောတိ၊

၄။ “ဝဏ္ဏိတံ ဗုဒ္ဓေဟိ ဗုဒ္ဓသာဝကေဟိ” တိ အာရညိကော၊
 ၅။ ပစ္စည်း ၄-ပါးတို့၌ နည်းသောအလိုကိုသာ ရရသမျှ ပစ္စယဖြင့်
 အားရနှစ်သက်ခြင်းကိုသာ ကာယဝိဝေကစသော ဝိဝေက
 တရားကိုသာ ဤအရညာဝါသ ကလျာဏပဋိပတ်ဖြင့် အကျိုးရှိ
 သူ၏အဖြစ်ကိုသာမှီ၍ တောရဆောက်တည်ခြင်း၊
 (ကြွင်း ၁၂ ပါး နည်းမှီဆိုပါ)၊ ၂၃၃

ဆရာကိုမှီ၍ နေရမည့် ရဟန်းအင်္ဂါ (၅)ပါး
 ဥပုသ်ကိုမသိ၊ ဥပုသ်ကံကိုမသိ၊ ပါတိမောက်ကိုမသိ၊
 ပါတိမောက္ခဒွေသကို မသိ၊ ငါးဝါမပြည့်ခြင်း၊

ဆောင် ဥပုသ်ကံထုတ်၊ မောက္ခဒွေသံ၊ ဦးနုပဉ္စ၊ မှတ်ကုန်ကြလော၊
 ကြည်ညိုဖွယ် မဆောင်လျှင် အပြစ်(၅)မျိုး

၁။ မိမိကိုယ်ကို မိမိစွပ်စွဲခြင်း၊

၂။ ပညာရှိတို့ ဉာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်၍ ကဲ့ရဲ့ကြခြင်း၊

၃။ မကောင်းသော ကျော်ဇောသံ ပြန့်နှံ့၍ တက်ခြင်း၊

၄။ တွေ့တွေ့ဝေဝေ သေရခြင်း၊

၅။ သေလျှင် ငရဲရောက်ရခြင်း၊ ၂၃၅

အိမ်သို့ ကပ်ရောက်သော ရဟန်း အပြစ်(၅)မျိုး

၁။ အနာမန္တစာရ သိက္ခာပုဒ်ကြောင့် အာပတ်သင့်ခြင်း၊

၂။ ရဟောနိသဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ်ကြောင့် အာပတ်သင့်ခြင်း၊

၃။ မာတုဂါမ ပဋိစ္ဆန္ဒ နိသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်ကြောင့် အာပတ်သင့်ခြင်း၊

၄။ မာတုဂါမအား ၅-ခွန်း ၆-ခွန်းထက်အလွန် တရားဟော
ခြင်းကြောင့် အာပတ်သင့်ခြင်း၊ ၂၃၅

၅။ များသော ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်သော အကြံရှိခြင်း၊
လူတို့နှင့်ရောနှောသော ရဟန်းအပြစ်(၅)ပါး

မာတုဂါမဿ အဘိဏ္ဍဒဿနံ၊ ဒဿနေ သတိ သံသဂ္ဂေါ
သံသဂ္ဂေ သတိ ဝိဿာသော၊ ဝိဿာသေ သတိ ဩတာရော
(ကိလေသာတို့၏ အတွင်း၌ သက်ရောက်ခြင်း)၊ ဩတိဏ္ဏစိတ္တ
ဿေတံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ဧတံ ပါဠိကဓိ အနဘိရတော ဝါ
ဗြဟ္မစရိယံ စရိဿတိ၊ အညတရံ ဝါ သံကိလိဋ္ဌံ အာပတ္တိ
အာပဇ္ဇိဿတိ၊ သိက္ခံ ဝါ ပစ္စက္ခာယ ဟိနာယာဝတ္တိဿတိတိ၊

ပဉ္စ ဝိဇောတာနီ (မျိုးစေ့ကြောင့်ဖြစ်သော သစ်ပင်)

၁။ အမြစ်ဟူသော မျိုးရှိသောသစ်ပင်၊

၂။ ပင်စည်ဟူသော မျိုးရှိသောသစ်ပင်၊

၃။ အဆစ်ဟူသော မျိုးရှိသောသစ်ပင်၊

၄။ အညွန့်ဟူသော မျိုးရှိသောသစ်ပင်

၅။ အစေ့သာလျှင်ဖြစ်သော မျိုးရှိသောသစ်ပင်၊

ဆောင် မြစ် ဆစ် ပင်စည်၊ ညွန့်စေ့မှို၊ ငါးလီ ဝိဇေါမ်၊

ဝိသုဒ္ဓိ(၅)မျိုး ပါတိမောက္ခဒွေသ (၅)မျိုးနှင့်တူ

ဝိနည်းဆောင်ခြင်း အကျိုး (၅)မျိုး

၁။ အတ္တနော သီလက္ခန္ဓော သုဂုတ္တော ဟောတိ သုရက္ခိတော၊

၂။ ကုက္ကုစ္စပကတာနံ ပဋိသရဏံ ဟောတိ၊

၃။ ဝိသာရဒေါ သံဃမဇ္ဈေ ဝေါဟရတိ၊ ၂၃၆

၄။ ပစ္စတ္တိကေ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဏှာတိ၊

၅။ သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ ပဋိပန္နော ဟောတိ၊

ဆောင် လုံခြုံ လည်းလျောင်း၊ ပြောနိုင်ကြောင်း၊

နှိပ်တောင်း-ရှည်အောင်ကျင့်၊

ဆ ကမ္မာနိ ကံ (၇)မျိုးတွင် ၅-နှင့် ၆-ကိုပေါင်း၍ တစ်ခုတည်းယူ၊

သူတော်ကောင်းတရား ၇-ပါး

သဒ္ဓေါ ဟိရိမာ ဩတ္တပ္ပိ ဗဟုဿုတော

အာရဒ္ဓဝီရိယော ဥပဋ္ဌိတဿတိ ပညဝါ၊ ၂၄၃

တဏှာမူလကတရား ၉ ပါး

ဆောင် ရှာ-ရ-ဆုံးဖြတ်၊ သုံးသပ်မျိုသိပ်၊ သိမ်းပိုက်-ဝန်တို့၊

ဘေးကိုစောင့်ရှောက်၊ ထို့နောက် ဒုတ် ဓား

အစပွားသည်၊ မှတ်သား တဏှာမူလကတည်း၊ ၂၄၅

မေတ္တာအကျိုး (၁၁)မျိုး

ဆောင် ချမ်းသာ အိပ် - နိုး၊ အဆိုးမမက်၊ လူနတ်ချစ်ခင်၊

စောင့်-ရန်ကင်းရှင်း၊ စိတ်လျင်းတည်ထ၊ လွန်လှပ၍

သေက မတွေ့၊ ဗြဟ္မာ့ပြော ရောက်လေ မြဲသေချာ၊

၁။ ချမ်းသာစွာ အိပ်ခြင်း၊

၂။ ချမ်းသာစွာ နိုးရခြင်း၊

၃။ မကောင်းသော အိပ်မက် မမြင်မက်ခြင်း၊

၄။ လူချစ်ခြင်း၊

၅။ နတ်ချစ်ခြင်း၊ ၆။ နတ်စောင့်ရှောက်ခြင်း၊

၇။ မေတ္တာပွားသူ၏ကိုယ်သို့ မီး အဆိပ် လက်နက် မသက်
ရောက်ခြင်း၊

၈။ သမာဓိရလွယ်ခြင်း၊ ၉။ မျက်နှာအဆင်း အထူးကြည်လင်ခြင်း၊

၁၀။ မတွေ့ဝေဘဲ သေရခြင်း၊ ၂၄၉

၁၁။ မေတ္တာစျာန်ထက် အလွန်ဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို
ထိုးထွင်း၍ မသိလသော် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်ရခြင်း။

နိဿယ မေတ္တာယ-မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော၊ စေတောဝိမုတ္တိယာ
စိတ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် နီဝရဏတို့မှ လွတ်သော သမာဓိ၏၊ ဝါ-
ကို၊ အာသေဝိတာယ-အစမှစ၍ မှီဝဲအပ်သော်၊ ဘာဝိတာယ-
မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော်၊ ဝါ-တိုးတက်ပွားများစေအပ်ပြီး
သော်၊ ဗဟုလီကတာယ-မများသော်လည်း များသကဲ့သို့ပြုအပ်ပြီး
သော်၊ ဝါ-ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာ ပြုအပ်ပြီးသော်၊

ယာနီကတာယ-ကပ်ယှဉ်အပ်သော ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်ပြီးသော်၊
ဝတ္ထုကတာယ-သမ္ပတ္တိတို့၏ တည်ရာဖြစ်လောက်အောင် ပြုအပ်
ပြီးသော်၊ အနုဋ္ဌိတာယ-အဖန်ဖန်တည်စေအပ်ပြီးသော်၊ ဝါ-အမြဲ
ဆောက်တည်ထားအပ်ပြီးသော်၊ ပရိစိတာယ-ထက်ဝန်းကျင် အရပ်
မျက်နှာတို့၌ စိထားအပ်ပြီးသော်၊ သုသမာရဒ္ဒါယ-ကောင်းစွာအား
ထုတ်အပ်ပြီးသော်၊ ၂၄၉

အစ အလယ် အဆုံး

ဝါထာ သာမဏီ ကိရိယာ နိဋ္ဌ၊ ဥပေါသထ ပဝါရဏာ၊
ဝတ္ထုစ ပုဂ္ဂလော ဥတ္တိ၊ ကမ္မဝါစာတိ ကံသဗ္ဗာ၊
ဝတ္ထုနာ ပဋိပဿဒ္ဓ၊ ပုဂ္ဂလော ရူပသမ္ပဒါ။ ၂၅၀

ကာယသာမဏီသည် ဥပုသ်ကံ၏ အစ၊
ပါတိမောက္ခ ဩသာရဏကိရိယာသည် အလယ်၊
ပါတိမောက် ရွတ်ပြုမှု ပြီးဆုံးခြင်းသည် အဆုံး၊

ပဝါရဏာ

ကာယသာမဏီသည် ပဝါရဏာကံ၏ အစ၊
ပဝါရဏာဥတ် ပဝါရဏာဥတ်ကို ရွတ်ဆိုခြင်းသည် အလယ်၊
သံဃနဝကရဟန်း၏ ရွတ်ဆိုမှု ပြီးဆုံးခြင်းသည် အဆုံး၊

တဇ္ဇနီယစသော ကံ(၅)ပါး ပရိဝါသ် ပေးခြင်း အရင်းငင်ခြင်း
မာနတ်ပေးခြင်း အဗ္ဘန်သွင်းခြင်း
ဝတ္ထု ပုဂ္ဂိုလ်သည် အစ၊ ဥတ်သည် အလယ်၊
ကမ္မဝါစာသည် အဆုံး၊

တဇ္ဇနီယစသော ကံ(၅)ပါး ငြိမ်းခြင်း
သမ္မာဝတ္ထုနာ အာဒိ၊ ဥတ္တိ မဇ္ဈေ၊ ကမ္မဝါစာ ပရိယောသာနံ၊
ဥပသမ္ပဒါကံ၏ စလယ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ် ဥတ် ကမ္မဝါစာ၊

- ၁၆၈ -

• သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ရခြင်းအကျိုး (၁၀)ပါး

ဂါထာ သုဋ္ဌ၊ ဖာသု ဟောတိ၊ နိဂ္ဂဟာ စေဝ ဒုမ္မင်္ဂါ၊ ၂၅၃
ပေသလာနံ ဖာသုတာယ၊ အာသဝါနံ စ သံဝရာ၊
ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ စ ပဋိယာ၊ အပ္ပသန္နာနံ စ ပသာဒါ၊
ပသန္နာနံ ဘိယျောဘာဝါ၊ ဝိနယာနုဂ္ဂဟာယ ဌိတိယာ၊
အကြောင်း(၁၀၀) အကျိုး(၁၀၀) သဒ္ဓါ(၂၀၀) ဉာဏ်(၄၀၀)
သင်္ခလိကနည်းအားဖြင့်(၁၀)ပါး

ရှေးရှေးပုဒ်ကို နောက်နောက်ပုဒ်နှင့် တွဲ၍ပြခြင်းသည်
သံကွင်းချင်း ဆက်ပုံနှင့်တူသောကြောင့် သင်္ခလိကနည်း၊ ဤသင်္ခ
လိကနည်း၌ သံကွင်းချင်းဆက်ပုံနှင့်တူအောင် ယံ ဝိနယာနုဂ္ဂဟာယ၊
တံ သံယသုဋ္ဌ၊ တစ်ပုဒ်ကို ထည့်ပါ။ ဝိမတိဋီကာ-ပ-၁၀၇

ကေမုလကနည်းအားဖြင့်(၉၀)

သံယသုဋ္ဌကို မှတည်၍ သံယဖာသု-စသော ၉-ပါးကိုမူလီ
သွတ်လျှင် ၉-ဝါရ၊ ထိုအတူ သံယဖာသုစသည်ကို မှတည်၍ ဒုမ္မင်္ဂီနံ
ပုဂ္ဂလာနံ စသည်ကို မူလီသွတ်သောအားဖြင့် (၉)ဝါရစီ ရသော
ကြောင့် အားလုံးဝါရပေါင်း (၉၀) ဖြစ်၏။ တစ်ဝါရလျှင် ရှေးရှေး
အကြောင်း ၉-ပါး၊ နောက်နောက်အကျိုး ၉-ပါးစီရှိရကား အကြောင်း
-၉၀၊ အကျိုး-၉၀ ဖြစ်၏။ သင်္ခလိကနည်း၌ ပြခဲ့သော အကြောင်း
၁၀-ပါး၊ အကျိုး ၁၀-ပါးနှင့် ပေါင်းသော် အကြောင်း(၁၀၀)၊
အကျိုး(၁၀၀) သဒ္ဓါ(၂၀၀) ဉာဏ်(၄၀၀)ဖြစ်သည်။

သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ရာမြို့ (၇)မြို့

ဝေသာ-ရာဇ သာဝ သုံးလီ၊ အာဠဝီအား၊ ထည့်ငြား သမ္ပိ၊
သက္က-ဘဂ္ဂ၊ မှတ်ပအညီ၊ ဘုရားဟော၊ မှတ်လော ခုနစ်ပြည်၊

မြို့(၇)မြို့၌ ပညတ်အပ်သောသိက္ခာပုဒ်

ဆောင် ဝေသာလီ ဒသပါ ရာဇ၌ ဧကဝီ၊ ၂၅၄

သာဝတ္ထိ နှစ်ကိုးလေး၊ တွေးမှတ်တော့ ညီ
ခြောက်ခုမျှ အာဠဝီဝယ်၊ ကောသမ္ပိ ရှစ်ပါး
သက္ကတုံနေပြည်၊ ရှစ်ခုမှန် အညီပါ
ဘဂ္ဂပြည် သိက္ခာသုံးကို၊ ဘုန်း မှတ်တော့မင်း၊

ဝေသာလီ၌ သိက္ခာပုဒ် ၁၀-ပါး၊

မေထုနဝိဂ္ဂဟုတ္တရိ၊ အတိရေကဉ္စ ကာဠကံ၊
ဘူတံ ပရမ္မရဘတ္တံ၊ ဒန္တပေါဏေန စေလကော၊
ဘိက္ခုနီသုစ အက္ကောသော၊
ဒသေတေ ဝေသာလီယံ ကတာ၊

အာဠဝီ၌ သိက္ခာပုဒ်(၆)ပါး

ကုဋိ ကောသိယ သေယျာစ၊ ခဏနေ ဂစ္ဆ ဒေဝတေ၊
သပ္ပါဏကဉ္စ သိဉ္စန္တိ၊ ဆ ဧတေ အာဠဝီယံ ကတာ၊

ကောသမ္ပိ၌ သိက္ခာပုဒ်(၈)ပါး

မဟာဝိဟာရော ဒေါဝစသံ၊ အညံ ဒွါရံ သုရာယစ၊
အနာဒရိယံ သဟဓမ္မော၊ ပယောပါနေန အဋ္ဌမံ၊

သတ္တတိုင်း၌ သိက္ခာပုဒ်(၈)ပါး

ဧဋ္ဌကလောမာနိ ပတ္တော စ၊ ဩဝါဒေါ စေဝ ဘေသန္တံ
သုစိ အာရညကော စေဝ၊ အဋ္ဌေတေ ကာပိလဝတ္ထဝေ၊

ဘဂ္ဂတိုင်း၌ သိက္ခာပုဒ် (၃)ပုဒ်

ဇောတိသိက္ခာပုဒ်၊ သာမိသသိက္ခာပုဒ်၊ သသိတ္ထကသိက္ခာပုဒ်၊
စတ္တာရိ အနညပါစိတ္တိယာနိ

အနုပခဇ္ဇ၊ ဥယျောဇန၊ ကုက္ကုစ္စဥပဒဟန၊ ဥပဿုတိသိက္ခာပုဒ်၊

စတုန္တံ အဓိကရဏာနံ ဒသ ဥက္ကောဋ္ဌာ

ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း ၂-ပါး၊ အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း ၄-ပါး၊

အာပတ္တာဓိကရုဏ်း ၃-ပါး၊ ကိစ္စာဓိကရုဏ်း ၁-ပါး၊

ဒွါဒသ ဥက္ကောဋ္ဌာ

အကတံ ကမ္မံ၊ ဒုက္ကဋ် ကမ္မံ၊ ပုန ကာတဗ္ဗံ ကမ္မံ၊

အနိဟတံ၊ ဒုန္နိဟတံ၊ ပုန နိဟနိတဗ္ဗံ၊

အဝိနိစ္ဆိတံ၊ ဒုဝိနိစ္ဆိတံ၊ ပုန ဝိနိစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ ၂၆၄

အဝူပသန္တံ၊ ဒုဝူပသန္တံ၊ ပုန ဝူပသမေတဗ္ဗံ၊

ဆောင် ကတ နိဟ၊ ဝိနိစ္ဆနှင့်၊ ဝူပသန္တံ၊ ဤလေးတန်ဝယ်၊

အ-ဒု-ပုန၊ ကာတဗ္ဗ၊ သုံးဝ လဲလှယ်သွင်း၊

ဒသဟာကာရေဟိ ဥက္ကောဋ္ဌနံ ပသဝတိ

ဆောင် ထိုအရပ်ဖြစ်၊ လမ်းကြားဖြစ်နှင့်၊ မှတ်လစ် ဝိနယ၊

ဓရ ထံမှောက်၊ ရောက်လေပြီးလတ်၊ ဓိကရဏမှတ်ပါ၊

တစ်ဖြာ ဝူပသန်၊ လဲလှယ်ပြန်၍၊ ဝိနယသတိ၊ မူ ပိ တိဏ၊

- ၁။ သမထတို့ပါ။ လှုပ်စေရာ၊ ဆယ်ဖြာ အာကာရ၊
ထိုအရပ်၌ဖြစ်သော အဓိကရုဏ်းကို လှုပ်ရှားစေခြင်း၊
- ၂။ ထိုကျောင်း၌ဖြစ်၍ ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော အဓိကရုဏ်းကို
လှုပ်ရှားစေခြင်း၊
- ၃။ အဆုံးအဖြတ်ခံယူရန်သွားစဉ်ခရီးအကြား၌ အဓိကရုဏ်းကို
လှုပ်ရှားစေခြင်း၊
- ၄။ ခရီးအကြား၌ ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော အဓိကရုဏ်းကို
လှုပ်ရှားစေခြင်း၊
- ၅။ ဝိနည်းဓိရ်ရှိရာကျောင်းသို့ရောက်ပြီးသော အဓိကရုဏ်းကို
လှုပ်ရှားစေခြင်း။ ၂၆၅
- ၆။ ဝိနည်းဓိရ်ရှိရာကျောင်းသို့ ရောက်ပြီး ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော
အဓိကရုဏ်းကို လှုပ်ရှားစေခြင်း၊
- ၇။ သတိဝိနယကို လှုပ်ရှားစေခြင်း၊ ၈။ အမူဠဝိနယကို. . . . .
- ၉။ တဿပါပိယသိကာသမထကို လှုပ်ရှားစေခြင်း၊
- ၁၀။ တိဏဝတ္ထာရကသမထကို လှုပ်ရှားစေခြင်း၊

အဓိကရုဏ်းကို လှုပ်ရှားစေသူ

ဆောင် အဂတိလေးထွေ၊ လိုက်သူတွေ၊ လှုပ်စေ မိကရုဏ်း၊
 အဓိကရုဏ်း လှုပ်ရှားစေသူ ၄-ယောက် အာပတ်သင့်
 ဆောင် စရဟန်းပြု၊ အာဂန္တုနှင့်၊ ကံပြု သံဃာ၊
 ပေးဆန္ဒာ၊ လှုပ်ကာ ပုဂ္ဂလ၊ ၂၆၅

- ၁၇၂ -

အဓိကရုဏ်း(၄)ပါး၏ မူလ သမုဋ္ဌာန်

ဝိဝါဒါ အနုဝါဒါ အာပတ္တာ ကိစ္စာဓိကရုဏ်း ပေါင်း

မူလ	၁၂ x	၁၄ x	၆ x	၁ =	၃၃
သမုဋ္ဌာန်	၁၈ x	၄ x	၇ x	၄ =	၃၃

ကိစ္စာဓိကရုဏ်း

ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာဘိက္ခုနီသည် ၃-ကြိမ်တိုင်တိုင် ဥ တ်ကမ္မဝါစာဖြင့် ပြောဆိုလျက် မစွန့်လျှင် ဒုက္ကဋ်၊ ၂-ခုသော ကမ္မဝါစာတို့ကြောင့် ထုလွှစွဉ်း၊ ကမ္မဝါစာအဆုံး၌ ပါရာဇိက၊

ဘေဒါနုဝတ္တက ရဟန်းတို့သည် ၃-ကြိမ်တိုင်တိုင် ဥ တ်ကမ္မဝါစာဖြင့် ပြောဆိုပါလျက် မစွန့်လျှင် သံဃာဒိသေသ်၊

၃-ကြိမ်တိုင်တိုင် ဥ တ်ကမ္မဝါစာဖြင့် ပြောဆိုပါလျက် ယုတ်မာသော အယူကို မစွန့်လျှင် ပါစိတ်၊ ၂၆၉

နာနတ္ထာ နာနာဗျဉ္ဇနာ

သမ္မုခါဝိနည်း သတိဝိနည်းတို့သည် နာနတ္ထ နာနာဗျဉ္ဇနာ၊ ၂၇၅

စောဒနာခြင်းသည် အပြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်းငှာဖြစ်သည်၊

သာရဏာသည် စုဒ္ဓိတကကို နှိပ်ခြင်းငှာ၊ ၂၇၉

သံဃာသည် အသီးသီး အဆုံးအဖြတ်ကို ပြီးစေခြင်းငှာ၊

အလန္တီပုဂ္ဂိုလ်

သဗ္ဗိစ္စ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇတိ၊ အာပတ္တိ ပရိဂ္ဂဟတိ၊

အဂတိဂမနဉ္စ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဒိသော ဝုစ္စတိ အလန္တီပုဂ္ဂလော၊

အနုပိဇ္ဇက ကျင့်ဝတ်

လျှင်မြန်စွာ မပြောရ၊ ဒေါသဖြင့် ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း မပြောရ၊ ဒေါသကို မဖြစ်စေရ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ကိုယူတတ်သော စီးပွားနှင့်မစပ်ယှဉ်သောစကား မပြောကြားရ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော မေးစိစစ်ပုံအစဉ်ဟူသော ကျင့်ဝတ်ကို တမလွန်ဘဝ၌ဖြစ်သော မိမိ၏ဂတိကို မပျက်စီးစေဘဲ ဉာဏ်ဖြင့် ထင်ထင် ဆင်ခြင်ပါလော၊ စီးပွားကို ရှာမှီးလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ သင့်လျော်သောအခါ၌ စီးပွားနှင့်စပ်ယှဉ်သော မေးစိစစ်ခြင်းကို အားထုတ်ပါလော၊ စုဒ္ဓိတက စောဒက အဆောတလျှင် ပြောဆို အပ်သော စကားကို အတည်မယူပါနှင့်၊ စောဒကအာပတ်သင့်၏ဟု ပြော၍ စုဒ္ဓိတကက အာပတ်မသင့်-ဟု ပြောသော်လည်း စောဒက စုဒ္ဓိတကတို့ကို မမြှောက်မင့်ဘဲ ဝန်ခံခြင်းဟူသော ရှေ့နောက်စကား တို့၏ ဆက်သွယ်ခြင်းအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ၊ လဇ္ဇိတို့၌ ဝန်ခံခြင်းကို ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ အလဇ္ဇိတို့၌ ဝန်ခံခြင်းမရှိ၊ အလဇ္ဇိသည် စကားများစွာ ပြောဆိုပါသော်လည်း ကျင့်ဝတ်ဟူသော အဆက် အသွယ်အားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

၂၇၉

အဓမ္မစောဒက အင်္ဂါ

- ၁။ အကာလေန စောဒေတိ၊   ၂။ အဘူတေန စောဒေတိ၊
- ၃။ ဖရူသေန စောဒေတိ၊ ၄။   အနတ္ထသံဟိတေန စောဒေတိ၊
- ၅။ ဒေါသနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ စောဒနာ၏၊
မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ မစောဒနာ၊ ၂၈၀

ပဏ္ဍိတစောဒက အင်္ဂါ(၄)ပါး

- ၁။ ရှေးဦးစွာ ပြောဆိုထိုက်သောစကား နောက်မှပြောဆိုထိုက်သော စကားကိုသိခြင်း၊
- ၂။ ရှေးဦးစွာ ပြောဆိုထိုက်သောစကား နောက်မှ ပြောဆိုထိုက်သောစကား၌ ကျွမ်းကျင်ခြင်း၊
- ၃။ ကထာနုသန္တိ ဝိနိစ္ဆယာနုသန္တိ၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော စကားလမ်းကြောင်းကို သိခြင်း၊
- ၄။ ကထာနုသန္တိ ဝိနိစ္ဆယာနုသန္တိ၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော စကားလမ်းကြောင်း၌ ကျွမ်းကျင်ခြင်း။

စောဒနာ အစ အလယ် အဆုံး

စောဒနာခွင့်တောင်းခြင်း စောဒနာခြင်း စောဒနာငြိမ်းခြင်း၊
ဆောင် ခွင့်တောင်း စောဒနာ၊ ငြိမ်းခြင်းမှာ၊ စပါ လယ်ဆုံးဖြစ်၊

စောဒနာ မူလ ၂-ပါး

အခြေအမြစ်ရှိသော စောဒနာ၊ အခြေအမြစ်မရှိသော စောဒနာ၊
 ဝတ္ထု ၃-ပါး မြင်ခြင်း ကြားခြင်း ယုံမှားခြင်း၊
 ဘူမိ ၅-ပါး ကာလ ဘူတ သဏှ အတ္ထသံဟိတ မေတ္တာစိတ္တ၊
 အာတာရ ၂-ပါး ကိုယ်ဖြင့်စောဒနာခြင်း နှုတ်ဖြင့်စောဒနာခြင်း၊
 ဆောင် မူလဝတ္ထု ဘူမိရှု၊ နှစ်ခု အာကာရုံ၊
 နှစ် သုံး ငါး နှစ်၊ စဉ်တိုင်းဖြစ်၊ ခြေမြစ် စောဒနာ၊
 သံဃာကျင့် ဝတ် သက်ရောက်အပ်သောစကား၊
 မသက်ရောက်သော စကားကို သိခြင်း၊

အနုဝိဇ္ဇက(ဝိနည်းခိုရ်)ကျင့်ဝတ်

ဟုတ်မှန်သောဝတ္ထုဖြင့် စောဒနာ သာရဏာဝိနည်းဖြင့်
မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်ဖြစ်သော ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့်
အဓိကရုဏ်းကို ငြိမ်စေရမည် ၂၈၃

ဥပုသ်သည် ကာယသာမဂ္ဂိ စိတ္တသာမဂ္ဂိအကျိုးငှာဖြစ်သည်၊
ပဝါရဏာသည် စင်ကြယ်ခြင်းငှာ ဖြစ်သည်၊

ဥပုသ်စသည်တို့၏ အကျိုး

ဂါထာ ဥပေါသထော သာမဂ္ဂတ္ထာယ၊ ဝိသုဒ္ဓတ္ထာယ ပဝါရဏာ၊
ပရိဝါသော မာနတ္ထာယ၊ မူလာယပဋိကဿနာ နိဂ္ဂဟတ္ထာယ၊
မာနတ္ထံ အတ္တနတ္ထာယ၊ ဝိသုဒ္ဓတ္ထာယ အတ္တနံ၊

န စ အာမိသံ နိဿာယ-စသော ဂါထာ၌ အနုဝိဇ္ဇကော-
မေးစိစစ်တတ်သော ဝိနည်းခိုရ်သည်-ဟု ကတ္တားထည့်ပါ။

ဥဘော ဇတေ-၌ ဥဘောအရ

အာမိသ၊ ဥပဇ္ဈာယ်စသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုယူ၊ ၂၈၄

မိမိကို လောင်ကျွမ်းစေသောစောဒက (၁၄)

ကောဓနော ဥပနာဟိ စ၊ စက္ကော စ ပရိဘာသကော၊

အနာပတ္တိယာ အာပတ္တိတိ ရောပေတိ၊

ဥပကဏ္ဍကံ ဇပုတိ ဇိမ္မံ ပေက္ခတိ၊

ဝိတိဟရတိ ကုမ္ပဂ္ဂံ ပဋိသေဝတိ၊ (၂)

အကာလေန စောဒေတိ အဘူတေန၊

ပရုသေန အနတ္တသံဟိတေန၊

- ၁၇၆ -

ဒေါသန္တရော စောဒေတိ နော မေတ္တာစိတ္တော၊ (၃)

(ဓမ္မ၊ ဝိနယစသော ၉ ပါး) ပုဗ္ဗာပရ၊ အနုသန္နိဝစနပထ၊

အဓိကရုဏ်းဆုံးဖြတ်ရန် အစည်းအဝေးတက်သူကျင့်ဝတ်

နှိမ်ချအပ်သော ခြေသုတ်နှင့်တူသောစိတ်ဖြင့် သံဃာ့ထံ
ချဉ်းကပ်ပါ။ နေရာ ထိုင်ခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်ရမည်။ ထေရ်ဖြစ်သော
ရဟန်းတို့အနီးသို့ မကပ်ဝင်၊ သီတင်းငယ်ရဟန်းတို့ကို နေရာဖြင့်
မတားမြစ်ဘဲ သင့်လျော်သော်နေရာ၌ ထိုင်ပါ။ အမျိုးမျိုးသောစကား
သုဂတိလမ်း နိဗ္ဗာန်လမ်း၏ ဖီလာကန်လန်စကား မပြောကြားရ
ကိုယ်တိုင် တရားဟောပါ။ သူတစ်ပါးကိုမူလည်း တိုက်တွန်းပါ။
မြတ်သော (ကမ္မဋ္ဌာန်းတစ်မျိုးမျိုးဖြင့်) ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းကို
အထင်မသေးပါနှင့်။

၂၈၇

ဆောင်

နှိပ်ချ - ခြေသုတ်၊ မယုတ် တူစွာ၊
ထိုင်ကျွမ်း ထေရ်မှတ်၊ မကပ် နဝါ၊
မတားသင့်၊ ထိုင်လင့် သင့်တော်ရာ၊
နာနာကထ၊ တိရစ္ဆာန်နှင့်၊
သာမံ-ပရော၊ မပြော ထင်သေးရာ၊

ဝိနည်းဓိုရ် မမေးသင့်သော အရာ(၁၂)မျိုး

ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိက၊ အန္တေဝါသိက၊ တူသော
ဥပဇ္ဈာယ်ရှိသူ၊ တူသောဆရာရှိသူ၊ အမျိုးဇာတ်၊ ဒီယဘာဏက
စသော အာဂမ၊ ညွှန်ပြအပ်သော အမျိုးအထူး၊ မွေးဖွားရာအရပ်၊

ဆောင် ဥပဇ္ဈာယ် အာစရိ၊ သဒ္ဓိဝိ အန္တေဝါ၊
 သမာနာ ထည့်လေဘိ၊ ဇာတိ နာမာ၊
 နွယ်-ဂုမ်-ညွန့်မျိုး၊ အထူးသာ မွေးဖွားရပ်၊
 မမေးအပ် ၁၂ ဖြာ၊

မမေးရခြင်းအကြောင်း

စုဒ္ဓိတက စောဒကအပေါ်၌ ချစ်ခြင်းမုန်းခြင်း ဖြစ်လာလျှင်
 ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်း မသိခြင်း ကြောက်ခြင်းကြောင့် အဂတိလိုက်ရာ
 သောကြောင့် မမေးရ။

အနုဝိဇ္ဇကသည် သံဃာကို အလေးပြုပါ သူတော်ကောင်း
 တရားကို အလေးပြုပါ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်အာမိသကို အလေးဂရု မပြုပါနှင့်၊
 အနက်အဓိပ္ပါယ် မှန်ကန်သောစကား ပြောကြားပါ။ ပရိသတ်
 အကြိုက် လိုက်မပြောပါနှင့်၊ နားအနီးမှာ ကပ်မပြောပါနှင့်၊ အပြစ်ကို
 မရှုရ၊ မျက်စိမမှိတ်ရ၊ မျက်ခုံးကို မမြှောက်ချီရ၊ ဦးခေါင်း မမြှောက်ရ၊
 အခြားသော ထူးခြားသော အမူအရာ မပြုရ၊ လက်ဆုပ် မပြုရ၊
 ဂါထာ ဝိနယော သံဝရတ္ထာယ၊ အဝိပွဋ်သာရ ပါမောဇ္ဇံ၊

ပီတိ ပဿဒ္ဓိ သုခံ၊ သမာဓိ ဉာဏဒဿနံ၊ ၂၈၈

နိဗ္ဗိဒါ ဝိရာဂါ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနုပါဒါ။

ဝိပတ္တိ ၄-ပါး သီလဝိပတ္တိ အာစာရဝိပတ္တိ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ အာဇီဝဝိပတ္တိ

ဝတ္ထု ဇာနိတဗွံ၊ နိဒါနံ ဇာနိတဗွံ

ပါရာဇိက ၈-ပါး၊ သံဃာဒိသေသံ ၂၃-ပါး၊ အနိယတ ၂-ပါး၊

နိဿိဂ္ဂိ ၄၂-ပါး၊ ပါစိတ် ၁၈၈-ပါး၊ ပါဠိဒေသနီ ၁၂-ပါး၊ ဒုက္ကဋ်
ဒုဗ္ဘာသီအာပတ်တို့၏ ဝတ္ထု နိဒါန်းကို သိရမည်။

အာကာရ (၅)ပါး

သံဃာ ဂိုဏ်း ပုဂ္ဂိုလ် စောဒက စုဒ္ဓိတကကို အာကာရအားဖြင့် သိပါ။
ဆောင် သံဃ ဂဏာ ၊ ပုဂ္ဂလနှင့်၊ စောဒ-စုဒါ။ ၂၉၁

ဤ ၅ ဖြာ၊ မှတ်ပါ အာကာရ

သံဃာကို အာကာရအားဖြင့်သိပါ

ဤသံဃာသည် ဓမ္မဝိနယ သတ္တုသာသနနှင့်အညီ အဓိက
ရုဏ်းကို ငြိမ်းနိုင် မငြိမ်းနိုင် သိရမည်။ (ဂိုဏ်းပုဂ္ဂိုလ် နည်းမှီဆိုပါ)

စောဒကကို အာကာရအားဖြင့်သိပါ

ဤအရှင်သည် တရား(၅)ပါးတို့၌ တည်၍ စောဒနာခြင်း ဟုတ်
မဟုတ် သိရမည်။

စုဒ္ဓိတကကို အာကာရအားဖြင့်သိပါ

ဤအရှင်သည် မှန်ကန်သောစကား အမျက်မထွက်ခြင်း
ဟူသော တရားနှစ်ပါးတို့၌ တည် မတည် သိရမည်။

ပုဗ္ဗာပရကိုသိပါ

ဤအရှင်သည် ဝတ္ထုတစ်ခုမှ ဝတ္ထုတစ်ခုသို့ ဝိပတ္တိတစ်ခုမှ
ဝိပတ္တိတစ်ခုသို့ အာပတ်တစ်ခုမှ အာပတ်တစ်ခုသို့ ပြောင်းရွှေ့
သလော မပြောင်းရွှေ့သလော၊ ပယ်ပြီး၍ ဝန်ခံသလော၊ ဝန်ခံပြီးမှ
ပယ်သလော၊ အခြားသောအကြောင်းဖြင့် အခြားသောအကြောင်းကို
ဖုံးကွယ် မဖုံးကွယ် သိရမည်။

မေထုနဓမ္မော ဇာနိတဗျော

မိဗ္ဗယောက္ခား ၂ ဦးသားအပေါင်းသည် ရောက်ထိုက်သော အကျင့်ကို သိရမည်။

မေထုနဓမ္မဿ အနုလောမံ ဇာနိတဗ္ဗံ

ဘိက္ခု အတ္တနော မုခေန ပရဿ အင်္ဂဇာတံ ဂဏှာတိ။

မေထုနဓမ္မဿ ပုဗ္ဗဘာဂေါ ဇာနိတဗျော

သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ ကာယသံသဂ္ဂ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ အတ္တကာမပါရိစံရိယာ သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပုဒ်။

၂၉၂

ဆန္ဒာဂတိ

ဣဓေကဗျော အယံ မေ ဥပဇ္ဈာယော ဝါ အာစရိယော ဝါ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ဝါ အန္တေဝါသိကော ဝါ သမာနုပဇ္ဈာယကော ဝါ သမာနာစရိယကော ဝါ သန္တိဋ္ဌောဝါ သမ္ဘတ္တော ဝါ ဉာတိသာ လောဟိတော ဝါ တဿာနုကမ္မာယ တဿာနုရက္ခကာယ အဓမ္မ ဓမ္မောတိ ဒီပေတိ - - - ဣမေဟိ အဋ္ဌာရသဟိ ဝတ္ထုဟိ ဆန္ဒာဂတိ ဂစ္ဆန္တော ဗဟုဇနာဟိတာယ ပဋိပန္နော ဗဟုဇနာသုခါယ ဗဟုနော ဇနဿ အနတ္ထာယ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဒေဝမနုဿာနံ၊ ခတံ ဥပဟတံ အတ္တာနံ ပရိဟရတိ၊ သာဝဇ္ဇော စ ဟောတိ သာနုဝဇ္ဇော စ ဝိညူနံ၊ ဗဟုဉ္စ အပုညံ ဝသတိ။

ဒေါသာဂတိ

ဣဓေကဗျော အနတ္တံ မေ အစရိ စရတိ စရိဿတိတိ အာယာတံ ဗန္ဓတိ၊ ပိယဿ မေ မနာပဿ အနတ္တံ အစရိ စရတိ

စရိယာတိတိ အာယာတံ ဗန္ဓတိ၊ အပ္ပိယဿ မေ အမနာပဿ အတ္ထံ
အစရိ စရတိ စရိယာတိတိ၊ အာယာတံ ဗန္ဓတိ၊ ဣမေဟိ နဝဟိ
အာယာတဝတ္ထုဟိ အာယာတော ပဋိယာတော ကုဒ္ဒေါ ကောဓာဘိ
ဘူတော အဓမ္မံ ဓမ္မောတိ ဒီပေတိ - - - -။

မောဟာဂတိ

ဣဓေကဇ္ဈော ရတ္တော ရာဂဝသေန ဂစ္ဆတိ၊ ဒုဋ္ဌော ဒေါသ
ဝသေန ဂစ္ဆတိ၊ မူဋ္ဌော မောဟဝသေန ဂစ္ဆတိ၊ ပရာမဋ္ဌော
ဒိဋ္ဌိဝသေန ဂစ္ဆတိ၊ မူဋ္ဌော သံမူဋ္ဌော မောဟာဘိဘူတော အဓမ္မံ
ဓမ္မောတိ ဒီပေတိ - - - -။

ဘယာဂတိ

ဣဓေကဇ္ဈော “အယံ ဝိသမနိဿိတော ဝါ ဂဟနနိဿိတော
ဝါ ဗလဝနိဿိတော ဝါ ကက္ခဋ္ဌော ဖရူသော ဇီဝိတန္တရာယံ ဝါ
ဗြဟ္မစရိယန္တရာယံ ဝါ ကရိယာတိ” တိ တဿ ဘယာ ဘိတော
အဓမ္မံ ဓမ္မောတိ ဒီပေတိ - - - -။

၂၉၄

ဆန္ဒာ ဒေါသာ ဘယာ မောဟာ၊ ယော ဓမ္မံ အတိဝတ္တတိ၊
နိဟိယတိ တဿ ယသော၊ ကာဠပက္ခေဝ စန္ဒိမာ၊ ၂၉၈

ကိ တေ ဒိဋ္ဌံ-၌ ပုစ္ဆာသရုပ်

ဝတ္ထုပုစ္ဆာ ဝိပတ္တိပုစ္ဆာ အာပတ္တိပုစ္ဆာ အဇ္ဈာစာရပုစ္ဆာ၊ ၃၀၀
ကိန္တိ တေ ဒိဋ္ဌံ-၌ ပုစ္ဆာသရုပ်
လိင်္ဂပုစ္ဆာ၊ ဣရိယာပထပုစ္ဆာ၊ အာကာရပုစ္ဆာ၊ ဝိပွကာရပုစ္ဆာ၊

ဆောင် ကိန္တိ ဒိဋ္ဌံ၊ ပုစ္ဆာမှန်လျှင်၊ လိင်္ဂံ+ပထ+အာကာရနှင့်၊
 ဝိကာရဟူ၊ ဤလေးဆူ၊ မှတ်ယူ အမြဲတည်း၊
 လိင်္ဂံပုစ္ဆာ ဒီယံ ဝါ ရသံ ဝါ ကဏှံ ဝါ သြဒါတံ ဝါ၊
 ဣရိယာပထပုစ္ဆာ ဝိပွကာရပုစ္ဆာ
 ဂစ္ဆန္တံ ဝါ ဌိတံ ဝါ နိသိန္တံ ဝါ နိပန္တံ ဝါ၊
 အာကာရပုစ္ဆာ ဂိဟိလိင်္ဂေဝါ တိတ္ထိယလိင်္ဂေဝါ ပဗ္ဗဇိတလိင်္ဂေဝါ၊

ကတ္တ တေ ဒိဋ္ဌံ

ဆောင် ကတ္တ ဒိဋ္ဌံ၊ ပုစ္ဆာမှန်လျှင်၊ ဌာန-ဘူမ၊ သြကာသနှင့်၊
 ပဒေသပုစ္ဆာ၊ ဤလေးဖြာ၊ မှတ်ပါ အမြဲတည်း၊
 ကဒါ တေ ဒိဋ္ဌံ ကာလပုစ္ဆာ သမယပုစ္ဆာ ဒီဝသပုစ္ဆာ ဥတုပုစ္ဆာ၊

ကတ္တ တေ ဒိဋ္ဌံ

ဌာနပုစ္ဆာ ဘူမိပုစ္ဆာ သြကာသပုစ္ဆာ ပဒေသပုစ္ဆာ၊

ကဿ ကထိနံ အတ္တတံ

ခင်းသောပုဂ္ဂိုလ် အနုမောဒနာပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၊

ပံသုကုသကိန်းဖြင့် ကထိန်ခင်းနိုင်ပါသည်၊
 နိမိတ္တကမ္မ ၊ ဤအဝတ်ဖြင့် ကထိန်ခင်းအံ့ဟု နိမိတ်ပြုခြင်း၊

ပရိကထံ

ဤပရိယာယ်စကားဖြင့် ကထိန်လျာအဝတ်ကို ဖြစ်စေအံ့-ဟု
 ပရိယာယ်ပြုခြင်း၊

တုတ္တုကတ အပိုင်မယူအပ်သော ပေးခြင်း၊(တာဝကာလိကပေးခြင်း)

သန္တိဓိနှစ်မျိုး

ကရုဏာသန္တိဓိ-သင်္ကန်းလှူရာနေ့မှ နောက်နောက်ရက်၌
ချုပ်ဆိုးမှု ပြုခြင်းအားဖြင့် သိုမှီးသိမ်းဆည်းခြင်း၊

နိစယသန္တိဓိ-ကထိန်အလှူအဝတ်ကို ရရာနေ့၌ပင်
ကထိန်ခင်းမည့် ရဟန်းအား မပေးသေးဘဲ သိမ်းထားသောအားဖြင့်
သိုမှီးခြင်း၊ ၃၀၃

နိဿတ္တိယ သင်္ကန်းချုပ်နေစဉ် အရုဏ်တက်သွားခြင်း၊

ကထိန်ခင်းခြင်းနှင့် တတွဲဖြစ်သောတရား (၁၅) ပါး

မာတိကာ ၈-ပါး၊ ပလိဗောဓ ၂-ပါး၊ အာနိသင် ၅-ပါး၊

ပုဗ္ဗကရုဏာသည် ပယောဂအား အနန္တရ သမနန္တရ နိဿယ
ဥပနိဿယပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပါသည်။

ဂါထာ ပုဗ္ဗကရုဏ် ပစ္စုဒ္ဓါရံ၊ အဓိဋ္ဌာနဉ္စ အတ္ထာရံ၊

မာတိကာ ပလိဗောဓော စ၊ အာသာ နာသာ စ ဝတ္ထုဝါ၊

အဓိဋ္ဌာန်၏နိဒါန်း သမုဒယ ဇာတိ ပဘာဝ သမ္ဘာရ သမုဋ္ဌာန

ပစ္စုဒ္ဓါရနိဒါနံ ပစ္စုဒ္ဓါသမုဒယံ ပစ္စုဒ္ဓါရဇာတိကံ ပစ္စုဒ္ဓါရပဘာဝံ

ပစ္စုဒ္ဓါရသမ္ဘာရံ ပစ္စုဒ္ဓါရသမုဋ္ဌာနံ၊ ၃၀၅

ပယောဂ ပုဗ္ဗကရုဏ ပစ္စုဒ္ဓါရ အဓိဋ္ဌာန အတ္ထာရ မာတိကာ

ပလိဗောဓ ဝတ္ထု အာသာ အနာသာတို့သည်

ဟေတုနိဒါနော ပစ္စယနိဒါနော ဟေတုသမုဒယော ပစ္စယ

သမုဒယော ဟေတုဇာတိကော ပစ္စယဇာတိကော - - -

ပုဗ္ဗကရဏံ သတ္တဟိ ဓမ္မေဟိ သင်္ဂဟိတံ
ဖွပ်လျော်ခြင်း စီရင်ခြင်း ဖြတ်ခြင်း ဖွဲ့ခြင်း ချုပ်ခြင်း ဆိုးခြင်း
ကပ္ပဝိနန္ဒာထိုးခြင်း တရား ၇-ပါးဖြင့် သိမ်းယူအပ်ပါသည်။ ၃၀၆

ဆောင် ဖွပ် စီ ဖြတ် ဖွဲ့၊ ချုပ် ဆိုး ကွဲ့၊ ကပ်ဖွဲ့ ဝိနန္ဒာပါ၊
ကထိန်လျှာ၊ သင်္ကန်းမှာ၊ ဦးစွာပြုကြ အစဉ်ပြု၊
ပစ္စုဒ္ဓါရ အဓိဋ္ဌာနတို့ကို သင်္ကန်းကြီး ဧကသီသင်းပိုင်
ဟူသော တရားသုံးပါးဖြင့် သိမ်းယူအပ်ပါသည်။

ခင်းခြင်းကို နှုတ်မြွက်ခြင်းဟူသော တရားတစ်ပါးဖြင့်
သိမ်းယူအပ်ပါသည်။
ကထိန်၏မူလ ၁-ပါး သံယာဖြစ်ပါသည်။
ဝတ္ထု ၃-ပါး သင်္ကန်းကြီး ဧကသီ သင်းပိုင်၊
ဆ ဘူမိယော

ခေါမံ ကပ္ပိသိကံ ကောသေယျံ ကမ္မလံ သာဏံ ဘင်္ဂီ၊
ကထိန် ပုဗ္ဗကရဏသည် အစ၊
ပစ္စုဒ္ဓါရ်ပြုခြင်း အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်းသည် အလယ်၊
ကထိန်ခင်းခြင်းသည် အဆုံး။ ၃၀၇

ကထိန်မခင်းထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အင်္ဂါ ၈-ပါး
ပုဗ္ဗကရဏ ပစ္စုဒ္ဓါရ အဓိဋ္ဌာန် အတ္ထာရ မာတိကာ ပလိဗောဓ
ဥဒ္ဓါရ အာနိသံသကို မသိသူ၊

ကထိန် အထမမြောက်သော ပုဂ္ဂိုလ် (၃)ယောက်

- ၁။ ဥပစာရ သိမ်ပြင်ပ၌တည်လျက် အနုမောဒနာပြုသူ၊
- ၂။ အနုမောဒနာပြုလသော် စကားလုံးကို မမြွက်ဆို၊
- ၃။ စကားလုံးကို မြွက်ဆိုလသော် သူတစ်ပါးကို မသိစေ။

အထမမြောက်သော ကထိန်ခင်းခြင်း (၃)မျိုး

- ၁။ ပျက်သော ကထိန်လျာဝတ္ထုရှိခြင်း၊
- ၂။ ပျက်သောကာလရှိခြင်း၊ (ကထိန်သင်္ကန်းရပြီး နောက်နေ့မှ ကထိန်ခင်းမည့်ရဟန်းကို သင်္ကန်းပေးခြင်း)
- ၃။ ပျက်သောပြုမှုရှိခြင်း၊ (ကထိန်သင်္ကန်းရပြီးနောက်နေ့မှ ချုပ်ဆိုခြင်း)။

ကထိန်ခင်းပုံ အစီအစဉ်

သံဃာသည် ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာဖြင့် ကထိန်ခင်းသော ရဟန်းအားပေး၍ ထိုနေ့၌ ဖွပ်လျော်၍ ပွတ်တိုက်၍ ၅-ခန်း ၇-ခန်းစသည် စီစဉ်၍ ဖြတ်၍ ချုပ်ဆို၍ ကပ္ပဝိနွှဲထိုး၍ ကထိန်ခင်းရမည်။ သင်္ကန်းကြီးဖြင့် ကထိန်ခင်းလိုလျှင် သင်္ကန်းကြီးအဟောင်းကို ပစ္စုပ္ပန်ပြု၍ အသစ်သင်္ကန်းကြီးကို အဓိဋ္ဌာန်တင်ပြီး

“ဣမာယ သင်္ဃာဋီယာ ကထိန် အတ္ထရာမိ”ဟု မြွက်ဆိုပါ။

ကေသီဖြင့် ခင်းလိုလျှင် “ဣမိနာ ဥတ္တရာသင်္ဂေန ကထိန် အတ္ထရာမိ” သင်းပိုင်ဖြင့် ခင်းလိုလျှင် “ဣမိနာ အန္တရဝါသကေန ကထိန် အတ္ထရာမိ”ဟု မြွက်ဆိုပါ။

ဆောင် သင်္ဂဟပြု၊ သမဝါယာ၊ နာမကမ္မ၊ နာမဓေယျာ၊
နိရုတ်ဗျည်းထည့်၊ အဘိလာပါ၊ ကထိန ဇာနိတဗ္ဗသာ၊

ဆောင် ကထိန်ခင်းလ၊ ပျက်ရ ပြည့်မှု၊
နိမိတ်စကား၊ မှတ်သား ကုက္ကု၊
သန္တိ နိဿဂ်၊ မှတ်ချက် တမူ၊
သိရမှု၊ ဆယ်ခု ကထိန်မှု၊ ၃၀၈

အနုမောဒနာ

အတ္တတံ ဘန္တေ သံဃဿ ကထိန်၊
ဓမ္မိကော ကထိနတ္ထာရော၊ အနုမောဒထ၊ ၃၀၉

အနုမောဒနာပြုသော ရဟန်း

အတ္တတံ အာဂုသော သံဃဿ ကထိန်၊
ဓမ္မိကော ကထိနတ္ထာရော၊ အနုမောဒါမ၊

ကထိန် ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ သိမ်းယူရာအပေါင်း၊ အညီအမျှ
ဖြစ်သော အပေါင်း၊ အမည်၊ ပြုအပ်သောအမည်၊ တင်ထားအပ်
သော အမည်၊ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုအပ်သော အမည်၊ အနက်ကို
ထင်ရှားပြတတ်သောအမည်၊ အနက်သို့ ရှေးရှုရွတ်ဆိုအပ်သော
အမည်သည် ကထိန်၊ ၃၀၈

သံဃာသည် ကထိန်ခင်းသလော

သံဃာ ဂိုဏ်းသည် ပါတိမောက် ပြသလော၊ သံဃာ ဂိုဏ်းသည်
ပါတိမောက် မပြပါ၊ သံဃာ ဂိုဏ်းသည် ပါတိမောက်မပြသော်လည်း

သံဃာ၏ ညီညွတ်ခြင်း၊ ဂိုဏ်း၏ ညီညွတ်ခြင်း ပုဂ္ဂိုလ်၏ ရွတ်ဆို
ခြင်းဖြင့် သံဃာ ဂိုဏ်း ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပါတိမောက်ပြရာ ရောက်သကဲ့သို့

သံဃာဂိုဏ်းသည် ကထိန်မခင်းသော်လည်း သံဃာ၏
အနုမောဒနာပြုခြင်း၊ ဂိုဏ်း၏အနုမောဒနာပြုခြင်း ပုဂ္ဂိုလ်၏ခင်းခြင်း
ဖြင့် သံဃာဂိုဏ်း ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကထိန်ခင်းရာ ရောက်ပါသည်။

ကထိန်ပျက်ခြင်း ၂၄-ပါး၊ ပြည့်စုံခြင်း ၁၇-ပါး မဟာဝါရူ
သံဃာဓိန သံဃာနှင့်စပ်သော ကထိန်နှုတ်ခြင်း

အန္တရဗ္ဗာရ-တပေါင်းလပြည့်မတိုင်မီအကြား၌ ကမ္မဝါစာဖြင့်နှုတ်ခြင်း၊

ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်စပ်သော နှုတ်ခြင်း ၄-မျိုး

ပတ္တမနန္တိက နိဋ္ဌာနန္တိက သန္တိဋ္ဌာနန္တိက သီမာတိက္ကမနန္တိက၊

သံဃာ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် မစပ်သောနှုတ်ခြင်း ၄-မျိုး

နာသနန္တိက သဝနန္တိက အာသာဝစ္ဆေဒိက သဟဗ္ဗာရ

သိမ်တွင်း၌နှုတ်ခြင်း ၂ မျိုး အန္တရဗ္ဗာရ၊ သဟဗ္ဗာရ

သိမ်ပ၌နှုတ်ခြင်း ၃-မျိုး

ပတ္တမနန္တိက သဝနန္တိက သီမာတိက္ကမနန္တိက၊

ရံခါ သိမ်တွင်း ရံခါ သိမ်ပ၌ နှုတ်ခြင်း ၄-မျိုး

နိဋ္ဌာနန္တိက သန္တိဋ္ဌာနန္တိက နာသနန္တိက အာသာဝစ္ဆေဒိက၊

ဆောင် သံဃာနှင့်စပ်၊ အန္တရ မှတ်လော၊

ပက်-နိဋ္ဌ သန်-သီ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မှီနှင့်၊ ၃၁၂

နှစ်လီမစပ်၊ ပျောက်-ကြားမှတ်၊

ပြတ်လတ် အာသာ၊ ဥဗ္ဗာရာ၊
 အန္တိတ်သဟုင်၊ တွင်းသိမ်နှုတ်၊ ပြင်နှုတ်သွား-ကြား-သိမ်၊
 ပြီး-ဆုံး သန်-နာ၊ ပျောက်အာသာ၊ ရံခါ တွင်းပသိမ်၊
 ကေုပ္ပါဒါ ကေနိရောဓာအန္တရုဗ္ဗာရ သဟုဗ္ဗာရ၊
 အဝသေသာ ကထိနုဒ္ဓါရာ ကေုပ္ပါဒါ နာနာနိရောဓာ၊
 ဆောင် သဟုင် အန္တရုင်၊ ဤနှစ်ပုဒ်၊ ကေုဒ် နိရောဓာ၊
 ကြွင်းဥဒ္ဓါရာ၊ ကေုပ္ပါ၊ နာနာ နိရောဓာ၊

ညီညွတ်သော သံဃာသည်ပြုအပ်သော ဥပုသ်ကံစသည်
 တို့ကို မနှစ်သက်လျှင် မိမိအယူကို ထင်စွာပြု၍ ကာယသာမဓီသို့
 ကပ်ရောက်ရမည်။

အကြောင်း မိမိသည် သံဃာနှင့် ကွဲပြားသော သဘောမရှိခြင်းငှာ၊
 ဝိနည်းသင်ယူခြင်းအကျိုး ဝိနယဓရ ၅-ပါးနှင့်တူ၊ ၃၂၀

တရားမရှိသောအယူကို ထင်စွာပြုခြင်း ၅-မျိုး
 အနာပတ္တိယာ အဒေသနာဂါမိနိယာ ဒေသိတာယ အာပတ္တိယာ၊
 ၄ -ပါး ၅-ပါးသော ရဟန်းတို့နှင့်အတူ အယူကိုထင်စွာပြုခြင်း၊
 စိတ်ဖြင့်သာ အယူကို ထင်စွာပြုခြင်း၊ ၃၂၄

တရားရှိသော အကပ်ခံခြင်း ၅-မျိုး
 ၁။ ကိုယ်ဖြင့် ပေးအပ်သည်ကို ကိုယ်ဖြင့် ခံယူခြင်း၊
 ကိုယ်ဖြင့်ပေးအပ်သည်ကို ကိုယ်နှင့်စပ်သောဝတ္ထုဖြင့် ခံယူခြင်း။

၃။ ကိုယ်နှင့်စပ်သောဝတ္ထုဖြင့် ပေးအပ်သည်ကို ကိုယ်ဖြင့် ခံယူခြင်း၊

၄။ ကိုယ်နှင့် စပ်သောဝတ္ထုဖြင့် ပေးအပ်သည်ကို ကိုယ်နှင့် စပ်သော ဝတ္ထုဖြင့် ခံယူခြင်း၊

၅။ ပစ်၍ပေးအပ်သည်ကို ကိုယ်၊ ကိုယ်နှင့်စပ်သော ဝတ္ထုဖြင့် ခံယူခြင်း၊

အတိရိတ်ဝိနည်းကံပြုခြင်းအင်္ဂါ ၅ ပါး

၁။ ကပ္ပိမ္မ ပြုခြင်း၊ ၂။ အကပ်ခံမှု ပြုခြင်း၊

၃။ မြှောက်ချီမှု ပြုခြင်း၊ ၄။ ဟတ္ထပါသ်၌ ပြုခြင်း၊

၅။ အလမေတံ သဗ္ဗံ-ဟုဆိုခြင်း၊

ဆောင် ကပ္ပိယမှန်၊ အကပ်ခံ၍၊ ချီပြန် ညွတ်လတ်၊ ဟတ္ထပါသ်နှင့်၊
(စားလတ်လေဘိ၊ ပဝါရိမ္မ၊ ဣရိမဖျက်) အလမေတံ၊
သဗ္ဗံခုနစ်၊ အင်္ဂါဖြစ်သည်၊ စင်စစ် တိရိတ်ဝိနည်းတည်း၊
(၇-ပါးရှိသော်လည်း ဤ၌ ၅ မျိုးသာ လာသည်။)

ပဝါရိတ်သင့်ခြင်း အင်္ဂါ ၅-ပါး

စားဆဲဖြစ်ခြင်း၊ ဘောဇဉ် ၅ ပါး တစ်ပါးပါး ဖြစ်ခြင်း၊ ဟတ္ထပါသ်၌ တည်ခြင်း၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်း၊ ပယ်မြစ်မှု ထင်ရှားခြင်း၊

ဆောင် စားဆဲ-ဘောဇဉ်၊ ဟတ်တွင်းဝင်၊ ဆောင်စဉ် ကိုယ်နှုတ်မြစ်၊ အင်္ဂါငါးလီ၊ စုံပြည့်ညီ၊ သင့်ပြီ ပဝါရိတ်၊

ပြဿနာမေးခြင်း ၅-မျိုး

မန္တုတ္တာ မောမူဟတ္တာ၊ ပါပိစ္ဆော ဣစ္ဆာပကတော၊ ပရိဘဝါ၊
အညာတုကာမော၊ သစေ မေ ပဉ္စ ပုဋ္ဌော သမ္ပဒေဝ ဗျာကရိဿတိ၊
ဣစ္စေတံ ကုသလံ၊ နော စေ ဗျာကရိဿတိ၊ အဟမဿ သမ္ပဒေဝ
ဗျာကရိဿာမိတံ ပဉ္စ ပုစ္ဆတိ၊

၃၂၇

အရဟတ္တဖိုလ် ဖြေဆိုခြင်း ၅-မျိုး

မန္တုတ္တာ မောမူဟတ္တာ၊ ပါပိစ္ဆော ဣစ္ဆာပကတော၊
ဥမ္မာဒါ စိတ္တက္ခေပါ၊ အဓိမာနေန၊ ဘူတံ အညံ ဗျာကရေတိ၊

ဘောဇဉ် ၅-မျိုး

ထမင်း၊ ဆန်မှုန့် (မုန့်မှုန့်) မယောဖြင့် တဝက်ကျက်ရုံ
ပြုအပ်သောအစာ၊ ငါး၊ အသား၊

ဂါထာ သြဒနော ကုမ္မာသော သတ္တု၊ မစ္ဆော မံသဉ္စ ဘောဇနံ၊
ဓုတင် (၁၃)ပါး

ဂါထာ အာရညိကော ပိဏ္ဍိ ပံသု၊ ရုက္ခ သုသာနပဉ္စမံ၊
အဟော တေစိဝရဉ္စေ၊ သပဒါန နေသဇ္ဇိကာ၊ ၃၃၆
သန္တတေ. ကာသနဉ္စေ၊ ခလုပစ္ဆာ ပတ္တပိဏ္ဍိကာ၊

မုသာဝါဒ (၅) မျိုး

ပါရာဇိကသို့ ရောက်စေတတ်သော မုသာဝါဒ (စတုတ္ထပါရာဇိက)
သံဃာဒိသေသ်သို့ ရောက်စေတတ်သော မုသာဝါဒ၊

(အမူလကပါရာဇိကဖြင့် စွပ်စွဲခြင်း)

ထုလ္လုစွဉ်းအာပတ်သို့ ရောက်စေတတ်သော မုသာဝါဒ၊

(ယော တေ ဝိဟာရေ ဝသတိ) ၃၃၆

ပါစိတ်အာပတ်သို့ ရောက်စေတတ်သော မုသာဝါဒ၊

(သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယံ)

ဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့ ရောက်စေတတ်သော မုသာဝါဒ

(အညာပဒေသနည်းဖြင့် ပြော၍မသိသူ)

အာပတ်သင့်ခြင်း အကြောင်း ၅-ပါး

၁။ ဝိနည်းစိုရ်ကို မတွေ့မြင်ရခြင်းကြောင့်၊

၂။ ကပ္ပိယ အကပ္ပိယ အကြောင်းကို မကြားရခြင်းကြောင့်၊

၃။ အိပ်ပျော်နေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ၃၃၈

၄။ ကပ္ပိယ-ဟု သညာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊

၅။ သတိပျောက်ကင်း မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်၊

တစ်နည်း စာမျက်နှာ (၁၂၉)၌လာသော အကြောင်း ၆-ပါးတွင်

အဆုံး ၁-ပါးကို နှုတ်၍ ၅-ပါးဖြစ်သည်။

ဥဗ္ဗာဟိကာကမ္မဝါစာဖြင့် သမုတ်ထိုက်သောရဟန်း

၁။ အနက်အဓိပ္ပါယ်၌ ကျွမ်းကျင်ခြင်း၊ ၂။ ပါဠိ၌ ကျွမ်းကျင်ခြင်း၊

၃။ အခြားသောဘာသာစကား၌ ကျွမ်းကျင်ခြင်း၊

၄။ သဒ္ဒါ၌ ကျွမ်းကျင်ခြင်း။

၅။ ဓမ္မအတ္ထစသည်တို့၏ ရှေးဦးစွာ ပြောဆိုအပ်သောစကား၌
ကျွမ်းကျင်ခြင်း၊

ပဉ္စဟာကာရေဟိ သံယော ဘိဇ္ဇတိ

၁။ ကံကြောင့်၊ ၂။ ပါဘိမောက္ခဒွေသကြောင့်၊

၃။ အဓမ္မစသည်ကို ဓမ္မစသည်ဖြင့် ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊

၄။ ရဟန်းတို့၏ စိတ်ကိုဆွဲဆောင်လျက် ကြားသိစေခြင်းကြောင့်၊

၅။ စာရေးတံကို ယူစေခြင်းကြောင့်၊ ၃၄၉

ဝေါဟရန္တ အနုဿာဝနအထူး

ထိုထိုသင့်လျော်သောအကြောင်းတို့ဖြင့် အဓမ္မ ဓမ္မော-စံသော
ဘေဒကရဝတ္ထု ၁၈-ပါးတို့ကိုပြု၍ ပြောသူသည် ဝေါဟရန္တ၊
အရှင်ဘုရားတို့သည် တပည့်တော်၏ အမျိုးမြတ်ကြောင်း
ဗဟုဿုတရုံကြောင်းကို သိကြသည်မဟုတ်လော၊ တပည့်တော်လို
ပုဂ္ဂိုလ်က ဘုရားရှင်သာသနာတော်ကို ဓမ္မဝိနယ မဟုတ်အောင်
တမင်လုပ်ကြံပြီး အရှင်ဘုရားတို့ကို အယူခိုင်းတယ်လို့စိတ်တောင်
မဖြစ်သင့်ပါ။ တပည့်တော်အတွက်တော့ အဝိစိငရဲက ကြာညို့တော
လို အေးမြနေမှာတဲ့လား၊ တပည့်တော်က အပါယ်မကြောက်ဘူး
တဲ့လား စသောနည်းဖြင့် နားအနီးကပ်၍ တိုးတိုးတိတ်တိတ်
ပြောဆိုစည်းရုံးခြင်းသည် အနုဿာဝန၊ ၄

သံဃဘေဒမဖြစ်သော သံဃရာဇိ

အာဂန္တုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ပညတ်တော်မူ

- ၁၉၂ -

အပ်သော အာဂန္တုကဝတ်ကို မကျင့်လျှင် အာဝါသိကတို့သည် အာဝါသိကဝတ်ကို မကျင့်လျှင် ဆွမ်းစားကျောင်း၌ ရဟန်းတို့သည် ထေရ်တို့၏နေရာကိုတားမြစ်လျှင် ရဟန်းငယ်တို့သည် ထေရ်တို့၏ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာကို တားမြစ်ကြလျှင် သံဃရာဇိ ၃၄၆

သံဃဘေဒ သံဃရာဇိ ၂-ပါးစုံဖြစ်

ငါဘုရားသည် သိမ်တွင်း၌ တစ်ခုတည်းသော ဥပုသ် သံဃကံ ကံကြီးကံငယ်ကို ပညတ်အပ်ပါလျက် အသီးအခြား၏ အဖြစ်ကိုယူ၍ ဂိုဏ်းဖွဲ့၍ အသီးအခြားဖြစ်သော ဥပုသ်ပဝါရဏာ သံဃကံ ကံကြီးကံငယ် ပြုကြလျှင် သံဃဘေဒ သံဃရာဇိ ၂ ပါးစုံဖြစ်သည်။ ၃၄၉

အပါယ်ရောက်မည့် အာဝါသိကအင်္ဂါ ၅-ပါး

အဂတိလေးပါး လိုက်စားခြင်း သံသိကပစ္စည်းကိုပုဂ္ဂလိကအသုံးဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်း။ ၃၅၅

သတိပညာကင်းလျက် အိပ်ခြင်းအပြစ် ၅ ပါး

ဆောင် ဆင်းရဲ-အိပ်နိုး၊ အိပ်မက်ဆိုး၊ မက်နိုး မှန်မကွာ၊ နတ်စောင့်ရှောက်ကင်း၊ သုတ်လွတ်ခြင်း။

မယွင်း ဤ ၅-ဖြာ။ ၃၅၇

ရှိခိုးလျှင် အပြစ်သင့်သူ (၁၂) ယောက် ဆောင် နဂ္ဂ ဥက္ခိတ်၊ ထည့်ကြိတ် ပစ္စာ၊ အနုဖြာလျက်၊ အဓမ္မနာနာ၊ သံဝါသာဟု၊ မာတုဂါမ၊ ပဏ္ဏကတည်း။

ပါရိဝါသိ၊ မူလာရှိ၍၊ မာနတ်စာရိ၊ အတ္တမည်နှင့်၊
အဝနိဗ္ဗာ၊ ဒွါဒသာတည်း၊ ကြွင်း ပုဂ္ဂလာ၊ ရှိခိုးပါက၊
ပြစ်မရသည်၊ မှတ်ကြနောင်လာ အချုပ်တည်း၊

ပဉ္စ အဝနိဗ္ဗာ

အန္တရယရံ ပဝိဋ္ဌ၊ ရစ္ဆဂတ၊ သြတမသိက၊ အသမန္နာဟရန္တ၊ သုတ္တ၊

တစ်နည်း ယာဂုပါနေ ဘတ္တဂ္ဂေ ဧကာဝတ္တ အညဝိဟိတ နဂ္ဂ၊

တစ်နည်း ခါဒန္တ ဘုဇ္ဇန္တ ဥစ္စာရံ ကရောန္တ ပဿာဝံ ကရောန္တ
ဥက္ခိတ္တက၊

တစ်နည်း ပုရေ ဥပသမ္ပန္နေန ပတ္တာ ဥပသမ္ပန္န၊ အနုပသမ္ပန္န၊
နာနာသံဝါသက ပုမတရ အဓမ္မဝါဒိ၊ မာတုဂါမ၊ ပဏ္ဍက၊

တစ်နည်း ပါရိဝါသိက၊ မူလာယပဋိကဿနာရဟ၊ မာနတ္တာရဟ၊
မာနတ္တစာရိက၊ အတ္တနာရဟ၊ ၃၅၇

ရွှီခိုးထိုက်သူ (၅)ဦး

- ၁။ ပတ္တာ ဥပသမ္ပန္နေန ပုရေ ဥပသမ္ပန္နော ဝနိဗ္ဗော၊
- ၂။ နာနာသံဝါသကော ပုမတရော ဓမ္မဝါဒိ ဝနိဗ္ဗော၊
- ၃။ အာစရိယော၊ (၄) ဥပဇ္ဈာယော (ပရိဝိဋ္ဌိသာ)
- ၅။ တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝနိဗ္ဗော၊
(စူဠဝါအလို ၃-ယောက်သာ၊ ၃၊ ၄-မပါ) ၃၅၈

ရွှီခိုးနည်း

- ၁။ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂီ ကရိတ္တာ၊ ၂။ အဉ္စလိ ပဂ္ဂဟေတ္တာ၊

၃။ ဥဘောဟိ ပါဏိတလေဟိ ပါဒါနိ ပရိသမ္မာဟန္တေန၊

၄။ ပေမဇ္ဇ၊ ၅။ ဂါရဝဇ္ဇ ဥပ္ပါဒေတွာ ပါဒါ ဝန္တိတဗ္ဗာ၊

ဒေသမောစနဂါထာ

ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီတို့နှင့် ဥပုသ်ပဝါရဏာစသော

သံဝါသမရှိသူနှင့် အတူနေသော်လည်းအပြစ်မရှိ

ကလေး၏ မိခင်ဘိက္ခုနီ၊

၃၇၃

အဝိဿဇ္ဇိယ အဝောဂီယကို စွန့်ဝေဘန် အပြစ်မရှိ

ဂရုဘဏ်ချင်း လဲလှယ်သောရဟန်း၊

အဝန္တိယပုဂ္ဂိုလ် (၁၀)ယောက်တွင် မပါဝင်သူ၊

ဝဇ္ဇနိယ မဟုတ်သူကို ရှိခိုးပါလျက် အာပတ်သင့်

နဂ္ဂသီတင်းကြီးကို ရှိခိုးသူ၊

သေသူ ရှင်သူ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသူမဟုတ် နိဗ္ဗိတဘုရား၊

ညှပ်ရိုး ှာတ်၏ အထက်အရပ်မှ မုခမဂ်၊

ချက်၏အောက်မှ ဝစ္စ ပဿာဝမဂ်ကို မမှီဝဲဘဲ ပါရာဇိကကျ

ကဗန္ဓုရ်ပြိတ္တာ၏ မုခမဂ်၌ မှီဝဲသူ (ခေါင်း မပါသောပြိတ္တာ)၊

သညာစိကကုဋီကိုပြုသော်လည်း အာပတ်မသင့်

မြတ်စိုးကုဋီကို ပြုသူ၊

ပမာဏိကကုဋီကိုပြုလျက် အာပတ်သင့်

သဗ္ဗမတ္တိကာမယကုဋီကို ပြုသူ၊

“မနောဒွါရေ အနာပတ္တိ” ဟူသောစကားနှင့် ကိုယ်နှုတ်
တို့ဖြင့် မလွန်ကျူးဘဲ အပြစ်ထိုက်ရမည်ဟူသော စကားကို
နှိုင်းညှိဝေဘန်ပါ

ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် ပြောသင့်လျက် မပြောသောကြောင့်

ကိုယ်နှုတ်စိတ်တို့ဖြင့် မလွန်ကျူးဘဲ ဖျက်ဆီးအပ်သူ
ပဏ္ဍုက်စသော အာဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်၊

နှုတ်ဖြင့်မလွန်ကျူးဘဲ ဝါစသိကာအာပတ်သို့ရောက်
ပါတိမောက်ပြရာ၌ မိမိမှာ ရှိသောအာပတ်ကို ထင်စွာမပြု
ခြင်းကြောင့် သမ္ပဇာနမုသာဝါဒ အာပတ်သင့်သောရဟန်း၊

သံဃာဒိသေသ်အာပတ် ၄-ချက် တစ်ပြိုင်နက်သင့်
အရုဏ်ဘက်ရာအခါဝယ် ရွာတစ်ပါး၌ အကျုံးဝင်သောမြစ်တစ်ဘက်
ကမ်းသို့ သက်ရောက်သောဘိက္ခုနီ၊ ၃၇၄

ဧကတောဥပသမ္ပန္နဘိက္ခုနီ ၂ ဦးအထံမှ
သင်္ကန်းခံယူရာ၌ အာပတ်ထူးခြား

ဘိက္ခုနီ သန္တိဧက ဧကတောဥပသမ္ပန္နာ ဘိက္ခုနီနံ သန္တိဧက
ဧကတောဥပသမ္ပန္နာနှစ်ဦးလက်မှ သင်္ကန်းကို ခံယူသော ရဟန်း၊

- ၁၉၆ -

၄ ပါးတိုင်ပင်၍ ၆-ပဲခိုးရာ ၃-ပါးသာ ပါရာဇိကကျ
တစ်ပါး ပါရာဇိကမကျ

ဆရာသည် ကိုယ်တိုင် ၃-ပဲခိုး၍ သာဟတ္ထိက ၃-ပဲအတွက် ထုလွှစွဉ်း၊ တပည့် ၃ယောက်ကို တစ်ပဲစီ ခိုးခိုင်းသည့်အတွက် အာဇာတ္ထိက ၃-ပဲအတွက် ထုလွှစွဉ်း အာပတ်သာ သင့်သည်။

တပည့် ဗုဒ္ဓရက္ခိတသည် ကိုယ်တိုင်တစ်ပဲခိုး၍ သာဟတ္ထိက တစ်ပဲအတွက် ဒုက္ကဋ်၊ ဆရာကို ၃-ပဲ ခိုးခိုင်းပြီး ဓမ္မရက္ခိတကို တစ်ပဲ၊ သံဃရက္ခိတကို တစ်ပဲ ခိုးခိုင်းရာ အာဇာတ္ထိက၅-ပဲဖြစ်၍ ပါရာဇိက၊ ဓမ္မရက္ခိတ၊ သံဃရက္ခိတတို့ကိုလည်း ၎င်းနည်းအတိုင်း မှတ်ပါ (သာဟတ္ထိကသည် အာဇာတ္ထိက၏ အင်္ဂါမဖြစ်၊ အာဇာတ္ထိကသည် လည်း အာဟတ္ထိက၏ အင်္ဂါ မဖြစ်) ၃၇၅

အပေါက်မရှိသောအိမ်၌ မိန်းမကအတွင်း၌နေ၍ ရဟန်းက အပြင်မှနေ၍ မေထုန်မှီဝဲရာ ပါရာဇိကကျ ဒုဿကုဋ်၌ ကာရံအပ်သော အဝတ်နှင့်တကွ မေထုန်မှီဝဲသောရဟန်း၊

ဆီ ပျားရည်စသည်ကို အကပ်ခံ၍ ၇-ရက်မလွန်မီ အကြောင်းရှိ၍ သုံးဆောင်သောရဟန်း ဒုက္ကဋ်အာပတ် လိင်ပြန်သောရဟန်း၊ ၃၇၅

နိဿဂ္ဂိပါစိတ် သုဒ္ဓါပါစိတ်အာပတ် တစ်ပြိုင်နက် သင့်သောရဟန်း

သံဃာ့အထံသို့ညွတ်ပြီးသော သင်္ကန်းနှစ်ထည်တွင် တစ်ထည်ကို

မိမိသို့၊ တစ်ထည်ကို အခြားရဟန်းသို့ ညွတ်စေသောရဟန်း၊

ရဟန်း ၂ ပါး သမဂ္ဂသညီဖြစ်လျက် ကံပြုရာ ၁၂ ယူဇနာ၌
တည်သောရဟန်းကြောင့် ဝဂ်ဖြစ်

၁၂-ယူဇနာကျယ်သော ဂါမသိမ်အတွင်းဝယ် တစ်နေရာ၌
ရဟန်းတစ်ပါးရှိနေစဉ် ပြုအပ်သောကံ၊

ခြေတစ်လှမ်း စကားတစ်ခွန်းဖြင့် သံယာဒိသေသ် ၆၄-ချက်၊

ယောက်ျားတစ်ယောက်အတွက် မိန်းမ (၆၄) ယောက်ကို
အောင်သွယ်ပေးသော ရဟန်း၊

တိစိဝရိက်သင်္ကန်းကိုဝတ်လျက် နိဿဂ္ဂိထိုက်သောရဟန်း
ဆွေမျိုးမတော်သော ဘိက္ခုနီကို သင်္ကန်းလျော်ခိုင်းသောရဟန်း၊

ဥတ် ကမ္မဝါစာ သရဏဂုဏ်မပါ၊ ဧဟိဘိက္ခု-ဟု မခေါ်ဘဲ
ရဟန်းဖြစ်

မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ၏ ဥပသမ္ပဒါ။ ၃၇၆

အမိရင်း အဖရင်း မဟုတ်သူကိုသတ်၍ အာနန္တရိယကံထိုက်
လိင်ပြန်သော မိဘကိုသတ်သူ

အမိအဖရင်းကိုသတ်၍ အာနန္တရိယကံ မထိုက်
တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော အမိအဖကို သတ်သူ၊

- ၁၉၈ -

စောဒနာ သာရဏာမူမပြုဘဲ မျက်ကွယ်၌တံပြု၊ တံမပျက်
ဒူတေနုပသမ္ပဒါ။

စောဒနာ သာရဏာမူပြု၍ မျက်မှောက်၌တံပြု၊ တံပျက်
ပဏ္ဍုက်စသူတို့၏ ဥပသမ္ပဒါ။

တောစိုးသစ်ပင်စသည်ကို ဖြတ်လျှင် အာပတ်၊ ဆံပင်
စသည်ကို ဖြတ်လျှင် အနာပတ်၊ အာပတ်ကို ဖုံးသောရဟန်း
အာပတ်၊ ကျောင်းစသည်ကို မိုးကာသောရဟန်း-အနာပတ်။

ချုပ်ဆိုး ကပ္ပဝိန္နုထိုး အဓိဋ္ဌာန်တင် သုံးစွဲသူအာပတ်
နိဿဂ္ဂိသင်္ကန်းကို မစွန့်ဘဲ ဝတ်ရုံသောရဟန်း၊ ၃၇၇

ဥမ္ပတ္တက ဒိတ္တစိတ္တ ဝေဒနာဋ္ဌမဟုတ်ဘဲ နေဝင်ချိန်အသားစားသူ
အာပတ်မသင့် စားမြုံ့ပြန်သောရဟန်း။

တပ်မက်သောစိတ် ခိုးလိုသောစိတ် သတ်လိုသောစိတ်မရှိဘဲ
စာရေးတံကို ပေးရုံဖြင့် သာသနာ၌ အမြစ်ပြတ်
သံဃဘေဒက ဘေဒါနုဝတ္တကရဟန်း။

တောကျောင်း မဟုတ်၊ သမ္ပုတိ မရ၊ ကထိန် မခင်းဘဲ
သင်္ကန်းကို ထားခဲ့၊ ထိုရောက်ရာအရပ်၌ပင် အရုဏ်တက်
စေသော်လည်း အာပတ်မသင့်

တစ်မျိုးတည်း၏ အပိုင်ဖြစ်သော တစ်ယူနောစသည်
ကျယ်ပြန့်သော သစ်ပင်အောက်၌ သင်္ကန်းထားခဲ့သော ရဟန်း။

အမျိုးမျိုးသော ဝတ္ထုရှိသော ကာယဒွါရိက
 သိက္ခာပုဒ်သို့ တစ်ပြိုင်နက်ရောက်
 မိန်းမများစွာ၏ ဆံပင် (လက်ချောင်း)တို့ကို တစ်ပေါင်းတည်း
 ကိုင်သောရဟန်း၊

ဝစီဒွါရိကအာပတ်

များစွာသော မိန်းမတို့အား တစ်ခွန်းတည်း ရုန်ရင်းသော
 စကား ပြောကြားသောရဟန်း၊ ၃၇၇

မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ ဥဘတောဗျည်း၊ ပဏ္ဍုတ်၊ မိမိ မဂ်၌
 မေထုန်မမှီဝဲဘဲ မေထုန်မှီဝဲခြင်းကြောင့် ပါရာဇိကကျ
 အဋ္ဌဝတ္ထုကာဘိက္ခုနီ၊ ၃၇၈

သံဃာသို့ညွတ်ပြီးမဟုတ်သော သင်္ကန်းကို အမိကို
 တောင်းခြင်းကြောင့် အာပတ်

ဝသိကသာဠိကာသမယ၏ ပြင်ဘက်အခါ၌ ဝသိက
 သာဠိကာ အကျိုးငှာ သတိကိုဖြစ်စေမှု ပြုခြင်းကြောင့် ဝသိက
 သာဠိကာသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်သောရဟန်း၊

အမျက်ထွက်သူကို ချီးမွမ်းထိုက်၊ နှစ်သက်သူကို ကဲ့ရဲ့ထိုက်
 တိတ္ထိယကျင့်ဝတ်၊

သံဃာဒီသေသ် ထုလ္လစ္စဉ်း ပါစိတ်. ပါဠိဒေသနီ ဒုက္ကဋ်
၅-ချက် တပြိုင်နက်သင့်

မိမိက အဝဿုတဖြစ်လျက် အဝဿုတ ယောက်ျား၏လက်မှ
ဆွမ်းကိုယူပြီး လူသား၊ ကြက်သွန်ဖြူ၊ ပဏီတဘောဇဉ်၊ ကြွင်းသော
အသားများ ရောနှောစားသော ဘိက္ခုနီ၊

ဥပဇ္ဈာယ်တူ ကမ္မဝါစာဆရာတူ၍ အသက် ၂၀ပြည့်ပြီး
ရဟန်းလောင်း ၂ပါး တပြိုင်နက် ကမ္မဝါစာဖြင့် ရဟန်းခံရာ
တစ်ပါးသာ ရဟန်းဖြစ်၍ တစ်ပါး ရဟန်းမဖြစ်
ဥပသမ္ပဒကမ္မဝါစာကို ဒွန်တွဲ၍ ရွတ်ဖတ်ရာ၌ မြေ၌တည်သော
ကိုရင်တစ်ပါးနှင့် ကောင်းကင်၌တည်သော ကိုရင်တစ်ပါး၊

ကပ္ပဗိန္နုမထိုး ဆေးမဆိုးဘဲ ဝတ်မြဲဝတ်လျက်
လိုရာခရီးတိုသွား သော်လည်း အာပတ်မသင့်
အစ္ဆိန္နစိဝရရဟန်း၊ ၃၇၈

တိုက်တွန်းတတ်သော ဘိက္ခုနီကလည်း မပေး၊
တိုက်တွန်းအပ်သော ဘိက္ခုနီကလည်း မခံယူဘဲ
သုံးဆောင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်
ဂရုတ (လဟုက) အာပတ်သင့်

အဝဿုတ ယောက်ျားလက်မှ ခဲဘွယ်ဘောဇဉ် (ရေဒန်ပူ)ကို
ယူရန် တိုက်တွန်းသော ဘိက္ခုနီ၊ ၃၇၉

ဂရုက သာဝသေသအာပတ်ကို အနာဒရိယစိတ်ဖြင့်
ဖုံးထားသော်လည်း အာပတ်မသင့်သောရဟန်း
ဥက္ခိတ္တကရဟန်း၊ ၃၈၀

စတ္တာရိ ကမ္မာနိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ ဝိပဇ္ဇန္တိ
ဆောင် ဝတ္ထု ဥတ် ကမ္မဝါ၊ သိမ် ပရိသာ၊ ငါးဖြာ ဝိပတ္တိ၊
ပဉ္စဟာကာရေဟိ ဥတ္တိတော ကမ္မာနိ ဝိပဇ္ဇန္တိ
ဆောင် ဝတ္ထု သံဃာ၊ ပုဂ္ဂလ ဥတ်၊ မသုံးသပ်နှင့်၊
တစ်ရပ် နောက်ဖျား၊ ဥတ်ကိုထား၊ ငါးပါး ဥတ်ဒေါသ၊

ပဉ္စဟာကာရေဟိ အနုဿာဝနတော ကမ္မာနိ ဝိပဇ္ဇန္တိ
ဆောင် ဥတ်ဒေါသဝယ်၊ ဆုံးနှစ်ပယ်ကာ၊ သာဝနာယ၊
ဟာပနနှင့်၊ အကာလ သာဝနံ၊ နှစ်တန်သွင်းဘိ၊
ငါးပါးထည့်၊ မှတ်သိ အနုဿာဝန ပြစ်ဒေါသ၊ ၃၈၀

သိမ်ပျက် (၁၁)လုံး

ဆောင် ကြီး-ငယ် ကျိုး-ရိပ်၊ အနိမိတ်၊ ဗဟိဒ် မြစ်သမုတ်၊
အိုင်သမုတ်ဖြစ်၊ စပ်လျင်းလစ်၊ ဆဲ့တစ် သိမ်ပျက်ထုတ်၊

၁။ အလွန်ကြီးသောသိမ်၊ (၂) အလွန်ငယ်သောသိမ်၊

၃။ ကျိုးပြတ်သော နိမိတ်ရှိသောသိမ်၊

၄။ အရိပ်ဟူသော နိမိတ်ရှိသောသိမ်၊

၅။ နိမိတ်မရှိသောသိမ်၊

၆။ သိမ်ပြင်ဘက်၌တည်၍ သမုတ်အပ်သောသိမ်၊

- ၇။ မြစ်၌ သမုတ်အပ်သောသိမ်၊
- ၈။ သမုဒြာ၌ သမုတ်အပ်သောသိမ်၊
- ၉။ ဇာတဿရအိုင်၌ သမုတ်အပ်သောသိမ်၊
- ၁၀။ မိမိသိမ်ဖြင့် သူတစ်ပါးသိမ်ကို ရောစပ်ခြင်း၊
- ၁၁။ မိမိသိမ်ဖြင့် သူတစ်ပါးသိမ်ကို လွှမ်းမိုးခြင်း၊

ပရိသတ်ကြောင့် တံပျက်ပုံ (၁၂)မျိုး

- ဆောင် ကမ္မပ္ပတ္တ၊ သမဏတို့၊ မကြွမလာ၊
 တစ်ဖြာဆန္ဒ၊ မဆောင်ကြနှင့်
 ပစ္စက္ခဖြစ်၊ ရဟန်းစစ်တို့၊
 တားမြစ်သမှု၊ ဤသုံးခု၊ ဝိပဇ္ဇ-ဟုခေါ်၊
- ၁။ စတုဝဂ္ဂကံ၌ ကံအားလျှောက်ပတ်သော ရဟန်းများမလာကြ
 ဆန္ဒထိုက်သော ရဟန်းများ ဆန္ဒ မဆောင်ကြ၊
 မျက်မှောက်ဖြစ်သော ရဟန်းများ တားမြစ်ခြင်း၊
  - ၂။ စတုဝဂ္ဂကံ၌ ကံအားလျှောက်ပတ်သော ရဟန်းများ လာကြ
 ဆန္ဒထိုက်သော ရဟန်းများ ဆန္ဒ မဆောင်ကြ၊
 မျက်မှောက်ဖြစ်သော ရဟန်းများ တားမြစ်ခြင်း၊
  - ၃။ စတုဝဂ္ဂကံ၌ ကံအားလျှောက်ပတ်သော ရဟန်းများလာကြ
 ဆန္ဒထိုက်သောရဟန်းများ ဆန္ဒ ဆောင်ကြ၊
 မျက်မှောက်ဖြစ်သော ရဟန်းများ တားမြစ်ကြခြင်း၊ ၃၈၃

အပလောကနတမ္ပံ ပဉ္စ ဌာနာနိ ဝစ္ဆတိ

ဩသာရဏံ ဒဏ္ဍကမ္ပနာသနဖြင့် နှင်ထုတ်အပ်ပြီးသော သာမဏေကို သံယဘောင်သို့ သွင်းခေါ်ခြင်း၊

နိဿာရဏံ ဒဏ္ဍကမ္ပနာသနဖြင့် သာမဏေစသူကို သံယာမှ နှင်ထုတ်ခြင်း၊

ဘဏ္ဍုကမ္ပံ ရှင်လောင်းကို ခေါင်းတုံးမှုပြုခြင်း၊

ဗြဟ္မဒဏ္ဍံ မြတ်သော နှိပ်ကွပ်ဆုံးမခြင်း၊

ကံသာလျင်ဖြစ်သော မှတ်သားအပ်သော အဝန္တိယကမ္ပဌာန

ဥတ္တိကံ (၉) ဌာန

ရှင်လောင်းကို သံယဘောင်သို့ သွင်းခြင်း၊ ဓမ္မကထိကကို နှင်ထုတ်ခြင်း ဥပုသ်၊ ပဝါရဏာ၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာအနုသာသစသော သမ္ပုတိ၊ နိဿဋ္ဌသင်္ကန်းစသည်ကို ပေးခြင်း၊ အာပတ်ကို ခံယူခြင်း၊ ပဝါရဏာကို အထက်သို့ ငင်ခြင်း၊ ကံသာလျင်ဖြစ်သော မှတ်သား အပ်သော သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဥတိ၊

ဥတ္တိဒုတိယကံ (၇)ဌာန

ပတ္တဥက္ကဋ္ဌန အစွမ်းဖြင့် ဝမလိစ္ဆဝိကို သွင်းခြင်း၊ ပတ္တနိကုဋ္ဌန အစွမ်းဖြင့် ဝမလိစ္ဆဝိကို နှင်ထုတ်ခြင်း၊ သီမာသမ္ပုတိ စသော သမ္ပုတိ၊ ကထိန်သင်္ကန်း မတကသင်္ကန်းကို ပေးခြင်း၊ ကထိန်နှုတ်ခြင်း၊ ကုဋိဝတ္ထု ဝိဟာရဝတ္ထုကို ညွှန်ပြခြင်း၊ ကံသာလျင် ဖြစ်သော ဧကတောပက္ခိက ဒေသနာပြောကြောင်း ဥတ္တိဒုတိယကမ္ပဌာန၊

၂ ဣစ္စတုတ္ထကံ (၇)ဌာန

ဩသာရဏ-တဇ္ဇနိယာဒိကမ္မ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန၏အစွမ်းဖြင့်
သံယဘောင်သို့သွင်းခြင်း။

နိဿာရဏ-တဇ္ဇနိယကံ စသည်တို့ဖြင့် သံယာမှ နှင်ထုတ်ခြင်း။
သမ္မုတိ ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိ။

ဒါနံ-ပရိဝါသ် မာနတ်ပေးခြင်း၊ နိဂ္ဂဟ-မူလာယ ပဋိကဿနာ၏
အစွမ်းဖြင့် နှိပ်ခြင်း။ သမနုဘာသန-သံယဘေဒက ရဟန်းစသူတို့ကို
အဖန်ဖန်ပြောဆိုခြင်း။ ကံသာလျင်ဖြစ်သော မှတ်သားအပ်သော
ဥပသမ္ပဒါကံ အဗ္ဘာနကံဌာန။

၃၈၄

သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ခြင်း အကြောင်း ၁၀-ပါး

- ၁။ သံယာတော်၏ ကောင်းပါပြီဘုရား-ဟု စကားကို လက်ခံခြင်းငှါ။
သံယာတော်၏ ဣရိယာပုထ် ၄-ဖြာ ချမ်းသာစွာ နေနိုင်ခြင်းငှါ။
- ၂။ သီလမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို နှိမ်နင်းခြင်းငှါ။
သီလရှိသောပုဂ္ဂိုလ်များ ချမ်းသာစွာ နေနိုင်ခြင်းငှါ။
- ၃။ မျက်မှောက်ဘဝ၌ဖြစ်သောအာသဝေါတို့ကို စောင့်စည်းခင်းငှါ။
တမလွန်ဘဝ၌ ဖြစ်သော အာသဝေါတို့ကို တားမြစ်ခြင်းငှါ။
- ၄။ မျက်မှောက်ဘဝ၌ဖြစ်သော ပါဏာတိပါတစသောရန်တို့ကို
တမလွန်ဘဝ၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲသော အကျိုးဟူသောရန်။
- ၅။ မျက်မှောက်ဘဝ၌ဖြစ်သော အပြစ်တို့ကို စောင့်စည်းခြင်းငှါ။
တမလွန်ဘဝ၌ဖြစ်သော အပြစ်တို့ကို တားမြစ်ခြင်းငှါ။
- ၆။ မျက်မှောက်ဘဝ၌ဖြစ်သော ဘေး . . . . . တမလွန် . . .

၇။ မျက်မှောက်ဘဝ၌ဖြစ်သော အကုသိုလ် . . . . တမလွန်. . .
 ၈။ လူတို့ကို သနားခြင်းငှာ အလိုဆိုးရှိသော ရဟန်းတို့ အသင်း
 အပင်း ပြတ်စဲခြင်းငှါ ၃၈၅

၉။ မကြည်ညိုသေးသူတို့ ကြည်ညိုခြင်းငှါ
 ကြည်ညိုပြီးသူတို့ လွန်စွာကြည်ညိုခြင်းငှါ

၁၀။ သာသနာတော်တည်ခြင်း ဝိနည်းကို ချီးမြှောက်ခြင်းငှာ၊
 စတုဝဂ္ဂကရဏေ ကမ္မေ စတ္တာရော ဘိက္ခု ပကတတ္တာ
 ကမ္မပ္ပတ္တာ၊ အဝသေသာ ပကတတ္တာ ဆန္ဒာရဟာ၊ ယဿ သံယော
 ကမ္ပံ ကရောတိ၊ သော နေဝ ကမ္မပ္ပတ္တာ န ဆန္ဒာရဟော၊ အပိစ
 ကမ္မာရဟော၊

နဝသင်္ဂဟသရုပ်

ဂါထာ ဝတ္ထု ဝိပတ္တိ အာပတ္တိ၊ နိဒါနံ ပုဂ္ဂလေန စ၊ ၃၈၇
 ခန္ဓာစေဝ သမုဋ္ဌာနာ၊ အဓိကရဏမေဝ စ၊

အဓိကရုဏ်းဖြစ်လသော် သပိတ်သင်္ကန်းစသော အကြောင်း
 ကြောင့် ရန်သူဖြစ်သော ရဟန်းတို့၏ ဝတ္ထုကို ပြောကြားစေပြီး
 နှစ်ဦးတို့၏ ဝန်ခံမှုကို နားထောင်ရမည်၊ ဝန်ခံမှုကို နားထောင်ပြီး
 ငါတို့ အဓိကရုဏ်းကို ငြိမ်းစေလျှင် ကျေနပ်ကြမည်လော-ဟု မေး၍
 ကျေနပ်ကြပါမည်-ဟု ပြောမှ သံဃာသည် ထိုအဓိကရုဏ်းကို
 လက်ခံရမည်၊ အလဇ္ဇီများသော ပရိသတ်ဖြစ်လျှင် ဥပ္ပာဟိကာ
 သမထဖြင့် ငြိမ်းစေရမည်၊ ဗာလများသော ပရိသတ်ဖြစ်လျှင်

- ၂၀၆ -

ဝိနည်းခိုရ်ကို ရှာရမည်၊

မေထုနဓမ္မသည် ဝတ္ထုလည်း ဟုတ်၏၊ အနွယ်လည်း ဟုတ်၏၊

ပါရာဇိကသည် နာမည်လည်း ဟုတ်၏၊ အာပတ်လည်း ဟုတ်၏။

“ ပရိဝါပါဠိတော် ပြီးပါပြီ ”

သဒ္ဓါ သင်္ဂဟ

ဘဂဝါ-၌ ဝမုဓာတ်အရ မဂ် ၄ပါး၊ တစ်နည်း အရဟတ္တမဂ်၊
 သာဝဏ္ဏိ သဗ္ဗ+အတ္တိ၊ သဗ္ဗ-အရ ရုပ်ကလာပ် ၂၁-စည်း၊
 တစ်နည်း ကာမဘုံ၌ ဇီဝိတနဝကမှတစ်ပါး ကလာပ် ၂၀၊
 ဂါထာ သန္တိ သဗ္ဗာနိ ရူပါနိ၊ ကာမေသု စတုသမ္ဘဝါ၊
 ဇီဝိတနဝကံ ဟိတွာ၊ ကလာပါ ဟောန္တိ ဝိသတိ၊
 ဘိက္ခဝေ ခေါ်ဝေါ်ရာအခါ၌ ကြိယာနှင့် ယှဉ်စပ်မှု မရှိသောကြောင့်
 အကာရက၊

၂

အပိစ္ဆာ-၌ ဣစ္ဆာ-အရ လောဘမူရိ လောဘ၊
 အညထတ္တာယ-၌ အညအပါဒါန်အရ မဂ် ၄-ပါးရှိသဒ္ဓါ၊
 တစ်နည်း သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်းသော မဂ် ၄-ပါး၊
 အညထာအရ အကုသိုလ် ၁၂-ပါး၊
 အညထတ္တအရ ဝိပဋိသာရ (ကုက္ကုစ္စ)၊
 အဓိသီလေ-၌ သီလ-အရ
 မဂ်ဖိုလ်၌ယှဉ်သော သီလ(မဂ်ဖိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်)သည် မုချ၊ ၉
 ပါတိမောက္ခသံဝရသီလသည် ဥပစာအားဖြင့် ရ၏၊
 ဒိဋ္ဌိဝိပဇ္ဇော-၌ ဒိဋ္ဌိ-အရ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပညာ၊ မဏိမဇ္ဈ၊
 တစ်နည်း ဒိဋ္ဌိယာ ဝိပဇ္ဇော ဒိဋ္ဌိဝိပဇ္ဇော၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊
 ဗုဒ္ဓဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ ဣဿာပြဋ္ဌာန်းသော ဒေါသမူဋ္ဌေး၊
 လောမံ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ် ၄-ပါးရှိ မာန၊ ၁၁

ပရိဝါသံ ဒေန္တာ-၌ ပရိဝါသဒေန္တာ-ဟုသမာသ်ဖြစ် မဖြစ်
ဆောင် တဝန္တ တာဝီ၊ တစ်လီ မာန၊ အန္တ အာနာ၊ တုံ တွာ တုန၊
တွာန-သဒ္ဓါ၊ နောက်ပုဒ်ပါမူ၊ န-သဒ္ဓါမှ၊ ကြွင်းသမျှနှင့်၊
ဝါကျသာမှတ်၊ သမာသ်မဖြစ်၊ ဆိုတုံလစ်၏။

တဝန္တ မာနန္တာဒိ ကိတန္တေဟိ ဝါကျမေဝ ဝဝတ္တိတဝိဘာသာ
ဓိကာရတော၊ အနဘိဓာနတောဝါ။ ရှု-၁၉၃

ကုက္ကုစ္စ (၃)ပါး

ဝိနယကုက္ကုစ္စ ဉာဏ်ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်ကြိယာ
ဉာဏသမ္ပယုတ်၊ ၂၀

နိဝရဏကုက္ကုစ္စ ဒေါသမူဒွေးရှိ ကုက္ကုစ္စစေတသိက်၊
အသံယတကုက္ကုစ္စ မောဟပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၊

ဤ၌ဝိနယကုက္ကုစ္စဖြစ်၍ အရှင်သေယျသကသန္တာန်၌ဖြစ်သော
ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၊

မဉ္ဇရိကံ ဟရန္တိ လောဘပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်၊
ဆန္ဒဂါမိတာ လောဘစေတသိက်၊ ၃၄

အပါယ်၄ဘုံ၌ အကုသလဝိပါက် ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေးပါသည်။
ပဝတ္တိအခါ၌ ကာမာဝ-ဘုံ အသညတ်ကြဉ်သော ရူပ ၁၅-ဘုံ၌

အကုသလဝိပါက်၇ပါးကို ယထာရဟ ဖြစ်စေပါသည်။
စာရိကံ လှည့်လည်ခြင်းကို၊ ကမ္မဋ္ဌေ ဒုတိယာ၊ အဝုတ္တကမ္မတ္ထ၊

လှည့်လည်ခြင်းအားဖြင့်၊ ကမ္မဋ္ဌေ ဒုတိယာ၊ ကြိယာဝိသေသနအနက်၊
စရမာနာ မာန-ပစ္စည်း၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၊

သွာတနာယ သွေ+တနာယ၊ လောပဉ္စတကြာကာရော-ဖြင့်

ဧ-ကိုချေ၊ ထိုကျေရာ၌ အ-လာ၊ အ-ကို အာ-ဒိယပြု၊

သမာဝစနတ္ထ သွေ အဒနံ သွာတနံ၊ ၃၈

ဧသော တေ ဂဟပတိ အာဝါသော

သမာသ်မဟုတ်ရာ၌ ပုဒ်၏အဆုံးဒိယကို ပကတိပြုရမည်

ဖြစ်သောကြောင့် “ဧသေတေ”ဟု သန္နိမစပ်နိုင်၊ ၃၉

ဣတိ-သဒ္ဓါလည်းမနှောင်း ဆန်းဂိုဏ်းစောင့်ဘွယ်လည်း
မလိုရာ၌ အာလုပ်ပုဒ်၏အဆုံးကို သရေကွစိသုတ်ဖြင့် ပကတိ
ပြုရမည် ဖြစ်သောကြောင့် “ဂဟပတျာဝါသော”ဟု သန္နိမစပ်နိုင်၊
အပွဋိကမ္မေ နိမိတ်အနက်၊

ဥက္ခေပနိယ-၌ ခိပမာတ်ဖြင့် ဣဝဏ်မလာသော ကမ္မရုပ်
ခိပုတေ ခိပုန္တေ-စသည်စဉ်၊

အသမ္ဘောဂံ ကြိယာဝိသေသနအနက်၊

ဘာဝနပုံသကပုဒ် ဖြစ်သောကြောင့် နပုလ္လိင် စိတ္တာဒိ၊

သံယေန သဟာဒိယောဂအနက်၊ ၆၈

ဒိဋ္ဌိဂတံ ဒိဋ္ဌိ ဧဝ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ဂတ-ပုဒ်၏ အနက်မရှိသောကြောင့်
တဗ္ဗာဝဂုတ္တိ ကမ္မဓာရည်း၊

ဒေဝတာ ဒေဝေါ ဧဝ ဒေဝတာ၊

တာပစ္စည်း၏ အနက်မရှိသောကြောင့် သွတ္တတဒ္ဓိတ်၊

ဆောင် ပုဒ်နက်မရှိက တဗ္ဗာဝ၊ ပစ္စည်းနက်မရှိက သွတ္တ၊

အန္တရာယ်(၅)ပါး

၁။ ကမ္မန္တရာယ် ပဉ္စာနန္တရိယကံ ဘိက္ခုနီဒူသကကံ၊

၂။ ကိလေသန္တရာယ် နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊

၃။ ဝိပါကန္တရာယ် ပဏ္ဍုက် တိရစ္ဆာန် ဉာတောဗျဉ်းတို့၏ အဟိတ်
ဒွိဟိတ် ပဋိသန္ဓေဝိပါက်၊ ၆၈

၄။ ဥပဝါဒန္တရာယ် အရိယာတို့ကို စွပ်စွဲကြောင်း ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်၊

၅။ အာဏာဝီတိက္ကမန္တရာယ် သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့်
စေ့ဆော်၍ သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်၊

တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ-အရ
ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် ၄-ပါးရှိ ဒိဋ္ဌိ၊ ၆၈

ပါဏာ ပဏန္တိ ဇီဝန္တိ ဧတေနာတိ ပါဏော၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၊

အပ္ပမာဏော ပမိနန္တိတိ ပမာဏာ၊ နှိုင်းယှဉ်တတ်သော အကုသိုလ်၊
ထိုအကုသိုလ်၏ အကျိုးတရားများ၊

န ပမာဏာ အပ္ပမာဏာ၊ သီလစသောဂုဏ်

လောကီ လောကုတ္တရာ အကျိုးတရားများ၊

ဆမာယံ ခမု သဟနေ၊ ဆိ ဆေဒနေ၊ ဆမ ဂတိမ္ပိ၊

ခမတိ ဆိယတိ ဆမတိ-စသည်စဉ်၊ ၈၆

အညတြ သံယေန ဓာတုနာမာန-၌ အပိ-သဒ္ဒါဖြင့် ကံအနက်
နာ-ဝိဘတ်သက်၊ ၉၇

ဓမ္မော သုတ္တာဂတော-၌ ဓမ္မော-အရ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၊
ဝါ-ဝိရတိစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်၊ ၁၇၄

သာဝကပတ္တဗ္ဗအရ ဝိဇ္ဇာဂုဗါး ပဋိသမ္ဘိဒါဂုဗါး အဘိညာဉ်ဇပါး

လောကုတ္တရာတရားဇပါး၊ ဝိဋ္ဌ ၂၊ ၁၆၂၊ ၁၉၁

ဗိလင်္ဂဒုတိယေန ဝါတံ လင်္ဂတိ ဟိနံ ကရောတိတိ ဗိလင်္ဂေါ။

ဗိလင်္ဂေါ ဒုတိယော ယဿာတိ ဗိလင်္ဂဒုတိယော၊

ဗိ-၏ ကာရီ-ကို ဂိုဏ်းစဉ်

ဝါတော ဝါတာ-စသည်ဖြင့် ပုရိသာဒိဂိုဏ်းစဉ်၊

ကုတ္တစ္စာယန္တာ နာလပန္နိ မဟာကုသိုလ်ကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်၊

စောရပပါတေ ပပါတေန္တိ ဧတ္ထာတိ ပပါတော၊

စောရာနံ ပပါတော စောရပပါတော၊

ဆောင် ကရဏသင်္ခ အဓိကရဏသင်္ခ နောက်ပြုလတ်၊

ရှေ့ကပါဌ်နှင့် ကမ္မတ္ထ ဆဋ္ဌိတွဲမြဲ၊ ၁၉၃

ဘိသိ ဗြုဝန္တော သီဒန္တိ ဧတိဿန္တိ ဘိသိ၊ ၁၉၄

ဘိသိ-၌ သဒ-ဓာတ် ဂတိ-အနက် ဤ-ပစ္စည်း၊

ဘိ-၌ ဗြုဓာတ် တေ အန္တေ-ဖြင့် ဗြုတေ ဗြုဝန္တေ၊

ဗိဗ္ဗောဟနံ ဝိသေသေန သီသံ ဝဟတိတိ ဘိဗ္ဗောဟနံ၊

တေ တေနော သောမနဿေန န စိတ္တဗူပံ ရတ္ထိယာ သုပိသု၊

မနောဒွါရ လောဘဇောဝိတိချ၊ ၁၉၅

ပဇ္ဈာယန္တာ ဒေါသစေတသိက်၊ ၁၉၆

ပဂေဝ ဇာဂရော-၌ ဇာဂရဏစိတ် မဟာကြိယာစိတ်၊ ၁၉၇

သတိဝိနယံ ဒေတု ရဟန္တာဖြစ်၍ မဟာကြိယာရှိ သတိ၊ ၁၉၇

နခေ နတ္ထိ ခံ ဣန္ဒြိယံ ဧတ္ထာတိ နခေါ၊ သညာသဒ္ဒတ္တာ န အတ္တံ၊

- ၂၁၂ -

ခ-အရ ကုဏ္ဍိယရုပ် ၈-ပါး၊

နခ-အရ စတုရ အဝိနိဗ္ဗာဂရုပ် ၈-ပါး၊

တစ်နည်း ကမ္မပစ္စယ အဝိနိဗ္ဗာဂရုပ် ၈-ပါး၊

ယာဝတီကာ ယာဝ ပရိမာဏံ ယေသန္တိ ယာဝတီကာ
ယာဝနိပါတ် ပရိမာဏတဒ္ဓိတ်အနက် တိကပစ္စည်း၊ တ်-လာ၊

ရွာဘာဋီ-ဒု-၁၅၃

၂၂၀

ဥဘယာနိ ခေါ် ပနဿ သွာဂတာနိ သုဝိဘတ္တာနိ-၌
အဿ-သည် သွာဂတာနိ-၌စပ်ခိုက် စတုတ္ထိ သ-ဝိဘတ်၊
သုဝိဘတ္တာနိ -၌စပ်ခိုက် ဆဋ္ဌိ သ-ဝိဘတ်၊ ၂၂၃

ကုက္ကုစ္စ ကရိယတေတိ ကတံ၊

ကုက္ကိတံ ကတံ ကုကတံ၊ ကုနိပါတပုဗ္ဗပဒ ကမ္မဓာရည်း၊

ကုကတဿ ဘာဝေါ ကုက္ကုစ္စံ၊ အဋ္ဌသာလိနိ-၂၉၉

ကုကတမေဝ ကုက္ကုစ္စံ၊

ဥက္ကနာဘီ ဥက္ကာ နာဘိယံ ယေသန္တိ ဥက္ကနာဘီ၊

ဒွိပဒဘိန္နာဓိကရဏဗဟုဠိဟိ၊

၂၄၄

ချက်၌ သားမွေးကဲ့သို့ အမွေးထွက်သော ပင့်ကူ၊

မူသိကာ မူသန္တိ ထေနေန္တိတိ မူသိကာ၊

၂၄၅

ဓာတ်အရ လောဘမူ ဒေါသမူ ရှိစေတနာ၊

အညမို့ ဆေတဗ္ဗမို့ ကာမရာဂ(လောဘ)၊

၂၄၆

ဆီဒီဓာတ်အရ အသုဘမနသိကာရ ဘာဝနာစသည်၊

ဣန္ဒြိယဒီဟာရိယံ-၌ ဣန္ဒြိ-အရ

ဣန္ဒြိဝိအဘိညာဉ်ကိစ္စတပ်သော ရူပါဝစရကြိယာပဉ္စမဈာန်၊ ၂၄၇
ပတ္တမာဠကော အာလပနေစ-၌ စသဒ္ဓါ သာမိအနက်၊ ၂၄၉

အဘုံ ဘဝတိတိ ဘူ၊ န ဘူ အဘူ-ဆိုလိုလျက် ဥ-ကို

ဥ-ရသာပြု နိဂ္ဂဟိတိလော၊ ၂၅၁

ဣတ္ထိလိင် ရတ္တာဒိဂိုဏ်း ဥကာရန္တ၊

အဘူ အဘုံ အဘူ အဘုံယော၊

အဘုံ အဘူ အဘူယော၊

အဘူယာ အဘူဟိ အဘူဘိ-စသည်စဉ်ပါ။

ပိသာစော အသဓာတ် အသတိ(ဘူ) အသ္မာတိ(ကိ)

ဥစ္ဆိဋ္ဌ အဝ+သိသ+တ၊ အဝ-ကို ဥ-ပြု၊ သ-ကို ဆ-ပြု၊

ဒွေဘော်လော၊ သာဒိသန္တ-ဖြင့် သ်-နှင့်တကွ တ်-ကို ဋ္ဌ-ပြု၊

လိစ္ဆဝီ လိနာ အပါကဋာ ဆဝိ ယဿာတိ လိစ္ဆဝီ၊ ၂၆၂

တစ်နည်း နတ္ထိ ဆဝိ ယဿာတိ လိစ္ဆဝီ၊

လိ-ဓာတ် တိ-ဝိဘတ်ဖြင့် လိယတိ လိယန္တိ-စသည်စဉ်၊

အညတရာ ဣတ္ထိ-၌ အညတရိတ္ထိ-ဟု သန္တိဖြစ် မဖြစ်

သမာသမဟုတ်ရာ၌ ရှေ့ပုဒ်အဆုံး ဒီယသရရှိလျှင် ပကတိပြုရမည်

ဖြစ်သောကြောင့် သန္တိမဖြစ်၊ ၂၇၃

ဘတ္တံ ဘဇ+ဏ-ဖြင့် ဘာဂေါ၊ ဘဇ+ဏျ-ဖြင့် ဘာဂုံ၊ ၂၇၈

ဘုဇ+ဏ-ဖြင့် ဘောဂေါ၊ ဘုဇ+ဏျ-ဖြင့် ဘောဂုံ၊

အဂ္ဂံ ဗုဒ္ဓေန ဝဏ္ဏိတံ ဗုဒ္ဓေန-သည် ဝဏ္ဏိတံ-၌ တပစ္စည်း

- ၂၁၄ -

ဟူသော ကိတ်ကြိယာဝါစကသည် ကံအနက်ကိုသာဟော၍ ကတ္တာ
အနက်ကို မဟောသောကြောင့် ကတ္တရိစဖြင့်သက်၊ ၂၉၂
အာသတ္တိယော လောဘမူရိ လောဘ၊ ၃၀၄
နိရောဓဓမ္မန္တိ-၌ ဣတိ-အရ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၊

ဝေယျာယိကံ ဝယမေဝ ဝေယျာယိကံ၊ ဝိ+အယ+ဏိကာ
မာယူနမာဂမောဌာနေ-ဖြင့် ဝိ-၌ ဧဝုဒ္ဓိအပြုကို တားမြစ်၍ ဧဝုဒ္ဓိလား
ဝ-၏ ဣ-ကို ယ-ပြု၊ အယ-မှ အ-ကို ဒီယပြု၊ ယ-ကို အာသိကပ်
ယဒ္ဓေဘော်လား၊ အနုပန်ချေ၊ ယ-ခွင်း ချေ ကပ်၊ သိသက်၊ အံပြု၊
ဘာဋီ-၂၁၇၊ ၃၀၅

သဂါရဝါ-အရ

အပစာယနစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ပါး၊ ၃၁၁
သတ္တိနံ သက္ကောတိ ဂန္တံ အနေနာတိ သတ္တိ၊ သက+ထိ၊ ဣာဒိ-
သက+တိ-ဖြင့် သက္ကောတိ သက္ကုဏာတိ၊ ၃၁၁

အာသဠိယာ အာသယော ဧတ္ထ အတ္ထိတိ အာသဠော၊
အာသဠေန ယုတ္တာ အာသဠိ၊ တာယ အာသဠိယာ၊

အပရဇ္ဈဂတာယ-၌ အပရဇ္ဈ-သည် အ-လိင်၊

ဝိဟာရေ ဒုတိယာ ယောဝိဘတ်၊ သတ္တမိအနက်၊ ၃၂၅

ဒုဿံ ဥပ္ပန္နံ မဟာဘုတ် ၄-ပါး ဝဏ္ဏ ဂန္ဓ ရသ ဩဇာ-ဟု
ဆိုအပ်သော ဥတုဇ သုဒ္ဓဋကကလာပ်၊ ၃၂၈

ပါကကာလ စတုက္က

လောဘမူ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် ပဌမဇောစေတနာ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကံ၊

လောဘမူ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် သတ္တမဇောစေတနာသည်
ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံ၊

လောဘမူ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် အလယ်ဇော ၅-ချက်စေတနာသည်
အပရာပရိယဝေဒနီယကံ၊

မိမိတို့ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာအခါ၌ အကျိုးမပေးသော အကျိုးပေးရာ
ကာလကို ကျော်လွန်သော လောဘမူ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်
ဇောစေတနာသည် အဟောသိကံ၊

ပေါထုဇ္ဇနိကံ ဣဒ္ဓိ အဘိနိပ္ပါဒေသိ၊ ကုမာရကဝဏ္ဏံ
အဘိနိမ္မိနိတွာ-ကို ထောက်၍ ဒေဝဒတ်သည် ပုဂ္ဂိုလ် ၁၂-ယောက်
တွင် တိဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါသည်။ ၃၃၉

မိဂဘူတေန စေတသာ-အရ အရဟတ္တဖိုလ်၊ ၃၄၀

ဣမံ ခေါ အတ္ထဝသံ-အရ နိဗ္ဗာန် အရဟတ္တဖိုလ်၊ ၃၄၀

သာရတ္ထ-ဒု-၄၁၂

ယဿန္တရတော န သန္တိ ကောပါ-၌ န သန္တိ-၏ အကြောင်းတရား
အနာဂါမိမဂ်၊ ၃၄၁

အန္တရတော-၌ တောပစ္စည်း သတ္တမိအနက်၊
ဖလသမာပတ္တိဝီထိချ

စိတ္တုပ္ပါဒါ လောဘစိတ် ၈-ပါး၊ ၃၄၂

ဒေဝဒတ် လာဘသက္ကာရ နှိပ်စက်ခြင်း မခံရမှီ ဖြစ်နိုင်သောစိတ်
ဒေါသမူဒွေးကြ၍ အကုသိုလ် ၁၀-ပါး၊

- ၂၁၆ -

ဟသိတုပ္ပါဒ်ကြည့် အဟိတ်စိတ် ၁၇-ပါး၊

မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ပါး၊

မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် ၉-ပါး၊ ပေါင်း ၅၂-ပါး၊

သဟ စိတ္တုပ္ပါဒါဝ တဿာ ဣဒ္ဓိယာ ပရိဟာယိ-အရ စိတ်

ဝေရူပံ ဣစ္ဆာဂတံ ဥပ္ပဇ္ဇိ-ကိုထောက်၍ လောဘမူစိတ် ၈-ပါး၊

ပရိသုဒ္ဓသီလောမ္ပိတိ ပဋိဇာနာတိ-အရ မုသာဝါဒစေတနာ

ပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူစိတ် ၈-ပါး၊ ဒေါသမူဒွေ၊ ၃၄၃

သရာဇိကာယ မံ ဘဂဝါ ပရိသာယ ခေဋ္ဌာသကဝါဒေန

အပသာဒေတိ၊

ကံဟောပြင် သရာဇိကာယ အဟံ ဘဂဝတာ ပရိသာယ

ခေဋ္ဌာသကဝါဒေန အပသာဒိယေ၊

ခေဋ္ဌာသကဝါဒေန ခေဋ္ဌော ဝိလာတိ ခေဋ္ဌော၊

ခေဋ္ဌေ အသကော ခေဋ္ဌာသကော၊ ၃၄၇

ခေဋ္ဌာသကော ဣတိ ဝါဒေါ ခေဋ္ဌာသကဝါဒေါ၊

သမ္ဘာဝနာကမ္မဓာရည်းသမာသိ၊

ခံ အာကာသံ ဣလတိတိ ခေဋ္ဌော၊ ခ+ဣလ+ဂတိမ္ပိ+န၊

ခေဋ္ဌတိတိ ခေဋ္ဌော၊ ခေဋ္ဌ+ဂတိမ္ပိ+အ၊

ခေဋ္ဌတိတိ ခေဋ္ဌော၊ ခေဋ္ဌ+ခလနေ+သဉ္စယေဝါ+ဏ၊

ခိယတိ ခေဋ္ဌော၊ ခိ+ခယေ+ဋ္ဌ၊

အရည နတ္ထိ ရာဇ ဧတ္ထာတိ အရညံ၊ ဓာန်ဋီနိသျ-၅၃၆

အာယသွာ-၌ အာယု-အရ ရူပံဇီဝိတ နာမ်ဇီဝိတ၊

အပူညံ ပသုတံ ဒေါသမူဒွေးသတ္တမဇောရှိ ဝဓကစေတနာ၊ ၃၅၄
ဥပစိတံ-အရ ရူဟိရူပိဒကစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ဒေါသမူဒွေး၊

ရူဟိရံ ဥပ္ပါဒိတံ-ဝယ် ဥပ္ပါဒိတံ-၌

အန္တတံအရ ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ်၊ ၃၅၄

ဗာဟျတ်အရ ဒေါသမူဒွေးရှိ သတ္တမဇော(ဝဓက)စေတနာ၊

ဗာဟျတ်အရတရားကြောင့်ဖြစ်သောပဓာနရုပ် ကာယဝိညာဉ်၊

(မေတ္တေန စိတ္တေန) ဖုဋ္ဌော-၌ အန္တတ္ထအရ

မေတ္တာစွာန် (ရူပကြိယာ စတုတ္ထစွာန်) ဇော၊ ၃၅၇

ဒန္တော-အရ မေတ္တာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်၊

သာရိပုတ္တ မောဂ္ဂလ္လာနာ

နပုံဧကတ် မဇဲသောကြောင့် အသမာဟာရဒ္ဒန်သမာသိ၊ ၃၆၂

ပတ္တစီဝရံ နပုံဧကတ် ဇဲသောကြောင့် သမာဟာရဒ္ဒန်၊

တတောနိဒါနံ တတော နိဒါနံ ယဿာတိ တတောနိဒါနံ၊

တံ နိဒါနံ ယဿာတိ တတောနိဒါနံ၊ အလုတ္တဗဟုဗ္ဗိဟိ၊

တော-၏ ကာရီ သိဝိဘတ်၊ ၃၆၄

လာဘေန-အရ လာဘ်-ဟုခေါ်ဝေါ်ပညတ် သမုတ်အပ်သော

ကမ္မပစ္စယ ဥတုဇ အဋ္ဌကလာပ် ရုပ် ၈-ပါး၊ ၃၆၅

ဆေတွာ-၌ ဓာတ်အရ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ ၃၈၄

စေတသော အရဟတ္တမဂ်စိတ်၊

ဤ၌ ဘုရားရှင်၏ အရာဖြစ်သောကြောင့် ပဉ္စမစွာန် အရဟတ္တမဂ်၊

စိရနိသိန္တော စိရံ နိသိန္တဿ ယဿာတိ စိရနိသိန္တော၊

- ၂၁၈ -

နိဿိန္နဿ-ဟူသော ပုဒ်တစ်စိတ်သည် ယဿ-ဟူသော အညုပုဒ်၏
ဝိသေသနဖြစ်သောကြောင့် ဗာဟိရတ္ထ ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊

စိရံ နိဿိန္နံ ယဿာတိ စိရနိဿိန္နော၊ ၄၁၈

နိဿိန္နံ - ဟူသော ပုဒ်တစ်စိတ်သည် ယဿ-ဟူသော အညုပုဒ်၏
ဝိသေသနမဖြစ်သောကြောင့် အဗာဟိရတ္ထ ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊

နန္တိမုခိယာ-၌ နန္တိ-သည် နပုလ္လိင်၊

တံ ပုဂ္ဂလံ ကံအနက်၊ တစ်နည်း သာမိအနက်၊

ဗာဟာယံ သတ္တမိအနက်၊ တစ်နည်း ကံအနက်၊

သဒ္ဓိံ သံဝါသော

သဒ္ဓိံ-ကား တကွ-ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် သံဝါသော-၌
ကြိယာဝိသေသန၊ သံဝါသော-ကား ကြိယာဝိသေသန။

တံ ခိပ္ပညေဝ တီရံ ဝါဟေတိ (ကတ္တားဟောဝါကျ)။

မဟာသမုဒ္ဒေန ဝိစိယော တံ ခိပ္ပညေဝ တီရံ ဝုယျာပိယန္တေ(ကံဟော)

မဟာသမုဒ္ဒေါ အတ္တနိ သန္တိဿိတာနံ မစ္ဆမကရာနံ ပီတိသောမနဿံ

ဥန္တတိ ပသဝတိ ဇနေတိတိ သမုဒ္ဒေါ။ ၄၁၉

တစ်နည်း သမံ ဥဒကေန လောကံ ဧတ္ထာတိ သမုဒ္ဒေါ။

မဟန္တော စ သော သမုဒ္ဒေါစာတိ မဟာသမုဒ္ဒေါ။

ဦနတ္ထံ ဦနဿ(မဟာသမုဒ္ဒဿ) ဘာဝေါ ဦနတ္ထံ၊ ၄၂၀

ဦနာယ (နိဗ္ဗာနဓာတုယာ) ဘာဝေါ ဦနတ္ထံ၊

ဥပမေယျပက္ခဝယ် ဦနတ္ထံ-၌ အန္တတ်အရ နိဗ္ဗာန်၊

ယင်းကို အစဆုံးအာရုံပြုသောတရား

ဂေါတြဘူကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် ၎ှ

ယင်းအာရမ္မဏိက ဖြစ်ရာပုဂ္ဂိုလ် တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊

မဖြစ်ရာဘုံ အပါယ် ၎ှ ဘုံ အသညသတ် သုဒ္ဓါဝါသ ၅ ဘုံ အရူပ၎ှ

ဥပမေယျပက္ခန္ဓာ တေနအရ ပရိနိဗ္ဗာနဝိထိချ၊

တေနအရနှင့်အတူချုပ်သောတရား စေတသိက် ကမ္မဇရုပ်၊

အညာပဋိဝေဓော အညာအရ မုချအားဖြင့် အရဟတ္တမဂ်ရှိ ပညာ၊

ကာရဏူပစာအားဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ရှိ ပညာ၊ ၎ှ၂၁

နာနန္တရိကနည်းအားဖြင့် ပညာမှကြွင်းသောအရဟတ္တဖိုလ်နှင့်

ယှဉ်သော သမ္မာသင်္ကပ္ပစသည်၊

အနာဂါမိဖလသစ္စိတိရိယာယ ပဋိပန္နော အနာဂါမိမဂ်၊ ၎ှ၂၄

ပါရာဇိကော ပရာဇိတော-ဟုဖြတ်၊ တ-ကို က-ပြု၊အ-ကို အာပြု၊

သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးစေတတ်သော သိက္ခာပုဒ်၊ နပုလ္လိင်

သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးစေတတ်သော အာပတ်၊ ဣတ္ထိလိင်

ဒေါသန္တရော-၌ အန္တရ-အရ ဒေါသမူဒွေး၊ ၎ှ၃၈

သီသံနဟာတော-ဝယ် သီသံ-၌ သဟာဒိယောဂေစ-၌ စဖြင့်

သဟတ္ထအနက်၌သက်၊ ၎ှ၄၆

စိရဋ္ဌိတိတံ စိရံ(ပတ်လုံး)ဋ္ဌိတိ ယဿာတိ စိရဋ္ဌိတိကံ၊

ဒွိပဒဘိန္နာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊

တစ်နည်း စိရာ(စွာ)ဋ္ဌိတိ ယဿာတိ စိရဋ္ဌိတိကံ၊

ဒွိပဒတုလျာဓိကရဏဗဟုဗ္ဗိဟိ၊

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်၊ ၄၈၃
 ဘူမိ ကာရကရူပံ ဘူမိ-တညံ၊ ပရသမညာ ပယောဂေဖြင့်
 အာလုပ်မှည့်၊ အာလပနေစ-ဖြင့် သိသက်၊ ဂ-မှည့်၊ သေသတော
 လောပံ ဂသိဝိ-ဖြင့် သိချေ။

ဘူဇာတ်၊ မိပစ္စည်း၊ ဟိယျတ္တနိ အတ္တနောပုဒ် ဝိဘတ်ဖြင့်
 အန္တဘူယတ္ထ အနုဘူယတ္ထ အန္တဘူယထ အနုဘူယထ-စသည်စဉ်၊

ဘူမိ-အရ အရှင်သဗ္ဗကာမိ - ၌ ဖြစ်သောမေတ္တာ
 ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ် စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော
 သဝိညတ္တိက ဝစီဘေဒ စိတ္တဇေဒ္ဓရူပံ၊

ကုလ္လကဝိဟာရော-၌ ဝိဟာရ-အရ ရူပကြိယာ အောက်ဈာန်
 ၄ပါးရှိ မေတ္တာဟုဆိုအပ်သော အဒေါသ၊

မေတ္တာဝိဟာရ ကုလ္လကဝိဟာရအရ ရူပကြိယာ ပ ဒု တဈာန်
 ၃-ပါးရှိ မေတ္တာ၊ ၅၀၃

သုညတာဝိဟာရ မဟာပုရိသဝိဟာရ အရဟတ္တဖိုလ်၊

“ ဣန္ဒဝါ သဒ္ဓါသင်္ဂြိုဟ် ငြီးပါပြီ ”

ပရိဝါ

ဇာနတာ-သည် ဘဂဝတာ-ဟူသော ကတ္တုကာရကပုဒ်၏ အရတူ တုလျာဓိကရဏ ဝိသေသနဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ပညတ်ခြင်းကြိယာကို ပြီးစေနိုင်သော ကြိယာဘိနိပ္ပိဒနသတ္တိရှိသော ကြောင့်လည်းကောင်း ကာရကဖြစ်ပါသည်။ ၁

ဇာနာတီတိ ဇာနံ၊ (တေန ဇာနတာ) ဂစ္ဆန္တာဒိဂိုဏ်း၊
ပဿတာ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကိစ္စတပ်သော ရူပါဝစရကြိယာ
ပဉ္စမဈာန်၊

ကတိ ကတိ-တည၊ ပဌမာ - ယောဝိဘတ်၊ ဈ-မှည့်၊
ယပတောစ ယောနံလောပေါ၊ ယောသုကတ။ပ။ဒိယံ၊ ကုစာဒိ-ဖြင့်
ဤ-ကို ဣ-ရဿပြု၊ ၂

နာဂါ နတ္ထိ အာဂု ယေသန္တိ နာဂါ၊
အာဂု အာဂူ အာဂူနိ-စသည်စဉ်၊ ၃
ဝေသာလီယံ ပညတ္တံ-၌ အန္တတ္ထ-အရဝီထိ

မဟာဝိပါက် သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ်
အသင်္ခါရိကစိတ်သည် ဘဝင်္ဂစလန ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒအားဖြင့် ဘဝင် ၂
ကြိမ်၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း-သည် အာဝဇ္ဇန်းအဖြစ်ဖြင့် ၁-ကြိမ်၊
မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄ - ပါးတွင် တစ်ပါးပါးသည်
ဇောအဖြစ်ဖြင့် ၇-ကြိမ်၊ တဒါရုံ ၁၁-ပါးတွင် တစ်ပါးပါးသည်
တဒါရုံအဖြစ်ဖြင့် ၂-ကြိမ်၊ မဟာဝိပါက် သောမနဿသဟဂုတ်
ဉာဏသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိကစိတ်သည် ဘဝင် ဖြစ်ထိုက်သမျှ

- JJJ -

ဖြစ်ပါသည်။

၄

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ-၌ ဓမ္မ-အရ

ကုသလကမ္မပထတရား ၁၀-ပါး၊ ဈာန် မဂ်ဖိုလ်၊

သဗ္ဗရိတ္တံ-၌ ဓာတ်အရ ဝိရိယပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူစိတ်၊ ၈

ဘေဒါယ ပရိတ္တမိ-၌ ဓာတ်အရ

သံယာသင်းခွဲသော အခြင်းရာအားဖြင့်ဖြစ်သော ဝိရိယ၊

သံယဘေဒကစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ဒေါသမူဒွေး၊ ၉

တေ သံယေနပပဆန္ဒဂါမိတာ ပါပေန္တိ

တေ-ကား “တို့သည်”ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့်
ပါပေန္တိ-၌ ဝုတ္တကာရိတ်ကတ္တား၊ ပါပေန္တိ-ကား ထိုကတ္တားကိုဟော
သော အာချာတ်ကြိယာဝါစက၊

သံယေန-ကား “သည်”ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့်
ပဗ္ဗာဇနီယ ကမ္မကတာ - ဝယ် ကတာ-ဟူသော ပုဒ်တစ်စိတ်၌
အဝုတ္တကတ္တား၊

ကတာ-ကား ထိုကတ္တားကိုဟောသော ကိတ်ကြိယာဝါစက၊
ဆန္ဒဂါမိတာ ဆန္နေန ဂစ္ဆန္တိတိ ဆန္ဒဂါမိ၊ တတိယာ နာ-ဝိဘတ်၊

ကံအနက် ကတ္တရိစ-၌ စသဒ္ဒါ၊ ၁၀

တစ်နည်း ဒုတိယာပဉ္စမိနဉ္စ ဒုတိယာအနက် ဆဋ္ဌိ သဝိဘတ်၊

ဥတ္တရိဆပုဉ္စဝါစာ ဆ ဝါ ပဉ္စဝါ ဝါစာယော ဆပုဉ္စဝါစာ၊

ဝါသဒ္ဒါသည် သမာသ်ပြီးရာတွင် မပါဝင်သဖြင့် သမာသ်ပုဒ်မှ
တစ်ပါးသော အညပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့်၊

သင်္ချောဘယပဒ ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊

ဆပုဗ္ဗဝါစာဟိ ဥတ္တရိ ဥတ္တရိဆပုဗ္ဗဝါစာ၊

ဝိသေသနပရပဒ ပဗ္ဗမိတပ္ပရိသိ၊

ကဏှကော ကဏှတိ ဂစ္ဆတိတိ ကဏှကော၊ (စောရော)

ကဏှကောဝိယာတိ ကဏှကော၊ (သမဏှဒ္ဓေသော) ၃၆

ပဋိစ္စ ပတိ+ဣ+တွာ၊ ဣ-ဓာတ် သတ္တမိဝိဘတ်ဖြင့် ဧယျ ဧယျ၊

ဧယျာသိ ဧယျာထ ဧယျာမိ ဧယျာမ၊

အယေယျ အယေယျ-စသည်စဉ်၊

ကဗဠေန-သမာသ်ရူပံ က+ဗလ+တတညံ၊ က-နောင်

နာ-သက်၊ ဧန-ပြု၊ ကေန+ဗလံ+အဿ-ဟု သမာသ်ဝါကျပြီး၏၊

အဿ-ထိုဆွမ်းလုပ်၏၊ ကေန-ရေနှင့်၊ ဝါ-ရေကြောင့်၊ ဗလံ-သည်၊

အတ္တိ၊ ဣတိအတ္ထေ-၌၊ အညပဒတ္ထေသု ဗဟုဗ္ဗိဟိဖြင့် က-နှင့် ဗလ

ကို သမာသ်စပ်၍ ဘိန္နာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ-မှည့်၊ သမာသ်မှည့်၊

ဝိဘတ်ချေ၊ က+ဗလ-ဟု ပကတိပြု၊ လ-ကို ဠ-ပြု၊ နာမ်ငဲ့ သိသက်

ဩ-ပြု၊ ခွင်း ချေ ကပ်၊

၄၉

ဒွိပဒဘိန္နာဓိကရဏဗဟုဗ္ဗိဟိ

ဆတ္တပါဏိ ဆတ္တံ ပါဏိမိ ယဿာတိ ဆတ္တပါဏိ၊

ဒဏ္ဍပါဏိ ဒဏ္ဍော ပါဏိမိ ယဿာတိ ဒဏ္ဍပါဏိ၊

သတ္တပါဏိ သတ္တံ ပါဏိမိ ယဿာတိ သတ္တပါဏိ၊ ၅၂

အာဝုဓပါဏိ အာဝုဓံ ပါဏိမိ ယဿာတိ အာဝုဓပါဏိ၊

အဓက္ခကံ အဓော-သည် ဟေဋ္ဌာအနက်ဟော၊ ၁၂၇

ဥပ္ပဇာဏုမဏ္ဍလံ ဥပ္ပ-သည် ဥပရိအနက်ဟော၊

အကွတ်-၌ ရနိုင်သောရုပ်

စက္ခု သောတ ယာန ဇိဝှိပသာဒ ပုဗ္ဗာဝရူပမှတစ်ပါး ၂၃-ပါး၊

ပါရမီ ပရမာနံ ဘာဝေါ ပါရမီ၊ ပရမာနံ ကမ္မံ ပါရမီ၊

ပရမ+ဏ+ဤ၊ ဏ ဝိသမာဒိဟိ-ဖြင့်သက်၊

အာရတိ အာရကာ ရတိ အာရတိ၊

ဝိရတိ ဝိနာ ရတိ ဝိရတိ၊

ပဋိဝိရတိ ပစ္စေကံ ပစ္စေကံ ဝိရတိ ပဋိဝိရတိ၊

ဝေရမဏိ-၌ ဝေရ-အရ အကုသိုလ် ၁၂-ပါး၊ ၁၆၄

ယာယံ ဒိဋ္ဌိ မဂ် ၄-ပါးရှိ ပညာ၊ ၁၆၈

အနန္တဇိနေန-၌ အနန္တ-အရ နိဗ္ဗာန်၊ ၁၇၅

ပုရိမံ ဇဟတိ-၌ ပုရိမံ-အရ ပုရိသလိင်၊ ၂၂၅

ပဏ္ဍကဝေါစရော ပဏ္ဍုက်၌ ပဋိသန္ဓေအခါရသောရုပ်

အဝိနိဗ္ဗောဂရုပ် ၈၊ ဇီဝိတရုပ်၊ ကာယပသာဒ ဟဒယဝတ္ထု၊ ၂၃၀

နိဗ္ဗိဒါ-အရ အထွဋ်အထိပ်သို့ရောက်သော မဂ်၏

ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်သော ပရိကံ ဥပစာ အနုလုံ ကိစ္စတပ်သော

မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် ၄ပါးရှိ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ ဗလဝ ဝိဿနာ၊

ဣဒမတ္ထိတဉ္ဇေဝ ဣမာယ အတ္ထော ဣဒမတ္ထော၊

ဣဒမတ္ထော အဿ အတ္ထိတိ ဣဒမတ္ထိ၊

ဣဒမတ္ထိနော ဘာဝေါ ဣဒမတ္ထိတာ၊ ၂၃၃

ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ ရူပါဝစရဈာန် ၄-ပါး၊ ၂၄၂

ဝိရာဂေါ-အရ မဂ် ၄-ပါး၊

ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနအရ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ကိစ္စတပ်သော

ဝိမုတ္တိဖြစ်ပုံ ဘ န ဒ မ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ (တဒါရုံမပါစေရ)
ဝိထိစိတ်တို့၏အာရုံ အရဟတ္တဖိုလ် ဖြစ်ပါသည်။

အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယ-အရ ပဓာနကျသော အန္တတ္ထ
ပရိနိဗ္ဗာနစုတိကိစ္စတပ်သော မဟာဝိပါက် ဉာဏ်သမ္ပယုတ် ၄-ပါး၊
မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက် ၉-ပါး၊

ဂဟနနိဿိတော-၌ ဂဟနအရ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အန္တဂ္ဂါဟိကာဒိဋ္ဌိ-ဟု
ဆိုအပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၌ရှိ ဒိဋ္ဌိစေတသိက်၊

၄-၂၁၁ ၂၉၄

ဥဿိတမန္တိ-၌ ရွှေ့ပုဒ်အရ လောဘ ဒေါသ မောဟ မာန
ပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ် ၁၂-ပါး၊ ၃၁၈

အညဝိဟိတော အညသ္မိ ဝိဟိတံ ယဿာတိ အညဝိဟိတော၊
ဒိပဒ ဘိန္နာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ ၃၅၇

န မောဟာဂတိ ဂန္ထဗ္ဗာ-၌ ဂမုဓာတ်အရ ပဓာနစေတသိက်၊
လောဘ ဒေါသ မောဟစေတသိက်၊ ၄၃၈

န-နှင့်ယှဉ်ခိုက် အလောဘ အဒေါသ အမောဟစေတသိက်၊

စတုဇရုပ်တို့ နောက်ဆုံးဖြစ်ရာအခါ

ကမ္မဇရုပ်သည် ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဥပါဒ်ခဏ၌ ပဌမဆုံးဖြစ်၍
စုတိစိတ်မှပြန်၍ ရေသော် ၁၇ချက်မြောက်စိတ်၏
ဥပါဒ်ခဏ၌ နောက်ဆုံးဖြစ်သည်။

စိတ္တဇရုပ်သည် ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမဘဝင်၏ ဥပါဒ်ခဏ၌
ပဌမဆုံးဖြစ်၍ စုတိစိတ်၏ ဥပါဒ်ခဏ၌ နောက်ဆုံးဖြစ်သည်။
အာဟာရဇရုပ်သည် သြဇာပြန့်နှံ့ရာအခါ၌ ပဌမဆုံးဖြစ်၍

စုတိစိတ်၏ဘင်ခဏ၌ နောက်ဆုံးဖြစ်သည်၊
ဥတုဇရုပ်သည် ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဌိခဏ၌ ပဌမဆုံးဖြစ်၍
သေပြီးနောက် အကောင်ပုပ်တိုင်အောင်ဖြစ်သည်။

အဘိညာဉ် (၇) ပါး အာရုံ

အဘိညာဉ်   အာရုံ

- ၁။ ဒိဗ္ဗစက္ခု   ပစ္စုပ္ပန် ရူပါရုံ
- ၂။ ဒိဗ္ဗသောတ   ပစ္စုပ္ပန် သဒ္ဓါရုံ၊
ပရစိတ္တဝိဇာနန   လွန်ပြီး ၇ရက် လာလတံ့ ၇-ရက်၊
ကာလ ၃-ပါး၌ဖြစ်သော ဗဟိဒ္ဓဖြစ်သော သူတစ်ပါးတို့၏
စိတ် ၈၉-ပါး-ဟု ဆိုအပ်သော ဓမ္မာရုံ၊
- ၃။ ဣဒ္ဓိဝိဓ   အတိတ်ဖြစ်သော ပါဒကဈာန်၊
ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ်၊
ပစ္စုပ္ပန်အနာဂတ် အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓဖြစ်သော အာရုံ ၆ ပါး၊
- ၅။ ပုဗ္ဗေနိဝါသ   ရှေး၌ နေအပ်ဘူးသော ခန္ဓာ ၅ ပါး၊
ခန္ဓာ ၅ ပါးမှ လျောက်၍သိအပ်သော နိဗ္ဗာန်၊
နာမဂေါတ္တစသော ပညတ်ဟုဆိုအပ်သော အာရုံ ၆ ပါး၊
- ၆။ ယထာကမ္မုပဝ   အတိတ်ဖြစ်သော လောကီကုသိုလ်
    အကုသိုလ်ကံဟုဆိုအပ်သော ဓမ္မာရုံ၊
- ၇။ အနာဂတံသ အနာဂတ်ဖြစ်သော စိတ် ၈၉-ပါး၊
စေ ၅၂ပါး၊ ရုပ် ၂၈-ပါး ဟု ဆိုအပ်သော ခန္ဓာ ၅ ပါး၊
ခန္ဓာ ၅-ပါးမှ လျောက်၍သိအပ်သော နိဗ္ဗာန်၊
နာမဂေါတ္တ စသော ပညတ်ဟုဆိုအပ်သော အာရုံ ၆ ပါး၊

ရုန်းရ ကန်ရမည် တကား

လေထန်တိုင်းသာ ပွင့်ကြွေပါမူ ဘယ်မှာပန်းများ ကျန်မည်နည်း၊

လှိုင်းပုတ်တိုင်းသာ ကမ်းပြိုပါမူ ဘယ်မှာမြေကြီး ကျန်မည်နည်း၊

ကျရှုံးတိုင်းသာ ငိုရပါမူ ဘယ်မှာမျက်ရည် ကျန်မည်နည်း၊

ဘဝသည်ကား တိုက်ပွဲများပင်

လှုပ်ရှားရသော လူ့ရွာတောဝယ်

လင်းသော မှောင်သော

အောင်သော ရှုံးသော

နုသော ကြမ်းသော

စောကြောစိတ်ဖြာ မနေသာပေ

လဲရာက ထ၊ ကျရာက တက်

ပျက်ရာက ဆောက်၊ ရှေ့သို့ လျှောက်၍

ရောက်ရာဘဝ၊ အားမာန်ပြ၍

ရုန်းရ ကန်ရမည် တကား။

